12

WAR

CELE MAI BUNE ROMANE DE RĂZBOI
ACȚIUNI DE COMANDO URMĂRIRI SPECTACULOASE
SPIONAJ SCENE DE COȘMAR SABOTAJE
ÎNTR-UN CUVÂNT "WAR" - O COLECȚIE SENZAȚIONALĂ

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNEȚII ÎNVING

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNEŢII ÎNVING
II

Traducere de
SOFIA MARIAN şi BEN MARIAN

EDITURA Z 1994

PAUL BONNECARRÈRE
Qui ose vaincra
1971

PARTEA A CINCEA

CÂND ARHANGHELII MOR

Capitolul 28

Neţinând seama că sunt împrăştiaţi şi complet istoviţi, paraşutiştii, mărşăluiesc toată noaptea.

Cea mai mare parte dintre ei se îndreaptă spre pădurea de la Callac. Cu toţii ştiu că ora marilor regrupări de oameni a trecut, că se vor găsi de-acum înainte în faţa formelor de luptă pentru care au fost antrenaţi, şi, în schimb, îşi mai dau seama că din acest moment duşmanul este conştient de prezenţa lor, că vor deveni animale hăituite.

Sleit de puteri, năuc din cauza oboselii, comandantul Bourgoin s-a aşezat pe o piatră în zorii zilei de 19 iunie. Cu ochii goliţi, priveşte, fără să pară că vede, elementele răzleţe ale unităţii sale. Ofiţerii evită să-i ceară ordine, ştiu că şeful lor nu are nimic să le transmită.

Şi totuşi, în pofida stării de epuizare totală a oamenilor, cu toată ura turbată a germanilor din cauza umilirii suferite ca urmare a pierderilor provocate de un inamic atât de inferior ca număr şi organizare, în ciuda hotărârii nemţilor de a se descotorosi de ei, paraşutiştii vor reuşi să se reorganizeze în mai puţin de patruzeci şi opt de ore. Pitindu-se prin pădurici şi in codru, în grupe de trei, patru, cinci, maximum şase, ard de dorinţa să treacă din nou la ofensivă ; în 21 iunie, o echipă plasată sub comanda locotenentului Alain de Kérillis reia acţiunile de sabotaj.

Furia germanilor atinge paroxismul. Bourgoin şi Marienne, ale căror nume le cunosc, trebuie să fie răpuşi. Se pune o recompensă pe capetele lor, şi în tot
departamentul începe o puerilă şi grotescă vânătoare după „colonelul ciung”.

Reţeaua se strânge în jurul lui Bourgoin în ziua de 22

iunie. Germanii au aflat că postul său de comandă se găseşte în împrejurimile satului Serent. Cu sprijinul unor forţe considerabile, se pregătesc să încercuiască întreaga regiune.

Adrien Lefèvre e în vârstă de şaizeci şi trei de ani. De la începutul ocupaţiei se duce să-şi petreacă vara într-o modestă casă pusă la dispoziţie de nişte veri îndepărtaţi. Însoţit de soţia sa, mai tânără cu doi ani, trăieşte în aşteptarea comunicatelor transmise de radio Londra ; ca atâţia alţi francezi, prinde cu mândrie pe o hartă mici drapele care marchează înaintarea armatelor aliate în Normandia.

De două ori pe zi se duce la cafenea să se hrănească cu zvonurile exaltante care aleargă din gură în gură. Pe haina sa uzată, din serj, arborează trei mari panglici, însemnele Legiunii de onoare, Crucea de război 1914 -1918 şi Médalia militară. Mâneca stângă atârnă de-a lungul coapsei. Adrien Lefèvre este ciung, şi-a pierdut braţul la Verdun. Cu toată infirmitatea sa, se ţine drept, e înalt şi solid. Poartă o beretă mare care pare ţintuită pe cap, păstrată din vremea când servise în regimentul de vânători alpini.

În această seară de 22 iunie, Adrien Lefèvre locotenent-colonel în retragere, se înapoiază cu un pas ferm la domiciliu. Din nou, întâmplătoarele relaţii de cârciumă au glumit pe seama vânătorii declanşate de germani pentru arestarea „Ciungului”. Beţivii l-au sfătuit, în zeflemea, să nu mai iasă din casă.

Ca în toate zilele cu soţ, soţia sa, Odette, a pregătit o supă de varză, are pe masă o sticlă de vin roşu. Lefèvre înghite un pahar de vin ; pare că nu binevoieşte să atingă supa, stă în picioare în faţa ferestrei, contemplă cu o privire posomorâtă cum se lasă înserarea peste străduţă. Doamna Lefèvre nu se emoţionează. Ştie că această atitudine precede o declaraţie solemnă, de obicei critica tacticii folosite pe front de cutare sau cutare general. Doamna Lefèvre nu înţelege nimic din explicaţiile date dar, admirativă, ascultă şi aprobă cunoştinţele militare atât de aprofundate ale soţului ei.

— După patru ani de pasivitate şi inacţiune; m-am hotărât în cele din urmă, dragă Odette, să acţionez începând din seara asta.

— Bine, dragă prietene, răspunde fără prea mare mâhnire femeia, adăugând două polonice de supă în farfuria goală a soţului ei.

Colonelul Lefèvre ridică din umeri, se ridică şi se duce pe neaşteptate în dormitor. Zăreşte o vestă de vânătoare pe care o îmbracă, un centiron cu care se încinge şi în care îşi trece mâneca sa goală. Cu un gest obişnuit îşi pune bereta, alege un baston greu, din lemn grosolan, apoi, fără să adauge un cuvânt, iese, lăsându-şi consoarta înspăimântată.

Colonelul se îndepărtează pe stradă cu un pas hotărât. Este ora 19 şi 45 de minute. Peste cincisprezece minute începe interdicţia circulaţiei, dar de pe acum nimeni nu se mai aventurează pe stradă.

Lefèvre zăreşte patrula care tocmai a ieşit fără zgomot dintr-o stradă în unghi drept. Toţi patru sunt pe biciclete. Se azvârle în ungherul unei porţi. Pensionarul ştie că îşi riscă viaţa şi totuşi n-a avut nici o ezitare. Jandarmii germani coboară, îl ajung din urmă, cu pistolul-mitralieră gata să tragă. Apoi, drept, semeţ, superb în atitudinea sa, Lefèvre lasă să-i cadă bastonul la picioare şi ridică braţul în semn că se predă.

Fără să lase în jos armele şi să-şi slăbească vigilenţa, germanii schimbă între ei priviri uimite. Îl încadrează pe ciung, pe care-l duc spre clădirile Feldjandarmeriei.

Acest şiretlic pueril, care a încolţit în mintea unui om măcinat de inacţiune, ne face să surâdem chiar dacă admitem că i-a trebuit curaj colonelului Lefèvre să pună în aplicare extraordinarul său proiect ; şi totuşi, după mărturii, pare astăzi bine stabilit că prin acţiunea sa din 22 iunie 1944, Adrien Lefèvre. în vârstă de şaizeci şi trei de ani, colonel în retragere, a salvat viaţa comandantului Bourgoin.

Cu pistolul-mitralieră în şale, bătrânul soldat este împins fără menajamente în biroul prăfuit al căpitanului jandarmeriei din Josselin. Căpitanul, singurul ofiţer al detaşamentului, este absent. S-a dus la Rennes şi nu se va înapoia decât în seara zilei de 23 iunie. Responsabilitatea postului este deţinută de un subofiţer interpret, un individ obtuz, care nu-şi datorează galoanele decât perfectei cunoaşteri a limbii franceze. Înainte

de război era agricultor lângă Etteinheim, la câţiva kilometri de frontiera alsaciană.

La reşedinţa cantonului din provincia Morbihan, numeroşi sunt cei care-şi mai amintesc încă de acest subofiţer din jandarmeria germană. Nimeni nu i-a cunoscut vreodată numele adevărat, dar nu s-a uitat porecla cu care a fost împopoţonat : „Achtung !”[1] Era un om cumsecade şi cei din Josselin nu se abţineau să-i ironizeze naivitatea când deseori se afla băut. Cu arătătorul ameninţător, subofiţerul răspundea invariabil „Achtung !”, pe un ton pe care-l dorea sever, dar care nu făcea decât să intensifice sarcasmele zeflemitorilor.

În această seară, unul din cicliştii patrulei pătrunde cu mare grabă în cantină. În cămaşă şi bretele largi, „Achtung” înghite o căniţă cu bere. Pe un ton dramatic şi solemn, ciclistul declară :

— Tocmai l-am arestat pe comandantul paraşutiştilor, pe „Ciung”.

„Achtung” se ridică. Mintea lui e prea săracă cu duhul ca să pună la îndoială afirmaţia subordonatului său. Primul reflex este cel al unui soldat : îşi îmbracă bluzonul, pe care-l închide cu grijă, apoi se îndreaptă spre biroul căpitanului. Când intră, Lefèvre e aşezat, n-are nici o
reacţie, îşi face jocul la perfecţie. O mapă conţinând o singură filă dactilografiată a fost depusă pe biroul lui ; subofiţerul se aşază şi se preface că citeşte cu atenţie raportul dactilografiat, pe care-l cunoaşte pe dinafară. În cele din urmă, cu o mişcare teatrală îşi ridică încet capul
şi-l priveşte insistent pe prizonier.

— Sunteţi colonelul Bourgoin, şeful paraşutiştilor terorişti în solda englezilor ?

Lefèvre crede că inima îi va exploda de bucurie. E mândru, e încântat peste măsură că a reuşit.

— Domnule, răspunde el ceremonios şi cu respect, cunoaşteţi regulile şi tradiţiile. În calitatea mea de ofiţer superior, nu sunt obligat să răspund decât unui ofiţer. În consecinţă, vă rog să opriţi aici interogatoriul şi să înştiinţaţi autorităţile superioare.

E rândul lui „Achtung” să jubileze. Se şi gândeşte la felicitări, avansare, decoraţii.

---

[1] „Achtung” – „Atenţie” (N.tr.)

— Mărturisiţi deci că sunteţi colonelul Bourgoin ?

— Mărturisesc că sunt un colonel francez, nimic altceva. Vă repet, e inutil să continuăm convorbirea.

„Achtung” este pătruns de importanţa sa. Se ridică, loveşte călcâiele şi declară :

— E în perfectă regulă, domnule colonel. Oamenii mei vă vor conduce la cantină. Veţi putea primi hrană în timp ce-i voi anunţa pe superiorii mei.

Acum, Lefèvre are dorinţa să râdă. Se gândeşte că a lăsat pe masă supa de varză făcută de Odette şi că va mânca pe cheltuiala Feldjandarmeriei.

Mai multe coincidenţe fericite vor juca în favoarea acestei stupefiante stratageme. Mai întâi, ezitarea subofiţerului, care va aştepta un sfert de oră înainte de a lua prima hotărâre : să încerce să-l contacteze pe căpitan la Rennes. I-ar fi fost simplu să-l avizeze pe comandantul Wehrmacht-ului din Josselin, cantonat la o distanţă de câteva sute de metri depărtare. Dar un asemenea demers ar fi frustat Feldjandarmeria de gloria ce o putea trage prin capturarea inamicului public numărul unu. La Rennes, căpitanul e de negăsit. Mai multe chemări telefonice sunt necesare spre a se asigura de acest adevăr. Atunci, „Achtung” cheamă jandarmeria de la Vannea. Reuşeşte să vorbească cu un locotenent care, necunoscându-l pe subofiţer şi nici fragilitatea logicii sale, nu-i pune la îndoială afirmaţiile.

— Noi l-am arestat pe colonelul Bourgoin. „Ciungul”, afirmă cu importanţă „Achtung” ; şi-a mărturisit identitatea.

Locotenentul obţine să vorbească cu un căpitan la Pontivy. Acest ofiţer de jandarmi are prima reacţie sănătoasă ; trece răspunderea pe seama infanteriei, îl informează pe maiorul Fueller despre capturarea „Ciungului”.

La rândul său e pus la curent generalul Fahrmbacher. Prima sa reacţie este să ridice încercuirea regiunii Serent care se dovedeşte acum fără obiect. Când, în noaptea de 22 spre 23 iunie, Bourgoin va parcurge pe jos mai mult de patruzeci de kilometri pentru a găsi un adăpost la simpatizanţi, nu va întâlni în drumul său nici cel mai mic obstacol.

Era ora 3 dimineaţa, 23 iunie. Maiorul Fueller, însoţit de trei ofiţeri şi de un locotenent interpret, soseşte la jandarmeria din Josselin. „Achtung” care-l aşteaptă, îl instalează în biroul

căpitanului şi îi întinde raportul excesiv de detaliat pe care l-a redactat în cursul nopţii în legătură cu arestarea pseudo-colonelului Bourgoin.

Este introdus Lefèvre. O singură privire îi e suficientă lui Fueller pentru a înţelege mistificarea, cu atât mai mult cu cât bătrânul are amputat braţul stâng, iar Bourgoin pe cel drept. (E adevărat că acest detaliu nu figura în raport.)

Trist, decepţionat, Fueller îi face semn „Ciungului" să se aşeze, şi-i pune întrebări prin intermediul interpretului.

— Cine sunteţi, domnule ?

Lefèvre mai încearcă să câştige timp. Într-o perfectă germană răspunde :

— Sunt un colonel din armata franceză...

Fueller îl întrerupe :

— Încetaţi jocul, domnule. Bourgoin n-a împlinit încă patruzeci de ani, ştim perfect acest lucru.

Lefèvre înţelege că nu mai poate minţi.

— Numele meu este Adrien Lefèvre, colonel în retragere, în vacanţă la Josselin împreună cu soţia mea. Vă rog să notaţi că în declaraţiile mele n-am minţit niciodată.

Fueller ia raportul subofiţerului, îl parcurge din nou, nu-şi poate înfrâna un surâs palid.

— N-aţi minţit, dar aţi încercat să ne păcăliţi, ceea ce este cam acelaşi lucru...

Lefèvre răspunde cu solemnitate :

— Sunt gata să-mi asum din plin răspunderea actului meu, chiar dacă mă poate duce, după cum cred, în faţa plutonului de execuţie.

Fueller face o mişcare de indiferenţă, apoi mai întreabă :

— Şi braţul ?

— La Verdun, în 1916.

Fueller ridică apoi capul, aranjează cu amărăciune în servietă hârtiile pe care le-a scos în vederea interogatoriului, închide servieta cu grijă. Apoi se cufundă din nou în citirea raportului subofiţerului. Preocupat, îl priveşte pe ciung şi, cu calm, rupe raportul în bucăţele pe care le mototoleşte înainte de a le arunca în coşul de hârtii. Apoi se ridică, şi, ieşind din cameră, drept, cu tot şchiopătatul, îi declară lui Lefèvre :

— Înapoiaţi-vă acasă, domnule. E târziu. Soţia dumneavoastră e cu siguranţă îngrijorată.

Capitolul 29

11 iulie. De douăzeci şi cinci de zile paraşutiştii se se află în mijlocul rezistenţei bretone, în inima diviziilor germane. Sabotajele, acţiunile micilor grupe se înmulţesc în fiecare noapte. Misiuni primejdioase şi eroice sunt duse la bun sfârşit. În fiecare zi, în fiecare noapte, cad oameni. Paraşutiştii au devenit lupi care se târăsc în păduri, dar bilanţul faptelor lor de vitejie continuă să interzică trupelor germane din Bretania orice mişcare susceptibilă să juguleze, în Normandia, înaintarea aliată spre Est.

Sinistrul cvartet al Abwehr-ului, condus de căpitanul Herre, este pus în semidizgraţie. Despre cei câţiva paraşutişti căzuţi în mâinile lor şi care n-au vorbit, se ştie că au fost chinuiţi cu sălbăticie zile întregi înainte de a fi executaţi. Şi e aproape ultima lor carte pe care o joacă în această seară de 11 iulie, când îşi conduc automobilul spre satul Guéhenno.

Munoz a îmbrăcat uniforma unui ofiţer paraşutist, cea a locotenentului Gray, căzut în ajun în mâinile lor. Zeller, fost ofiţer de marină, şi Gros, o vor face pe patrioţii. Au căzut de acord ca Herre, al cărui accent german îl poate trăda, să rămână la volanul maşinii.

Este ora 22 când maşina intră în târguşorul Guéhenno. Mai e lumină în cafenea. Herre continuă mersul o sută de metri şi şi opreşte, cu toate farurile stinse. Zeller, care este îmbrăcat cu o haină ţărănească, cu un pulover mare cu guler rulat şi cu un pantalon de catifea reiată, coboară. Aruncă o privire şi intră în bistro. Apariţia sa îi încremeneşte pe cei dinăuntru. Se aşterne o linişte grea. În faţa tejghelei se află patru vlăjgani zdraveni ; în spate, patronul a început pe dată să şteargă pahare, pentru a nu-şi pierde cumpătul. Zeller zvârle un „bună seara domnilor” pe care-l vrea jovial, dar primeşte ca răspuns doar câteva

mormăieli. Băutorii îşi întorc privirile, sorb puţin câte puţin din pahare. Zeller nu e mirat de reacţia pe care o suscită. Cere :

— Patroane, dă-mi puţin rachiu. Cu toate că e vară, nopţile sunt destul de reci aici la voi.

— Păi, sigur, mormăie cârciumarul servind alcoolul gălbui într-un pahar minuscul.

— Şi serveşte-i şi pe domnii, e rândul meu, adaugă surâzând Zeller.

— Trebuie să ne ducem acasă, replică Leon, un tip înalt şi zdravăn, de vreo patruzeci de ani, aşezând paharul gol.

— Hai, insistă cu amabilitate Zeller, ştiu bine că nu-s de pe aici, dar sunt francez ca şi voi. În zilele prin care trecem, doar n-o să ne suspectăm unii pe alţii.

— Are dreptate, întrerupe Auguste, care pare mai tânăr. Mai dă-mi un pic de vin roşu, Louis.

Leon cedează, îşi comandă o băutură ridicând din umeri ; ceilalţi doi îl imită. Zeller îşi ridică păhărelul şi adaugă :

— Beau pentru înaintarea aliaţilor. Înainte de a se împlini o lună, americanii vor fi la Paris.

Cei patru oameni îşi golesc în tăcere paharele.

— Pofeţiile mele nu prea au aerul să vă facă plăcere, continuă Zeller. Voi nu-mi lăsaţi totuşi impresia că faceţi parte dintre acei derbedei care profită de pe urma ocupaţiei.

— M-aş îmbolnăvi, zise Auguste, scuipând la picioarele sale. Mai dă-ne un rând, Louis, vom bea pentru eliberarea Bretaniei.

Priviri grele de dezaprobare cad asupra tânărului, dar cu toate astea, tovarăşii săi îşi golesc paharele.

Un nou rând de băutură urmează, apoi altul ; în cele din urmă e rândul patronului. Fără a grăbi lucrurile, Zeller stabileşte un climat de încredere, foloseşte farmecul şi cultura sa, apoi se decide să dea cărţile pe faţă.

— Sunt maiorul Henry, agent de legătură al Forţelor franceze din interior pentru zona de vest. Am de transmis importante mesaje colonelului Bourgoin, sau, în lipsa lui, locotenentului Marienne. Poate m-aţi putea ajuta să-i întâlnesc ? Ştiu că sunt pe undeva în regiune.

Vorbind Zeller a scos din buzunar un carnet de identitate admirabil falsificat, pe care l-a întins celor patru vlăjgani,

lăsându-le răgaz să-l verifice cu minuţiozitate. Leon, cel înalt, a luat-o înaintea prietenilor săi spunând :

— Suntem mândri să vă cunoaştem, domnule maior, dar din nefericire nu vă putem ajuta. E prima oară când auzim acest nume. Prin unghere se vorbeşte mult despre paraşutişti, dar noi n-am văzut niciodată vreunul. Nu-i aşa, băieţi ?

— Fără îndoială, mint în cor ceilalţi trei.

Zeller izbucneşte în râs.

— Vă felicit. Sunteţi prudenţi şi aveţi dreptate, dar cred că am un argument spre a vă convinge. Aşteptaţi-mă două minute, beţi un pahar; e rândul meu.

O clipă mai târziu, Zeller reapare, urmat de Munoz în uniformă de locotenent paraşutist.

— Iată-l pe locotenentul Caro, prezintă el. A fost paraşutat noaptea trecută în regiunea Rennes. Şi-a îndeplinit misiunea şi acum trebuie să se înapoieze la ai lui.

Falsul paraşutist strânge mâinile celor cinci bretoni, care sunt amăgiţi pe loc la vederea uniformei pe care o cunosc foarte bine. Nici o îndoială nu mai subzistă în mintea lor, şi tocmai Leon, cel mai neîncrezător, îşi cere primul iertare.

— Trebuie să ne înţelegeţi, domnule maior. Ni s-a spus că germanii se folosesc de carnete de identitate falsificate pentru a dovedi că fac parte din Rezistenţă : înşişi paraşutiştii ne recomandă să nu ne încredem în orice şi în oricine.

Surâzând, Munoz îl ia de umeri pe Leon şi zice cu veselie :

— Ia spune, după părerea ta, maiorul şi cu mine avem aerul de a fi germani ?

Cu toţii izbucnesc în râs. Munoz comandă un nou rând de băutură.

— Dacă-mi acceptaţi banii, domnule Louis, adaugă el ; n-am alţii.

Arată, ostentativ, un teanc de bancnote ale Eliberării, imprimate în Anglia.

— De mai multă vreme circulă pe aici banii ăştia, admite cârcitimarul servind vinul.

Adresându-se lui Zeller cu un ton indiferent, Munoz reia :

— Şi Ciungul ? Ne conduc la el ?

Tânărul Auguste este cel care răspunde :

— Nu ştim unde e acest Bourgoin, dar vă va spune cu siguranţă Marienne. având în vedere că începând de ieri eu sunt cel care-l aprovizionez...

— Chiar adevărat, exclamă Zeller, s-ar putea spune că am avut noroc ; dumnezeul paraşutiştilor ţine cu noi.

Munoz scoate din buzunarul pantalonilor o hartă de stat major imprimată pe mătase. N-a uitat nici unul din perfidele accesorii jefuite de pe cadavrul locotenentului Gray.

— Ferma din Keruhel, la familia Gicquello, explică Auguste desemnând punctul pe hartă. Dar fiţi atenţi, la trei sute de metri distanţă de fermă, aici, la încrucişarea potecilor, se află un post de pază, şi soldăţeii au trăgaciul pregătit.

— Nu-ţi face grijă ; nu pe noi au necaz.

— Nu fi sigur de asta, remarcă, zâmbind cu subtilitate, Leon.

Cei doi trădători părăsesc cafeneaua după ce şi-au luat rămas bun bătându-se călduros pe umeri, şi se înapoiază la maşina în care se află Herre şi Gross şi care sunt puşi la curent în câteva cuvinte.

— Ar fi trebuit să vă informaţi asupra efectivului de care dispun, remarcă Herre.

— Nu trebuie niciodată să abuzezi de credulitatea tâmpiţilor, tranşează Zeller. Un detaliu neînsemnat i-ar fi putut face bănuitori.

— În acest caz, ordonă Zeller, vom merge să facem cunoştinţă cu Feldwebel [1]-ul Köln. A sosit la Josselin în ziua de 6 iulie, în fruntea unui detaşament din poliţia voastră. Vom ataca împreună în zori ferma de la Keruhel.

Capitolul 30

Dându-şi seama că i s-a încredinţat responsabilitatea a vreo şaizeci de lichele franceze aparţinând „guarzilor Perrot”, Feldwebel-ul Köln, subofiţer cu puteri extraordinare la Gestapo, a fost fără îndoială unul dintre cei mai revoltători sadici pe care i-a avut vreodată serviciile speciale naziste.

[1] Feldwebel — plutonier. (N.tr.)

La Josselin era secondat de un francez, Di Constanzo. *Sonderkommando* [1]-ul este itinerant ; pumnul de „Francs-Gardes”[2] din care e alcătuit rămâne rareori mai mult de două săptămâni în unul sau altul din oraşele din Morbihan.

Către ora 23, cvartetul Abwehr-ului soseşte la cantonamentul provizoriu al guarzilor. Köln îl primeşte imediat. Din cauza prezenţei lui Di Constanzo şi a celor doi guarzi francezi, convorbirea se desfăşoară în franceză. Herre şi Köln vorbesc perfect limba. Dialogul se desfăşoară cu rapiditate deasupra unei hărţi detaliate a regiunii în cauză.

— Îmi pare rău, Herre, dar refuz categoric să aplic planul tau, conclude Köln. Încercuirea fermei comportă prea multe riscuri. Atacând frontal, i-ar permite lui Marienne şi oamenilor lui să fugă. Pentru a monta operaţiunea aşa cum gândeşti tu, şi fără să plătim oalele sparte, ar fi necesar efectivul unui batalion. Noi nu dispunem nici măcar de o companie.

— Atunci trebuie să chemăm în ajutor Wehrmaeht-ul.

— Cum doreşti. Dar să nu contezi în nici un caz pe mine pentru treaba asta. După propriile tale informaţii, Marienne şi teroriştii lui nu sunt mai mult de vreo zece. Nu mă văd cerând intervenţia a mai multe sute de infanterişti pentru a le veni de hac.

— În fine, bunule Dumnezeu, dar tocmai spuneai Köln...

Köln se ridică ; obrazul i se încordează.

— Ai înţeles greşit. Marienne e problema ta, nu a mea. Iată că e aproape o lună de când alergi fără succes după prada asta. Eşti liber să previi armata, nu-ţi sunt dădacă.

— Dacă înţeleg bine, sugerezi să atacăm numai noi patru ?

— Desigur, şi prin surprindere.

— E o afacere afurisit de hazardată !

— Războiul nu decât o succesiune de afaceri hazardate.

Sub privirile ironice ale lui Di Constanzo şi a celor doi oameni ai săi, Herre şi ai lui părăsesc sediul guarzilor şi se înapoiază în noaptea năclăită, la vechitura lor de maşină.

---

[1] *Sonderkommando* : trupă de comando însărcinată cu misiuni speciale. (N.tr.)

[2] Francs-Gardes : mercenari francezi trădători recrutaţi de germani. (N.tr.)

Herre rămâne mai multe clipe pe gânduri. Nu demarează. Îşi aprinde o ţigară. Dintre cei patru, e cel mai puţin tentat de această operaţie-surpriză sugerată de Köln. Zeller ia cuvântul :

— Mi-e teamă, că n-avem de ales. Această lepădătură de guard ne umileşte, căci ştie că are dreptate. Cu siguranţă că şi-a băgat nasul în fişele care privesc persoanele noastre. Ştie că am început să fim luaţi drept nişte paiaţe. Dacă în noaptea asta cerem ajutor, vom fi socotiţi, pe deasupra, drept nişte cârpe şi riscăm să fim şterşi din efectivele Abwehr-ului. Köln şi ticăloşii lui vor deveni stăpânii serviciului de informaţii din Bretania. Şi nu este nici o îndoială, după asta umblă.

— Opreşte-te să mai enunţi lucruri atât de evidente, i-o retează Herre acţionând demarorul. Ştiu toate astea la fel de bine ca şi tine. Bine, să mergem acolo.

Este ora 1, în noaptea de 12 iulie, la doi kilometri de ferma Keruhel.

Herre a găsit un adăpost mai retras de micul drum. El a hotărât ca toţi să se odihnească timp de două ore, apoi, în ora ce va urma, să pună la punct planul de acţiune. În cele din urmă, exact înaintea revărsatului zorilor, cei patru oameni vor încerca să încercuiască tabăra paraşutiştilor. Fiecare dintre ei deţin un pistol Parabellum 9 şi un pistol-mitralieră Sten, de marcă engleză. În plus, în portbagajul maşinii au o ladă cu grenade italiene excesiv de maniabile şi uşoare.

Ora 3 şi 45 de minute. Cu toată ezitarea şi spaima evidentă a lui Munoz, s-a hotărât ca el să ia loc, în uniforma sa de ofiţer paraşutist, pe aripa din dreapta
maşinii, cu scopul de a păcăli oamenii din postul de gardă.

Ora 4 şi 5 minute. Maşina înaintează foarte încet pe potecă. Munoz e descompus de spaimă. Se ţine cu o mână de capotă, cu cealaltă îşi freacă genunchiul drept. Îşi menţine echilibrul, imobilizându-şi călcâiele cizmelor pe bara de protecţie.

Omul din postul de pază este un F.F.I. L-a schimbat cu câteva clipe mai înainte pe caporalul Pacifici din echipa Marienne. Zorile mijesc cu timiditate, dar oricum, noaptea e prea limpede ca patriotul să nu poată distinge uniforma.

Fără suspiciune, el iese în drum, la loc deschis. Nu are, aparent, nici o armă, ceea ce îi dă lui Munoz forţa să-şi revină în fire şi să pronunţe, cu un calm relativ :

— Îl căutăm pe locotenentul Marienne. Poţi să ne conduci la el ?

— Nu mă pot mişca de aici, sunt de gardă. Dar cereţi la fermă ca un băiat să se ducă să-l anunţe.

— De acord, mulţumesc.

— La ordinele dumneavoastră, domnule locotenent.

Ocupanţilor automobilului, patriotul nu le aruncă decât o privire indiferentă. Echipajul nu prezintă nimic insolit. A devenit un lucru obişnuit ca responsabilii civili ai Rezistenţei să fie însoţiţi sau să însoţească un ofiţer paraşutist. Cei trei francezi înaintează cu prudenţă spre clădire, în timp ce germanul face cale întoarsă înainte de a-i întâlni din nou.

Zeller, care e cel mai curajos din cei patru oameni, pătrunde primul în sala fermei, urmat de Munoz. Vreo duzină de oameni dorm pe jos, unul lângă altul. Zeller se întoarce către ai lui. Cu o privire rapidă constantă că ei se plasează cu abilitate, prevenind astfel o reacţie neprevăzută a rezistenţilor.

Zeller se aşează pe vine lângă unul din somnoroşi şi-l trezeşte cu precauţie. Omul deschise greu ochii ; năuc, priveşte insistent, şi fără îngrijorare, pe noul venit, al cărui chip e paşnic şi surâzător :

— Sunt maiorul Henry din Forţele franceze de interior din Rennes, murmură Zeller. Avem de transmis lui Marienne ordine de la Londra. Te vei duce să-l previi. Inutil să-i trezeşti pe ceilalaţi ; vor avea o zi grea.

Omul este acum treaz. Aruncă o privire întrebătoare către Munoz care aprobă. Din nou, uniforma îl păcăleşte perfect pe rezistent. Se ridică în linişte, îşi pune bocancii grei fără să strângă şireturile şi iese, urmat de cei patru trădători.

— Acolo, în corturile din vale, sunt şapte, explică el ; dar nu ştiu în care se află locotenetul. Le schimbă tot timpul.

— Trezeşte-i pe toţi şi spune-le să vină, ordonă Zeller. Astfel, nu va trebui să mă repet.

Patriotul coboară cu greutate câmpul umed şi noroios.

— Treci înaintea mea, şopteşte Zeller lui Munoz. Stai drept, ca să-ţi poată vedea uniforma.

Marienne apare. Strângându-şi centironul, urcă încet colina urmat de cinci paraşutişti. Puţin retras, sergentul Judet se lasă pe un genunchi, pentru a-şi strânge cataramele cizmelor. Locotenentul Marienne şi ceilalaţi cinci au dormit complet îmbrăcaţi.

Marienne merge spre Munoz. Când ajunge la câţiva metri de el îi descoperă pe ceilalţi trei care-l însoţeau, şi instinctul său se trezeşte. Felul în care oamenii Abwehr-ului ţin armate pistoalele-mitralieră, cu degetul pe trăgaci, îi trădează. Marienne încremeneşte.

— Foc ! urlă Zeller.

Cele patru pistoale-mitralieră pârâie. Marienne se prăbuşeşte, atins în plin de o rafală în piept. Locotenentul Martin, care se găsea lângă el, este ucis pe loc de un glonte în frunte. Mendes, Beaujean, Bléttrie şi Marty sunt grav răniţi, la fel ca şi patriotul care s-a dus să-i prevină.

Trădătorii execută o întoarcere, fac un salt în sala fermei, ţinând la respect pe rezistenţii surprinşi în plin somn de bubuitul armelor.

La vreo zece metri în spatele lui Marienne, sergentul Judet s-a azvârlit înainte. S-a rostogolit într-un şanţ, apoi a început să fugă în zigzag. Cele câteva împuşcături trase împotriva lui nu l-au atins. Urmărirea nu e luată în considerare şi Herre tună şi fulgeră. Paraşutistul poate merge să caute ajutoare ; trebuie procedat repede.

Cei doisprezece ostaşi F.F.I. supravieţuitori sunt scoşi afară, cu mâinile după ceafă. Zeller le ordonă să se culce pe burtă, cu faţa la pământ, pe arie.

— Vi se vor lega mâinile la spate, a explicat Zeller pentru a le înşela suspiciunea. Încrucişaţi-vă încheietura mâinilor pe şale.

Nefericiţii se execută. Unii dintre ei sunt fără pantaloni şi cu picioarele goale.

Cei patru călăi şi-au înlocuit, unul după altul încărcătoarele armelor. La un semnal al căpitanului Herre deschid focul asupra trupurilor nemişcate, de la o distanţă foarte mică. Şiruri de gloanţe ciuruie grumazul patrioţilor. Nici unul dintre ei n-a avut vreme să încerce să scape. Herre şi Zeller distribuie apoi ultimele gloanţe de revolver în capul rezistenţilor. Munoz şi Gross îşi pun apoi armele jos şi, întorcând trupurile, le

scotocesc buzunarele, jefuiesc portofelele, hârtiile personale, ceasurile.

Când se înapoiază la şefii lor, sunt acoperiţi de sânge.

— Bine acum s-o ştergem în viteză, anunţa cu mult calm Zeller.

— Dar Marienne şi paraşutiştii ? intervine Herre.

— Transportaţi-i împreună cu ceilalţi.

Cvartetul se îndreaptă spre tabăra paraşutiştilor. Marienne mai trăieşte. Muribund, este târât pe arie, aruncat pe burtă alături de cei executaţi ; Zeller îi descarcă un întreg încărcător în spatele urechii. Cei patru oameni părăsesc apoi curtea fermei şi se înghesuie în maşină.

La câţiva metri de locul dramei, într-un loc înclinat, tânărul Flamant, mezinul paraşutiştilor grupului locotenentului Marienne, a asistat, neputincios, la toată scena.

S-a dus să urineze când a fost surprins de salva de focuri de armă. N-avea nici o armă asupra lui, nu putea încerca nimic. Acum stă apatic, paralizat de o criză nervoasă ; tremură, plânge, îi clănţăne dinţii. Face eforturi supraomeneşti, dar nu reuşeşte să se mişte, să fugă, să se îndepărteze de tragica grămadă de cadavre. Zadarnic. Ochii săi halucinaţi nu se pot ridica de la viziunea de coşmar, rămân aţintiţi pe trupurile tovarăşilor săi, pe noroiul cleios care se îmbibă cu sângele lor.

Sunt optsprezece, căci în aceşti zori de 12 iulie au mai fost asasinaţi Danet, unul dintre fermieri, şi cei doi Gicquello, tatăl şi fiul.

Danet, fiul în vârstă de patrusprezece ani, a reuşit să fugă de-a curmezişul câmpului, după ce a asistat la supliciul tatălui său.

La sediul guarzilor din Josselin, Herre şi Zeller îşi savurează revanşa. Sunt conştienţi de amărăciunea lui Köln şi Di Constanzo. Ştiu că felicitările ce le sunt împărţite cu dărnicie, pe un ton entuziast, ascund turbarea că n-au participat la masacru. Köln e conştient că raportul pe care-l va face Herre Gestapo-ului împotriva lui va fi aspru.

Surâzând, Herre întreabă, pe un ton de politeţe afectată :

— Oamenii dumitale ar putea să se ducă să identifice trupurile şi să-şi alăture raportul de al nostru ? Noi trebuie să ne înapoiem acum la Pontivy.

Köln aprobă, urlă nişte ordine, dispune să fie adunată compania.

Cei şaizeci de miliţieni - vai ! toţi francezi - sosesc la Keruhel spre ora opt dimineaţa, constată măcelul, percheziţionează, sfărâmă toate lucrurile din fermă, se pregătesc să o incendieze.

Atunci, cu reflexul unui om, aproape un copil, care şi-a pierdut minţile, Flamant iese din ascunzătoare cu mâinile ridicate, suscitând o adevărată reacţie de uimire.

— Ei, băieţi, veniţi să vedeţi asta ; l-au uitat pe unul.

Di Constanzo îşi scoate arma, un vechi revolver cu butoiaş, şi ridică cocoşul. Va trage în clipa în care, prin spate, unul din oameni trage o formidabilă lovitură de cizmă în fesele tânărului paraşutist. Flamant este dezechilibrat sub violenţa şocului, cade în patru labe pe pământul pietros. Dintr-un reflex se ridică, primeşte de la un alt miliţian o lovitură din faţă, la înălţimea sexului. Se curbează. Surâzând, Di Constanzo dă drumul cocoşului puşcociului şi o pune în teacă. Urmat de Köln, se aşază, spectator interesat, pe pervazul unei ferestre.

Doi guarzi se reped cu un elan de fotbalist. Ţintesc la rândul lor organele genitale ale paraşutistului, dar se incomodează unul pe altul, şi loviturile lor ajung deviate şi amortizate.

— Pe rând câte unul, pentru numele lui Dumnezeu ! Pe rând câte unul, urlă râzând Di Constanzo.

Atunci începe un atroce şi înspăimântător balet. Unul după altul, guarzii trimit lovituri furioase adolescentului, care cade repede la pământ. Membrele şi apoi rinichii îi sunt sfărâmate. Atunci, unul urmând pe celălalt, miliţienii îşi iau elan şi sar cu toată greutatea şi cu picioarele lipite deasupra nefericitului.

— Opriţi ! răcneşte Di Constanzo. Nu vedeţi că e sfârşit ? Haideţi, daţi foc la baraca asta şi să ne înapoiem.

Din vârful cizmei, un guard francez îl întoarce pe Flamant, constată că în adevăr e fără viaţă. Atunci, hilar, tâmp, îşi desface nasturii şi urinează pe corpul dezmembrat. Ici şi colo izbucnesc râsete aprobative, în timp ce incendiatorii umblă de colo-colo, şi un fum gros urcă încetişor spre cerul spălăcit.

Capitolul 31

Ziua de 16 iulie. Ferma de la Boc-à-Bois. Michel de Camaret, rănit la braţ la Saint-Marcel, e culcat în pat, doborât de o febră puternică. Tremură, îi clănţăne dinţii, transpiră, se agită într-o semi-comă. În jurul lui şase paraşutişti şi un alt ofiţer, prietenul său, sublocotenentul Roger de la Grandière.

La Grandière ştie că e primejdios să rămână în această casă unde, în ajun, au fost primiţi curajos de familia Monnier. Germanii îi hărţuie, sunt pe urmele lor. Cea mai elementară prevedere i-ar fi determinat doar să se aprovizioneze, să se odihnească o oră sau două şi să-şi continue fuga prin pădure. Dar în seara din ajun La Grandière a considerat că locotenentul Camaret este netransportabil şi de aceea a dat ordin să se instaleze cu toţii la fermă pentru a petrece noaptea.

E 7 dimineaţa. Unul din fiii Monnier, un băiat foarte tânăr, vine în goană, îngrozit :

— Germanii ! Sute ! Se îndreaptă spre fermă desfăşuraţi pe două linii. Ştergeţi-o repede prin spate !

La Grandière se ridică însă calm. Adresându-se adjutantului Marie-Victor, cel mai înalt în grad dintre oamenii valizi, declară încet :

— Plecaţi cu toţii spre vest. Transportaţi-l pe Michel. Vă voi ajunge din urmă.

— Rămân cu dumneavoastră, domnule locotenent, enunţă Marie-Victor. Sunt de acord să plece ceilalţi.

La Grandière urlă :

— Nu e momentul să-mi discuţi ordinele ! Cară-te cu ceilalţi şi nu pierde timpul.

La Grandière iese în curtea fermei. Este înconjurată de un zid gros de piatră, înalt de un metru. Sublocotenentul a postat doi din oamenii săi la adăpostul zidului. Pândesc în spatele puştii-mitralieră ; preveniţi şi ei de fiul lui Monnier, aşteaptă apariţia germanilor.

— Croiţi-vă drum în viteză, ordonă La Grandière. Îi reţin un moment şi vă ajung din urmă.

— Domnule locotenent..., obiectează în cor paraşutiştii.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu veţi începe şi voi ! Numai eu comand aici. Ştiu ce fac. Doar nu sunt ramolit.

Cei doi paraşutişti se supun fără convingere. Roger de La Grandière se instalează în locul unuia dintre ei. Socoteşte numărul încărcătoarelor îngrămădite la picioarele sale, pivotează puşca-mitralieră pe axa ei pentru a-şi asigura un unghi de tir cât mai larg. Extrage încărcătorul armei, verifică şi-l aşază la loc. Încarcă apoi un glonte în ţeava puştii-mitralieră şi se întoarce. Dintr-o scurtă privire constată plecarea tuturor alor săi care-l transportă pe Camaret pe o targa. Atunci, sublocotenentul scoate din buzunarul cămăşii un pachet de *Senior-Service*, duce o ţigara la buze, o aprinde, şi aspiră cu voluptate un fum lung. Nu şi-a terminat ţigara când zăreşte, progresând cu precauţiune, primul val de germani. Sunt mai mult de trei sute.

În 1938, ca urmare a unei neînţelegeri cu tatăl lui, Roger de la Grandière părăseşte castelul familial din Anjou. Ia cu sine toate economiile, pleacă la Marsilia, depune banii, fără să-i numere, la ghişeul Mesageriilor maritime, şi declară prepusului lăsat cu gura căscată :

— Stabiliţi-mi o traversare pe mare pentru această sumă, cât mai departe posibil.

— Care e suma ? întrebă funcţionarul, contemplând bancnotele mototolite, aruncate răzleţ în faţa lui.

— Cum vreţi să ştiu ? replică La Grandière. N-aveţi decât să număraţi şi veţi afla.

După o ridicare din umeri, omul numără, îi adună grămadă înainte de a răspunde.

— Aveţi de ajuns să vă plătiţi un bilet până în Tahiti. Vă vor mai rămâne 462 de franci şi 30 de centime. Unul din vasele noastre pleacă peste patru zile.

— E perfect. Stabiliţi traversarea.

Roger de La Grandière va sta un an în Tahiti. Tot ce se ştie despre şederea lui acolo, printre altele, este că pescuieşte rechini.

Îl regăsim în portul Havre la 20 iulie 1940. Încearcă să treacă în Anglia, e arestat de germani. Se manifestă cu atâta aroganţă şi de o asemenea agresivitate, încât reuşeşte - performanţă

rarisimă în acea epocă - să fie condamnat la moarte. Evadează, ajunge în Algeria, încearcă să pună piciorul la Gibraltar. Oamenii regimului de la Vichy îl arestează la frontiera Marocului. Adoptă aceeaşi atitudine ca şi cu germanii. Poliţia mareşalului Petain îl brutalizează într-un asemenea hal încât intră în închisoarea din Alger cu un picior rupt şi maxilarul fracturat. Procedura pentru judecarea lui se tărăgănează şi La Grandière rămâne sechestrat aproape un an, apoi din nou are proces. În faţa tribunalului vociferează, insultă, ameninţă, dispreţuieşte. Din nou este condamnat la moarte. Trei zile înaintea datei prevăzute pentru executare, un locotenent-colonel aparţinând regimului de la Vichy îi aduce spre semnare recursul de graţiere. La Grandière îl rupe în bucăţele mici pe care le aruncă în obrazul ofiţerului superior. A doua zi evadează. De astă dată reuşeşte să ajungă în Maroc, apoi Gibraltar şi Anglia, unde ajunge în august 1943 ; se înrolează în armata generalului De Gaulle şi, ţinând seama de diferitele sale diplome, este avansat pe loc la gradul de sublocotenent. Timp de trei luni stă liniştit, apoi din nou face să se vorbească despre el.

Pentru motive neîndoielnice era uzual ca ofiţerii, ca şi oamenii de trupă, să-şi schimbe numele pentru a servi în rândurile Franţei libere. În acest scop a fost creat un birou special. Era suficient să te duci să-ţi declini identitatea şi să depui un nume de război. Locotenentul Roger de La Grandière se prezintă la biroul de înregistrare.

— Sunt Roger de La Grandière, aş dori să servesc sub un pseudonim.

— Foarte bine, domnule locotenent, răspunde cu indiferenţă sergentul însărcinat cu înregistrarea. Sub ce
nume doriţi să figuraţi ?

— Abraham Levy.

— Domnule locotenent, sunteţi serios ?

— Eşti antisemit, bătrâne ? Mi-e teamă că ai ales partea cea rea din acest război.

Sergentul este jenat. Notează într-un registru strania cerere.

A doua zi locotenentul La Grandière este convocat la generalul Le Gentilhomme, comandant-şef a! forţelor terestre franceze din Marea Britanie. De la început, generalul adoptă un ton familiar, de bunătate.

— Dragul meu La Grandière, îţi cunosc tatăl, familia. Ce sens are această glumă ?

— Nu înţeleg, domnule general. Dacă aş fi dorit să mă numesc Dupont n-aş fi fost astăzi în faţa dumneavoastră. Consider folositor să mă numesc Abraham Levy. Sună bine. Şi apoi, de la sosirea mea, am văzut ca în birouri evreii au cele mai bune locuri. Au trecut mai mult de trei luni de când am cerut mutarea mea la paraşutişti, solicitare rămasă fără răspuns. Dacă-i aşa, şi tot stau la Londra, mai bine să mă numesc Levy şi să capăt cuvenita stimă.

Generalul Le Gentilhomme schimbă tonul.

— Ajunge, La Grandière. Nu suntem la circ. Schimbă-ţi numele, dacă tu consideri nimerit, dar ia un pseudonim francez. E un ordin.

La Grandière surâde.

— Cu tot respectul ce vi-l datorez, domnule general, credeam că una din raţiunile pentru care luptăm este tocmai să facem să se recunoască, printre altele, că Abraham Levy poate fi un nume francez.

Generalul Le Gentilhomme îşi muşcă buzele. Jignit şi furios, se ridică şi ameninţă :

— Încă un cuvânt şi te bag la arest. Ai auzit ordinele mele. Încetează saltimbancăriile şi bufoneriile tale, şi ieşi !

Roger de La Grandière se duce direct la biroul de pseudonime. Îl găseşte din nou pe sergent, îi repede sub nas degetul arătător şi-i zice pe un ton ameninţător :

— Aşadar, voinicule, nu suntem numai antisemit, dar şi un pic turnător ?

— Lasă-l în pace pe acest subofiţer !

Uscăţiv, duşmănos, tăios, un şef de batalion tocmai ieşise din biroul său. Adăugă :

— Eu sunt cel care a trimis raportul generalului Le Gentilhomme. Dacă ai de făcut vreun reproş, te ascult. Încetează să-ţi verşi nervii pe subordonaţii mei.

— Dar, domnule maior, veneam doar să declar noul meu pseudonim.

— Te ascult. Notează, sergent. Prenumele ?

— Auguste.

— Nume de clovn, ţi se potriveşte mai bine. Numele ?

— Le Gentilhomme.

Maiorul izbeşte biroul cu o lovitură puternică dată cu latul mâinii.

— Pentru Dumnezeu, încetează cu măgăriile, locotenente, sau te bag după zăbrele.

Foarte calm, La Grandière răspunde cu un ton dezarmant :

— Domnule maior, am primit ordin din partea generalului să-mi găsesc un nume francez. Dacă dumneavoastră consideraţi că Auguste Le Gentilhomme nu e un nume francez, atunci, zău, nu mai ştiu ce să fac.

Maiorul se calmează.

— În definitiv, spune-mi, unde vrei să ajungi ? Doar nu eşti un cretin. Ce înseamnă această atitudine ?

— Vreau să mă duc la tabăra de la Camberley, domnule maior. Sunt trei luni de când am cerut mutarea la paraşutişti. Nu s-a făcut nimic. Am avut destule greutăţi să ajung în Anglia. Şi asta nu pentru a mă vedea însărcinat să învârtesc hârţoage.

— Şi crezi că ăsta e mijlocul cel mai bun ?

— Iată că sunt două ore de când generalul Le Gentilhomme ştie că exist. Acum ştiţi şi dumneavoastră. Poate că după cele întâmplate unul dintre voi se va hotărî să mă ajute.

Maiorul se destinde cu totul, zâmbeşte.

— După cum zici, poate te voi putea ajuta. Mă prezint de îndată la raport şi-l voi anunţa pe general de noul dumitale pseudonim. Poate că în adevăr e un mijloc.

Şase zile mai târziu, Roger de La Grandière trece poarta taberei de la Camberley. Năzdrăvăniile sale l-au precedat. Este primit cu căldură şi adoptat pe loc. O lună mai târziu este brevetat paraşutist. În jurul lui se cristalizează o bandă. Colonelul Fourcaud i-a denumit „dansatorii” ; iar pe oamenii bandei, „cei patru spătoşi” - aluzie la spatele lor lat şi la coabitarea „dansatorilor” în baraca numărul patru. Această grupă este compusă din Michel de Camaret şi Denys Cochin, sublocotenentul Alain Calloc'h de Kérillis, şi desigur, de sublocotenentul Roger de La Grandière.

Fiecare ieşire în oraş a celor „patru spătoşi” este marcată de un scandal, un raport al poliţiei, o plângere a unor părinţi privind

fiica lor ; reclamaţiile indignate ale încornoraţilor plouă pe biroul colonelului care, de altfel, le zvârle la coş.

Tot batalionul se plictiseşte în tabăra de la Camberley. E octombrie 1943 şi oamenii au sentimentul că sunt uitaţi, că nu servesc la nimic. Generalul de Gaulle n-a făcut nici o vizită la unitate, în timp ce inspectează deseori cutare sau cutare formaţiune a Franţei libere.

Cei „patru spătoşi" iau asupra lor răspunderea de a trimite la *Carlton's Garden* o serie de reclamaţii şi cereri de explicaţii ; rămân fără răspuns. Într-o seară, Kérillis sugerează să se folosească o metodă nouă pentru a atrage atenţia generalului.

— Dacă vom comite nişte porcării monstruoase, englezii vor urla, vor face un raport Bătrânului. Va veni aici să ancheteze. Atunci vom avea tot răgazul să-i zicem tot ce avem pe inimă.

— Cum de nu ne-am gândit mai devreme ? reia de Camaret, subjugat instantaneu de ideea ca porcăriile
sugerate de camaradul său vor da tuturor momente de
încântare.

Restul bandei aprobă, cu excepţia lui Denys Cochin, care este şi va rămâne întotdeauna cel mai rezervat, cel care joacă rolul de element moderator. Dar, până la urmă, Cochin cedează şi festivalul începe.

O încăierare monstruoasă este declanşată în sâmbăta următoare la balul din Camberley, Când sosesc poliţia militară şi cei din *Homeguards*, locul are înfăţişarea unui câmp de luptă. Răniţii zac ici şi colo ; totul este devastat, sfărâmat, paraşutiştii s-au volatilizat, nu este găsit nici un singur vinovat.

A doua zi, cei patru prieteni dau foc unei barăci. În zilele ce urmează îşi încearcă explozivele cam peste tot. Aruncă în aer clădiri, poduri, întrerup drumuri. Într-o zi, la cinci kilometri depărtare de tabără, obligă pe câţiva prizonieri italieni care lucrează pe câmp să-i ducă în spinare până la cazarmă. Ameninţaţi, cei doi paznici englezi au preferat să se supună şi să se inapoieze la baza lor pentru a face un raport... Încă unul.

Dar apoteoza a fost un comando sugerat de cei doi sublocotenenţi şi care a fost efectuat la baza apropiată *Auxiliary Territorial Service* (A.T.S.) - unitate auxiliară feminină a armatei britanice. E preferabil să nu dăm amănunte asupra operaţiei.

Cei „patru spătoşi” şi oamenii lor de acţiune hotărăsc să se liniştească şi să aştepte reacţiile Londrei. Din nou nu se întâmplă nimic. Sunt indignaţi.

La 4 octombrie ţin un consiliu. Este ora 22. Popota ofiţerilor e pustie. Unul după altul, cei patru sublocotenenţi emit propuneri care mai de care mai abracadabrante. Până la urmă, singurul rezultat este că se destind, râd şi beau. Whisky-ul curge în cascadă. În cele din urmă, Denys Cochin, înţeleptul, cere cuvântul şi declară cu un ton pompos :

— Domnilor, e mai mult de o oră de când suport tâmpeniile voastre. De aceea îmi permit să sugerez să vă închideţi pliscul de beţivi şi să mă ascultaţi.

— Refuz ! E extrem de plictisitor abatele, zbiară La Grandière.

Kérillis izbeşte în masă.

— Ascultaţi-l pe preot, pentru Dumnezeu ! Totuşi, el e cel care gândeşte mai mult. Dă-i drumu’, Denys, te ascultăm.

Cochin se ridică şi continuă pe acelaşi ton.

— Daca de Gaulle refuză să vină la noi, mergem noi la el.

— Chiar aşa trebuie să facem, aprobă Camaret ridicându-se şi îndreptându-se cu un pas nesigur spre uşă. N-avem decât să luăm jeep-ul lui „Isus”. La drum, băieţi !

(„Isus” era porecla dată de paraşutişti şefilor lor care se succedau mereu la comanda batalionului.)

— Nu în felul ăsta, Michel ! Înapoiază-te, n-ai înţeles nimic. Nu despre un comando vorbesc, nu sugerez să azvârlim grenade în toate birourile de la *Carlton's Garden*.

— Asta n-ar fi acţiunea unui comando ci un pogrom, zvârle La Grandière.

— Roger, ne doare în fund antisemitismul tău, urlă Kérillis.

— Nu sunt antisemit, spun doar că procentajul lor este mult mai mare la Londra ca în tabăra de la Camberley. Optzeci şi trei la sută la Londra şi o jumătate de procent aici. Ceea ce spun nu reprezintă antisemitism, ci calcule matematice.

— Iată-l că a plecat, deplânge Kérillis.

— Încetaţi cu copilăriile, reia Cochin. Ascultaţi-mă. Trebuie să obţinem pentru unul dintre noi o permisie de o săptămână. De asta mă ocup eu. Trimisul nostru va pleca la Londra şi va asedia în toată regula biroul generalului. Va cere o audienţă care-i va fi

refuzată ; atunci se va instala respectuos, politicos, bărbierit şi agitat, cum spunea Clemenceau. Poziţie de drepţi şi salut reglementar la fiecare trecere a unui superior ; acelaşi ceremonial, dar mai condescendent, la fiecare trecere a generalului. De Gaulle
va întreba până la urmă : „Dar ce vrea blegul ăsta ?Să
intre !”

— E genial, cu adevărat genial, recunoaşte Camaret punându-şi un pahar plin cu whisky. Numai că întrebarea este care dintre noi va merge ? Vom trage la sorţi ?

— Ar fi drept, admite Cochin. Dar mai întâi trebuie să ne gândim la eficacitate şi să alegem victima după anumite criterii. Să-l desemnăm pe acela dintre noi care are cele mai multe şanse să ducă la bun sfârşit misiunea. Aceste criterii sunt : în primul rând, înfăţişarea. Ştiţi cu toţii că de Gaulle este sensibil la „aspectul frumos”. Trebuie deci să-l desemnăm pe acela dintre noi care e mai arătos, pe scurt, cel mai frumos băiat.

— Ah ! nu, nu eu. întrerupe La Grandière. Refuz.

— Îţi închizi pliscul tău mare, Roger ? Vorbim serios. Continuu. În al doilea rând, cunoaşteţi slăbiciunea Bătrânului pentru aristocraţie. Trebuie deci să alegem pe acel ce poartă numele ce riscă să-l impresioneze cel mai mult.

— Exact ce spuneam, întrerupe din nou La Grandière ; ai ceva cu mine.

Kérillis şi Camaret o fac pe ofensaţii.

— Până aci, zău, Roger, îmi produci multă durere, vorbeşte cu ezitări Kérillis, de asemenea, sunt sigur, şi lui MicheL

— Pentru el mi-e necaz, adaugă Camaret, a ridicat o problemă spinoasă acest mic, foarte mic nobil de ţară.

La Grandière se ridică cu greutate.

— Mă văd constrâns să vă trimit martori, anunţă el cu voce stângace. Veţi primi vizita lor în zori. Strămoşii mei ar sări din mormânt dacă ar afla că un La Grandière s-a lăsat tratat de doi bretoni ca „mic nobil de ţară”. Şi când te gândeşti că doi ne-însemnaţi foşti boiernaşi îşi permit o asemenea bătaie de joc !

— Nu isprăviţi cu tâmpeniile ? intervine Cochin. Se pare că uitaţi ce v-am mai repetat : vorbim serios !

— Asta nu împiedică cu nimic duelul, zice La Grandière. Îi voi trece deodată pe amândoi prin sabie. Treabă de cinci

minute.

— Ajunge, urlă Cochin. Încetaţi să mă mai întrerupeţi. Reiau. În al treilea rând, e necesar ca ambasadorul nostru să nu se arate timorat, şi mai ales, să nu se lase impresionat de personalitatea interlocutorului său. Mai trebuie să vorbească într-o franceză frumoasă şi corectă.

— Nu, nu, şi nu ! zbiară La Grandière. Îmi poţi face portretul timp de şase ore în şir, tot refuz.

Cochin surâde.

— Perfect, în felul ăsta problema e rezolvată. Fiindcă Roger se găseşte el însuşi cel mai frumos, cel mai nobil şi cel mai inteligent dintre noi, s-a desemnat singur. Pentru conformitate, să trecem la vot. Cei care sunt de acord să-l facă pe La Grandière plenipotenţiarul nostru, să ridice braţul.

Cochin ridică mâna. Ceilalţi îl imită fără cea mai mică ezitare.

— Perfect, conchide Cochin. Mă voi ocupa de detalii mâine dimineaţă.

La Grandière îşi reia un oarecare aer de seriozitate.

— Dar am glumit. Chiar nu v-aţi gândit ? Sunt timid şi cam prost, doar o ştiţi bine. Nobleţea mea este absolut exagerată... Desigur că în ceea ce priveşte fizicul, nu pot nega evident, admit chiar că am succese fenomenale la femei, dar bărbaţii mă urăsc. Credeţi-mă, sunt cel mai puţin calificat pentru a îndeplini această misiune.

— Prea târziu, bătrâne, problema e definitiv rezolvată.

Patruzeci şi opt de ore mai târziu, sublocotenentul La Grandière pătrunde la *Carlton's Garden*. La primul etaj completează o cerere de audienţă. E un chestionar imprimat. Ca motiv, La Grandière notează, cu un scris mare : „În speranţa de a obţine lămuriri referitoare la neglijenţa de care pare să dea dovadă Înaltul Comandament al Forţelor franceze libere faţă de primul batalion de infanterie al aerului”.

„Aşa poate că va merge treaba, gândeşte La Grandière. Dacă nu merge, mă va azvârli pe uşă afară şi nu voi mai avea altceva de făcut decât să mă înapoiez cu coada între picioare.”

E ora 9 dimineaţă. Sublocotenentul se instalează pe bancheta din vestibul, scoate din buzunar un pachet de reviste americane cu benzi desenate, pe care le-a cumpărat intenţionat la chioşcul de ziare din gara Waterloo. Aşază în evidenţă

revistele ilustrate pe banchetă şi se adânceşte, cu o atenţie prefăcută, în lectura lui „Mandrake, Magicianul”.

În trecere, nenumăraţi ofiţeri şi civili îl privesc intrigaţi.

La ora 12 şi 35 de minute iese de Gaulle, urmat de căpitanul Burin des Roziers şi de locotenentul Guy. La Grandière se destinde ca un resort, salută, rămâne încremenit în poziţie de drepţi, fixându-l pe general. Un „Tarzan” a căzut la picioarele sale.

De Gaulle trece fără să răspundă, dar într-o fracţiune de secundă a zvârlit o privire. La Grandière şi-a atins ţinta.

Această scenă se repetă de şaisprezece ori în patruzeci şi opt de ore. La sfârşitul primei zile, tot statul major a înţeles jocul tânărului sublocotenent şi se amuză. Un maior aruncase în trecere :

— Asta se poate termina rău, amice. De Gaulle apreciază umorul şi insolenţa, dar în alt sens, doar atunci când el se foloseşte de ele.

La Grandière s-a mulţumit să ridice din umeri.

Dar în seara, celei de-a doua zile de aşteptare, generalul nu sună la ora obişnuită, 2 şi 30 de minute, şi nu şi-a părăsit biroul de dimineaţă. La Grandière este chinuit de foame şi sete ; e la pândă de treisprezece ore consecutive. O defilare continuă de vizitatori a trecut uşa în ambele sensuri. În acest moment se aflau în conferinţă cu de Gaulle un general englez şi un civil.

Locotenentul Guy, al doilea ofiţer de ordonanţă, iese la orele 21 şi 30 de minute. La Grandière şi el au luat obişnuinţa de a schimba câteva cuvinte :

— Îşi va petrece noaptea aici ? întrebă sublocotenentul.

— S-ar putea, bătrâne. Mai bine du-te şi distrează-te în Soho. Oricum, asta nu va schimba nimic.

— A halit ? N-am văzut trecând nimic.

— Nu haleşte niciodată. Se hrăneşte când şi când din necesitate, şi abia atunci când cineva îi aminteşte. L-am văzut rezistând şi mai multă vreme.

Este ora 2 şi 30 după miezul nopţii când ies cei doi englezi. Trei fără un sfert când apare de Gaulle urmat de locotenentul Guy. Generalul iese pe uşă ca furtuna. La Grandière are abia vremea să se ridice în picioare şi să salute. De Gaulle tot nu răspunde, coboară în mare grabă treptele. În spatele lui, Guy

încearcă să urmeze cadenţa, strângând într-o servietă un număr de dosare.

Descurajat, La Grandière îşi adună revistele ilustrate, închide cartea pe care o adusese cu el, se pregăteşte încet, la rândul său. să coboare. Aude atunci vocea caracteristică, tonul apăsat şi declamator care dă fiecărei fraze pronunţate autoritatea unei sentinţe dogmatice :

— Hai să terminăm cu ăla !

La Grandière îşi aşază cu grabă revistele. De Gaulle urcă din nou treptele, din două în două. În continuare, fără să arunce cea mai mică privire spre sublocotenent, intră în biroul său.

Cu un semn din cap, locotenentul Guy, care l-a urmat pe general, anunţă din pragul uşii :

— Sublocotenentul Roger de La Grandière, domnule general.

La Grandière intră, se mumifică într-o poziţie de drepţi şi repetă cu voce energică :

— Sublocotenent Roger de La Grandière, din Primul batalion al aerului. Respectele mele, domnule general.

De Gaulle s-a aşezat. Guy a depus pe biroul său cererea de audienţă. Generalul aruncă o privire, nu are nici cea mai mică reacţie, nu notifică ordinul să părăsească poziţia de drepţi, şi zice cu simplitate :

— Eşti un descendent al amiralului ?

— Era străbunicul tatălui meu, domnule general.

— Un ilustru marinar. Unul din vasele marinei îi poartă numele, şi pe drept.

— Într-adevăr, un contratorpilor, domnule general, aprobă La Grandière, care începe să găsească neconfortabilă poziţia de drepţi şi se întreabă dacă întrevederea va continua în legătură cu meritele maritime ale strămoşului său.

Locotenentul Guy a părăsit încăperea. Revine, pune pe birou un dosar gros. De Gaulle îl parcurge în tăcere. La Grandière profită pentru a se legăna încetişor, să-şi uşureze poziţia, pentru a dezaxa centrul de gravitaţie mutându-l când pe un picior, când pe altul.

De Gaulle închide dosarul, aprinde o ţigara şi declară :

— Aşadar, aparţii acestui corp de elită care repurtează victorie după victorie asupra bătrânilor de la Home Guard... Repaus.

La Grandière se destinde. Caută un răspuns, dar de Gaulle i-o ia înainte :

— Cererea dumitale de audienţă este insolentă, dar nu e explicită. Aşa că, treci la fapte.

— Domnule general, avem sentimentul că suntem uitaţi, că nu suntem buni de nimic. Batalionul se plictiseşte, şi din această cauză, ca o consecinţă logică, apare la cei tineri o stare de apăsare.

— Şi la ofiţeri, dacă e cazul să cred rapoartele englezilor.

— Şi la ofiţeri, admite La Grandière.

— Colonelul Fourcaud te-a trimis ?

— La drept vorbind, e o idee personală, domnule general. Adică, vreau să spun că s-a născut dintr-un comun acord, ca un rezultat al conferinţei avute de ofiţerii batalionului.

De Gaulle deschide din nou dosarul şi-l consultă.

— În batalionul vostru sunt douăzeci şi patru de ofiţeri. Cu toţii au participat la... conferinţa voastră ?

La Grandière îşi muşcă buzele.

— La drept vorbind, nu chiar toţi, domnule general.

De Gaulle îşi afundă din nou capul în dosar. A simţit tulburarea tânărului ofiţer. Fără să-şi ridice privirea, întreabă :

— Câţi ?

La Grandière îşi înghite saliva. N-ar servi la nimic să trişeze ; şopteşte :

— Patru, domnule general.

— Ce grade ?

La Grandière se gândeşte că şi-a făcut acum o idee precisă despre infern. Tuşeşte uşor, pentru a-şi limpezi glasul :

— Sublocotenenţi, domnule general.

— Şi nici în treacăt nu v-a venit prin minte ideea să vă adresaţi şefilor voştri direcţi ?

— Am făcut-o de mai mult de zece ori, dar ei îşi descarcă responsabilitatea asupra dumneavoastră, domnule general.

— Şi în plus nu v-a mai venit ideea că în acţiunile pe care va trebui, după toate aparenţele, să le întreprindeţi într-o zi, răbdarea va fi pentru voi o virtute la fel de folositoare ca ştiinţa de a mânui armele ? Şi apoi, ce-mi sugeraţi ? Să ordon paraşutarea batalionului vostru asupra Berlinului, sub pretextul că vă plictisiţi şi doriţi să schimbaţi climatul ?

— Dar vom şti să fim răbdători, domnule general, în măsura în care nu vom avea cu toţii sentimentul că suntem buni de aruncat la gunoi, ca nişte copii sărmani ai Forţelor franceze libere.

Formula sarcastică vine aspră şi definitivă :

— Într-un cuvânt, dacă înţeleg bine, sunteţi lipsiţi de afecţiune ?

Obrazul lui La Grandière se împurpurează uşor. Furios, replică :

— Sunteţi liber să ne dispreţuiţi, domnule general. Începând de azi, ştiţi cel puţin că existăm şi ce gândim. Respectele mele, domnule general.

Salută, face o întoarcere reglementară. Împotriva oricărei reguli elementare de protocol, se pregăteşte să iasă.

De Gaulle il cheamă înapoi :

— La Grandière...

Sublocotenentul execută o întoarcere, generalul l-a luat prin surprindere. Uluit, La Grandière îl aude declarând :

— Poţi spune complicilor dumitale, de Kérillis, Cochin şi Camaret, că m-ai părăsit spunându-mi o obrăznicie. Vei avea în ochii lor un nou titlu de glorie. Bună seara.

Locotenentul Guy îi deschide uşa cu un zâmbet uşor şi cu o încreţitură a frunţii. Pentru sublocotenent, această reacţie a înfăţişării nu-i lasă nici o îndoială. O înţelege la fel de bine ca şi cum ofiţerul de ordonanţă i-ar fi zis : „Ţi s-au rupt oasele, mucosule. Trebuie să mănânci multă supă înainte de a vrea să-i nesocoteşti pe cei mari”.

Capitolul 32

Zilele, săptămânile şi lunile continuă să se scurgă plictisitoare. Ofiţerii şi oamenii se îndobitocesc învăţând să devină nişte maşini meticuloase care să ştie să facă război.

În ultimele zile ale lui octombrie 1943, La Grandière este convocat de urgenţă în biroul colonelului Fourcaud. În timp ce mergea în direcţia barăcii recapitula în minte lista „abaterilor” pe care le-a putut face în zilele ce au trecut.

— Aşază-te, bătrâne.

Colonelul este surâzător. La Grandière se linişteşte.

— Mi-a sosit chiar în acest moment un mesaj de la Londra prin care sunt informat că Burin des Roziers, căpitanul de ordonanţă al generalului de Gaulle, tocmai a contractat un icter urât...

Colonelul se opreşte, dozându-şi efectele, satisfăcut să-l vadă pe La Grandière privindu-l uluit.

— Asta nu mă miră peste măsură, domnule colonel, deoarece generalului îi place atât de mult să tachineze, încât toate astea au îmbolnăvit ficatul majordomului.

Fourcaud răspunde cu un surâs blând :

— Dacă aş fi în locul dumitale, aş aştepta urmarea expunerii mele înainte de a mă lansa în demonstraţii spirituale.

La Grandière devine serios.

— Scuzaţi-mă, domnule colonel, vă ascult.

— Aşadar, Burin des Roziers este imobilizat în spital, apoi va fi constrâns la o convalescenţă, aşa că interimatul postului său a rămas vacant.

— Vă urmăresc cu atenţie, domnule colonel, dar nu văd în ce mă pot privi toate astea.

— Ajungem şi aici. Generalul contează pe dumneata pentru a asigura interimatul.

La Grandière se ridică înspăimântat.

— Nu e un lucru serios, domnule colonel, e o glumă proastă.

— E tot ce poate fi mai serios, bătrâne.

— Dar, în fine, cunoaşteţi demersul făcut de mine cu două luni în urmă pe lângă general, şi dispreţul pe care l-a demonstrat faţă de mine...

— Ştiu, ştiu... M-am gândit. Sunt două soluţii ce ar putea explica alegerea sa : prima, că în realitate a admirat curajul, sinceritatea şi chiar fantezia dumitale, înfăţişarea, numele pe care-l porţi, dar, la drept vorbind, nu cred pentru nimic in lume în toate astea. A doua mi se pare mult mai plauzibilă : că, şocat de insolenţa demersului şi de cuvintele dumitale, Bătrânul a hotărât să te facă să înghiţi multe.

— Am oare posibilitatea să refuz, domnule colonel ?

— Fără îndoială că nu.

Noutatea se răspândeşte ca o dâră de pulbere. Batalionul a şi luat cunoştinţă de eveniment într-un amestec de speranţă şi de sinceră veselie. Cochin, Kérillis şi Camaret se strâmbă de râs. Când îşi conduc tovarăşul la gară, ei îi dau un pachet conţinând un cadou, pretinzând că ar fi pus mână de la mână pentru a face această cumpărătură.

La Grandière deschide pachetul in tren ; conţine o perie pentru a da lustru, o cutie de cremă de ghete şi o cârpă de catifea.

Sublocotenentul aruncă tot pachetul pe fereastră, sub privirea ostilă şi scandalizată a trei cetăţeni britanici care împart împreună cu el compartimentul. La Grandière se cufundă apoi într-o meditaţie adâncă. Caută să elaboreze un sistem care i-ar permite să fie dat afară în mod politicos, fără să se expună la sancţiuni.

Când trenul intră în gara Waterloo, i-au venit o sumedenie de idei, dar a tras concluzia că va trebui să improvizeze, să acţioneze în funcţie de evenimente.

Raporturile cordiale şi amicale pe care le întreţine fără greutate cu locotenentul Guy îi vor permite să-şi concretizeze speranţele. Pe un ton de destăinuire, Guy îi explică tot ce aşteaptă generalul de la ofiţerul său de ordonanţă, atitudinea ce ar fi potrivit să o adopte. Cu lux de amănunte, a precizat ce anume apreciază de Gaulle, comportamentul care-i face plăcere ; Guy îi spune totodată sublocotenentului ce anume dezaprobă, dispreţuieşte şi detestă generalul.

La Grandière se arată deosebit de atent la enunţarea fobiilor şefului său.

În dimineaţa intrării în funcţiune a sublocotenentului, de Gaulle este în conferinţă cu trei ofiţeri superiori canadieni. Din timp în timp cere câte un dosar. Se presupune că în acel moment La Grandière este obligat să se precipite în biroul alăturat, unde locotenentul Guy trebuie să-i remită documentele, pe care le va aduce şi le va aşeza pe biroul generalului. Dar La Grandière face dovada unei indolenţe care frizează bătaia de joc. Continuându-şi convorbirea, de Gaulle pare să nu remarce nimic.

Canadienii îşi iau rămas bun.

Locotenentul Guy precizase : „Unul din lucrurile care-l fac să-şi iasă din fire este când cineva mişcă vreun lucru de pe biroul lui. Mută un ac sau o agrafă şi vei declanşa un concert de urlete”.

Abia s-a închis uşa în urma vizitatorilor, când La Grandière intră ceremonios, precis, cu gesturile afectate ale unui majordon de casă mare, şi se lansează într-un strălucit număr de rânduire a biroului, care-i permite să pună mâna pe toate lucrurile. De Gaulle îl contemplă în tăcere. Sublocotenentul goleşte apoi cele trei scrumiere din birou într-un mod mai puţin protocolar decât un chelner-şef de cabaret : servindu-se de o scrumieră goală, o acoperă pe cealaltă umplută şi răstoarnă totul cu un gest larg.

— Ei bine ! La Grandière, tună generalul, cred că ai de gând să pui în funcţiune şi aspiratorul după treaba asta !...

Sublocotenentul simulează surpriza.

—Vă cer scuze, domnule general, credeam că fac bine.

— Nu mă lua drept un nerod, şi ieşi !

La ora 13 şi 30 de Gaulle părăseşte biroul. La Grandière îl urmează, ţinând în mână o servietă cu documente.

Locotenentul Guy îi explicase : „Pe scări urmează ritmul şi nu te lăsa luat prin surprindere. El merge iute. Când ajunge la a şasea treaptă înainte de peron, îl depăşeşti în goană, deschizi portiera stângă a Rover-ului. Generalul se aruncă înăuntru ; motorul se roteşte. Închizi portiera, apoi, alergând din nou, ocoleşti automobilul prin spate. Maşina demarează. Atunci când ajungi la portiera din dreapta, o deschizi şi urci în timpul mersului. Te instalezi alături de el, închizând uşa”.

— Înţeleg perfect, ironizase La Grandière, vor fi de faţă reporterii de la Actualităţi ; sper totuşi că dacă dau greş la prima încercare, vom putea reîncepe scena.

— Nu glumi, prietene, de fiece dată e la fel : căci generalul consideră că fiecare secunda din timpul său e preţioasă.

La Grandière iese cu bine din prima fază a operaţiei. Închide respectuos portiera în urma generalului, apoi, cu un pas de plimbăreţ duminical, porneşte nepăsător să ocolească vehiculul care demarează, lăsandu-l pe şosea, contemplând scena cu un aer ipocrit.

Rover-ul frânează în scârţâtitul cauciucurilor şi dă înapoi. La Grandière se înapoiază la locul său.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule general, am fost luat prin surprindere.

— Nu-i nimic. Unităţii din care faci parte îl lipseşte antrenamentul, aşa că voi lua măsuri de îndreptare.

În săptămânile care au urmat, La Grandière continuă cu conştiinciozitate demonstraţiile sale de inaptitudine. Anturajul şefului Franţei libere a terminat prin a se convinge că de Gaulle se distrează, căci toţi erau stupefiaţi văzându-l pe sublocotenent că-şi păstrează în continuare postul.

Totuşi, într-o zi paharul s-a revărsat.

Generalul ceruse să nu fie deranjat sub nici un pretext, interzicând oricui să intre sau să i se dea vreo legătură telefonică. Coborând scara, La Grandière s-a încrucişat cu Pierre Bloch care urca liniştit.

— În sfârşit, iată-vă, exclamă el cu un aer înspăimântat. Se împlineşte o oră de când vă caut pretutindeni. Generalul strigă în gura mare după dumneavoastră. E pe cale să aibă un atac de apoplexie. Alergaţi în goana mare, bateţi la uşă şi intraţi fără să aşteptaţi răspunsul.

Cu figura descompusă, Pierre Bloch se precipită, bate la uşă şi intră.

Sublocotenentul Roger de La Grandière se înapoiază în aceeaşi seară la unitatea şi la prietenii săi din tabăra Camberley.

Bretania, 16 iulie 1944. Ferma Boc-à-Bois. Roger de la Grandière lasă să se apropie primul val de S.S. Este perfect camuflat în spatele zidului ; ţeava armei sale este ascunsă de rămuriş. Stând în genunchi, sublocotenentul observă printr-o spărtură înaintarea inamicului. Din spate aude o uşoară alunecare. Se întoarce. Din trei salturi, adjutantul Marie-Victor ajunge la a doua puşcă-mitralieră.

— Ţi-am ordonat sâ te cari. Înapoiază-te la ceilalţi sau te fac praf, scrâşneşte destul de tare La Graridiere, pentru a se face auzit.

— Te plictisesc, Roger, replică Marie-Victor, dar să ştii că ne-am săturat cu toţii până în gât să tot aşteptăm. Mereu

sunt aceiaşi care se distrează cu nemţii ! Am vrea şi noi să ne distrăm puţin, domnule locotenent.

Sergentul Le Gall şi tânărul Plouchard au sosit prin cealaltă parte, încălcând şi ei ordinele primite.

— Vă credeţi şmecheri, sărmani prostovani ! Alergaţi după o citare pentru fapte de arme ? Vedeţi-vă de drum, căci nu mai repet ce v-am zis.

— Nu e momentul să discutăm, domnule locotenent, replică Le Gall pregătind grenadele şi incărcând pistolul-mitralieră.

Cu o mişcare a mâinii desemnează lui Plouchard locul de unde să tragă cât mai eficient împotriva duşmanilor. La Grandière nu mai are vreme să insiste în cererea sa deoarece germanii se află doar la cincizeci de metri depărtare.

— Nimeni să nu tragă înaintea mea.

Cei trei oameni îi aruncă o privire surprinsă. Sublocotenentul îşi dă seama că a enunţat un lucru limpede pentru toţi.

Germanii sunt atenţi şi prudenţi, dar e sigur că şeful lor nu se aşteaptă la o ambuscadă. Sunt vreo patruzeci care înaintează în linie strânsă. La Grandière îşi fixează ca limită o piatră aflată la cincisprezece metri în faţă ; hotărăşte că după ea germanii riscă să-şi dea seama de prezenţa lor. Un soldat german trece primul de piatră ; în aceeaşi clipă, sublocotenentul deschide focul. Puşca-mitralieră a adjutantului Marie-Victor trosneşte într-o fracţiune de secundă. S.S.-iştii cad ca nişte popice. În spatele primului val se aud urlete, izbucnesc ordine de retragere. Profitând de surpriză, Le Gall şi Plouchard se ridică şi aruncă grenade.

Doar doi sau trei oameni au reuşit să se replieze din primul val de asalt ; ceilalţi zac morţi sau scoşi din luptă.

La Grandière îşi dă seama că vor avea un răgaz, timp în care comandanţii din faţa lor vor adopta o nouă tactică.

Din nou încearcă să-i convingă pe ai săi să plece.

— De acord, plecăm toţi patru dacă vrei, zice Marie-Victor.

La Grandière îşi consultă ceasul-brăţară :

— Au plecat de patru minute şi patruzeci şi cinci de secunde. Dacă plecăm, cu siguranţă că vom fi ajunşi din urmă. Cu Michel pe targa e imposibil să alergăm. Trebuie să-i reţinem cel puţin o jumătate de oră. Şi pentru treaba asta e suficient un singur om.

— Dacă vrei, rămân singur, replică Marie-Victor.

— Mă oboseşti !

— O să ne amintim de ziua asta, intervine Le Gall. N-ai din întâmplare o pipă, domnule locotenent ?

La Grandière îi zvârle pachetul, Le Gall îl prinde din zbor, ia o ţigară, apoi, la un semn făcut de Marie-Victor, pachetul zboară din nou.

Cel mai tânăr, Plouchard (abia a împlinit optsprezece ani) trage în aer o rafală de pistol-mitralieră.

— Eşti bolnav, ce-ţi veni ? îi zvârle intrigat sublocotenentul.

— Moş Constant, domnule locotenent.

— La dracu, l-am uitat cu totul pe ăsta !

— Vedeţi bine că servim şi noi la ceva ! Dacă nu se aud salve de armă, va apărea aici frumuşel ca o floare...

Constant Leguéné e un fermier din vecinătate. E părintele a cinci copii. În ajun, la sosirea paraşutiştilor, se afla la familia Monnier. Înainte de plecare a promis că se va înapoia a doua zi între 7 şi 8 cu provizii şi cu un medic pentru Michel de Camaret.

O scurtă privire i-a fost de ajuns lui La Grandière să-şi dea seama că ţăranul nu era dintre cei care uită sau vin cu întârziere la astfel de întâlniri. Şi era de-acum ora 7 şi 16 minute.

Se scurg vreo zece minute. O linişte apăsătoare pune la încercare nervii paraşutiştilor. O ploaie mărunta a început să cadă ; pământul, umed deja, se impregnează pe loc, devine noroi.

— Dar, pentru Dumnezeu, ce dracu fac, se îngrijorează Plouchard.

— Cred că sunt suficient de mulţi pentru a se împărţi în trei grupe. În orice caz, sunt convins că n-au arme grele. Altfel le-am fi simţit gustul până acum.

Cei patru paraşutişti fac cu schimbul, doi câte doi, pentru a pândi. Sergentul Le Gall scrutează liziera pădurii, sesizează mişcări, dar nu pot încerca nimic.

— Se agită în spatele copacilor, declară el cu simplitate.

— Evident ! Fereşte-te, căci vor încerca să zvârle grenade ; şi de la înălţimea pădurii vor putea arunca departe porcăriile astea ale lor.

Chiar în secunda în care La Grandière îşi termină fraza, un S.S.-ist a sărit trei paşi înainte. Apoi mâna sa dreaptă îşi ia elan cât mai departe de trup. Le Gall îl loveşte cu un glonţ în plină

frunte. Omul cade pe spate. A scăpat grenada dezamorsată ; în cădere, ceafa sa o loveşte ; explozia îi sfărâmă gâtul, îi sparge în bucăţi craniul. Paraşutiştii îşi întorc privirea.

De îndată, simultan, şase germani se precipită cu aceeaşi mişcare. Francezii declanşează un tir continuu, dar de astă dată au zburat spre ei patru grenade. Prin minune, ele nu trec zidul. Trei dintre aruncători au reuşit să se replieze, trei au rămas morţi pe loc.

Din nou se aşterne liniştea. La Grandière priveşte iarăşi ceasul : e ora 7 şi 28. Sublocotenentul şi-l imaginează pe Camaret şi pe purtătorii săi, cum se îndepărtează de-a curmezişul pădurii.

Supraîncordaţi de asalturile eşuate ale aruncătorilor de grenade, cei patru paraşutişti uită de Moş Constant. Trec douăsprezece minute fără să se fi produs cea mai neînsemnată schimbare în tabăra din faţă. În acel moment, ieşind la loc deschis de pe o potecă, vine liniştit Constant Leguéné, urmat de trei dintre fiii săi, nişte copii de doisprezece, unsprezece şi nouă ani. Omul şi copiii au braţele încărcate cu de-ale gurii. Sunt surprinşi de germani, care ies din poziţie, plasându-se între ei şi câmpul de tir al paraşutiştilor.

— *Halt* !

Constant se întoarce, ridică mâinile, lăsând să-i cadă un pachet cu cincisprezece cotlete, care se împrăştie la picioarele sale.

— Fugiţi toţi trei ! Fugiţi ! urlă el la fiii lui.

În spatele zidului, cei patru paraşutişti asistă neputincioşi la scenă.

Copiii rămân încremeniţi pe loc.

— Paraşutişti iasă sau om şi copii *kaputt* ! ordonă un german în limba franceză.

— Nu ieşiţi ! urlă Constant. Sunt .S.S.-işti ! Ne vor ucide pe toţi !

— Trage spre stânga, strigă Marie-Victor lui La Grandière. Mă duc.

— Merg cu tine, adaugă Plouchard.

Cei doi paraşutişti sar zidul şi încep sa fugă. Aleargă cu pistolul-mitralieră în mână, trăgând rafale în faţa lor. Între împuşcături, strigă în gura mare :

— Salvaţi-vă, voi puştilor ! Alergaţi, copii ! Salvaţi-vă, alergaţi, pentru Dumnezeu !

Germanii sunt surprinşi. Dintr-un reflex, sar în adăpost. Copilaşii încep să fugă, în timp ce Constant se azvârle între soldaţi şi copiii săi care aleargă.

Din stânga se declanşează o armă automată. Plouchard este ciuruit de gloanţe, se prăbuşeşte, ucis pe loc. Adjutantul Marie-Victor este atins de un glonţ în umăr, de un altul în coapsă. Reuşeşte totuşi să se târască până la zid şi să-l treacă.

— Paraşutişti iasă ! zbiară din nou germanul.

— Nu ieşiţi ! Totul merge bine, copiii sunt departe, urlă Constant.

Împuşcaturile pornesc. Bravul ţăran cade în genunchi. Germanii se îndârjesc, continuă să tragă. Constant se răstoarnă ; zace liniştit, se sfârşeşte într-o ultimă tresărire.

— Ticăloşilor ! urlă La Grandière într-un strigăt sfâşietor. Înhaţă puşca-mitralieră pe care o propteşte în îndoitura braţului stâng. Cu mâna dreaptă încleştată pe crosă, trece zidul şi înaintează trăgând. Stă drept în picioare, merge cu paşi mari.

— Înapoiază-te, strigă Le Gall, înapoiază-te, Roger ! E o nebunie ceea ce faci !

La Grandière nu aude nimic. Înaintează. Acum distinge ţintele. Trei germani cad sub gloanţele lui. Alţii, mai curajoşi, ripostează. La Grandière este atins de un glonţ la vintre. Se prăbuşeşte. La pământ, înlocuieşte încărcătorul puştii-mitralieră. Arma şi-a păstrat trepiedul desfăcut. Sublocotenentul se serveşte de el ca de un sprijin ; ridică puşca-mitralieră, o împinge înainte câţiva centimetri, apoi cu piciorul drept, încă valid, îşi împinge trupul spre a se găsi în poziţie de tir. E insensibil la durerea ce i-o produce rana. Nu are decât o singură idee : să înainteze spre germani. Vociferează în limba lor, zvârle insulte, trage şi îşi reia înaintarea de crab. Reuşeşte să repete de trei ori operaţia înainte de a primi un nou şir de gloanţe direct în plămâni.

Mâna dreaptă i se crispează pe crosa puştii-mitralieră, care se goleşte în direcţia pădurii. Apoi, încetişor, La Grandière se ridică şi ultimele împuşcături pleacă spre cer.

Fără armă, Le Gall sare la rândul lui. Aleargă pe teren descoperit în direcţia sublocotenentului. E atins de trei gloanţe :

în piept, la umăr şi la picior. Ca prin minune, nici unul nu e mortal.

A căzut abia la doi metri de şeful lui, încercă în zadar să se târască până la el.

Roger de La Grandière s-a întors. În mişcarea făcută a răsturnat puşca-mitralieră, care-i imobilizează spinarea, îl menţine într-o poziţie aproape aşezată. Respiraţia sa nu e decât un horcăit înăbuşit ; bărbia si gâtul sunt murdărite de sângele care-i curge din gură.

Un grup de germani iese din spatele zidului, constată doar prezenţa adjutantului Marie-Victor, rănit şi inofensiv.

Un al doilea grup se apropie de La Grandière şi Le Gall. Vor să le dea lovitura de graţie, când intervine un locotenent. Strânge în mână un Parabellum, S.S.-iştii îşi ridică armele.

La Grandière îşi adânceşte privirea în ochii locotenentului german. N-are putere să vorbească şi totuşi germanul înţelege când privirea ştearsă a muribundului se îndreaptă către Le Gall. În limba sa ofiţerul S.S. afirmă :

— Vor fi trataţi ca prizonieri de război.

La Grandière clipi din ochi de două ori. A înţeles. Totuşi, îl aşteaptă o ultimă încercare : cei trei fii Leguéné se înapoiază. Plângând, merg inconştienţi spre ei, după ce au îngenuncheat lângă trupul neînsufleţit al tatălui lor. Locotenentul S.S. urlă un ordin ; un soldat îl traduce în franceză :

Cei trei puşti par să iasă dintr-un coşmar. Pe neaşteptate fac stânga-mprejur şi încep să alerge. Cu un efort supraomenesc La Grandière îi urmăreşte cu privirea.

— Plecaţi, copii ! Plecaţi repede. Alergaţi ! Plecaţi repede... repede !...

La rândul său, locotenentul S.S. îl priveşte pe sublocotenentul francez. Cu latul palmei îi arată arma.

Cu un semn al pleoapelor, La Grandière consimte. Apoi, privirea sa vagă încearcă pentru o ultimă oară să zărească copiii în goana lor : nu mai sunt decât trei minuscule puncte negre care dansează în câmpul de grâu.

Trasă din apropiere, lovitura de graţie îi sfărâmă tâmpla.

Le Gall închide ochii : două lacrimi alunecă între pometi şi pereţii laterali ai nasului. Fără să-şi mişte braţul, îşi întoarce încheietura mâinii, aruncă o privire asupra ceasului. E ora 7 şi

48 de minute. Sublocotenentul Michel de Camaret are aproape o oră avans.

În 1947, în Indochina, un vas de război de mic tonaj aparţinând marinei naţionale a fost botezat *Roger-de-La-Grandière*. Fără a dobândi vreodată certitudinea, numeroşi sunt cei care rămân convinşi că sugestia acestui botez a luat naştere la Colombey-les-Deux-Eglises, reşedinţa generalului De Gaulle

Capitolul 33

Hărţuit de germani şi de guarzi, locotenentul Alain de Kérillis reuşeşte, ca prin minune, să ajungă la o fermă izolată din marginea pădurii Kerlanvau, locuită de familia Kerhervé.

O duzină de supravieţuitori se târăsc în jurul lui Kérillis : sunt oameni în zdrenţe, la limita puterilor, care au avut totuşi curajul să-şi transporte răniţii.

Alain de Kérillis a primit un glonţ în antebraţul drept, dar este copleşit de o rană mult mai cruntă şi profundă : tocmai a aflat moartea tragică a lui Marienne.

Locotenentul Fleuriot care, în ajun, s-a unit cu grupa, suferă de o zdrobire a ficatului. Perrin este atins la coapsă de explozia unei grenade. Terisse are ligamentele gleznei sfâşiate de un proiectil. Oamenii care au rămas neatinşi sunt practic goliţi de orice resurse fizice : Robert Croenne, Pams, Francis Decrept, Harbinson, Le Meur, Pinci, Collobert, Galliou şi Pasquet.

În faţa acestor spectre istovite, distruse, vrednice de milă, familia Kerhervé uită orice prudenţă, nici nu caută măcar să se informeze de distanţa care-i separă pe fugari de urmăritorii lor ; îi primesc, îi hrănesc, le propun să-i culce la ferma lor.

— Ar fi o nebunie, refuză Kérillis. E posibil ca germanii să ne fi reperat urma ; dar dacă dispuneţi de o ascunzătoare, l-aş lăsa totuşi aici pe locotenentul Fleuriot care nu e în stare să ne urmeze.

Fermierii distribuie paraşutiştilor toate alimentele de care dispun. Locotenentul Fleuriot este instalat într-un hambar ; dacă

va fi descoperit, va mai putea încerca să pretindă că s-a refugiat în acest adăpost fără ştiinţa acestor oameni de treabă.

Mica trupă îşi reia drumul prin pădure după un popas de o jumătate de oră. Însoţiţi de un adolescent, fiul lui Kerhervé, paraşutiştii hăituiţi parcurg vreo nouă sute de metri şi se instalează neliniştiţi pe pământul impregnat de rouă. Adorm cu toţii ca un bloc compact, insensibili la umiditate, la lipsa de cpnfort şi la primejdie. Sunt la capătul puterilor, dorm.

Un soare blând îi trezeşte. Este ora 8 dimineaţa. De la paraşutarea lor, e pentru prima dată când se trezesc după ivirea zorilor, pentru prima oară când dorm fără protecţia unei santinele. Înainte de a se cufunda în somn, toţi au avut acelaşi gând ; poate vor fi ucişi în culcuş, dar epuizarea lor era atât de mare încât nici măcar nu s-au preocupat de acest lucru.

Aproape cu surpriză îşi dau seama că e plină zi, de liniştea ce îi înconjoară, de soarele care-i încălzeşte.

Instantaneu renaşte speranţa şi cu ea dorinţa arzătoare de a continua.

În zilele precedente, „bilanţul" comandoului Kérillis a fost uimitor. De la bătălia de la Saint-Marcel, paraşutiştii n-au încetat nici o clipă să acţioneze, să dea germanilor lovituri violente. Au atacat convoaie, au aruncat în aer un tren cu muniţii şi cu armament, au distrus transformatoare electrice, au tăiat în mai multe rânduri linia ferată pe axele esenţiale. Prin eficacitatea lor, au dus la paroxism furia duşmanului.

Tânărul Kerhervé soseşte aducând un recipient cu cafea fierbinte. Îl lasă şi se înapoiază la fermă, de unde revine împreună cu tatăl lui. Cei doi bretoni îl susţin pe locotenentul Fleuriot, care a pretins că se simte în stare să se înapoieze la tovarăşii săi.

Se pare că germanii le-au pierdut urma, dar, în pofida aparentei însănătoşiri a oamenilor săi, Kérillis preferă să le prelungească odihna şi hotărăşte să mai rămână încă o zi pe loc.

La ora 15 micul grup se află în plină relaxare. Pinci, Decrept, Collobert şi Galliou au început o partidă de belotă. Joacă pe sume uriaşe, pe care nu le au, pe femei imaginare, pe castelele din Spania...

— Mă plictisesc cu tâmpeniile lor, declară Terisse, mă duc să-mi refac pansamentul.

Se îndepărtează, şchiopătând, la vreo zece metri, păşeşte peste cei doi ofiţeri care dormitează şi se aşază departe de ceilalţi, cu spatele sprijinit de un copac.

Croenne şi Pams sunt ocupaţi cu repararea unui post de radio, în speranţa, mai mult decât îndoielnică, de a reuşi să capteze noutăţi.

Terisse îşi desface cu greu bandajul însângerat, care-i înconjoară glezna rănită. Strigă în direcţia lui Croenne :

— Bébert, ticălosule ! Te-ar durea în fund dacă ai veni să-mi dai o mâna de ajutor ?

— Nu vezi că mă ocup de un rănit mai important ? Doar nu eşti pe moarte, nu-i aşa ?

— Ah ! halal prieten, glumeşte Terisse. Mai întâi, de unde ştii că nu sunt pe moarte ? Nu încetează să curgă porcăria asta. Am pierdut cel puţin douăzeci de litri de sânge.

— Sosesc, consimte Croenne care, urmat de Pams, se duce la camaradul său.

Terisse a pregătit o trusă farmaceutică lângâ el. A desfăcut aproape tot pansamentul, din care doar extremitatea mai aderă de sângele coagulat pe rana benignă. Croenne îngenunchează şi trage dintr-o lovitură scurtă pansamentul. Terisse urlă :

— Pentru Dumnezeu ! Om de nimic ! Sadicule ! Nu e posibil să te porţi aşa când alţii suferă !

Croenne şi Pams izbucnesc în râs. În timp ce Croenne susţine piciorul, Pams curăţă rana cu alcool. Fără să înceteze să facă haz, zice, răutăcios :

— Zău, ce mai rană ! O zgârietură ! Şi pentru asta zbiară şi ne deranjează !

— Aş fi vrut să te văd pe tine în situaţia asta, sărmană paiaţă, replică Terisse. Refă-mi pansamentul şi încetează cu tâmpeniile. Nu uita că-mi mai rămâne un picior valid, să-ţi trag una în fund.

Tot înfăşurând bandajul, Croenne continuă :

— Va cere Legiunea de onoare, îşi va cumpăra o maşină mică, de invalid, pentru a se duce la 11 noiembrie să reînsufleţească flacăra eternă de pe mormântul Eroului necunoscut, de la Arcul de Triumf.

La o depărtare de opt sute de metri, la ferma Kerhervé, un paraşutist bate la uşă şi intră. Fără să fie invitat, se va prăbuşi pe un scaun, sub privirea miloasă a fermierei.

— N-aveţi vreo bucată de pâine, doamnă ? întrebă el cu un ton rugător.

Bătrâna Kerhervé iese în grabă din încăpere şi se înapoiază aducând cu ea un codru de pâine, un bulgăre de brânză proaspătă, pe care le aşază pe masă. Paraşutistul se azvârle pe alimentele din faţa sa, în timp ce femeia, cumsecade, se duce în pivniţă de unde apare destupând o sticlă de cidru.

Cu gura plină, paraşutistul explică :

— Sunt patruzeci şi opt de ore de când n-am mâncat şi n-am băut nimic. Mi-am pierdut camarazii în ultima luptă. De atunci, străbat pădurea de unul singur, în căutarea lor.

Fermiera surâde :

— Nu te îngrijora, băiatule, nu sunt prea departe ! Unul dintre ei a şi dormit azi noapte în hambar. Mănâncă şi bea. Apoi îţi voi explica cum să-i găseşti.

— Ei bine, despre dumneavoastră se poate spune că sunteţi cel puţin însăşi Providenţa. Am început să-mi pierd speranţa şi să am numai gânduri negre. Mă bucur,
înţelegeţi, când eşti atât de singur...

Paraşutistul înghite toată brâhza, jumătate din pâinea rotundă, bea aproape toată sticla de cidru.

— Ah ! mă simt mai bine. Acum, dacă-mi puteţi indica drumul...

Femeia iese pe pragul uşii şi indică direcţia taberei.

— Urmezi poteca vreo două sute de metri. Apoi, o iei
de-a curmezişul pădurii. Pe stânga dumitale se află în drum un gard de mărăcini, n-ai decât să-l urmezi ca să dai de ei. Îi vei vedea pe soţul şi pe fiul meu ; sunt acolo.

Paraşutistul face un semn larg cu mâna ; vreo sută de guarzi ies din pădurea Trédion şi se năpustesc, în tăcere, asupra fermei.

Şeful guarzilor francezi, Di Constanzo şi Maurice Zeller, se află în fruntea lor. Pseudo-paraşutistul era sinistrul Munoz : uniforma lui a înşelat tragic, din nou, o patriotă de treabă.

Bătrâna Kerhervé este împinsă cu violenţă în interiorul casei, în timp ce majoritatea guarzilor se împrăştie în fermă, începând să o jefuiască.

În câteva cuvinte Munoz îl pune la curent pe Zeller cu cele aflate de la sărmana femeie, ghemuita pe un scăunel, şi care, conştientă de cele făcute, plânge cu capul înfundat în mâini.

— Câţi sunt ? întreabă Di Constanzo.

— N-ai decât să o întrebi pe bătrână. Eu nu ştiu nimic, replică Munoz.

— Ai auzit ? zice Zeller fermierei. Câţi sunt ?

Bătrâna Kerhervé ridică însă capul şi scuipă în direcţia trădătorului, fără să-l atingă. Zeller ii trage o palmă zdravănă.

— Câţi sunt ? reia el arţăgos. Unde se află santinela lor ?

Fermiera nu răspunde. Ea îngenunchează pe pământ şi începe să se roage.

Buturugile ard şi se consumă încetişor în vatră. Di Constanzo găseşte un vătrai şi-l blochează între doi butuci, astfel ca extremitatea lui să fie atinsă de văpaie.

Dintr-un schimb de priviri, Munoz arată că înţelege, şi îşi dă aprobarea.

— Ai face mai bine să vorbeşti, târâtură ! continuă Di Constanzo. Fără asta, ţi se va băga în fund vătraiul înroşit.

Declanşează printre poliţişti câteva râsete năroade.

— Nu în fund : e capabilă să suporte asta, zvârle o voce.

De astă dată, ilaritatea este generală.

Di Constanzo pune mâna pe o cârpă cu care se protejează pentru a nu-şi arde mâna, şi constată că extremitatea vătraiului este înroşită până la incandescenţă. Apucând-o de păr pe fermieră, îi saltă capul şi-i flutură sub ochi fierul înroşit.

— Câţi sunt ? Unde este santinela ? repetă el.

Fermiera priveşte fierul şi pe om, fără să manifeste vreo slăbiciune. Apoi îşi ridică ochii spre cer şi declară pe un ton de litanie :

— Fecioară Marie, ajută-mă ! Nu voi găsi niciodată puterea să-l iert pe acest om.

Fără ezitare. Di Constanzo aplică fierul pe umărul femeii. Pânza rugoasă a bluzei se aprinde instantaneu, apoi pielea sare

în bucăţi într-o muşcătură îngrozitoare, iar mirosul înţepător de epidermă arsă se răspândeşte în odaie.

Femeia supusă supliciului îşi pierde cunoştinţa. Guardul îi dă drumul ; ea se prăbuşeşte ca o jalnică figurină servind drept ţintă.

— Bine ; pierdem timpul, constată fără emoţie Di Constanzo. Să mergem acolo şi vom vedea. În orice caz, nu sunt mai mulţi de vreo zece.

Focul este deschis fără somaţie asupra jucătorilor de belotă. Poliţiştii au reuşit să se strecoare pe nesimţite la mai puţin de zece metri de tabără. Decrept, Galliou şi Collobert sunt ucişi pe loc. Pinci se rostogoleşte de mai multe ori şi se refugiază în mărăcini.

Locotenentul Kérillis se ridică, cu Coltul în mână.

Înainte de a fi putut trage, primeşte un glonţ în abdomen, dă drumul armei şi se prăbuşeşte. Harbinson şi Perrin sunt grav atinşi înainte de a fi putut încerca cea mai mică ripostă. Locotenentul Fleuriot a rămas alungit, neputincios.

Câţiva metri mai în urmă, Croenne, care tocmai a terminat pansamentul lui Terisse, împreună cu Pams, reuşesc să se desprindă, cărând cu ei pe rănit. Acesta din urmă a rămas într-un picior gol, Pams e în cămaşă, şi doar Croenne este îmbrăcat în uniforma completă. Dar nici unul dintre ei nu are armă. Terisse are greutăţi să-i urmeze, şchiopătează, îşi rupe pansamentul.

— Vrei să te cărăm în spinare ? întreabă Croenne fără să încetinească.

— Las' că merge, alergaţi înainte, vă voi ajunge din urmă.

— Vorbeşti ca şi cum te-am lăsa singur ! Oricum, cred că nu ne-au observat. Cred că am ieşit din încercuire.

Sprijinind pe camaradul lor rănit, cei trei paraşutişti îşi continuă mai încet fuga oarbă de-a curmezişul pădurii dese.

În jurul taberei nu mai rămâne nici un singur om în stare să apese pe trăgaciul unei arme. Grupul de paraşutişti a ripostat până lâ ultimul cartuş, dar n-au reuşit să ucidă decât un guard şi să rănească alţi doi.

— Transportaţi morţii şi răniţii ! urlă Di Constanzo. Îi vom duce bătrânei pe soţul şi pe fiul ei.

Moş Kerhervé este pe moarte, fiul este mai puţin grav rănit.

Răniţii şi morţii sunt ridicaţi fără nici un menajament şi zvârliţi în faţa fermei.

Bătrâna Kerhervé şi-a recăpătat cunoştinţa. Palidă şi demnă, se apropie de soţul ei care îşi dă sufletul în faţa fiului său. Ea îngenunchează şi îşi pune capul pe coapsa bătrânului ei tovarăş de viaţă. Privirea i se îndreaptă spre Alain de Kérillis. Locotenentul s-a târât câţiva metri şi se află aşezat, cu spatele rezemat de zidul fermei, cu mâinile crispate pe abdomen. Sângele curge încetişor între articulaţii, dar vai ! la fel ca locotenentul Fleuriot, e perfect conştient.

Fermiera ar fi vrut să vorbească, dar emoţia îi sugrumă sunetele în gâtlej. Kérillis a remarcat rana deschisă, bluza arsă.

— Mizerabilii v-au torturat ! bâlbâie el fără vigoare.

— Nu !... lansează fermiera într-un strigăt de desperare. Nu, m-au înşelat.

Cu braţul întins, îl desemnează pe Munzo în uniforma sa englezească.

— Când m-au ars cu fierul roşu n-am mai spus nimic ! Jur pe Fecioara, pe fiul şi pe soţul meu, care vor muri.

— Vă cred, doamnă. Iertaţi-mă că m-am îndoit de dumneavoastră, mormăie Kérillis.

— Atunci, îi „radem” ? zbiară nerăbdător un guard.

— Îi păstrăm şi îi îngrijim, replică Zeller. Ştiu o mulţime de lucruri care ne interesează.

Di Constanzo inspectează starea răniţilor înainte de a ordona :

— Îi păstrăm numai pe cei doi ofiţeri. Dacă-i cărăm şi pe ceilalţi ne vor scăpa printre degete. Daţi foc barăcii şi hambarelor.

Vreo zece guarzi se reped în clădiri. Un fum gros iese repede dinăuntru, apoi apar primele flăcări. De Kérillis şi Fleuriot sunt traşi deoparte.

— Zvârliţi în foc tot ce a rămas pe jos, adaugă Di Constanzo.

Morţii şi răniţii sunt aruncaţi pe dată în clădirea fermei care, foarte repede, e o gigantică vâlvătaie.

Alarmaţi de împuşcături, sosesc în grabă două camioane cu soldaţi germani ; coboară vreo treizeci de ostaşi ai Wermachtului sub comanda unui subofiţer, şi se opresc în faţa poliţiştilor.

Subofiţerul asistă la ultimul asasinat - doar fiul lui Kerhervé a scăpat de supliciu. Dus de doi dintre călăii săi, Harbinson are vreme să strige : „Canalii !” înainte de a fi proiectat în flăcări dintr-o aruncătură.

Cei doi poliţişti se întorc şi se îndepărtează în goană pentru a evita efectul căldurii asfixiante. Când unul dintre ei îl descoperă pe Feldwebel-ul german, afişază ostentativ faţă de el un surâs neghiob. Într-un amestec de cretinism şi de aroganţă, lasă impresia că cerşeşte o complicitate imorală.

Această strâmbătură provoacă subofiţerului german o reacţie furioasă şi necontrolată. Folosindu-se de puşca sa grea, Mauser, ca de un berbec, dă din toate puterile o lovitură cu patul puştii în obrazul uluit al poliţistului care se răstoarnă, cu nasul sfărâmat, un ochi scos, un pomet al obrazului spart în bucăţi.

Fără mânie, intervine Zeller, în limba germană :

— Nu te înfuria, şi mai ales, nu mă obliga să-ţi fac raport.

Feldwebel-ul îi arată cu un gest pe cei doi ofiţeri răniţi.

— Ce faceţi cu ei ?

— Îi vom interoga. Ştiu multe lucruri care ne pot folosi să nimicim restul unităţii lor.

— Lasăţi-i în grija mea. Vor fi îngrijiţi şi interogaţi de serviciile noastre speciale.

— Nici nu mă gândesc, amice. Vă vor declara numele şi numărul lor de matriculă, nimic altceva. Voi faceţi războiul cum credeţi de cuviinţă. Informaţiile sunt de resortul nostru.

— Sunteţi o grămadă de lepădături ! îi zvârle subofiţerul.

— Ajunge câte ai spus, intervine, pus pe ceartă, Di Constanzo. Lasă-mă în pace. Noi depindem de Gestapoul din Pontivy. Dacă facem un raport asupra incidentului, ştii bine ce ţi se va întâmpla. Deci, cară-te şi tacă-ţi fleanca. Vom trece sub tăcere cele petrecute.

Germanul strigă un ordin. Oamenii lui se înapoiază la camioane, care fac cale-ntoarsă şi se îndepărtează.

— Ce facem cu bătrâna şi copilul ? întreabă Zeller.

— Lasă-i. Copilul va crăpa. Bătrâna se va duce să povestească cele văzute, asta va incita celelalte baligi să se ferească.

Din înaltul unei coline, doar la câţiva kilometri depărtare, Croenne, Pams şi Terisse au găsit refugiu într-un cătun. Privesc copleşiţi fumul gros ce se ridică, lugubru şi revelator, de la ferma Kerhervé.

Locotenenţii de Kérillis şi Fleuriot sunt transportaţi în clădirile Gestapoului din Pontivy.

Timp de trei săptămâni, în fiece zi şi în fiece noapte, sunt torturaţi până la leşin. La sfârşitul fiecărei şedinţe, un medic îi îngrijeşte şi îi reanimează.

Poliţiştii şi germanii nu reuşesc să scoată de la cei doi martiri în trei săptămâni decât numele lor şi dispreţuitoare insulte.

Fleuriot va muri primul, în cursul unei şedinţe de supliciu, Kérillis va rezista încă patru zile. Trupul său nu e decât o rană însîngerată, membrele îi sunt sfărâmate, obrazul îi e sfâşiat când, în ajunul sosirii trupelor americane, Zeller îl va ucide într-o furie sălbatică, trăgându-i un întreg încărcător în cap.

PARTEA A ŞASEA

OBIECTIVUL HAOS

Capitolul 34

În timp ce primele elemente ale celui de-al 2-lea regiment al corpului de paraşutişti scăpaţi teferi din bătălia de la Saint-Marcel se pregătesc să ocupe Vannes, cei din al 3-lea regiment se plictisesc în Anglia.

Al 3-lea regiment este ultimul născut din grupul trupelor franceze de paraşutişti. Este plasat sub comanda maiorului Château-Jobert care, ca şi Bourgoin, depinde de generalii englezi Mac Leod şi Browning.

Căpitanul Georges Fournier face parte din cei care aşteaptă. E ofiţer de carieră. A învăţat că răbdarea este virtutea soldatului. Dar oamenii săi sunt cuprinşi de dezgust, nelinişte şi disperare.

De aproape două luni sunt la secret în tabăra de la Fairford. Refuză să admită că războiul s-ar putea termina fără ca ei să fi participat. Atmosfera este supraîncărcată.

Sosirea neaşteptată a unui detaşament din *Allied Combined Operation* face să renască speranţa. Coborâţi dintr-un Rover de culoare cenuşie, un locotenent-colonel englez şi un colonel american cer să vorbească cu căpitanul
Fournier.

— Avem misiunea să vă escortăm până la Londra.

Ofiţerul nu cere nici o altă explicaţie. Îşi pregăteşte o raniţă şi urcă în maşina de stat major, după ce a transmis câteva dispoziţii scurte aspirantului d'Azermont.

În automobil, Fournier le pune întrebări ofiţerilor aliaţi în legătură cu această plecare intempestivă. Ei păstrează un mutism prudent, se scuză, explică doar că prin tăcerea lor nu fac altceva decât să respecte consemnul primit.

Fournier nu e nemulţumit de întorsătura misterioasă a evenimentelor. Discreţia cu care se înconjoară Marele Cartier General în privinţa sa prevesteşte o misiune de extremă importanţă.

La Londra este instalat princiar într-un apartament al hotelului Dorchester. Are „liber” până în zorii celei de-a două zile. Vor trece să-l ia la 6 dimineaţa.

Georges Fournier a împlinit treizeci de ani. E înalt, se ţine drept, obrazul său are puritate şi e fără cusur. Perfecţiunea trăsăturilor sale a făcut să se nască printre oamenii de sub comanda lui o legendă sarcastică :„Fournier nu va fi trimis niciodată să lupte. Le-ar fi mare teamă să nu i se deterioreze frumoasa mutră de Médalie. Vor să o păstreze nevătămată pentru defilarea din ziua Victoriei”.

La ora 6 dimineaţa căpitanul Fournier aşteaptă în holul plăcut şi pâslos al hotelului Dorchester. Cu precizia unui ceas elveţian cu cuc, cei doi colonei îl întâlnesc şi-l invită să-şi reia locul în maşină.

— Continuăm să ne găsim în plin mister ? se informează Fournier aşezându-se.

— Nu, căpitane. Putem să te informăm în privinţa destinaţiei noastre. Te conducem la Marele Cartier al generalului Eisenhower. Te-a chemat.

Fournier emite un şuierat admirativ. Ştie în mod pertinent că e primul ofiţer din cele două regimente de paraşutişti francezi care se bucură de privilegiul de a-l întâlni pe şeful suprem.

— Bănuiesc că nu-mi puteţi spune mai mult ?

— Nici noi nu ştim mai mult.

Maşina soseşte la Marele Cartier General din jurul oraşului Portsmouth spre ora 9 şi 30 dimineaţa. În vis, Fournier se şi vedea între patru ochi cu Ike, în legendara sa rulotă. E condus, de-a curmezişul unui labirint de coridoare sobre, până la sala de aşteptare, care seamănă cu salonul unui dentist monden.

După o jumătate de oră, apare Eisenhower. E în cămaşă cu gulerul deschis, cu mânecile suflecate, şi nu poartă însemnele gradului său. Comandantul şef ţine în mână un dosar şi ziarele de dimineaţă.

Cei trei ofiţeri s-au ridicat. Fournier a încremenit în poziţia de drepţi, cei doi colonei şi-au menţinut o atitudine de nepăsare, aproape neprietenoasă.

— Iată-l pe căpitanul Fournier din al 3-lea regiment de paraşutişti francezi, domnule, declară colonelul englez. Aţi dorit să-i transmiteţi personal ordinul de misiune.

Eisenhower încreţeşte fruntea, caută să-şi amintească, apoi cei de faţă îşi dau seama că realizează ce vrea să spună. Întinde mâna deschisă căpitanului francez şi declară, surâzând :

— Da, da, mulţumit că te văd, bătrâne. Gândeam că am să am vreme să-ţi explic eu însumi toate cele, dar vai ! totul evoluează atât de repede ! Du-te şi-l vezi pe şeful meu de stat major. E la curent. Şi bravo vouă tuturor. Remarcabil regiment, remarcabilă muncă de echipă, de nădejde, eficient. Bravo, bătrâne !

— Mulţumesc, domnule general, bâlbâie Fournier, care gândeşte că aceste laude sunt destinate mai curând tovarăşilor săi decât lui, care aşteaptă de mult şi bine, de la începutul debarcării, într-o tabără.

După o altă jumătate de oră, Fournier este introdus în biroul unui alt colonel. Ofiţerul francez realizează instantaneu că înlocuitorul nu e şef de stat major cum nu e el Nunţiul Apostolic.

Ofiţerul american este un gigant roşcovan de gen relaxat, al cărui rol exact trebuie să fie cel al unui om care locuieşte în casă nouă... Cei doi ofiţeri de escortă îşi iau rămas bun. Fournier îşi spune povestea care pare să-l amuze nespus pe roşcovan.

— Îmi păreţi destul de inteligent să înţelegeţi, enunţă el. Aşa e patronul. Când, pe neaşteptate, îl apucă o toană ciudată, trebuie să pui totul în mişcare pentru a-i satisface proiectul. Cea mai mare plictiseală este că, de obicei, aleargă a doua zi după un alt iepure, asupra căruia se îndârjeşte cu aceeaşi tenacitate.

— Nu-i cunosc metodele, nu-mi permit în nici un chip să le discut, dar în totalitate, nu par să fie lipsite de eficienţă.

Surâsul roşcovanului descoperă o dentiţie puternică de carnasier.

— Da, cu siguranţă, admite el, debarcarea din Normandia ! Dar să nu repetaţi ce vă spun : din fericire, eram acolo la 5 iunie să-i amintesc despre asta !

Mândru de gluma sa, colonelul izbucneşte într-un râs sonor. Surâsul lui Fournier, nu e, dimpotrivă, decât politicos.

— Desigur, nu sunteţi aici pentru a glumi. Bine. Aşteptaţi-mă. Voi încerca să aflu dacă şi-a terminat dezlegarea cuvintelor încrucişate din *Times*.

Colonelul iese, închide uşa în urma lui şi o redeschide pe dată.

— Chiar mi-aţi spus că unitatea din care faceţi parte e paraşutistă ?

— Al 3-lea regiment S.A.S., precizează Fournier care, în expozeul său, l-a specificat de cinci sau şase ori.

— Aşa mi s-a părut şi mie că aţi spus. Nu vă pierdeţi răbdarea.

Fournier rămâne singur abia un sfert de oră. Colonelul reapare triumfător.

— Şi-a amintit de toate, aveţi un noroc cu totul excepţional. Sunt pe cale să vă stabilească un ordin de misiune. O dublură cifrată va pleca prin cablu la Intelligence Service. Puteţi spune că aveţi baftă !

— Pot să ştiu ? întreabă Fournier, entuziasmat pe neaşteptate.

— Desigur, desigur.

Colonelul se îndreaptă spre o hartă mare a Franţei, privirea i se îndreaptă către Ballon d'Alsace.

Adaugă :

— Aţi auzit vorbindu-se de un departament francez care se numeşte Vandeia ? Sau ceva asemănător ?

Fournier arată cu degetul. Colonelul subliniază, cu o mimică admirativă, erudiţia în materie a interlocutorului său.

— Perfect, continuă el, aici va sări unitatea dumitale.

— Exact unde?

— Unde vreţi.

— Când ?

— Când veţi voi.

— Şi, o dată ajuns pe pământ, ce trebuie să fac ?

— Ceea ce vreţi.

— Ascultaţi, domnule colonel, mă amuzaţi enorm, dar mi-ar face oricum plăcere să daţi dovada de seriozitate, chiar numai un minut.

— Dar, bătrâne, n-am fost mai serios în toată viaţa mea. Asta e ideea Patronului. De când trimitem comandouri de paraşutişti în Franţa, ei nu cad la pământ niciodată în locul stabilit, nu realizează nicicând misiunile prevăzute. În schimb, în majoritatea cazurilor, ei reuşesc în alte unghere misiuni improvizate care se dovedesc deseori mai eficiente decât cele ce le-au fost atribuite. În consecinţă, veţi inaugura un sistem nou, ce constă în a vi se lăsa pe de-a-ntregul mână liberă.

„Singurul vostru obiectiv este să produceţi haos duşmanului. Mult noroc, bătrâne !”

Un subofiţer intră, aducând ordinul de misiune pe care-l întinde, indiferent, lui Fournier. Căpitanul examinează rapid foaia. Ea confirmă toate cele enunţate de colonel ; e semnată : „Dwight D. Eisenhower”.

Capitolul 35

Ar fi zadarnic să cauţi să stabileşti prin rapoarte, ordine de zi şi prin dările de seamă militare, o diferenţă oarecare între al 2-lea şi al 3-lea regiment de vânători paraşutişti.

Misiunile se asemănau. Eroismul, energia şi pasiunea cu care le îndeplineau erau aceleaşi, numărul de reuşite şi eficienţa sensibil egale, şi totuşi, puţinii ofiţeri de legătură sau alţi observatori, care au avut prilejul să stea un timp in una sau în cealaltă unitate, au avut surpriza să se găsească în două lumi diferite.

Al 2-lea regiment din corpul de paraşutişti era format în majoritate din oameni originari din jumătatea de nord a Franţei. Foarte mulţi bretoni, mulţi băieţi din nord şi din est, cărora li se adăugau câţiva gasconi şi o mână de basci. Al 3-lea regiment, înfiinţat în Africa de Nord, avea în rândurile sale 80 la sută francezi din Algeria şi numeroşi corsicani ; aproape în totalitate era compus din mediteraneeni.

Paraşutiştii vorbeau cu pronunţia greşită şi colorată a celor din Bab-el-Oued, în care cele mai grosolane interjecţii formează imagini care te fac să surâzi şi, deseori, căldura pasionată a limbajului lor obscen, murdar şi trivial, i-a ajutat să sufere şi să moară.

Zorii zilei de 15 august. Secţia de comandament a căpitanului Fournier soseşte la ferma Deux-Chênes. Căpitanul a reperat de departe clădirile izolate. Poziţia e ideală. Ferma este aşezată pe o uşoară înclinare a terenului. Vegetaţia neregulată permite o eventuală fugă prin toate părţile.

Cătunul Deux-Chênes este situat la câţiva kilometri de Bressuire, la liziera „Bois-Vert”.

Ferma este administrată de un cuplu între două vârste, amândoi cultivatori de nădejde. Bărbatul, ca şi femeia, îi primesc pe paraşutişti cu o căldură sinceră ; buna lor credinţă nu este pusă nici o clipă la îndoială, mai ales că fermierii adăpostesc deja doi rezistenţi.

Oamenii care formează secţia de comandament a căpitanului Fournier sunt : adjutantul Montagnac, Michel Alabi, Denis Kraft, Maurice Faroudja, Robert Masarelas. Toţi cinci sunt algerieni de origine europeană. Dominique Poli este din Corsica, Pierre Schmitt din Alsacia.

Echipa a suferit nenumărate lovituri grele, oamenii sunt zdrobiţi de oboseală. Fournier hotărăşte ca până la un nou ordin, să-şi instaleze postul de comandă la fermă.

Principala activitate a nenumăratelor unităţi gemane care au mai rămas încă în regiune pare să se fi axat acum spre goana către nord-est. Dar trebuie să rămână atenţi şi să nu slăbească vigilenţa, deoarece inamicul rămâne combativ nu numai pentru a apăra retragerea, ci şi pentru a-şi potoli duşmănia şi umilirea suferită.

La Deux-Chênes aprovizionarea este abundentă, încăperile numeroase, marea sală de la parter răcoroasă şi primitoare. Adăpostul are un iz de tihnă şi de vacanţă.

— Iată că suntem nişte mici regi, nişte mici regi ! declară Alabi, zvârlindu-şi cizmele de salt şi masându-şi picioarele, care-i pricinuiau dureri.

Căpitanul Fournier s-a retras într-un colţ împreună cu administratorul moşiei şi doi rezistenţi. Sunt doi fraţi, Jean şi Lucas Germain.

Fermiera, o femeie solidă care se apropia de şaizeci de ani, a pregătit o oală cu cafea cu lapte. A pus pe masă pâine, unt sărat, şi se ocupa să fiarbă nişte ouă ; cu amabilitate, dar ferm, ea a refuzat orice ajutor din partea paraşutiştilor.

— Preocupaţi-vă de război şi pe mine lăsaţi-mă să mă ocup de bucătărie, a declarat ea.

Toţi cei opt s-au instalat pe bănci de lemn grosolan de-a lungul mesei rustice. Semănau mai mult cu nişte liceeni care fac tărăboi, decât cu neînduplecaţii soldaţi care erau.

Trecând în spatele fiecăruia dintre ei, fermiera toarnă cafeaua smântânoasă în castronaşe. Dă apoi fiecăruia o farfurie conţinând două ouă care continuă să sfârâie în untul clocotit.

— Mamă, dacă ţi-ai vedea fiul ! strigă în gura mare Alabi, adăugând imediat : ea crede că sunt la război, nefericita !

Cu toţii se exprimă cu un accent atât de melodios şi convingător, încât cea mai neînsemnată banalitate explodează ca şi cea mai strălucitoare vorbă de duh.

În trecere, Kraft o strânge de talie pe fermieră şi îi zice :

— Ce păcat că sunteţi măritată ! Visez la o femeie ca dumneavoastră de când eram la grădiniţă !

— Încetaţi cu prostiile, replică buna femeie dându-i o palmă amicală peste mână, dar din surâsul ei poţi ghici totuşi ca a apreciat complimentul.

— Sper să nu vă formalizaţi prea mult, doamnă, intervine Fournier din celălalt capăt al odăii. Băieţii mei sunt cam turbulenţi.

— Nu te îngrijora, căpitane ! De când cu Rezistenţa, iată că se împlinesc de-acum trei ani, ne-am obişnuit cu toate astea.

— Bine, reia Fournier, apropiindu-se de telefon. Prietenii noştri Jean şi Lucas m-au informat adineauri că în gara Bressuire se află gata de plecare, în direcţia Poitiers, un tren blindat, cu speranţa neîndoielnică de a ajunge la nordul Loarei. Trenul transportă numeroase blindate şi un armament considerabil. Efectivul convoiului este compus din trei companii de pionieri şi doua companii de Waffen S.S. Linia Bressuire-Parthenay pe care o va urma trece la opt sute de metri de locul unde ne găsim.

— E mai mult ! bolboroseşte Faroudja, cu gura plină.

— Ce ai de spus, Michel ?

Faroudja înghite şi îşi şterge gura cu dosul mânecii.

— Zic : distanţa e mai mare, domnule căpitan. Sunt cu toţii ca şi morţi. Îmi termin ouăle şi mă duc. Sunt mai mulţi pionieri, mai mulţi S.S., mă ocup de unul singur de ei.

— Auzi-l pe ăsta, intervine Masarelas, auziţi-l. O singură muscă îl sperie de moarte şi vrea să o facă pe grozavul.

— Mie îmi spui asta, Robert ? Mie-mi spui că o singură muscă mă sperie ? Pe cuvântul meu, te voi omorî.

— Tu, tu ai să mă omori pe mine ? Ar trebui cinci mii ca tine pentru a ucide unu ca mine. Şi încă, dacă aş avea mâinile legate.

Tonul este atât de sincer, accentul atât de convingător, indignarea atât de bine simulată, că fermierii şi administratorul moşiei se arată îngrijoraţi. Fournier îi liniştеşte cu un surâs.

— Vă veţi obişnui dacă mai rămânem câteva zile. Îşi trec viaţa schimbând între ei cele mai oribile insulte. E maniera lor de a se deconecta. Ţin asta de la arabi, pe care-i admiră atât de mult încât îi imita în toate.

— Au ! Au ! Domnule căpitan, reîncep, se lamentează Alabi. Dar, lăsaţi în pace târfele astea de pepeni galbeni...

— Ce amestec au pepenii galbeni în povestea asta ? întreabă intrigat Lucas Germain.

— Veţi afla toate astea, explică Fournier. De când mi s-a încredinţat această companie, am numărat mai mult de şaizeci de diverse denumiri pe care oamenii mei le folosesc pentru a-i desemna pe musulmani. Pepeni galbeni, curcani, trunchi, şobolănaş, capră, şi niciodată n-au auzit pronunţându-se una din aceste porecle fără să fi fost precedată de epitetul târfă.

Accentul se schimbă, dar tonul şi spiritul rămân. E Dominique Poli, corsicanul, care s-a ridicat, declarând cu o intonaţie molâie şi sforăită :

— Şi ce facem cu trenul ? Va trece în timp ce voi spuneţi tâmpenii...

— Oh ! Napoleon, vrei să te sufoci ? Ce lecţii o să ne mai dea acum parohul ăsta !

— Napoleon vă trimite acolo unde ştiţi ! Dacă în Marea Armată ar fi existat indivizi ca voi, atunci n-ar mai fi făcut război, ar fi înălţat un circ.

— Acum ajunge, le retează Fournier. Ascultaţi-mă. Acest tren nu trebuie să fie imobilizat în mod definitiv. În caz contrar, trupele S.S. vor deveni furioase la culme şi se vor răspândi în regiune ; ceea ce va fi foarte dăunător pentru noi. Cu toate acestea, nu trebuie să lăsăm acestui convoi nici cea mai mică şansă să treacă, trebuie să-l întârziem. Deci, iată ce vom face : îi vom arunca în aer linia ferată de sub nas ori de câte ori se va dovedi necesar. Pionierii vor repara, e meseria lor, iar cei din S.S. vor aştepta. Îndată ce trenul îşi va relua drumul, vom arunca din nou în aer linia, câţiva kilometri mai sus, şi aşa mai departe. Este esenţial să lăsăm nemţilor speranţa că fiecare sabotaj e poate ultimul. Vom merge, câte doi, să instalăm încărcăturile cu explozibil, băieţii vor sta la pândă şi vor declanşa dispozitivul de îndată ce se va apropia convoiul. Terenul se pretează perfect la un asemenea gen de operaţie între Bressuire şi Parthenay.

Adjutanţilor Montagnac şi Maurice Faroudja le-a revenit onoarea să deschidă balul. Câteva minute le sunt deajuns să instaleze încărcătura. Stau ambuscaţi într-o înclinare a pădurii.

Convoiul se apropie greoi către ora 15. Din poziţia pe care au ales-o, şi ţinând seama de înaintarea înceată a convoiului, cei doi paraşutişti zăresc trenul blindat atunci când se află la o depărtare de cinci minute de locul unde se găsesc. Faroudja se repede pe linie, reglează dispozitivul de întârziere şi se înapoiază în fugă alături de celălalt subofiţer.

Cei doi paraşutişti se îndepărtează la vreo opt-nouă sute de metri, apoi găsesc un copac în care se caţără şi de unde pot observa cu binoclul bunul mers al acţiunii lor.

Explozia sfârtecă linia ferată pe o distanţă de cincizeci de metri. Traversele zboară de colo-colo ca paiele. E neîndoielnic că sabotajul a fost zărit de pasagerii trenului.

Atunci când apare convoiul, o clipă mai târziu, el se târăşte la pas, ca o moluscă mare, şi se opreşte fără greutate în faţa spărturii.

Urlând şi vociferând, aleargă de-a lungul liniei un maior din Waffen S.S., urmat de vreo zece ofiţeri şi subofiţeri.

Apare, mult mai calm, un colonel de pionieri însoţit de mai mulţi specialişti, şi se îndreaptă spre locul sabotajului.

Neştiind asupra cui să-şi reverse furia, maiorul S.S. îl face răspunzător pe ofiţerul din trupele de geniu, pe care-l insultă, cu toate că îi e inferior în grad. Colonelul pare că nici nu se sinchiseşte. Ignorându-l pe provocator, împarte ordine pionierilor, care se pun pe loc la treabă.

Adjutantul şi Masarelas jubilează în copacul lor.

— Chiar dacă lucrează toată noaptea, nu o vor putea repara înainte de mâine dimineaţă, declară ca specialist adjutantul Montagnac. Putem să ne înapoiem liniştiţi.

— Vrei să mai rămânem un pic ? Pe cuvântul meu, te strici de râs ! Priveşte, priveşte, cum urlă dobitocul ăla ! E ca şi nebun, nu-i aşa, nebun de-a binelea... Ce nostim arată paiaţa asta ; nici nu-ţi vine să crezi cât e de caraghios.

— Hai, înapoi Robert. Căpitanul a spus să nu întârziem fără rost.

Raportul metaforic şi amplificat făcut de Masarelas la fermă îi cufundă pe camarazii săi într-o mare bucurie. Ca de obicei, Fournier ascultă amuzat. E convins că acţiunea e un succes fără lacună ; de altminteri, a învăţat de multă vreme la ce să se aştepte din partea băieţilor săi în ce priveşte excesul de vorbe.

— Pe cuvântul meu, un general S.S., explică Robert, acoperit cu decoraţii, Crucea de Fier, cap de mort, cu tot tacâmul... Înalt de doi metri şi cu mutra urâtă, urâtă. Dacă Alabi îl zăreşte, moare pe loc !

— Du-te dracului, du-te ! îi zvârle, indiferent, Alabi.

— Bine, hotărăşte Fournier, mâine dimineaţă, Poli şi Kraft. Pentru ceilalţi, repaus.

— Viaţă de castel, conchide Masarelas, o mică plimbare zilnică şi înapoierea acasă ca nişte mici prepeliţe.

Scena se repetă a doua zi.

După ce au lucrat douăzeci şi patru de ore neîntrerupt, pionierii s-au înapoiat la convoiul care s-a angajat cu prudenţă pe şinele reparate de mântuială. Trenul nici n-a avut vreme să ia viteză. A parcurs doi kilometri şi şapte sute de metri înainte ca mecanicii să zărească înaintea lor noua explozie.

Această tragicomedie va dura opt zile, în timpul cărora trenul nu va parcurge decât cei douăzeci şi şapte de kilometri care despart Bressuire de Parthenay.

În primele patru zile domneşte şi se dezvoltă un entuziasm clocotitor în rândul paraşutiştilor. Apoi, în mod ciudat, într-o tabără ca şi în cealaltă se vor plictisi de reacţiile pătimaşe.

La francezi, jocul va deveni rutină, iar germanii, de partea lor, îl vor suporta cu stoicismul care duce la obişnuinţă. Un dezgust blazat va face loc indignării şi furiei.

Se pleacă de la fermă să se arunce trenul blindat, în aer, ca şi cum s-ar duce după căpşuni şi după zmeură. La înapoiere, nici nu se mai povestesc isprăvile sau reacţiile inamicului, sunt întotdeauna aceleaşi.

În cele din urmă trenul ajunge în gara Parthenay în ziua de 23 august. Se găsesc în ajunul Eliberării Parisului, nu mai e cazul să se mai spere ca trenul să treacă Loara. Atunci, scârbiţi, descurajaţi, prăbuşiţi, sleiţi de puteri de eforturile lor negative, germanii dirijează trenul lor pe o linie de garaj, şi ei înşişi îl dinamitează şi-l aruncă în aer. Apoi, în două coloane independente, soldaţii învinşi o iau pe jos pe drumul spre nord-est, care nu-i poate duce decât în captivitate.

Douăzeci şi cinci de ani mai târziu, europenii de origine algeriană din secţiunea de comandament a căpitanului Fournier mai fac încă haz de cele întâmplate.

La căderea nopţii, câteva zile mai înainte de afacerea cu trenul blindat, o patrulă depinzând de compania Fournier realizează că o capcană uriaşă e pe cale să se închidă în jurul ei. Oamenii celui de-al 3-lea regiment al corpului de paraşutişti se ascund în pădurea din Anjou, de unde nu ies decât noaptea pentru a efectua sabotaje şi a întinde ambuscade.Patrula este comandată de aspirantul d'Azermont. Ei sunt nouă : Méda, Verchère, Monteil, Vercherie, Andrieux, Gosselin, Hourdebaigt, Germain şi Jaillette. Paraşutiştii au auzit şi au înţeles că un dispozitiv german enorm încercuia pădurea. Era de neconceput să încerce să fugă : 1.100 de S.S.-işti se pregătesc să întreprindă o hăituiala în pădurea Anjou.

Cei zece paraşutişti caută o poziţie de unde se vor putea apăra, să-l fixeze pe inamic cu cât mai multa eficienţă, să încerce să-i provoace pierderi grele înainte de a fi doborâţi.

D'Azermont şi oamenii săi decid să se ascundă şi să aştepte.

Se înserează. Paraşutiştii s-au aşezat pe burtă, la câţiva metri unul lângă altul. Foarte îngrijoraţi, fără să vadă nimic, urmăresc zgomotele care dovedesc înaintarea dispozitivului inamic.

Cercul se strânge inexorabil. Paraşutiştii aud acum cu claritate ordinele sau consemnele strigate în rândurile soldaţilor S.S. care bat pădurea bătrână metru pătrat cu metru pătrat.

În cel mult cinci minute vor fi descoperiţi. Jaillette se caţără până la aspirant şi şopteşte :

— Îi lăsăm să se mai apropie ?

— Nu, trebuie să mergem spre ei. Foc de voie. Tocmai mă pregăteam să vă dau acest ordin.

Jaillette se mai caţără încă câţiva metri în direcţia perdelei dese de germani care scotocesc cu perseverenţă fiecare tufiş. Paraşutistul azvârle, una după alta, două grenade care aterizează şi explodează cu eficienţă. Apoi, din trei salturi se repliază şi se înapoiază la camarazii săi.

Méda s-a întins pe spate şi, ţinând puşca-mitralieră la capătul braţului, trage la întâmplare. Verchère şi Hourdebaigt, care şi ei sunt servanţii câte unei puşti-mitraliere, adoptă aceeaşi tactică.

Cele trei arme împroaşcă la nimereală, dar fasciculul lor de lumină închide cercul.

Germanii se retrag cu prudenţă în căutare de poziţii adăpostite. Nu au nici un motiv să forţeze lucurile, şi-au atins ţinta : să localizeze grupul de paraşutişti pe care-l ştiu cu un efectiv considerabil inferior în raport cu al lor. N-au nici un motiv să-şi asume nici cel mai mic risc.

Numai că s-a întunecat. Şi în reculul lor prudent. S.S.-iştii şi-au lărgit cercul ; ei ghicesc unde se află paraşutiştii, dar sunt incapabili să-i localizeze cu suficientă precizie pentru a trage la ţintă. Aşa că, şi ei trag la întâmplare.

Cei trei mitraliori francezi se pregătesc să riposteze, când d'Azermont, printr-un salt de pisică, îl ajunge pe Méda.

— Nu mai trage ! E ceea ce doresc, pentru a ne determina poziţia.

Aspirantul se târăşte până la ceilalţi doi servanţi şi le transmite acelaşi consemn.

Cei zece oameni se răstoarnă pe spate şi urmăresc în noapte drumul gloanţelor trasoare. Într-o clipă, ei realizează miracolul : gloanţele trec deasupra lor, germanii se iau reciproc drept adversar şi sunt pe cale să tragă, colac peste pupăză, unii în alţii.

— E prea frumos, şopteşte aspiratitul. Dacă ar putea dura.

Va dura, peste speranţele cele mai optimiste, toată noaptea. S.S.-iştii vor continua schimbul lor de focuri ucigătoare.

La 5 dimineaţa, d'Azermont decide că trebuie să încerce o ieşire din încercuire, să profite de surpriză, şi să sară în forţă toţi deodată, cu salve de puşcă-mitralieră şi grenade. Dar ca acţiunea să aibă cea mai mică şansă de succes, trebuie să reuşească sa se apropie la maximum, fără să fie descoperiţi.

Cei zece paraşutişti îşi părăsesc vizuina, târându-se. Formează o şenilă umană care progresează în tăcere şi atentă.

D’Azermont se târăşte în capul coloanei. E gata de salt în fiece clipă. Se mişcă servindu-se de coate, strângând o grenadă amorsată în fiecare mână. Înaintează metru cu metru, urmat de oamenii săi, înaintează până când constată evidenţa : au trecut prin dispozitivul lor.

Atunci, paraşutiştii accelerează cadenţa. Ei continuă să se târască, darxu mai puţină prudenţă, apoi se ridică şi se lansează

într-o goană nebună. Toţi aveau pregătite grenade amorsate în mână ; fixează din nou la locul lor grenadele şi îşi reiau goana. Departe în spatele lor aud schimbul de focuri care nu s-a liniştit nici o clipă. Patrula nu are nici măcar un rănit şi, exact înaintea ivirii zorilor, reuşesc să găsească un adăpost într-o fermă.

Toată noaptea S.S.-iştii s-au omorât între ei. La ivirea zorilor, ei numărau 87 de morţi şi 182 de răniţi, cifre furnizate de un raport oficial german care făcea caz de o forţă inamică apreciabilă în pădurea Anjou. Raportul propunea, printre altele, pentru o distincţie, pe mai mulţi subofiţeri.

Capitolul 36

Tabără secretă Fairfort, 3 august 1944.

Dintre ofiţerii tineri care se numără printre oamenii celui de-al 3-lea regiment de paraşutişti, locotenentul Thomé este dintre aceia pe care inacţiunea îl măcina şi îl deprima cel mai mult. El vine din B.C.R.A. A săvârşit nenumărate misiuni în Franţa, şi acum tună şi fulgeră că a ales uniforma unei unităţi regulate, ceea ce îl constrânge la o grea inacţiune, în timp ce urmăreşte prin comunicate bătăliile furioase ale fraţilor săi de arme.

Thomé este responsabil al unei jumătăţi de companie, dar, ca toţi ofiţerii S.A.S., are grupa sa - doisprezece oameni în fruntea cărora, orice s-ar întâmpla, va sări în operaţie de luptă. Thomé şi-a ales singur oamenii, şi alegerea s-a îndreptat, pe măsura sosirii noilor recruţi, către cei mai tineri.

E de presupus că toţi au optsprezece ani împliniţi, dar locotenentul nu s-a amăgit niciodată. În afară de sergentul Klein, nici unul din „puştanii” lui, cum îi numeşte, n-a atins această vârstă. Şi multora dintre ei le mai trebuie încă luni şi luni. La regiment au fost mai întâi denumiţi cei din „J.3”, apoi au devenit „excentricii”.

Thomé nu s-a formalizat niciodată de aceste ironii. De multe ori, chiar, el vorbeşte de „excentricii” săi, de care se arată mândru şi satisfăcut căci de un an au devenit soldaţi dintre cei mai buni. Îi depăşesc la antrenamente pe cei mai vârstnici şi în

ce priveşte luptele ce vor veni, locotenentul le acordă deplină încredere.

În cele din urmă, a primit ordinul de luptă. În această dimineaţă de 3 august, Château-Jobert tocmai i-a făcut cunoscut că el şi echipa sa vor sări deasupra Franţei chiar în seara asta.

„Excentricii" au urlat de fericire. Exuberanţa lor a fost atât de mare încât, într-o izbucnire dezordonată, au smuls ţăruşii cortului care s-a prăbuşit peste ei.

Obiectiv : Finisterul. Saltul, în peninsula Plougastel din vecinătatea localităţii Daoulas. Efectiv : jumătate din compania Sicaud. Thomé şi ai săi doisprezece „excentrici" fac parte. Misiunea, să provoace haos în enormul grup de trupe germane care, dând înapoi sub presiunea aliaţilor, caută să facă din întreaga limbă de pământ a Bretaniei o fortificaţie.

Informaţii asupra Rezistenţei : zero. Fără îndoială că vor găsi peste tot bunăvoinţă, dar practic, nici o armă n-a fost paraşutată niciodată în aceste locuri.

Locotenentul Thomé este un bărbat solid din Ardeni, de înălţime mijlocie, ochii, barba, de un negru intens. A împlinit douăzeci şi cinci de ani. Oamenii săi l-au poreclit „Gorila" şi aveau dreptate. De la regele maimuţelor Thomé nu are numai forţa, ci şi supleţea.

Secundul său, sergentul Klein, este originar din Lorena, e înalt, slab, uscăţiv, îşi leagănă şoldurile în mers. E impasibil. Nu surâde de fapt niciodată, se pregăteşte să facă războiul cu furia şi ura celor care aparţin rasei sale. E
cel mai bun trăgător cu arma din cele două regimente. „Excentricii" se numesc : André Le Nabour (Piticul, din cauza staturii sale) ; Philippe Dubosc, Mendiondo, Clément, Garros, Briguet, Raymond Paulus, Bellon (care abia a împlinit cincisprezece ani), Galano, Bruand şi Guy Guichard. Ei formează o stranie amestecătură de adolescenţi visători şi de profesionişti ai violenţei.

„Excentricii* au aterizat adineauri în linişte şi se regrupează fără dificultate. Au căzut într-un câmp de ferigă ; s-a produs un singur incident, dar totuşi important. Thomé constata că Philippe Dubosc şi-a rupt piciorul. Grupa sa nu mai are decât

doisprezece oameni. S-a ascuns în apropierea unei poteci şi hotărăşte să aştepte ivirea zorilor.

La patru dimineaţa doi braconieri o iau pe potecă. Sunt mai întîi îngroziţi când patru soldaţi sar şi îi încercuiesc, atingându-le rinichii cu vârful armelor lor ; se liniştesc pe jumătate constatând că au de-a face cu francezi, apoi, foarte repede se produce obişnuita scenă a îmbrăţişărilor, lacrimi şi lovituri prieteneşti pe spinare.

— Trebuie să mergeţi să-l vedeţi la castel pe amiral. Cu siguranţă că vă va ascunde şi vă va ajuta, având în vedere că amiralul nu i-a înghiţit niciodată pe nemţi.

— Amiralul ?

— Amiralul de Boisanger, întăreşte spusele cel de-al doilea braconier. E castelanul nostru de la Daoulas, e la mai puţin de o leghe.

— E un rezistent ? se informează Thomé.

— Oh ! păi, un rezistent, n-aş zice. Nu mai e un tânăr, castelanul nostru. Dar ceea ce e sigur, n-a fost văzut niciodată făcând prietenie cu ocupantul, ca alţii despre care aş putea vorbi.

— Ai putea să mă conduci la el ?

— Desigur, putem pleca imediat peste câmp. N-aveţi decât să mergeţi în urma mea la vreo cincizeci de metri.

Thomé se întoarce spre Klein.

— Preia comanda şi dă ordin să se confecţioneze o atelă pentru piciorul lui Philippe. Dacă suferă prea tare, fă-i o a doua injecţie cu morfină. Nu mişcaţi de aici sub nici un pretext. Mă duc să prezint onorul „Marinei”. Îndată ce-mi va fi posibil, mă înapoiez la voi.

Clădirea pe care o locuieşte de Boisanger stă înclinată peste marele târg Daoulas, o construcţie greoaie. Face parte din acele conace ale unor mărunţi nobili bretoni, denumite de săteni „castel”. La douăzeci de metri de portal, braconierii au indicat aşezarea şi s-au eclipsat în mod prudent.

Într-un amestec de emoţie şi îngrijorare, Thomé loveşte cu ciocanul de bronz masiva mică poartă ogivală. Balamalele neunse scârţâie. Poarta se întredeschide, lăsând să apară o tichie bretonă care cade peste un obraz brăzdat de riduri, ca un măr fleşcăit. Bătrâna servitoare îşi duce mâinile la gură într-o

mişcare de spaimă. Fără să închidă, se întoarce şi se strecoară pe nesimţite, cu paşi mici, bodogănind :

— Doamne, nemţii ! Ajută-ne, Dumnezeule !

Thomé împinge uşa şi intră într-un hol glacial. Totul e din piatră, masiv, ancestral, grandios.

— E cineva acasă ? zvârle locotenentul cu voce puternică, amplificată de un ecou sonor.

Îmbrăcat maiestuos într-un halat de mătase, un bătrân înalt, slab şi drept coboară scara medievală. E evident că a ieşit din pat. Şi nu e mai puţin evident că a avut vreme să-şi pieptene părul stufos, nins, şi să-şi treacă în jurul gâtului panglica neagră de care-i atârnă monoclul. Se opreşte pe a treia treaptă, astfel ca să-l privească de sus pe Thomé.

Cu un gest trufaş, îşi ajustează monoclul şi-1 priveşte o clipă insistent pe ofiţer. Apoi, cu o voce sfidătoare, îi spune într-o germană stângace :

— Ce pot să fac pentru dumneata, domnule ?

Intimidat prosteşte, Thomé bâiguie :

— Mi-e teamă că e vorba de o neînţelegere...

— Faptul că ne cunoaşteţi limba nu constituie o neînţelegere, reia, de astă dată în franceză, nobilul bătrân. Singura neînţelegere mi se pare a fi prezenţa dumitale în această clădire.

— Dar sunt francez, domnule amiral, replică locotenentul, prezentându-se. Locotenent Thomé, din al 3-lea regiment de vânători paraşutişti. Vin din Anglia.

Luat pe neaşteptate, fără doar şi poate, amiralul de Boisanger, într-un reflex curios, nu schimbă totuşi cu nimic preţiozitatea afectată a tonului său.

— Ei, drăcie ! Scuză-mi desconsiderarea, locotenente. În zilele noastre armata de uscat a tuturor naţiunilor se împopoţonează cu aceleaşi uniforme bălţate, bizare...

Abia atunci amiralul de Boisanger pare să înţeleagă. Masca îi cade, monoclul îi scapă din orbită, rămâne o clipă fără glas, contemplând pe tânărul ofiţer. În cele din urmă reia pe un ton natural, care nu lasă să iasă la iveală decât emoţia :

— Slavă Domnului ! prietene, slavă Domnului !

Amiralul coboară cele trei trepte care-l despart de Thomé pe care-l strânge în braţe, apoi se îndepărtează, păstrându-şi

mâinile pe umerii paraşutistului, privindu-l insistent cu o bucurie şi o pasiune tăcute. În cele din urmă îi dă drumul, ridică mulţumit capul şi repetă :

— Slavă Domnului !

Locotenentul Thomé a făcut o baie, s-a bărbierit, savurează omleta făcută de bătrâna slujnică. Amiralul de Boisanger a telefonat la poşta din Daoulas. L-a însărcinat pe factorul poştal să anunţe doi oameni. Amiralul şi locotenentul îi aşteaptă. Amiralul explică :

— Ferdinand este unul din responsabilii franctirorilor şi partizanilor. Are sub ordinele sale o sută de oameni plini de bunăvoinţă, dar practic, nici unul nu e înarmat. Al doilea, Paul Lehir, e garajist la Daoulas, un mecanic remarcabil. El aparţine Forţelor franceze de interior. Sunt şi ei vreo sută pe care poţi să contezi. Dar, după câte ştiu, nici ei nu au nici cea mai mică armă autentică.

— Franctirori şi partizani ? Forţe franceze de interior ?

— Se spune F.T.P. şi F.F.I. Pentru mine, cu toţii sunt patrioţi, dar trebuie să admitem că cei din F.T.P. formează în totalitate o trupă mai bine organizată şi mult mai disciplinată. Ei luptă sub o etichetă politică de extremă stângă. Sunt proveniţi din mijlocul comuniştilor persecutaţi de nazişti.

Ferdinand, din F.T.P., soseşte primul. Displace dintr-o dată în cel mai înalt grad lui Thomé. În pofida tinereţii sale evidente, adoptă un ton înfumurat şi arogant.

— S-au hotărât totuşi să vă trimită ! zice el. Presupun că aveţi arme pentru noi.

Thomé o face pe surdul. A început să mănânce o bucată mare de brânză, taie o bucată de pâine cu ajutorul pumnalului de comando. Nu răspunde, nu pare preocupat decât de savoarea mâncării.

— În pofida hainelor mele civile, îţi semnalez, locotenente, că am gradul de căpitan, şi prin acest fapt, dumneata şi oamenii dumitale vă aflaţi sub comanda mea. Este o săptămână de când statul major al generalului Koenig ne-a împărtăşit iminenţa sosirii voastre. Pentru ultima oară vă somez să-mi răspundeţi : când intenţionaţi să ne distribuiţi armele ce ne sunt destinate ?

— Dacă mă autorizaţi, domnule amiral, aş mai lua puţin din delicioasa dumneavoastră brânză de capră, şopteşte Thomé pe un ton monden, servindu-se cu un pahar de cidru.

— Dar te rog, locotenente, replică Boisanger, care intră în joc. Nu mai are, vai ! acelaşi conţinut de materie grasă ca înainte de conflict, dar i-a rămas savoarea.

— Vă bateţi joc de mine, spumegă căpitanul F.T.P. N-aveţi încă ambele picioare pe pământul Franţei şi aţi şi început să fiţi lacheul nobilimii şi burgheziei.

Thomé se ridică. Îşi şterge şi îşi pune în teacă pumnalul. Fără să ridice glasul, declară, aţintindu-şi ochii săi negri spre Ferdinand :

— Ascultă, scumpul meu, cum nu cred că un bleg e neapărat şi un soldat prost, vreau să-ţi spun că dacă aş avea arme, le-aş distribui. Dar pentru moment, dacă nu-ţi închizi pliscul tău mare, tot ce voi distribui e un picior în fundul tău, care te vă trimite să valsezi până la...

În timp ce Thomé vorbea, a intrat mecanicul Paul Lehir. Şeful trupelor F.F.I. din regiune n-a pierdut nici un cuvânt din replică. E surâzător, aproape ilar.

Dă o palmă zdravănă în spatele lui Ferdinand, se duce şi strânge cu căldură mâna lui Thomé, cu mult respect cea a amiralului, apoi, prin câteva cuvinte abile, îndulceşte asperităţile.

— Hai, Ferdinand, doar nu-i un preot... Poate chiar nici nu e aristocrat... E un paraşutist francez care vine să lupte alături de noi. (Întorcându-se spre Thomé, continuă :) Nu-i subapreciaţi nici pe Ferdinand, nici pe oamenii săi, domnule locotenent. Ei sunt nervoşi, vor să acţioneze. E mai mult de un an de când ni se promit arme. N-am văzut nicicând vreuna, nici măcar o praştie. Treaba pe care au făcut-o cei din F.T.P. cu mâinile goale merită un salut respectuos. Înarmaţi-i şi veţi avea o veritabilă armată de elită.

Atmosfera se destinde instantaneu. Oamenii se aşază în jurul mesei mari, pe care slujnica o debarasează cu promptitudine.

— Vai ! reia Thomé, nu am de unde să vă dau arme. Şi nici o paraşutare nu e prevăzută în zilele ce urmează. La Londra, noi n-am avut nici o idee despre existenţa organizaţiei voastre. Îmi pare rău, dar e o realitate.

— Ştiu unde se găsesc arme cu ajutorul cărora ne putem echipa cu toţii, adică trupele F.T.P. şi F.F.I. de sub comanda noastră, anunţă cu calm Lehir. Asta depinde, fără îndoială, de efectivul de care dispuneţi.

— Oamenii mei mă aşteaptă la o distanţă de aproape trei kilomerti, răspunde Thomé. Continuă să povesteşti ce ştii.

— E simplu, reia Lehir. Planul meu constă în a ataca întâi comandatura din Daoulas. Sunt şase luni de când tot visez la treaba asta. Cu vreo sută de paraşutişti, înarmaţi şi antrenaţi cum sunteţi, nu ne vor putea scăpa.

Spunând cele de mai sus, Paul Lehir a scos din buzunarul bluzonului o hartă detaliată a regiunii şi un plan care pare precis, al comandaturii şi al împrejurimilor. Îşi continuă explicaţiile.

— Aici, domnule locotenent, la doi kilometri spre est, se află un transformator. El canalizează toată electricitatea oraşului şi firele telefonice trec pe acolo. Acolo, de cealaltă parte, la opt sute de metri spre vest, un baraj cu obstacole fixe pe şosea este păzit în permanenţă de şase germani. Cunoaştem trei drumuri de acces spre Daoulas. Vă pot pune la dispoziţie cinci ghizi. Primul va conduce aici treizeci de oameni ; un al doilea va trece prin grădina primarului cu alţi treizeci ; în sfârşit, ultimii treizeci vor ocoli biserica şi se vor găsi la acest punct, ascunşi de zid. Mă însărcinez să instalez la locul cuvenit acest dispozitiv. În acest fel, comandatura va fi practic împresurată. La o oră stabilită, trei sau patru oameni vor fi suficienţi pentru a arunca în aer transformatorul, vreo zece pentru a ataca postul de pază de la obstacolele de pe şosea. Dacă totul e perfect sincronizat, nemţii se vor găsi scufundaţi în întuneric în momentul în care compania dumitale va deschide focul asupra clădirilor în care se găsesc.

Preocupat, Thomé ridică uşor capul. Fără să-şi ridice privirea de pe hartă şi de pe plan, întreabă :

— Câţi germani sunt în interior ?

— Vreo sută, domnule locotenent. Maximum o sută douăzeci.

— Şi armamentul despre care vorbeşti ?

— Puteţi fi liniştit ! Pivniţa şi parterul sunt un veritabil arsenal. Se vor găsi arme şi muniţii pentru fiecare dintre noi.

— Ce fel de unitate ocupă Daoulas ?

— Aici e Wehrmacht-ul, dar nu-i subestimaţi, sunt tineri şi neînduplecaţi. La Landerneau se află trei companii S.S. E motivul pentru care este indispensabil să tăiem firele telefonice. Alarmaţi, le-ar trebui mai puţin de jumătate de oră pentru a le veni în ajutor. Lovitura trebuie încercată şi realizată foarte repede. Apoi, să ne topim în natură.

Thomé rămâne pe gânduri mai multă vreme. Scoate din buzunarul tunicii o pipă scurtă pe care începe să o îndese încet. Aprinde luleaua şi reia :

— Ştii la ce oră halesc, seara ?

— La ora 6, şi e invariabil.

— Ştii în ce loc al clădirii ?

— Sala de mese şi bucătăriile se află la primul etaj. (Indicând planul, Paul Lehir continuă :) Aceste trei ferestre dau către sala de mese şi spre faţada dinspre sud, celelalte două, de aici, către bucătărie.

— Prin urmare, la ora 6 toată lumea se găseşte la primul etaj ?

— Toţi, în afară de patru. La parter se află o permanenţă de zi şi de noapte. Cei patru indivizi de gardă mănâncă înainte sau după.

— Fereastra postului e păzită ?

— Aici, domnule locotenent.

— Bine, şi-acum un ultim lucru : autenticitatea tuturor acestor informaţii ?

— Valabile sută la sută. Câţiva dintre oamenii mei au fost prizonieri timp de câteva săptămâni în aceste clădiri. Toate informaţiile pe care le-au adus sunt verificate.

Din nou Thomé rămâne pe gânduri mai multă vreme. Apoi, ca şi cum ar fi fost vorba de o petrecere la ţară, declară :

— Cred că vom merge astă-seară, la 6.

Ferdinand şi Lehir îşi ascund cu greu exaltarea. Înflăcărat, patriotul Ferdinand a uitat disputa din primul contact. Aproape entuziast, bâlbâie :

— Dacă ne-aţi da oarecare arme, doar revolverele voastre, vom putea fi două sute să-i atacăm.

Thomé clătină capul într-un semn de tăgadă amuzată :

— Nu, prietene, voi încerca lovitura cu oamenii mei. Dar nu te îngrijora, îndată ce veţi fi înarmaţi, veţi avea prilejul să vă

demonstraţi talentul. Pentru moment, tot ce vă cer este să mă ajutaţi să pun la punct câteva detalii. Şi, înainte de toate, nu am nevoie decât de trei ghizi.

— Ferdinand, eu, şi un al treilea om sigur. Dar, nu înţeleg...

— Vei înţelege. Ferdinand împreună cu un om al meu la transformator. Al treilea om şi cu sergentul, la obstacolele de pe şosea. Tu, Lehir, mă vei conduce cu grosul trupei prin grădina primarului.

— Domnule locotenept, obiectează Lehir, o sută de paraşutişti înarmaţi masaţi pe un singur drum, asta va atrage atenţia.

— Suntem mult mai puţin numeroşi decât gândeşti, prietene !

Lehir, Ferdinand şi amiralul îl privesc intrigat şi cu insistenţă pe tânărul ofiţer :

— Câţi sunteţi, domniile locotenent ?

Savurându-şi efectul, Thomé numără pe degete :

— Ia să vedem... Dubosc şi-a rupt piciorul la aterizare... Clément, la transformator, Klein la obstacole. Mai rămân, cu mine, zece oameni. Prea mulţi. Îl voi trimite pe Garros cu Klein la obstacole, vom fi deci nouă să atacăm clădirea. Crezi că putem trece prin grădina primarului ?

Cei doi patrioţi holbează ochii, uluiţi. Cu siguranţă, se întreabă dacă nu au de-a face cu un nebun. Lehir declară :

— Sunt o sută douăzeci în interiorul clădirii, înarmaţi până-n dinţi, au puşti-mitralieră, mortiere.

— Noi vom avea surprize. Se împlinesc doi ani de când suntem antrenaţi pentru asemenea acţiuni de comando. Ar fi deznădăjduitor pentru englezi să fi cheltuit grămezi de lire sterline degeaba. Consider că le datorez comandatura de la Daoulas.

Capitolul 37

Ziua de 4 august, ora 17 şi 45. Sub privirea admirativă

a lui Ferdinand, Clemént instalează pe transformator, cu o precizie de ceasornicar, dispozitivul de sabotaj. Durează exact şapte minute. Consultă ceasul, apoi, liniştit, se întinde cât e de lung pe ferigă şi aprinde o ţigară. Ferdinand vrea să vorbească. Cu un gest, Clemént îi face semn să tacă.

Oră 17 şi 55. Sergentul Klein şi tânărul Garros, însoţiţi de Lucien, al treilea om delegat de patrioţi, a reperat adineauri barajul şi pe cei şase paznici. Klein l-a făcut să înţeleagă pe ghid că totul merge bine şi că nu are altceva de făcut decât să se ascundă şi să aştepte.

Klein şi Garros stau pe un loc mai înalt, ascunşi de un tufiş compact. Poziţia lor e ideală, mai ales că germanii nu au nici o suspiciune. Patru dintre ei se plimbă încoace şi încolo, ceilalţi doi sunt aşezaţi pe blocul de ciment şi trăncănesc. Klein avea intenţia să arunce grenade. Ţinând seama de împrejurare, îşi schimbă proiectul, ia carabina şi se aşază în poziţia trăgătorului culcat la pământ. Garros înţelege pe dată şi-l imită.

Ora 17 şi 57. Ei înaintează cu supleţea şi agilitatea felinelor, la distanţă de cinci metri unul de altul. Thomé şi cei opt „excentrici” se plasează la posturile ce le-au fost desemnate pe plan. Briguet ocoleşte locul şi instalează puşca-mitralieră. Thomé reuşeşte să se ascundă, copac după copac, până la aproape şapte-opt metri de peron, unde veghează o santinelă neatentă, cu arma la umăr.

La adăpostul trunchiului gros de cedru, pe burtă, Thomé îl observă pe german. Încă nu s-a întunecat, dar cerul e atât de noros şi opac încât în interiorul comandaturii s-a aprins lumina în fiecare încăpere.

Thomé e fascinat de omul de gardă. Picături mari de sudoare îi broboneză fruntea, îi impregnează sprâncenele, pe care le îmbibă înainte de a i se prelinge pe ochi. De mai multe ori, locotenentul îşi şterge obrazul cu ajutorul pânzei de paraşută care-i înconjoară gâtul. Thomé constată jilăveala mâinilor. Neliniştea sa creşte.

Această nelinişte nu e provocată de teama de moarte sau de iminenţa luptei. Numai că, două minute înaintea acţiunii, locotenentul Thomé constată că e mai puţin inexorabilă decât a presupus.

Proiectase să sară prin spate asupra santinelei şi să-i înfigă pumnalul în vâna jugulară - gest pe care l-a repetat de o sută de ori pe manechine umplute cu tărâţe, la antrenament.

Dar tocmai a realizat că va fi incapabil, şi se întreabă dacă e cazul să fie mândru sau ruşinat.

Thomé pregăteşte o grenadă, o ţine în palmă, a cărei jilăveală s-a accentuat. Strângând cuiul ca sa prevină declanşarea, locotenentul Thomé rămâne ghemuit, cu ochii aţintiţi asupra secundarului ceasului. Aşteaptă bubuitul îndepărtat, pe care trebuie să-l provoace atacul asupra transformatorului.

Explozia se produce cu două secunde mai devreme. Atunci, Thomé deschide mâna, liberând cuiul grenadei, numără încet până la patru, zvârle grenada, care aterizează la picioarele santinelei şi explodează în momentul precis când atinge pământul.

Omul se prăbuşeşte, rupt în bucăţi. O baltă de sânge se întinde pe peron, găseşte drumul unui canal, pe unde se scurge.

Cei şapte „excentrici” au sărit concomitent şi aruncă grenade prin toate deschizăturile. Sunt uimitor de precişi, nici unul nu-şi ratează ţinta. După primele explozii, au strâns cercul în jurul clădirii. Patru germani, scoşi din minţi, încearcă o ieşire. Sunt culcaţi la pământ de puşca-mitralieră a lui Briguet.

Dacă Thomé n-ar fi urlat : „Opriţi focul !” paraşutişii ar fi continuat până la terminarea grenadelor (avea fiecare câte douăzeci).

La ordinul dat de locotenentul lor, toţi se opresc.

O linişte apăsătoare se abate asupra clădirii.

„Excentricii” păstrează în urechile lor un moment îndelungat şuieratul lugubru cauzat de amploarea bubuitului pe care tocmai l-au provocat.

Un fum gros, care bate în cenuşiu, se împrăştie prin toate ieşirile construcţiei. Apoi un miros pestilenţial îi cuprinde pe paraşutişti - mirosul de pulbere, de sânge, de măcel şi de moarte.

— Ieşiţi cu toţii de acolo, fără arme şi cu mâinile ridicate, urlă Thomé în franceză.

Locotenentul zăreşte la primul etaj o agitaţie. Frânturi de cuvinte şuşotite, un conciliabul pripit, în cele din urmă o voce răspunde :

— *Kamerads*, domnule !... Toţi *kamerads* !

Timbrul vocii vibrează de panică. În aceste patru cuvinte, germanul a făcut să explodeze toată spaima lor. Straniu, lui Thomé îi e milă. Păstrează totuşi aroganţa învingătorilor.

— Ieşiţi ? răcneşte el. De nu, reiau tirul.

— Nu e posibil, domnule, reia vocea înspăimântată. Scara *kaputt*.

La stânga lui Thomé izbucneşte un râs formidabil. E micul Le Nabour, ai cărui nervi au cedat.

— André, ce te-a apucat ? Te crezi la băi de mare ! zbiară locotenentul. Acoperă-mă, mă duc să arunc o privire înăuntru.

Thomé ştie că oamenii săi îl observă. Intenţionat merge drept, calm, fără apărare. Urcă treptele peronului, păşeşte peste trupul santinelei şi pătrunde în clădire cu dezinvoltura unui plimbăreţ duminical.

Odată intrat in clădirea ocupată de germani, locotenentul se zvârle la adăpost, deoarece a ieşit din câmpul vizual al ,,puştanilor" săi. Îşi reia o atitudine prudentă şi neîncrezătoare, cu mitraliera pregătită să tragă. Mirosul greţos îl sufocă, intensitatea fumului îi arde ochii, lacrimile îi curg pe obraz. În semiobscuritate constată că în adevăr scara de lemn s-a prăbuşit. Aruncă o scurtă privire în postul de gardă, zăreşte patru trupuri făcute zob.

— Andre, Guy, veniţi la mine ! strigă locotenentul spre exterior. Cei doi paraşutişti sosesc în goană. Thomé le şopteşte :

— Trageţi bufetul cel mare în mijlocul camerei. Singurul lucru pe care-l pot încerca e să arunce asupra noastră o grenadă.

— Credeţi asta ? Ei fac în pantaloni, ironizează Le Nabour.

Thomé îi aruncă o privire severă. Micul Andre se precipită asupra bufetului.

— E vreun ofiţer în viaţă acolo sus ? urlă Thomé.

O voce gravă şi emfatică se face auzită, de astă dată într-o excelentă franceză.

— Căpitan Emmunt, comandantul celei de-a II-a companii de marş. Sunt neatins.

— Bine, săriţi primul şi apoi vă vor urma, unul câte unul, oamenii valizi.

Prosteşte, vocea reia :

— Nu pot, e prea sus.

Ofiţerul german îşi dă seama pe loc de puerilitatea observaţiei sale. Adaugă imediat :

— Sar, nu trageţi.

Căpitanul german apare în cadrul uşii rupte în bucăţi, care dă pe un vid de trei, patru metri. E încălţat cu cizme, ireproşabil, şi-a ajustat ţinuta, îşi are cascheta pe cap, stă în picioare, se pregăteşte să sară. Apoi se răzgândeşte, se aşază pe sol cu picioarele în vid, şi în cele din urmă se decide, după ce s-a sprijinit cu palmele mâinilor.

Thomé, Andre şi Guy au surâs, amuzaţi.

Ofiţerul german îşi dă drumul stângaci şi cade în patru labe. Se ridică, vizibil vexat, îşi şterge de praf coatele şi fesele, îl măsoară din cap până în picioare pe Thomé şi declară :

— Sunteţi o unitate regulată ?

— Locotenent Thomé, din al 3-lea regiment al corpului de paraşutişti, admite ofiţerul.

Germanul încremeneşte în poziţie de drepţi, pocneşte călcâiele şi salută îndelung. Solemn continuă :

— M-am hotărât să capitulez ca să cruţ viaţa oamenilor mei.

Cu un gest măreţ deschide dulia pistolului, scoate cu precauţie Parabellumul de 9 milimetri, cu o mişcare care demonstrează limpede că nu se va servi de el, apoi întinde arma lui Thomé, ţinând-o de ţeavă.

— Nu-i aşa, parcă-i la cinema, zice Le Nabour.

— Ai dreptate, a văzut cu siguranţă *Iluzia cea mare*, supralicitează Richard.

Obrazul germanului se împurpurează.

— Protestez, domnule locotenent. Mă consider prizonier de război. Sunt ofiţer. Este inadmisibil ca oamenii dumneavoastră să-şi permită să facă ironii la adresa mea.

— Dezolat, bătrâne, replică Thomé, nepăsător, dar ne lipseşte vremea să ne jucăm de-a onorul militar. Haide, afară ! Ne vom ocupa de tine conform ritualului solemn.

Întorcându-se spre Guichard, adaugă :

— Du-te şi-i caută pe Bellon şi Galano. Ocupaţi-vă de nasturii de la şliţul pantalonului şi de bretele - mai întâi de blegul ăsta. Apoi, treptat, de ceilalţi.

— Sunteţi nedemn de galoanele ce le purtaţi, zvârle germanul, indignat, ieşind pe uşă.

— Următorul ! Coboară ! urlă Thomé.

Un prim ostaş sare.

Afară, Bellon a azvârlit cascheta ofiţerului, i-a ordonat să-şi scoată vestonul şi cu pumnalul de comando i-a tăiat bretelele.

Germanul continuă să debiteze un şir de vociferări indignate, care ating paroxismul atunci când Bellon începe să-i descheie nasturii şliţului. Se dă înapoi înspăimântat.

— Domnule locotenent, răcneşte Bellon, cred că îi e teamă că-i tai „coada."

— Încetează să mă baţi la cap ! Ţine-l şi termină cu el.

Galano îl prinde pe ofiţer prin spate. Calm şi încântat, Bellon taie cu grijă toţi nasturii de la şliţul germanului. După aceea, Galano îi dă drumul.

Blestemând, grotesc, ţinând cu amândouă mâinile pantalonul deschis, căpitanul celei de-a II-a companii de marş urlă, la capătul insultelor :

— *Kommunisten* !

Sunt vreo şaizeci care suferă aceeaşi soartă. Vreo patruzeci de morţi şi douăzeci de răniţi sunt lăsaţi momentan pe loc. Companiile de F.F.I. şi F.T.P. sosesc în două camioane vechi care folosesc gazogenul. Armele sunt transportate în vehicule. Rezistenţii recuperează efectiv suficient armament să echipeze două companii.

Thomé este pe cale să dea ordinul de desprindere, când un copil de vreo doisprezece ani soseşte în goană, la capătul suflului :

— S.S.-iştii ! urlă el. Cu tancuri. Sosesc dinspre Landerneau.

Thomé tună şi fulgeră împotriva timpului pe care tocmai l-a pierdut. Ia o decizie instantanee. Trebuie întârziată coloana inamică, un sfert de oră cel puţin, pentru a permite camioanelor cu arme să găsească un refugiu. Locotenentul aruncă o privire către turma caraghioasă de prizonieri care-şi ţin pantalonii.

— Împingeţi-i până la obstacole, ordonă el. Ne vor servi drept pavăză. Asta ne va da vreme să luăm poziţie pe taluz, de fiecare parte a drumului. De acolo, vom zvârli *gammon-bombs*.

(Gammon-bombs, armă tipică pentru paraşutişti, era constituită dintr-o sferă de plastic având deasupra o măciulie detonatoare. Francezii amelioraseră eficacitatea pustiitoare a acestor instrumente de război umplând plasticul cu buloane, cuie, fragmente de lanţ de bicicletă, sau oricare altă bucată de metal. S-a întâmplat deseori ca vreo douăzeci de oameni să fie ucişi de o singură gammon-bombs.)

Prizonierii merg, sub ameninţare, de-a curmezişul străzii care-i conduce spre ieşirea din orăşel, avându-l în frunte pe căpitanul lor. În momentul în care ajung la baraj, vuietul îndepărtat al coloanei motorizate creşte, surd şi tremurător.

Thomé ordonă căpitanului german :

— Vă veţi găsi în centrul unui foc încrucişat. O mişcare a unuia dintre voi mă va face să declanşez tirul. Staţi împreună cu oamenii voştri în faţa barajului. Când voi ataca eu convoiul, şi numai când voi ataca, faceţi ce puteţi şi încercaţi să vă adăpostiţi.

Coloana se apropie încet. În frunte, două auto- mitraliere ; în spate, patru camioane ; în coadă, o auto-mitralieră.

În clipa în care ceata este prinsă în fasciculul primelor faruri, căpitanul german iese, curajos, în faţă, ridică braţele pe care le încrucişează deasupra capului pentru a preveni ambuscada pregătită de paraşutişti. Pantalonul îi cade în spirală pe genunchi. Se apleacă, se ridică, şi reîncepe de trei ori operaţia.

Soldaţii S.S. din auto-mitraliera aflată în capul coloanei nu înţeleg nimic din această stranie „pantalonadă”, care seamănă a farsă sau vicleşug. Îşi continuă înaintarea. Chiar în clipa în care primul vehicul ajunge la înălţimea sa, Thomé lansează o gammon-bombs, care-şi atinge ţinta cu precizie. Auto-mitraliera se imobilizează. Coloana e blocată. Provocată prin surpriză, panica este imediată şi totală.

Alergând ca iepurii pe taluz, paraşutiştii găsesc punctele de unde vor putea lansa cu eficienţă bombele lor. Alte trei vehicule sar în aer. Combustibilul se răspândeşte şi ia foc. Prizonierii încearcă să fugă, se împiedică în pantalonii lor, cad, se ridică şi caută cu disperare un adăpost care nu există. Cei din S.S. nu

înţeleg nimic. Nu reuşesc să determine unde se află inamicul ; doar câţiva dintre ei trag la nimereală, cu totul dezorientaţi.

Unul dintre camioane încearcă să dubleze vehiculele în flăcări. Reuşeşte, primejdios aplecat cu cele două roţi din stânga pe taluz. Camionul izbuteşte să se angajeze în baraj. E stopat de un glonţ care a secţionat firul de la delco. O gammon-bombs aterizează pe platforma din spate ; ea ucide sau răneşte grav totalitatea ocupanţilor.

Mecanicul Paul Lehir se precipită, deschide capota, constată imediat cauza sincopei motorului. Cu curaj şi un sânge rece extraordinar, scoate din cutia fixată pe treapta camionului uneltele pe care le crede necesare şi începe să meşterească firele, în timp ce bătălia continuă furioasă în jurul lui.

În mai puţin de două minute, motorul se învârteşte.

Thomé l-a observat pe patriot, urlă la el :

— Toată lumea în camionul din faţă ! O luăm de-a curmezişul drumului.

Paraşutiştii se reped, sar pe platforma camionului, aterizează pe trupurile morţilor şi ale răniţilor germani.

— Poţi să-i dai drumu ! strigă Thomé. Suntem cu toţii aici.

Camionul se pune în mişcare, în timp ce în spate „excentricii” lansează în formidabile ţâşnituri ultimele lor grenade, apoi trag cu pistoalele-mitralieră pentru a-şi proteja retragerea.

Camionul ia viteză pe strada principală din Daoulas. După ce a depăşit orăşelul, pătrunde pe drumul secundar, care duce către Saint-Urbin.

Paraşutiştii aruncă atunci trupurile germanilor peste oblon. Thomé constată prezenţa a patru răniţi. Îi ordonă lui Lehir să oprească. Cu băgare de seamă, răniţii S.S. sunt aşezaţi pe marginea drumului.

În cursul nopţii, la Landerneau, căpitanul Emmunt stă în poziţie de drepţi în faţa maiorului comandant al celor trei companii S.S. N-a găsit decât un capăt de sfoară pentru a-şi lega pantalonul, al cărui şliţ e căscat. N-a avut vreme să-şi descheie bretelele tăiate, care-i atârnă pe fese şi pe coapse. Maiorul ascultă explicaţiile inutile ale subordonatului său. Se închide într-un dispreţ ironic şi indiferent.

— Aveţi cel puţin o idee precisă de efectivul lor ? întreabă el.

— Precis ?... În violenţa luptei era imposibil să evaluez, minte Emmunt. Dar cred că trebuie să fi fost cel puţin un batalion, ca să încercuiască Daoulas. E cea mai limpede logică. N-ar fi îndrăznit niciodată să ne atace dacă n-ar fi fost siguri de un sprijin considerabil. E raţiunea care m-a împins să capitulez : disproporţia forţelor prezente era prea mare pentru a încerca o rezistenţă oarecare fără a risca un măcel. Trupele dumneavoastră de elită au făcut ele însele experienţa, câteva clipe mai târziu.

— Un batalion paraşutist ? lasă să-i scape gânditor maiorul. Evident.

— S-ar putea să fie o întreagă divizie în regiune, supralicitează căpitanul. După părerea mea, peninsula este infestată de duşmani şi misiunea lor este, fără îndoială, să asedieze portul Brest.

Cei doi ofiţeri germani erau sinceri ? Un lucru e sigur : n-au făcut nimic să împiedice zvonurile ce au început să se răspândească, din care reieşea că o enormă concentrare de paraşutişti aliaţi se menţine în triunghiul format de axele Brest-Lesneven, Lesneven-Landerneau şi Landerneau-Brest.

Dacă această teză alina orgoliul rănit al celor doi şefi, ea a făcut, în schimb, să sufle un vânt de defetism asupra diverselor unităţi germane cantonate în acest perimetru.

Paraşutiştii francezi care au provocat această panică erau în număr de şaptezeci şi şase.

Capitolul 38

Paul Lehir, locotenentul Thomé şi oamenii din grupa lui (nu mai sunt decât zece : Jean Briguet şi-a găsit moartea în cursul luptelor de la Daoulas) s-au refugiat într-o fermă izolată din jurul localităţii Saint-Urbin.

Bătrânul fermier, moş Bouguennec, e un om de încredere. Are doi băieţi şi o fată. Nici unul dintre ei n-a ezitat să-i primească şi să-i instaleze în casa lor.

A treia zi după strălucita lovitură, Thomé decide să plece singur în direcţia Saint-Urbin. Vrea să repereze un depozit de muniţii, să stabilească posibilitatea unui sabotaj.

Acţiunea se dovedeşte irealizabilă. Dezamăgit, Thomé face cale-ntoarsă. Uită de orice prudenţă, merge fără suspiciune pe o potecă prin pădure. Pe neaşteptate, este interpelat din spate :

— Domnule !

Thomé face un salt. Se regăseşte pe burtă, la adăpostul crângului, se târăşte printr-o vegetaţie densă, continuând să-şi încarce pistolul-mitralieră. Ascuns în spatele unui copac, se întoarce, observă, gata să tragă :

— Domnule, vă rog, domnule !

Thomé rămâne cu gura căscată. Zăreşte un ofiţer german purtându-şi pistolul-mitralieră Schmesser de-a curmezişul pieptului. Nu pare să aibă nici o veleitate belicoasă. Pare să fie singur. Ar fi putut să-l doboare pe locotenent fără cel mai mic risc, cu o rafală din spate.

Cu arătătorul pe trăgaci, Thomé iese din ascunzătoare, ordonând :

— Mâinile la ceafă, sau trag !

— Mai ales să nu trageţi, domnule, declară încet ofiţerul ; vreau să mă predau.

— Aruncă arma, ţinând-o de curea, răcneşte locotenentul.

Ofiţerul german se execută. Thomé se apropie de el, îl pipăie, îi ia pistolul Parabellum :

— Bine, poţi lăsa jos braţele. Mergi înainte.

— Vreau să vă spun că nu sunt singur, explică ofiţerul. Sunt şaptezeci de paraşutişti care ar vrea să se predea unei unităţi regulate. Ei vă observă cu binoclul de două ore şi m-au trimis ca parlamentar, deoarece vorbesc limba dumneavoastră.

— Sunteţi paraşutist ? întreabă Thomé gândind cu amărăciune că a servit ca ţintă o parte a după-amiezii.

— Eu ? Doamne sfinte, sigur că nu ! Sunt profesor de filozofie la Universitatea din Munchen. Sunt aici in calitate de căpitan responsabil al serviciului meteorologic.

Thomé analizează cu repeziciune situaţia. E evident că ofiţerul filozof şi paraşutiştii săi supraestimează în mod considerabil forţa de care dispune. Care le va fi reacţia când îşi

vor da seama de fragilitatea efectivului său ? Singura soluţie rezonabilă este să predea prizonierii în mâinile F.F.I. sau F.T.P., pe care i-a înarmat în urmă cu două zile. Trei ore i-ar fi de ajuns pentru a-l alarma pe Lehir şi a întinde în acelaşi timp o capcană suficient de solidă pentru a preveni orice reacţie a germanilor. Când paraşutiştii nemţi îşi vor da seama că nu se găsesc în mâinile unei unităţi ale armatei, pot, într-adevăr să devină agresivi.

— Bine, decide Thomé. Dumneata împreună cu paraşutiştii dumitale vă veţi prezenta peste trei ore la încrucişarea drumurilor dinspre Bellevue. Între timp îl voi informa pe colonelul meu. Două companii de-ale noastre vă vor aştepta. Dar atenţie : veniţi fără arme şi cu mâinile ridicate. Altfel nu răspund de cele ce se pot întâmpla.

— Nu-i nimic de făcut ! tranşează „căpitanul meteorolog”.

— E ceva în neregulă ?

— Nu mă pot înapoia la camarazii mei să le spun cele comunicate. Vor să se predea imediat. Mi-au spus că ar vrea să-i însoţiţi la postul de comandă al unităţii dumneavoastră.

— Dar e acelaşi lucru ! N-am poftă să escortez singur şaptezeci de soldaţi duşmani. Urmaţi instrucţiunile mele şi nu mai discutaţi.

— Nu-i nimic de făcut, reia încăpăţânat germanul, aşezându-se pe o piatră mare, cu mutra unui copil necăjit. Dumneavoastră nu-i cunoaşteţi. Sunt nişte brute. Când decid ceva, nu e cazul să discuţi. Vor să se predea cât mai neîntârziat. Dacă-i dezamăgesc, mă vor masacra.

— Vă bateţi joc de mine ?

— Nicidecum ! Vă rog sa chibzuiţi, ce riscaţi ? Au avut de douăzeci de ori prilejul să vă ucidă. Şi eu însumi, adineauri, vă puteam împuşca pe la spate.

Thomé reflectează. Realmente, germanul e logic. Şi apoi, ce distracţie straşnică să te înapoiezi la fermă cu şaptezeci de paraşutişti inamici ! Se gândeşte la mutra sergentului Klein şi la cele ale „excentricilor”.

— De acord, decide el. Prietenii dumitale să vină aici, doi câte doi, la trei metri distanţă unii de alţii, fără arme şi cu mâinile ridicate, vizibil.

Extraordinarul se produce. La mai puţin de un sfert de oră, coloana se prezintă. Cu mâinile ridicate, oamenii sunt conduşi de un subofiţer, un Feldwebel împopoţonat cu decoraţii. Thomé îi lasă să treacă, apoi îi comandă „ofiţerului meteo” să rămână în spatele lui pentru a-i transmite ordinele.

Însolita escortă a lui Thomé parcurge trei kilometri prin pădure. Ajunge la o distanţă de unde poate fi auzit la ferma Bouguennec.

— Stai ! ordonă Thomé, apoi urlă in direcţia fermei : Klein !

Linişte. Locotenentul reia, cu mâinile portavoce :

-— Lucien ! Pentru numele lui Dumnezeu !

Ziua începe să pălească. Urmat de caporalul-şef Paul Clemént, Klein încearcă să situeze direcţia apelului.

— Pe-aici, răcneşte Thomé. Înaintez cu prizonieri, nu trageţi !

— E locotenentul, recunoaşte Klein. Ce dracu mai e şi cu ghiveciul ăsta ?

Îşi armează pistolul-mitralieră. Clemént îl imită. Ceilalţi ies şi stau în defensivă ; se liniştesc repede, desluşind braţele ridicate ale germanilor.

— Bine, la dracu ! Unde i-aţi dibuit pe ăştia, domnule locotenent ! bolboroseşte Klein, împietrit de spaimă.

Thomé nu răspunde. Se adresează interpretului.

— Spune-le să se aşeze şi să-şi păstreze mâinile la ceafă.

Căpitanul meteorolog traduce ordinul. Ceata se execută cu docilitate. Thomé îl trage deoparte pe Klein.

— Trimite un puşti să-l înştiinţeze pe Lehir să vină în mare grabă. Îi vom face un cadou.

— Mişto cadou !

— Cum de nu ! Priveşte-i mai îndeaproape : straşnică marfă, paraşutişti !

— Vă bateţi joc de mine...

— Du-te să le vezi insignele. Crezi tu că m-aş fi obosit să târăsc după mine intendenţa ?

André Le Nabour a şi recunoscut insignele ; zbiară ca din culise :

— Ei ! băieţi, veniţi să vă pun puţin cu botul pe labe ! Avem nişte colegi !

Lehir soseşte către ora 8 seară, cu zece oameni înarmaţi. Vai ! se arată categoric :

— Eu nu vreau, domnule locotenent ! Nu pot să mai am grijă şi de ăştia ! Am destule probleme să-mi hrănesc oamenii... Ştiu foarte bine ce vă datorez, aş face orice să vă ajut şi să vă fiu agreabil, dar să mă încarc cu şaptezeci de prizonieri, nici vorbă !

După ce priveşte din nou, adăugă pe un ton de concesie :

— Aş vrea să le iau cizmele, e singurul lucru ce-l pot face pentru dumneavoastră...

— Dar ce vom face cu ei ? se lamentează Thomé. Ştii bine că totuşi nu-i voi curăţa.

— Vorbiţi cu cei din F.T.P., sugerează Lehir, dar nu cred că veţi avea mai mult noroc. Sunt în aceeaşi situaţie ca şi noi.

— Poţi să mă ajuţi să le găsesc pâine pentru seara asta ?

— Am câţiva bulgări pentru oamenii mei, vom împărţi. Vor fi fericiţi să afle pentru cine îşi strâng cureaua.

Lăsând prizonierii sub responsabilitatea lui Klein, Thomé şi Lehir pleacă în noapte pe gazogenul astmatic. Cei doi oameni vizitează mai mult grupe de rezistenţi ; peste tot, răspunsul este acelaşi :

— Ce vreţi să facem ? Cum vreţi să-i hrănim ?

— Ne găsim într-una din situaţiile cele mai extravagante, bodogăneşte Thomé, în timp ce Lehir îşi fixează atenţia asupra comportării şubrede a camionului, ale cărui faruri sunt stinse. Nemţii sunt peste tot. Şi trebuie să-i recunoşti pe cei care vor să se bată de cei care s-au săturat. Suntem încercuiţi de germani, care sunt, la rândul lor, încercuiţi de americani. Toate astea riscă să se termine în rahat...

— Dar asta nu rezolvă problema „colegilor”, cum îi numeşte caporalul dumneavoastră.

— Dacă nu o rezolvă, înseamnă că e insolubilă. Dacă mai apar încă ziarele, am putea da un anunţ la mica publicitate : „Cedăm lot de paraşutişti germani în plină sănătate, preţ care desfide orice concurenţă !...”

Lehir izbucneşte în râs.

— Domnule locotenent, îmi daţi o idee ! Când un angrosist nu reuşeşte să-şi desfacă marfa în bloc, o vinde în detaliu. Cei din Rezistenţă au refuzat să întreţină tot grupul, dar ar putea îngraşă câte doi-trei.

— Şi te gândeşti să-i împărţim ? Evident, asta-i soluţia. Te însărcinezi cu distribuirea ?

— De acord. Mâine în zori îmbarc lotul şi-i tăinui în dreapta şi în stânga. Puteţi da exemplu, oprindu-vă doi sau trei.

— Îl păstrez pe „ofiţerul meteo”. Un interpret, asta poate servi, şi apoi mi-a zis că joacă şah. Dacă trebuie să petrecem iarna aici...

— Aşa cum merge, s-ar putea ! Americanii au aerul să fie mai mult interesaţi să ocupe Berlinul decât Plougastal.

Capitolul 39

9 august, ora 6 dimineaţa. Thomé şi ai săi „J.3” sunt ambuscaţi de fiecare parte a drumului între Sizun şi Daoulas. Cum zice Le Nabour, „aşteaptă clientul”. Atacă dacă sunt până la şase vehicule. Peste acest număr, îi lasă să treacă.

Aşteptarea, în zori nu are nimic distractiv, cu atât mai mult cu cât Thomé le-a interzis să fumeze. Până la ora 7, paraşutiştii n-au văzut trecând decât o şaretă trasă de o mârţoagă bătrână.

— Afacerile sunt în scădere, murmură sergentul Klein. Hăitaşii dormitează.

„Hăitaşii” e numele pe care l-au dat „excentricii” americanilor care au eliberat Lannion, Guingamp, Pontivy şi Vannes, şi care, circulând pe această axă, interzic germanilor orice retragere spre est.

— Sunt nişte prostănaci indivizii ăştia, am spus-o întotdeauna.

— Îţi închizi pliscul, Dédé ? intervine locotenentul.

Din punctul unde se află, Thomé vede drumul pe o distanţă de mai mulţi kilometri. Scrutează deseori orizontul cu ajutorul binoclului, pentru a preîntâmpina orice surpriză.

Fapt este că în această dimineaţă nu sunt într-o dispoziţie de hoinăreală. Dacă situaţia nu se schimbă, se vor înapoia cu mâinile goale.

— N-am putea să ardem o mică pipă, domnule locotenent ? întreabă Guy Guichard.

Thomé nu răspunde, Guichard ridică din umeri şi reia :

— Ne anchilozăm... Nu putem fuma. Singura fată pe care am văzut-o de şase zile s-a lăsat dusă de un F.F.I-st. Nici cel mai mititel S.S.-ist la orizont. Va ploua. Asta nu-i vacanţă, eu v-am spus-o, nu-i vacanţă...

— Ajunge, Guichard, i-o retează Klein. Fă pe actorul la Teatrul armatei. Mi-e lehamite. Pisălogeşti prea mult.

— Ce să-i faci, sergent. Trebuie să treacă vremea...

— Fleanca, voi toţi, întrerupe Thomé. Avem vizită.

Faţa li se încordează, mâinile se crispează pe arme. Locotenentul păstrează binoclul ţintuit la ochi, îşi reglează distanţa pe măsură ce se apropie vehiculul. Scrâşneşte din dinţi :

— Oh ! târfă, ce minune !

— Despre ce e vorba ? întreabă Klein care nu distinge în depărtare decât un minuscul punct pe şosea.

— Un automobil singur, dar ce automobil ! Mercedes ! Decapotabil ! Tipul 540 K.

— E decapotat ?

— Da, da, cum de nu !

— Zvârlim o grenadă când trece, domnule locotenent ?

— Nu ! Ce, nu ţi-e bine ? Vrei să prăpădeşti maşina *mea*. Tragi asupra şoferului. Şi încă din profil, să nu pocneşti parbrizul *meu*. Mai e un tip care se lăfăie în spate.

— Poate că e Hitler, zise Guichard.

— Şi cauciucuri cu bandă albă. Cu nichelaje mari de fiecare parte. Sunt cinci ani de când visez la o maşină ca asta.

Oamenii disting cu ochiul liber maşina. Alunecă, liniştită şi impunătoare, cu viteză mică.

— Am să-i trag un glonte în tâmplă, anunţă Klein. Asta nu sângerează ; n-aş vrea să vă murdăresc pernele.

Mercedes-ul trece. Se trage un singur foc. Ucis pe loc, şoferul se răstoarnă înainte, se prăbuşeşte pe volan. Piciorul îi lunecă de pe accelerator, motorul calează, maşina se imobilizează. În

spate, ofiţerul s-a întors. Cu pistolul în mână, goleşte încărcătorul la întâmplare. La rândul său, e omorât de un glonte în mijlocul frunţii. Klein este cel care, cu o precizie uimitoare, a tras şi al doilea proiectil.

— Scuzaţi-mă, domnule locotenent, dar riscam să ne facă supărări, explică el amărât. Unul din gloanţele lui mi-a şuierat pe la urechi.

Paraşutiştii se apropie de superba maşină, constată moartea celor doi ocupanţi.

— Un general din Waffen S.S. ! E păcat ! deploră Thomé. Ce bleg, cu revolver cu tot...

— L-am fi pus să spele vasele, în frumoasa lui uniformă, la noi la fermă, zice Guichard. Aş fi făcut fotografii.

— Fără să mai socotesc că ştia cu siguranţă să joace şah, conchide cu amărăciune Thomé.

Locotenentul este puţin reticent când întreaga echipă cere un loc în automobil. Dar nu se poate hotărî să-şi fragmenteze grupa. Toţi cei zece se înghesuie în superbul vehicul şi se înapoiază la fermă.

Ofiţerul meteo tocmai a terminat cu gospodăria. Thomé îi ordonă să spele automobilul.

— Şi să strălucească ! Fostul proprietar era un adevărat porc ; e o ruşine să nu îngrijeşti asemenea minune ! Când va străluci, vei verifica uleiul şi apa.

— Aţi plătit-o scump ? ironizează germanul.

— M-am tocmit asupra preţului. În cele din urmă, cred că am făcut o afacere.

Către amiază Mercedes-ul e gata lustruit. Thomé, Klein şi Guichard îl admiră cu dragoste.

— Desfăşuraţi-mi o hartă, zice locotenentul.

Klein întinde o hartă de mătase pe capota automobilului.

— Ce căutaţi, domnule locotenent ?

— O linie lungă, dreaptă.

— Înţeleg, o să fie o treabă periculoasă, are o viteză ce se apropie de 200 pe oră.

— Aşa pretinde Mercedes ; vom verifica. Mergând spre Landerneau, avem zece kilometri fără viraj.

— Da, dar la Landerneau sunt cei din S.S

— Priveşte curba asta ; nu e decât la doi kilometri de oraş, o vom vedea de departe. Nu vom avea apoi de făcut decât calentoarsă.

— Dacă aţi fi german şi aţi fi ocupat Landerneau, unde v-aţi fi postat puştile-mitralieră ?

— În viraj, şi cu siguranţă că sunt acolo. Dar îţi repet, le vom vedea de departe, şoseaua e largă.

— Ştiţi, domnule locotenent, n-aş vrea să vă supăr, dar Mercedes-ul nu e prea renumit în luarea virajelor, şi mai ales la bracare.

— Nu, dar tu îmi slăbeşti moralul, sergent. Dacă ai trac, n-ai decât s-o spui. Voi lua pe fiica lui Bouguennec şi tu n-ai decât să te însărcinezi, în locul ei, cu treburile de gospodărie în timpul plimbării noastre.

Sergentul Klein e un om iute şi inteligent. Are un incontestabil simţ al umorului. I se întâmpă frecvent să glumească fără delicateţe. Totuşi, de astă dată reacţionează nepotrivit. Când e înfuriat – sau în mod paradoxal, când schimbă cuvinte foarte serioase cu Thomé – îl tutuieşte pe ofiţer, ceea ce, de altfel, este frecvent în unităţile de paraşutişti.

— La urma urmelor, Thomé, eşti un ins cel puţin necuviincios. Pe nedrept eşti stimat şi adulat, căci tu nu te gândeşti decât să zvârli măgării dispreţuitoare ; nu eşti fericit decât atunci când faci rău.

Thomé răspunde pe un ton glumeţ :

— Asta-i bună ! Eu sunt cel care zvârle măgării, când abia se împlineşte un sfert de oră de când tu încerci să-mi subminezi moralul cu tâmpeniile tale ? Crezi că are haz ? De zece zile ne crăpăm fundul, ca nişte osândiţi la muncile iadului, şi când azi mă hotărăsc să-ţi ofer o după-amiază de recreaţie, o plimbare împreună cu decapotabila, ce aud ? „Şi nemţii au puşti-mitralieră... Sunt soldaţi S.S. la Landerneau... Şi Mercedes-ul nu brachează...” Mărturiseşte că am de ce să mă enervez !

— Oh, în regulă, haide să ne destindem la S.S.-işti, cedează Klein.

— Mă luaţi, domnule locotenent ? întreabă Guichard, care a asistat la „cearta pliscurilor” între superiorii săi. Mie nu mi-e frică !

— Continuă pe tonul ăsta, Guichard, zise, pus pe ceartă Klein. Şi aşteaptă să te înghesui între patru ochi. Vei regreta că n-ai căzut în mâinile Gestapo-ului.

— Are dreptate, i-o retează Thomé lui Guichard. În armată, umorul este privilegiul gradaţilor. Subordonaţii trebuie să se mulţumească să râdă de glumele superiorilor lor, chiar dacă nu-i amuză. E esenţial.

— Până atunci, du-te şi ia o ladă cu grenade, întrerupe Klein. Vreau scaunele pline. Ştiu bine că o să ne plimbăm, că o să destindem, dar nu se ştie niciodată.

Puternica maşină înghite drumul. Thomé are piciorul la podea, acul indicatorului oscilează între 150 şi 160. Cei trei paraşutişti sunt îmbătaţi de vântul care le izbeşte feţele. Klein priveşte departe înainte, pentru a descoperi la timp virajul ; nu ştie că germanii au refăcut şoseaua, că nu mai există curba.

Postul de gardă S.S. este instalat exact la intrarea în oraş. Cei trei paraşutişti se află la înălţimea lui, cu o viteză de aproape 120 de kilometri la oră.

Santinelele nu le recunosc uniformele. Salută maşina în trecere.

— La dracu ! urlă Thomé ! Suntem în oraş. Dacă facem calentoarsă, mitraliorii riscă să se trezească.

— M-ar mira să mai salute a doua oară, remarcă Klein.

— Vom încerca să găsim o altă ieşire.

— Bine, să vedem, domnule locotenent, e o copilărie, zeflemiseşte Klein, pregătind două grenade pe care le strânge în mâini.

Se întoarce spre Guichard pentru a-i spune să-l imite, dar e intuil : lăfăindu-se cu nepăsare în spate, Guichard are şi el câte o grenadă în fiecare mână.

— O după-amiază de distracţie... O plimbare la ţară... bombăne Klein. Şi, în plus, eram sigur...

— Oh ! gura ! Vrei să taci ? Nu e momentul să te smiorcăi, chiar dacă ai dreptate.

Mercedes-ul lunecă maiestuos într-un labirint de străduţe înguste. Thomé e de un calm olimpian. Conduce cu siguranţă. A schimbat într-a treia, trece în viteza a doua. Mâna sa a apucat cu un gest natural o grenadă, pe care o duce şi o păstrează la gură, strângând dinţii pe cuiul de declanşare.

Străduţele devin din ce în ce mai înguste. În cele din urmă, Mercedes-ul intră într-o arteră înclinată, în care are exact loc să se strecoare. La două sute de metri înaintea lor, la un nivel ceva mai jos, cei trei paraşutişti zăresc piaţa mare din Landerneau. În ea mişună soldaţi germani ; mai mulţi dintre ei privesc intrigaţi maşina care se apropie.

— Cred că am ajuns, declară calm Thomé, oprind cu supleţe vehiculul.

— Facem cale-ntoarsă, domnule locotenent ?

Thomé nu răspunde. Îşi duce mâna la oglinda retrovizoare şi o axează în câmpul vizual al sergentului. Klein descoperă în oglindă vreo douăzeci de soldaţi, care înaintează spre ei cu arma la umăr. Între dinţi, Klein fluieră admirativ.

— Ţineţi-vă bine, mergem spre ei, anunţă locotenentul.

Ambalează motorul, ambreiază dintr-o mişcare scurtă, reuşeşte să treacă într-a doua înaintea pieţei, în care intră ca o rachetă.

Surprins, un german este înhăţat de aripă ; ridicat în sus, se va zdrobi la trei metri depărtare.

Klein şi Guichard au aruncat simultan patru grenade. În pofida vitezei vehiculului şi a forţei centrifuge care i-a placat în timpul virajului în unghi drept, nici una n-a fost zvârlită la întâmplare. Grenadele au aterizat şi explodat în mijlocul grupelor compacte.

Cei din S.S. se îndeletniceau cu jaful. Îngrămădeau în cinci camioane pânzeturi, de-ale gurii, băuturi. Erau în total vreo şaizeci de întârziaţi, restul celor două companii ce au părăsit oraşul cu o oră mai devreme în direcţia Brest.

Fără să încetinească, Thomé face înconjurul pieţei. Cu dinţii şi-a amorsat grenada şi, conducând cu o singură mână, a aruncat-o la picioarele a patru subofiţeri care, fugind, căutau un adăpost.

Guichard şi Klein nu se opresc. Pregătesc, lansează, pregătesc, lansează grenade care explodează într-o cadenţă vertiginoasă. Surpriza a fost atât de mare încât nici unul dintre germani nu are nici cea mai mică reacţie de ripostă. Toţi acţionează cu acelaşi reflex : să se pună la adăpost sau să fugă.

În mai puţin de două minute, nu rămân în piaţa

Landerneau decât morţi şi răniţi. Toţi oamenii valizi au şters-o în străzile vecine.

Thomé încetineşte progresiv. Un camion demarează cu greutate. Vreo zece supravieţuitori s-au îngrămădit sub prelata platformei. Guichard reuşeşte o prodigioasă azvârlire de grenadă. La mai mult de zece metri, proiectilul pluteşte deasupra prelatei şi explodează pe capotă. Parbrizul zboară în ţăndări, motorul ia foc, benzina din rezervor se răspândeşte, camionul arde.

Thomé opreşte Mercedes-ul. Atenţi, cu pistolul-mitralieră în mână, paraşutiştii observă. O linişte insolită şi apăsătoare s-a abătut asupra marii pieţe. Apoi, un strigăt sfâşietor se face auzit : un rănit îşi urlă durerea.

— Ai cu tine farmacia ? întreabă locotenentul

— Fără îndoială.

— Du-te şi fă-i o morfină, te acopăr, nu pot suporta să-l aud.

Cu prudenţă, cu mâna pe trăgaci, Klein se apropie de omul care geme. Soldatul S.S. are schije în coastă, sexul îi e tăiat în bucăţi, pântecul atins. Când zăreşte pe sergentul care se apropie, gândeşte că-l va omorî. Urlă :

— *Nein* !

Klein rectifică poziţia armei sale şi încearcă să-l facă să înţeleagă că nu are intenţii agresive. Cu genunchiul la pământ, deschide sacul cu farmacia, scoate o mică lanţetă de morfină, o arată rănitului, care bâlbâie :

— *Gut ! Gut !*

Soldatul se linişteşte puţin. Dar îi revine panica atunci când Klein îşi scoate pumnalul de comando. El repetă :

— *Nein ! Nein !*

Klein e sătul de atâtea gesturi făcute, ţipă în franceză, fără să se facă înţeles :

— Nu vrei să-ţi ţii gura, sărman prost ? Vreau doar să-ţi tai mâneca.

Pentru a reuşi, sergentul e nevoit să apuce încheietura mâinii muribundului şi să o menţină la sol. Klein despică mâneca pe toată lungimea, face o înţepătură, ridică cu mâna sa deschisă capul rănitului, cu cealaltă îşi scoate fularul de mătase din paraşută, pe care-l poartă înnodat la gât, şi şterge încetişor

fruntea şi ochii soldatului, apoi obrajii, deja fără viaţă, pe care lacrimile se amestecă cu sudoarea.

Un cadavru zace la o depărtare de cincizeci de centimetri. Klein îl apucă de centiron şi-l trage la el. Propteşte apoi confortabil capul muribundului pe coapsa mortului. Examinează rana şi ridică apoi capul :

— Sărman prieten, şi zici că ţi-era teamă că am să te ucid. Ţi-aş fi făcut un mare serviciu !

Îi face o a doua morfină şi se înapoiază la maşină.

— Merge, e cuminte ? se informează Thomé.

— Are o rană scârboasă, domnule locotenent. A căpătat un întreg detonator în organele genitale.

Guichard face o strâmbătură. Instinctiv îşi duce mâna la sex.

— Ce facem acum ? Tăiem drumul ?

— Să mai aşteptăm puţin. Cred că santinelele de la intrare s-au cărat împreună cu ceilalţi, dar prefer să mă asigur.

Acum liniştea este deplină. O uşă care se întredeschide cu prudenţă face să scârţâie balamalele obosite. Circumspect, apare un omuleţ grăsuliu, zvârle la dreapta şi la stânga priviri scrutătoare, apoi, liniştit, se încinge cu o eşarfă tricoloră şi înaintează spre automobil.

— Sunt ajutorul ajutorului de primar, îi explică el lui Thomé. În lipsa lor, asum funcţiunile.

Tonul e solemn. Pe neaşteptate îl schimbă : prichindelul întinde micile sale braţe larg deschise şi strigă din toate puterile :

— Bun venit eliberatorilor noştri !

Thomé şi oamenii săi rămân cu gura căscată.

În piaţă se deschid obloanele şi ferestrele, apar drapele franceze, izbucnesc strigăte : „Trăiască Franţa” „Trăiască eliberatorii noştri !” „Trăiască paraşutiştii francezi !”

Thomé iese din vehiculul asupra căruia plouă acum cu flori. O adolescentă se repede şi-l sărută pe obraji. În spate, Guichard sărută o altă fată pe gură. Pe neaşteptate, Thomé izbucneşte în râs şi declară oamenilor săi :

— Ştiţi ce am făcut, băieţi ? Am eliberat Larderneau !

Prin ordinul de zi prin care a fost citat locotenentul Thomé când i s-a conferit, câteva luni mai târziu, Legiunea de onoare în grad de cavaler, generalul de Gaulle a menţionat - între alte

fapte de arme : „În fruntea companiei sale, a eliberat oraşul Landerneau, ocupat şi ţinut sub autoritatea a două companii de elită duşmane”.

Generalul nu va şti niciodată că acea companie se compunea dintr-un efectiv de doi oameni : sergentul Lucien Klein şi caporalul Guy Guichard.

PARTEA A ŞAPTEA

A CREDE ŞI A ÎNDRĂZNI

Capitolul 49

După eliberarea localităţii Vannes, întreaga Bretanie îşi redobândeşte libertatea, cu excepţia celor două pungi de la Saint-Nazaire şi Lorient.

La Vannes, supravieţuitorii celui de-al 2-lea regiment paraşutist se regrupează în jurul comandantului lor, Pierre Bourgoin. „Ciungul” a fost avansat la gradul de locotenent-colonel.

O echipă de opt oameni a plecat în Anglia, având ca misiune să însoţească un convoi de cincizeci de jeep-uri special concepute de paraşutişti pentru ei.

După procedeul Stirling, vehiculele sunt echipate cu două mitraliere de avion, Vickers, fixate şi îngemănate în faţă ca şi în spate.

Paraşutiştii Franţei libere trebuie să se motorizeze, deoarece îi aşteaptă un nou fel de luptă.

O fantastică metamorfoză a transformat fizionomia trupelor S.A.S. Ea se datorează în mare parte faptului că, din hărţuiţi, paraşutiştii vor deveni vânători. Braconajul se va transforma în vânătoare cu gonaci.

Dintr-o dată, deasupra întregului batalion planează un sentiment de destindere încrezătoare, de forţă, şi invincibilitate, care se mai intensifică prin sosirea noilor vehicule.

Părăsind Vannes, oamenii pleacă la cea ce numesc ei înşişi „un nou război strălucitor şi vesel”. Cunosc cu toţii noua lor afectare în teritoriul eliberat de aliaţi : de-a lungul Loarei, pe malul stâng.

Vai ! goana după onoruri le va rezerva surprize tragice. În adevăr, mai mult de două sute de mii de germani se găsesc la sud de Loara, prinşi ca într-un cleşte uriaş. Venind dinspre sud, trupele aliate - care au debarcat în Provence la 15 august 1944 - îi dau înapoi din faţa lor, în bătălii furioase. Aliaţii îi aşteaptă la nordul fluviului.

În aceste corpuri de armată duşmane sunt reprezentate toate armele. Se află în acest şuvoi de oameni trupe S.S., paraşutişti ai Wehrmacht-ului, marinari, personal de serviciu pentru avioane şi nave, trupe de administraţie. Se găseşte, mai ales, cea de-a II-a *Panzer-Division*, botezată de aliaţi „divizia fantomă”, care a reuşit să li se strecoare
printre degete.

Comandanţii şi oamenii acestor unităţi sunt împărţiţi în două fracţiuni aproape egale : jumătate dintre ei istoviţi, demoralizaţi, scârbiţi, se străduiesc să se predea în condiţii cât mai onorabile ; cealaltă jumătate vrea să încerce să efectueze o străpungere prin spărtura de la Belfort, în speranţa de a se înapoia în Germania pentru a continua lupta.

Împărţirea n-a fost hotărâtă, după cum s-ar crede, într-un mod logic, corpul trupelor de elită optând pentru străpungere, ceilalţi pentru capitulare. Nu. De mai bine de o lună s-a produs o situaţie primejdioasă în interiorul fiecărei unităţi. Unii sunt pentru, alţii contra. Fracţionarea produce confuzie şi în rândul paraşutiştilor, deoarece atunci când se găsesc în faţa duşmanului nu ştiu în ce stare de spirit se află cei din faţa lor...

Lunga coloană de jeep-uri soseşte în orăşelul Briare din apropierea Loarei, la sfârşitul zilei de 1 septembrie.

Bourgoin opreşte convoiul de maşini la intrarea târguşorului şi îşi conduce vehiculul prin străzile înguste. Locuitorii îl aclamă.

Se informează. Ciungul găseşte cu repeziciune cel mai bun hotel, în care decide să-şi instaleze postul de comandament.

Hotelul Poştei se află pe strada principală, la câteva sute de metri de Loara şi de podul-canal. Bourgoin rechiziţionează clădirea, îşi trimite şoferul să prevină pe toţi ofiţerii că va ţine o consfătuire la orele 19 şi 30 de minute. Până la ora stabilită, ei să-şi cazeze oamenii.

Ciungul face un duş, se bărbiereşte şi coboară în marea sală a restaurantului pe zidul căruia pune să se prindă în ace o uriaşă hartă de stat-major a regiunii.

Toţi ofiţerii sosesc concomitent. Fără nici un fel de protocol, într-un vacarm confuz, ei mişcă din loc mese, scaune, se aşază într-un larg semicerc în jurul şefului.

Locotenentul Fauquet, dispare o clipă şi se înapoiază cu un pahar de whisky în mână.

— Fauquet, aici e vorba de o consfătuire, nu de un cocteil ! răcneşte Bourgoin.

— Scuzaţi-mă, domnule colonel.

Fauquet goleşte paharul dintr-o înghiţitură şi-l aşază la picioare.

— Bine, reia Bourgoin, vă cer cinci minute de atenţie.

Liniştea care se restabileşte pe neaşteptate îl surprinde pe sublocotenentul Le Bobinnec, care era lansat într-o evocare pasionată. Toţi aud izbucnirea concluziei frazei :

— ...şi cu asta, o pereche de sâni montaţi pe rulmenţi cu bile !!

Bourgoin se mulţumeşe să zvârle sublocotenentului o privire severă.

— Bine, începe el, iată ordinele mele. Vom eşalona batalionul pe vreo cincizeci de kilometri. Treaba asta o las s-o descurcaţi singuri. Plasaţi grupe în satele de-a lungul Loarei. Jumătate în direcţia Orleans, cealaltă înspre Nevers.

„Se pare că au rămas câteva poduri intacte pe Loara. Până la un nou ordin, care nu va întârzia, consemnul precizează că ne e *categoric* interzis să le trecem. Aceeaşi mâncare de peşte pentru americani care, ei, sunt soldaţi disciplinaţi. În orice caz, ştiu că disciplina despre care pomeneam nu vi se potriveşte. Mai insist asupra unui punct : dacă unii dintre voi îşi vor lua răspunderea să nu se supună instrucţiunilor pe care le-am

expus, le ordon categoric să nu mă informeze decât *după*. Dar vă cer ca, în orice împrejurare, să nu vă manifestaţi insubordonarea înainte de împlinirea a patruzeci şi opt de ore, timp necesar să instalaţi trupa şi să vă daţi seama de ambianţă.

Adaug că, după rapoartele armatei I, care înaintează din sud şi se găseşte încă la mai mult de două sute de kilometri de Loara, nu poate fi stabilită nici o normă în privinţa comportării nemţilor. În unele zile, băieţii lui De Lattre sau legionarii înaintează ca în caşcaval, fac prizonieri cu miile ; a doua zi sunt obligaţi să accepte ore întregi lupta cu cete de nemţi dârzi şi încăpăţânaţi, care se cramponează ca nişte păduchi pe poziţii fără nici un fel de valoare.

Dacă las cu bună ştiinţa o uşă întredeschisă pentru călcarea ordinelor mele, o fac în urma situaţiei confuze pomenite şi din pricina căreia populaţia civilă riscă să sufere grav. Sper să mă fi făcut bine înţeles. Asta-i tot.”

Ofiţerii se ridică, gălăgia reîncepe.

— Încă un cuvânt, adaugă Bourgoin.

Din nou, toţi fac linişte, cu excepţia lui Le Bobinnec, care a reluat instantaneu conversaţia întreruptă. Toţi aud :

— ...cu generozitate pot spune că era un cap de târâtură.

— Scuzându-mă că întrerup pentru a doua oară obsesiile sexuale ale bretonului, reia Bourgoin, adaug : fără tâmpenii, rămâneţi prudenţi, nu subestimaţi duşmanul. Acum puteţi cere să vi se dea de băut.

Vreo sută de paraşutişti s-au stabilit la Briare, în jurul postului de comandament. Cu toţii au găsit camere confortabile la locuitorii sau la fermierii din împrejurimi, care i-au primit cu bucurie şi mândrie. Numeroşi patrioţi şi rezistenţi s-au prezentat la Bourgoin. Nu e întotdeauna uşor să-i judeci, să ţii seama de autenticitate sau de oportunism, dar în ansamblu, exaltarea entuziastă a populaţiei este generală şi sinceră.

Oamenii au petrecut o noapte de odihnă şi se pregătesc să se recreeze până a doua zi. La hotelul Poştei, Bourgoin termină de mâncat în tovărăşia unui maior al Forţelor franceze din interior. La celelalte mese din vasta sufragerie, vreo zece ofiţeri îşi termină şi ei micul dejun. S-au instalat la mese câte doi sau trei.

E o vreme superbă. Ferestrele sunt larg deschise. Brusc, toate capetele se ridică la sosirea spectaculoasă a unui ciclist.

Omul o coborât cu toată viteza strada în pantă. A frânat, într-un geamăt scârţâit, în faţa hotelului, şi-a zvârlit fără menajament bicicleta de zid şi a trecut portalul în fugă. E leoarcă de sudoare, transpiraţia i-a lipit cămaşa de spate, poartă o bască înfundată pe cap până la urechile clăpăuge.

În jurul mânecii stângi a cămăşii are fixată o brasardă tricoloră cu ajutorul unui ac de siguranţă. Pe albul brasardei au fost mâzgălite grosolan, cu tuş, siglele F.F.I.

Omul pătrunde în restaurant. Într-o grabă demonstrativă, se informează la o masă, apoi se îndreaptă aproape în fugă, spre aceea unde locotenentul Fauquet tocmai a terminat de mâncat brânza.

— Locotenent Fauquet ?

— Eu sunt, răspunde intrigat Fauquet.

Omul scoate un plic din buzunar, Fauquet, îl ia, constată că în adevăr îi e adresat.

— E un mesaj de extremă urgenţă, explică straniul rezistent cu voce destul de puternică pentru a fi auzit de întreaga sală. Unul din paraşutiştii dumneavoastră, care locuieşte la mine, m-a însărcinat să vi-l aduc cât de repede cu putinţă. Am făcut două minute, şi ferma mea e la o distanţă de cinci kilometri.

Fauquet îşi scoate pumnalul din teacă şi-l foloseşte pentru a deschide plicul. Ia cunoştinţă cu atenţie de conţinutul mesajului. Apoi îl împătureşte cu grijă înainte de a-l face să dispară în buzunarul cămăşii. Se ridică şi se îndreaptă cu gravitate spre peretele de care este agăţată harta de stat-major, după ce ordonase mesagerului :

— Urmează-mă !

Preocupat şi sobru, locotenentul contemplă harta. Apoi, indexul i se îndreptă către un punct.

— Cunoşti pădurea asta ? îl întreabă pe rezistent.

— Da, cunosc bine regiunea, răspunde omul pe neaşteptate, mai puţin amabil.

— Mă poţi conduce imediat acolo ?

— Ce-i acolo ? întreabă omul, care lasă să i se întrevadă o teamă evidentă.

— Nimic serios, nu te îngrijora. Condu-mă, asta-i tot.

Scena n-a scăpat nici colonelului Bourgoin, nici maiorului F.F.I., care iau masa împreună. Acesta din urmă murmură, pe un ton de confidenţă, apropiindu-se de urechea colonelului :

— Spuneţi-i locotenentului dumneavoastră să nu se încreadă. Individul nu e un om prea rău, dar cam tâmpit. Pe deasupra, nu e fără pete, a cam traficat alimente cu nemţii. E lăsat în pace, e lăsat chiar să o facă pe paiaţa cu brasarda, din cauză că e sărac cu duhul. Să nu-i acordaţi încredere.

— Bine, să mergem, conchide Fauquet, care se pregăteşte să iasă, urmat de patriot.

— Fauquet !

— Domnule colonel ?

— Ce conţine mesajul ce ţi-a fost înmânat adineauri ?

— Oh ! nimic interesant, domnule colonel. Simplă verificare de rutină. Mă înapoiez într-o oră.

Bourgoin nu răspunde. Întinde doar o mână validă şi îşi fixează subordonatul cu o privire rece şi severă.

— Vă afirm, domnule colonel, încearcă să parlamenteze Fauquet...

Mâna întinsă rămâne în suspensie. Vizibil în silă, Fauquet scoate hârtia din buzunar şi o întinde şefului său.

Bourgoin ia cunoştinţă de conţinut fără cea mai mică reacţie, apoi, înapoind hârtia locotenentului, întreabă doar :

— Bébert ?

— Robert Croenne, domnule colonel.

— Desigur. Bine, du-te. Îi vei spune lui Croenne să vină să-mi raporteze... isprava.

Cei doi oameni părăsesc restaurantul. Bourgoin termină de băut cafeaua după ce şi-a liniştit comeseanul.

— E fără nici o importanţă. Îţi mulţumsc, oricum, că m-ai prevenit.

Colonelul citise adineauri în bilet : „Reţine-l pe idiot o oră sau două, timp cât am treabă cu nevastă-sa”. Era semnat : Bébert”.

În cursul serii, locotenentul Fauquet şi caporalul Croenne se târâie cu un jeep prin sat. Fauquet se pregăteşte să-şi însoţească subordonatul înapoi la fermă, cu intenţia de a face cunoştinţă cu cucerirea lui. La ieşirea din Briare paraşutiştii se

încrucişează cu un grup de partizani care merg nedisciplinaţi. Oamenii sunt împopoţonaţi cu diverse arme : vechi puşcoace, revolvere cu butoiaş din ultimul război etc. Fauquet frânează brusc şi dă înapoi pentru a ajunge la înălţimea grupei. Locotenentul se adresează unuia dintre F.F.I.-şti care poartă la umăr o armă de vânătoare în bună stare, un clasic 12 mm.

— Ce faci cu asta, băiete ? Îi iei pe germani drept iepuri de rezervaţie ?

— Pentru că nu am nimic altceva, domnule locotenent.

— Ai cel puţin cartuşe ?

— De asta nu duc lipsă. Am mai mult de o sută.

— Ascultă, ai o mutră frumoasă, am să-ţi dau o podoabă !

Fauquet ia din spatele jeep-ului o puşcă germană Mauser, recuperată în Bretania, şi dintr-o sacoşă cartuşe încastrate câte cinci în încărcătoare cu glisieră.

— Iată. Dacă eşti de acord, facem schimbul.

Omul nu-şi ascunde deloc bucuria. Fauquet îi explică cum se încarcă arma, introducând glisiera încărcăturii în chiulasă şi împingând cu o lovitură a degetului mare gloanţele, care-şi iau locul în mod mecanic în depozitul din patul puştii. Apoi locotenentul verifică starea armei de vânătoare, care pare să-l satisfacă, şi pune stăpânire pe sacul cu cartuşe. Jeep-ul demarează.

— Ce te-a apucat, domnule locotenent ? întreabă Croenne.

— Pui de potârniche, iepure cu sos de vin şi arpagic, fazan umplut, iată ce m-a apucat.

Capitolul 41

Căpitanul Leblond s-a instalat la Cosne. E considerat la batalion ca singurul ofiţer ponderat, respectuos faţă de ordinele primite şi faţă de războiul clasic. Din această cauză, raporturile ce le întreţine cu sublocotenentul Alain Le Bobinnec sunt lipsite de cordialitate. Cu totul excepţionale sunt zilele când tânărul breton nu se vede ameninţat cu sancţiuni care se eşalonează într-un evantai mergând de la arest sever până la consiliul de război.

Alain Le Bobinnec nu se sinchiseşte. Lasă să treacă furtunile, pe care le întâmpină cu un dezarmant amestec de respect şi de obrăznicie, continuând să-şi facă de cap. Sublocotenentul are gaşca lui care-l ascultă orbeşte. De aceea, căpitanului Leblond îi e necesară o încăpăţânare nemaipomenită pentru a nu obosi să tot transmită
subordonatului său consemne care sunt de îndată
încălcate.

În ziua de 7 septembrie, Leblond a postat grupe de câte două jeep-uri la intrarea de nord a satului Cosne. Acestea sunt grupele locotenentului Le Bobinnec şi ale sergentului Boutinot.

Pentru Leblond, acest ordin e logic : o unitate care ocupă o poziţie îşi postează santinelele la intrări. Pentru Le Bobinnec, e absurd, căci la câţiva kilometri spre nord se află Bourgoin, cu detaşamentul său. Că s-ar pune un om de pază, fiindcă nu se poate altfel, treacă-meargă, dar să imobilizezi opt ostaşi, asta îl depăşeşte şi-l exasperează pe tânărul sublocotenent.

— Mă duc să mă plimb, declară el sergentului Boutinot. Dacă Lebload face o inspecţie, improvizezi. Poveşteşte-i orice.

— Bătrânului nu-i va plăcea treaba. O poate numi părăsirea postului în faţa inamicului. Asta poate să ducă la vreo douăsprezece gloanţe...

— Nu fi pesimist ! Poate că va muri de apoplexie, constatând absenţa mea.

— Poate va fi cum zici. Dar ar fi mai bine ca norocul să fie de partea noastră. Dacă totuşi constată absenţa amândurora, cu siguranţă că va muri de apoplexie.

Spunând aceste lucruri, sergentul ia loc liniştit în jeepul sublocotenentului.

— Şi dacă se înfurie, pe noi o să ne cureţe, remarcă un caporal.

— S-o crezi, răspundfe Le Bobinnec batjocoritor. Îi vei spune că m-am dus să urinez şi l-am luat pe sergent să mă acopere.

Jeep-ul înconjoară Cosne cu viteza maximă de care e capabil. După aceea, Le Bobinnec angajează vehiculul pe drumul spre Nevers, zonă total interzisă. După ultimele informaţii, localitatea este ocupată de o puternică grupare germană.

Kilometrajul jeep-ului oscilează între 80 şi 85. Şoseaua e superbă. Vântul călduţ le izbeşte obrazul. Cei doi paraşutişti

sunt entuziasmaţi. Traversează La Charité fără să încetinească. E ora 1 după prânz, obloanele sunt închise din prudenţă, străzile pustii.

— Mergem departe ? întreabă Boutinot, fără cea mai mică îngrijorare.

— Dacă o ţinem tot aşa, putem fi la Vichy în mai puţin de două ore.

— Grozavă idee, continuă Boutinot, care începe să cânte, reluat în cor de sublocotenent : *Maréchal, nous voilà !...*

Cei doi oameni continuă să glumească. Nu au nici cel mai mic sentiment de teamă. Abia îşi dau seama că acum rulează în suburbiile localităţii Nevers.

Le Bobinnec încetineşte. Boutinot armează cele două mitraliere din faţă.

— Mergem, poate, puţin cam repede, remarcă el. Am impresia că suntem la Nevers. E vorba de o divizie blindată germană care ocupă oraşul.

Sublocotenentul opreşte jeep-ul. Aproape imediat, vehiculul e înconjurat de civili voioşi şi zeflemitori care, ieşind în mare grabă din fiecare casă, îi aclamă pe paraşutişti. Sublocotenentul caută să găsească un interlocutor valabil.

— Germanii ? întreabă el. Unde sunt germanii ?

— Tocmai au evacuat oraşul. S-au cărat cu toţii în direcţia Vichy, răspunde un factor poştal. Începând de dimineaţă, ambalau totul. Sunt mai mult de două ore de când au plecat ultimele lor elemente. Duceţi-vă la primărie, ei vă vor spune mai mult. Pregătesc un vin de onoare !

— Asta cade bine, mi-e sete, zice surâzând Boutinot.

Sub aclamaţii, jeep-ul pătrunde în incinta primăriei. Secretarul general îi aşteaptă pe paraşutişti în faţa peronului. Îi conduce la primul etaj, unde sunt adunaţi numeroşi notabili. Sar primele dopuri de şampanie.

Le Bobinnec şi Boutinot îşi fac de mai multe ori apariţia în balcon, răspund cu gesturi largi aplauzelor şi ovaţiilor mulţimii.

— Celebritatea îmi place grozav, remarcă sergentul. Crezi că ne iau drept de Gaulle şi Eisenhower ?

— Fără nici o îndoială, replică Le Bobinnec. Dar dacă vor continua în acelaşi ritm, ne vom trezi în pom ca nişte maimuţe.

— În ce mă priveşte, nu risc nimic. Asta e, lansează hilar Boutinot, fără să uite să facă gesturi entuziaste către mulţime.

În pofida plăcutei toropeli care începe să-l cuprindă, Alain Le Bobinnec realizează că situaţia poate deveni delicată. E ora 4 după-amiază şi căpitanul Leblond şi-a dat seama, fără îndoială, de absenţa lor. Probabil că zbiară ca un smintit.

— Vă rog să ne scuzaţi, declară ceremonios ofiţerul secretarului general, trebuie să ne înapoiem la Cosne pentru a raporta asupra misiunii noastre de recunoaştere. La ora 19 avem de făcut o transmisie la Londra. Trebuie
să-i informăm despre eliberarea oraşului Nevers. Pe de altă parte, cred că unitatea noastră va veni mâine să se stabilească la dumneavoastră. Aşa că mă duc să-l informez pe comandant să ia din timp măsurile necesare.

— Luaţi o sticlă de şampanie pentru drum, răspunde secretarul general pe un ton care trădează o mare bucurie, care nu e provocată exclusiv de plecarea ocupantului.

Le Bobinnec îşi face drum cu greu spre jeep prin mulţimea exuberantă. Dar, din clipa în care drumul se limpezeşte, reia ritmul nebun, mai întâi pe străzile din Nevers, apoi pe şoseaua La Charité.

— La postul de comandă, primirea riscă să fie mai puţin călduroasă, îşi dă seama sublocotenentul.

— Am eliberat localitatea Nevers, da sau nu ? zbiară Boutinot, făcând să sară dopul sticlei.

Spuma se împrăştie pe mâinile şi pe mânecile sale ; duce sticla la gură şi înghite o duşcă mare. Apoi, după o râgâială zgomotoasă, întinde sticla şefului său. Conducând cu mâna stângă, Le Bobinnec ingurgitează la rândul său o înghiţitură zdravănă.

Când ajunge la hotelul din Cosne, în care Leblond şi-a instalat postul de comandă, se pare că nimic nu poate altera buna dispoziţie a paraşutiştilor.

Un tânăr ofiţer iese ca o furtună în momentul în care jeep-ul intră în curte. E urmat de doi sergenţi.

— Alain, pentru Dumnezeu ! Eşti bolnav ? Aiureala de azi le-a întrecut pe toate. Ajungi la tribunalul militar.

— La tribunalul militar ? Mă doare în fund ! Şi ca
motiv : am eliberat singur-singurel oraşul Nevers !

— Singur-singurel ! Şi eu eram, probabil după căpşuni ! zice indignat Boutinot, într-un sughiţ.

— Şi pe deasupra, sunt îndopaţi cu băutură ! Duceţi-vă să beţi o cafea, faceţi un duş, bătrânul e într-o furie neagră, e în stare să vă împuşte pe loc.

— Vom vedea asta, zice Le Bobinnec cu energie, care se îndreaptă spre biroul şefului său, prin sala de mese, urmat de Boutinot, al cărui pas e mai ezitant.

Nici n-au traversat în întregime marea sală de mese, când căpitanul Leblond pătrunde pe o uşă opusă. Îi măsoară pe cei doi oameni sever şi dispreţuitor, din cap până-n picioare.

— În plus, mai sunteţi şi afumaţi ! Voi semnala conduita voastră locotenent-colonelului Bourgoin, chiar azi la orele 18,45. La ora 19 el va transmite la Londra insubordonarea voastră. Urmările nu mă mai interesează.

— Cu tot respectul ce vă datorez, domnule căpitan, mi se pare că statul-major al generarului Mac Leod va fi mai interesat de evacuarea Nevers-ului de către divizia blindată germană care-l ocupa în dimineaţa asta, decât de faptul că în cinstea acestui eveniment - mărturisesc - am abuzat de spirtoase.

Dispreţul şi severitatea rămân pe fizionomia căpitanului, dar i se adaugă o lucire de interes.

— Explică-te, în măsura în care consideri că eşti în stare s-o faci.

Alain Le Bobinnec se explică. Reuşeşte să se arate destul de convingător ca Leblond să nu pună la îndoială autenticitatea raportului.

Revenind de la transmisia radio, la orele 19 şi 15 minute, căpitanul le împrăştie ordinele primite de la Bourgoin : compania se va îndrepta a doua zi în zori către Nevers. Ciungul l-a însărcinat, între altele, să-i felicite pe sublocotenentul Le Bobinnec şi pe sergentul Boutinot pentru iniţiativa lor.

— Asta se udă ! lansează Boutinot.

— Mulţumesc, nu amestec, obiectează, râzând, Le Bobinnec.

— Cineva a vorbit de amestec, domnule locotenent ? Am o ladă de şampanie în jeep.

— Jaf ! Bravo !

— Domnule locotenent... Un dar al micului personal feminin de la subprefectură !

În timp ce o parte importantă a oamenilor se va implanta în jurul oraşului Nevers, cartierul general al locotenent-colonelului Bourgoin rămâne la Briare.

În ceea ce-l priveşte pe căpitanul Leblond, el a luat hotărârea să-i trateze cu indiferenţă pe Alain Le Bobinnec şi banda lui de braconieri, cum îi numeşte. Se mulţumeşte să arunce o privire vagă asupra rapoartelor zilnice ale echipei, căreia, fără convingere, nu i-a precupeţit sfaturi de prudenţă.

Căpitanul i-a declarat pe un ton dezgustat :

— Confunzi curajul cu inconştienţa ! Nu datorezi decât unui noroc nemaipomenit faptul că mai eşti încă în viaţă. Pentru mine nu e decât o amânare. Să ştii, o dată pentru totdeauna, că nu te admir. Dar pentru prestigiul unităţii, prefer să cazi în luptă decât să te văd tradus în faţa tribunalului militar. Aşadar, continuă-ţi năzdrăvăniile, plimbă-te în liniile inamice. De acum înainte mă spăl pe mâini.

Le Bobinnec surâde :

— Dramatizaţi, domnule căpitan ! Chiar dumneavoastră ne-aţi învăţat că deviza paraşutiştilor este : „A crede şi a îndrăzni”.

Alain Le Bobinnec era dezarmant. Ştia să-şi folosească farmecul personal de adolescent, zvârlit prematur într-o aventură nemiloasă. Era un flăcău înalt şi zdravăn, cu privirea şi cu tenul luminoase, care dădea în permanenţă impresia că-şi trage exaltant îndrăzneală de viaţă dintr-o sănătate şi un echilibru înnăscute.

Cu puţin înaintea zorilor, la 9 septembrie, jeep-ul sublocotenentului Le Bobinnec rulează în periferiile oraşului Nevers, în direcţia sud.

De astă dată conduce sergentul Boutinot. În spate au luat loc vânătorii paraşutişti Lucas şi Bodard. Vehiculul rulează încet, paraşutiştii sunt atenţi. La fiecare viraj riscă să se lovească nas în nas cu inamicul.

La patru kilometri de Nevers se angajează pe şoseaua naţională 76 care, în direcţia vest, şerpuieşte până la Allier. Părăsesc şoseaua naţională la Collombier, pentru a-şi relua înaintarea spre sud. Din ce în ce mai prudent, jeep-ul rulează pe

drumul departamental 134. Fără să întâlnească cel mai neînsemnat obstacol, paraşutiştii ajung la marele târg Langeron.

E 7 dimineaţa. O efervescenţă insolită domneşte în centrul satului.

Într-o dezordine confuză, grupe de patrioţi parlamentează cu reprezentanţii populaţiei. Sosirea jeep-ului e salutată prin scene rituale de exaltare frenetică şi pasionată.

Un lungan, departe de a avea vârsta logică în raport cu galoanele de colonel ce le arborează, se prezintă cu o umilinţă care trădează uşurinţa prin care le-a obţinut şi s-a împopoţonat cu ele. Totuşi, se pare că se bucură de prerogativele de şef şi exercită o netăgăduită autoritate asupra oamenilor care-l înconjoară.

— Cerul te trimite, locotenente, îi declară el lui Le Bobinnec. Ne găsim în faţa unui dramatic caz de conştiinţă. Soseşti la timp pentru a ne ajuta să punem la punct situaţia.

— Sper că nu supraestimaţi posibilităţile mele ! Vă ascult.

— La mai puţin de zece kilometri de aici, la Saint-Pierre-le-Moûtier, se află mai mult de două mii de germani care s-au fortificat, nemţi dintre cei mai răi, elemente duşmane din Waffen S.S., aparţinând diviziei *Das Reich*. Au luat poziţie în oraş cu patruzeci şi opt de ore în urmă. În drum au fost hărţuiţi prin ambuscade întinse de patrioţii noştri.

Le-am produs pierderi şi se pare că sunt înnebuniţi de furie. După părerea locuitorilor din Saint-Pierre, care au reuşit să treacă astă-noapte liniile lor, grupele S.S. se arată de o extremă virulenţă şi de o nervozitate îngrijorătoare. Ne putem aştepta la cel mai rău lucru. În schimb, se pare că s-ar fi vorbit la ei despre capitulare, în cazul în care s-ar găsi în faţa unei unităţi ale armatei regulate.

— Oricum, pare plauzibil, admite Le Bobinnec. Peste tot e aceeaşi evoluţie. Au o încredere relativă în respectul vostru pentru convenţiile de la Geneva în privinţa prizonierilor.

— Li se potriveşte !

— Să nu înţelegeţi greşit. Nu aruncaţi cu piatra în val, dar nu despre asta e vorba. De fapt, ce aşteptaţi de la mine ?

— Să încercaţi să mergeţi să-i găsiţi şi să duceţi tratative.

Le Bobinnec scoate un şuierat sceptic înainte de a răspunde :

— Ar fi un bluff colosal ! Nu se află nimic solid în spatele meu, sunt în patrulă de recunoaştere. Americanii sunt la nordul Loarei şi nu par dispuşi să o treacă. Ar fi, de altfel, o eroare tactică din partea lor. Aveţi informaţii despre înaintarea Armatei I, şi mai ales asupra celei de-a 13-a jumătăţi de brigadă din Legiunea străină, care n-ar trebui să se găsească prea departe ?

— De două zile nu ştiu nimic, se pare că bat pasul pe loc, asta-i tragedia. Între ei şi noi se află o enormă concentrare germană ; unii dintre nemţi au optat pentru un război de exterminare, dar cei mai istoviţi, cei mai moderaţi, cei mai defetişti sunt chinuiţi de aceeaşi obsesie : să nu cadă în mâna francezilor şi să se predea americanilor. Se ştiu, prinşi intr-o menghină, ştiu că în nord sunt americanii, iar în sud francezii liberi. Tocmai au demonstrat că sunt capabili să se bată ca leii, cu furia disperării, decât să se predea trupelor franceze. Asta e raţiunea pentru care se bat. Ei cred că astfel vor câştiga timp, timp care ar permite americanilor să ajungă până la ei.

— De ce nu urcă liniştiţi până la Loara ?

— Partizanii, Royal Air Force. Nemţii preferă să se implanteze în locuri populate, şi lista târguşoarelor martire se lungeşte din zi în zi.

— Dumneavoastră uitaţi doar un detaliu : şi eu sunt francez.

— Uniforma şi vehiculul vostru sunt anglo-americane. Puteţi pretinde că sunteţi trimis ca plenipotenţiar de către aliaţi.

— E o cacialma afurisită povestea dumneavoastră ! O lovitură care te poate face să fii tăiat în fâşii mărunte, chiar dacă şeful S.S. ar face o criză de ficat.

— Locotenente, dacă sosesc cei din Legiunea străină, îi vor alunga pe nemţi cu arme grele ! Ştiţi la fel de bine ca şi mine că nici ei nu sunt nişte poeţi. Lupta poate dura mai multe zile. La Saint-Pierre-le-Moûtier sunt mii de civili, femei, copii şi bătrâni.

Le Bobinnec se întoarce către cei trei oameni ai săi.

— Ce credeţi despre asta, băieţi ?

— Încetează s-o faci pe saltimbancul, vrei, Alain ? zice Boutinot. Doar nu te sinchiseşti de ce gândim, o ştii la fel de bine ca şi noi. Lasă gogoşile, căci ştim că hotărârea ta e luată. Cred că nu-ţi imaginezi că te vom lăsa singur.

— Şi voi doi, din spate ?

— Nici vorbă să părăsim jeep-ul, răspunde Bodard ; nu doresc să mă înapoiez pe jos.

— În ce mă priveşte, e o chichiţă care mă şifonează în povestea asta, domnule locotenent, adaugă Lucas.

— Te ascult.

— Ce înseamnă exact un plenipotenţiar ?

Le Bobinnec răspunde, într-un surâs :

— În prezentul caz, un fel de superfraier.

— Am pus să vi se confecţioneze un drapel alb, întrerupe colonelul F.F.I, care lansează un ordin unuia dintre oamenii săi.

Boutinot îl interpelează înainte de a se îndepărta :

— Hei ! ia spune, nu te zgârci la metraj ! Vreau să fie văzut de departe...

Capitolul 42

Jeep-ul rulează cu patruzeci pe oră. Mitralierele au fost ridicate din chiulasă, ţevile sunt îndreptate spre sol. Vehiculul este condus de sublocotenentul Le Bobinnec. Sergentul Boutinot stă în picioare, în faţă, fluturând în aer drapelul alb care fâlfâie şi pocneşte în vântul călduţ.

— Domnule locotenent, întreabă din spate Lucas, care-şi urmăreşte ideea, în povestea asta tâmpită numai dumneavoastră sunteţi plenipotenţiar ? Sau suntem toţi patru ?

— Desigur că toţi patru. Dar nu prea înţeleg de ce te sinchiseşti.

— Îmi place mult cuvântul domnule locotenent ; e mai grozav decât soldat prost sau răcan, nu ?

Boutinot face haz.

— În zilele ce vor veni, cei săraci cu duhul îşi vor putea îmbogăţi vocabularul, ironizează el.

— Agită drapelul cu mâna, în loc să spui prostii ! îl întrerupe sublocotenentul. Tu vezi ce văd eu ?

— Puţin. Ce facem ?.

— Trecem în viteza a doua, răspunde Le Bobinnec resemnat, executându-se. Apoi anclanşăm în viteza întâi. În cele din urmă, trecem la punctul mort şi zâmbim.

Jeep-ul alunecă liber şi se va opri din elan, între două cuiburi de mitraliere grele. De fiecare parte a drumului, cinci germani cu casca pe cap stau la intrarea din Saint-Pierre-le-Moûtier. Mitralierele sunt protejate de două ziduri de apărare suprapuse. Germanii nu mişcă. Servanţii mitralierelor îşi ţin degetul pe trăgaci.

Într-o surprinzătoare limbă stâlcită, Le Bobinnec cere :

— *Offizier, eine offizier, franzosisch spoken*...

Un Feldwebel pune mâna pe un binoclu şi scrutează şoseaua pentru a se asigura că vehiculul e chiar singur. Îşi aşază binoclul şi, pe un ton violent, strigă un ordin oamenilor săi. Şase soldaţi trec pe dată zidul de pietre şi înconjoară jeep-ul, cu pistoalele-mitralieră Schmesser în mână. Pe mâneca lor, în litere gotice, paraşutiştii citesc inscripţia : *Das Reich*. Pe căşti descoperă pentru prima oară sinistra siglă S.S. Feldwebel-ul ridică un radiotelefon şi, cu aceleaşi inflexiuni velare, latră nişte zbierături de neînţeles. Aşază receptorul în furcă. Apoi răcneşte în direcţia jeep-ului :

— *Adendre* !

Cei şase germanii stau în jurul vehiculului, cu picioarele desfăcute, cu arma la şold, într-o atitudine derizorie şi tragică de manechine împietrite. Trăsăturile obrajilor le trădează ura şi loviturile date orgoliului lor. Privirile lor nemişcate sunt în acelaşi timp melancolice şi nemiloase.

Cei patru paraşutişti sunt cuprinşi de o nelinişte provocată mai mult de atitudinea paznicilor decât de frică.

Boutinot încearcă primul să spargă atmosfera insuportabilă. Desfăşoară drapelul alb şi declară într-un limbaj ciudat :

— *Kamarade ! Nicht mechant, franzose ! Kamarade !*

Nu provoacă nici cea mai neînsemnata reacţie.

— Sunt nişte adevăraţi cretini proxeneţii ăştia, domnule locotenent, remarcă el.

— Mi-e teamă că de astă dată suntem în rahat până-n gât, zice printre dinţi Le Bobinnec, pe un ton glumeţ.

Adresându-se soldatului S.S. care se află cel mai aproape de el, indicând cu degetul arătător mâneca ostaşului, Boutinot reia, cu un glas pe care l-ar dori admirativ :

— *Das Reich ! Gut soldaten, gut, gut...*

Germanii nici nu clipesc.

Boutinot surâde cu amabilitate. Ducând mâna la buzunarul bluzonului, încearcă să explice :

— *Rauchen* (el pronunţă cu accent franţuzesc : roşen !)

Dintr-o mişcare, soldatul S.S. îi dă o lovitură violentă cu ţeava armei pe dosul mâinii.

Surâsul nu dispare de pe obrazul lui Boutinot. Masându-şi articulaţiile, care-i pricinuiesc durere, declară :

— Ah, bine ! *Rauchen verboten* ! (pronunţă din nou : roşen verbotèn).

Adaugă printre dinţi :

— Tu, prietene, eşti ca şi curăţat... Dacă se întoarce roata împotriva noastră, ţi se vor întâmpla nişte treburi urâte de tot.

— Ajunge, intervine sublocotenentul. Încetează să-i stârneşti.

Un Volkswagen militar coboară drumul şi frânează la cinci metri de jeep. Un ofiţer se dă jos, şoferul face cale-ntoarsă şi blochează roţile vehiculului.

Ofiţerul e înalt, cam din topor, tipul arianului adulat de nazişti. Pare să iasă din atelierul lui Arno Breker. E atât de conştient de perfecţiunea personajului său, încât atenuează virilitatea vădită, adoptând o atitudine nepăsătoare şi afectată. Vorbeşte o franceză perfectă, fără nici cel mai mic accent.

— Sunt căpitanul Edelring, medicul acestui batalion. Colonelul Hartël, care comandă unitatea, m-a însărcinat să vă interoghez.

— Sublocotenent Alain Le Bobinnec, din al 2-lea regiment paraşutist. Încântat să vă cunosc şi, credeţi-mă, sunt sincer. N-aţi putea spune acestor oameni să-şi ridice armele ? N-am venit aici cu intenţia să atacăm în patru batalionul diviziei Das Reich.

După un ordin scurt, automaţii cu căşti pe cap se înapoiază la adăposturile lor.

— Urcaţi cu mine, locotenente, adaugă căpitanul-medic. Oamenii voştri să ne urmeze.

Cele două vehicule se opresc în piaţa din Saint-Pierre-le-Moûtier. E ticsită de soldaţi ; în schimb, locuitorii stau prudent ascunşi în locuinţele lor.

— Am deschis un fel de cafenea-restaurant care serveşte drept popotă ofiţerilor, explică medicul. Ne vom aşeza comod acolo, iar oamenii dumneavoastră să ne aştepte. Le las armele,

deoarece nu cred că sunt atât de cretini încât să încerce să fază uz de ele.

— Aţi auzit ? Rămâneţi aici ! transmite Le Bobinnec lui Lucas şi Bodard care, constatând că un cauciuc al jeep-ului era aproape pe jantă, începe să schimbe roata cu o viteză surprinzătoare, cu o dexteritate ce le-o admiră cunoscătorii mai multor grupe de germani.

— Bine, locotenente, vă ascult, declară cu moderaţie Edelring în clipa în care cei doi oameni s-au aşezat deoparte la o masă.

„Bănuiesc că aveţi să-mi faceţi nişte destăinuiri deosebite, dacă aţi riscat să veniţi până la noi”.

— Misiunea mea e umanitară, căpitane. Dar nu am putea-o expune direct comandantului unităţii dumneavoastră ? Asta ar evita să o repet.

— Nu va fi necesar să repetaţi : colonelul Hartël refuză să vă primească, deoarece gradul dumneavoastră i se pare prea mic. În schimb, îi voi transmite cu fidelitate doleanţele voastre şi vă voi aduce răspunsul. Şi-a stabilit cartierul general la doi paşi ; de cealaltă parte a pieţei.

— Cum doriţi, admite Le Bobinnec. Bănuiesc că vă daţi seama de situaţia în care vă găsiţi. Efectivul vostru e foarte slab în raport cu cele două corpuri de armată care se apropie şi vă împresoară.

— Colonelul Hartël a luat în considerare o eventuală capitulare, dar nu va depune armele decât în faţa americanilor sau a englezilor. Nu consideră Franţa ca o naţiune beligerantă. Nu recunoaşte unităţile voastre. De altminteri, nu face decât să confirme prin această atitudine pe aceea a singurului vostru guvern legal [1].

— E un punct de vedere. Inutil să precizez că nu-l împărtăşesc.

— Mi-e teamă că părerea dumneavoastră este şi rămâne secundară. Vă pot întreba dacă veniţi la noi din nord sau din sud ?

— Din nord, căpitane. Al 2-lea regiment paraşutist este o unitate britanică, în pofida naţionalităţii oamenilor care-l

[1] Germanii considerau legal guvernul trădător de la Vichy, din Franţa ocupată, iar guvernul provizoriu de Gaulle de la Londra ca „dizident”. (N.tr.)

alcătuiesc. Noi depindem de generalul Mac Leod. „Nu înseamnă că trădez un secret militar dacă vă informez că mai multe divizii blindate americane au trecut Loara noaptea trecută şi înaintează spre voi, minte cu neruşinare Le Bobinnec. Ele sunt întărite de patru batalioane de paraşutişti englezi, de care este legat şi al nostru”.

— În acest caz, totul merge bine. Unul din oamenii dumitale n-are decât să plece să-i prevină pe responsabilii acestor unităţi că nu vom lupta, în cazul în care un ofiţer general din armata Marii Britanii sau cea a Statelor Unite se va arăta gata să primească predarea noastră în conformitate cu regulile stabilite.

— Unul din oamenii mei ?

— Bineînţeles. Dumneata şi ceilalţi doi veţi rămâne cu noi, în calitate de ostatici.

Alain de Bobinnec face un efort considerabil pentru a nu lăsa să i se vadă emoţia. Ştie că nici un american nu va accepta să vină să se vâre în acest viespar. În ce-i priveşte pe englezi, ei se găsesc la mai mult de patru sute de kilometri la nord.

Căutând să câştige timp, explică ;

— Cu siguranţă că nu aveţi nici o îndoială că nu sunt în secretul zeilor. Ignor totul în privinţa intenţiilor aliaţilor ; dar nu e de neconceput ca Armata I franceză, care vine din sud, să ajungă la Saint-Pierre înaintea celorlalţi. Ce se va întâmpla în acest caz ?

— Credeam că m-am făcut bine înţeles ; ne vom bate până la ultimul supravieţuitor.

— În acest caz, sper că veţi avea vreme să evacuaţi populaţia civilă.

— Colonelul Hartël nu e de părerea asta. Prezenţa civililor ne poate permite să rezistăm cât mai mult asediului, deoarece e plauzabil ca forţele franceze dizidente să ezite în acest caz să bombardeze oraşul cu artileria grea.

— E josnic ! nu se poate împiedica să zică ofiţerul paraşutist.

— E război, locotenente, e război.

În situaţia în care se află, Le Bobinnec decide să rişte totul pe o carte, să împingă bluff-ul până la ultimele consecinţe.

— Duceţi-vă să spuneţi colonelului că unul din oamenii mei va pleca să alerteze un batalion britanic. Va putea fi aici în cursul serii, sau la noapte.

Edelring se ridică.

— Mă duc să transmit. Sper că nu vă supraestimaţi forţele şi reacţia prietenilor dumneavoastră englezi.

Medicul-căpitan iese, urmat de Le Bobinnec. Germanul se îndreaptă cu un pas vioi spre cealaltă parte a pieţei. Francezul se înapoiază la Bodard, Lucas şi Boutinet.

— Boutinet, fii atent. Urmează-mi consemnele cu exactitate. Te vei înapoia singur. Vreo zece ofiţeri englezi de toate gradele, care se foiesc fără rost în inspecţii sau după informaţii, ard gazul de pomană pe lângă batalion. Trebuie să-l implori pe Leblond să-i hotărască pe trei sau patru să vină aici pentru a parlamenta cu aceste paiaţe încăpăţânate.

— Am înţeles, domnule locotenent. Dar dumneavoastră ? Dumneavoastră rămâneţi aici ?

— N-am de ales.

— Pe dracu ! Miroase rău treaba asta.

— Cum de nu ! Expune cu atenţie lui Leblond situaţia. Spune-i că e vorba, fără îndoială, de viaţa mai multor mii de civili.

Medicul-căpitan se înapoiază aducând acordul colonelului.

Boutinot pleacă de îndată la volanul jeep-ului. Un soldat german îl însoţeşte până la marginea oraşului.

— Te poţi instala la popotă, locotenente, declară Edelring. La prânz, vei lua parte la masa ofiţerilor. Voi da instrucţiuni pentru ca aceşti doi soldaţi ai dumitale să fie hrăniţi la cantină, împreună.cu trupele noastre.

Alain Le Bobinnec nu se poate stăpâni să resimtă o bucurie nesănătoasă, provocată de întorsătura insolită pe care o ia situaţia. Timp de mai multe ore, el, Bodard şi Lucas vor deveni oaspeţii cei mai nemiloşi ai unităţilor Waffen S.S.

La ora douăsprezece fără două minute soseşte la restaurant colonelul Hartël. Edelring i-l prezintă pe sublocotenentul francez. După o ezitare, Hartël întinde mâna. Le Bobinnec i-o strânge.

Colonelul prezidează o masă de ofiţeri superiori. Le Bobinnec este invitat să ia loc la stânga medicului, care prezidează o masă de vreo douăzeci de tineri ofiţeri. Mai mulţi dintre ei

vorbesc oarecum franceza. Edelring i-a aşezat în aşa fel încât pot schimba câteva cuvinte cu „invitatul” lor.

Medicul-căpitan porneşte conversaţia pe tema istoriei artei, şi timp de aproape o oră, ofiţerii germani pot face paradă de cultura lor. Nu va fi vorba decât despre muzică, pictură, literatură sau sculptura. Ederling se descurcă cu abilitate ca nici un alt subiect să nu fie atins, măcar în treacăt.

La cantina soldaţilor, Lucas şi Bodard sunt trataţi cu o curiozitate aproape amicală. Un alsacian a şi început să se ţină scai de ei.

— Ce ziceţi de asta, băieţi ? Şi eu sunt francez. Am fost înrolat cu forţa, ca toţi ai noştri. În cazul acesta, ce puteţi face pentru mine ?

— Pentru moment, mai degrabă tu ai putea face ceva. Nu crezi ?

— Ai dreptate. Dacă lucrurile ies prost, vom fi cel puţin zece, şi printre ei nişte nemţi adevăraţi, care vom încerca să vă dăm o mână de ajutor.

— Am luat notă şi îi vom spune locotenentului.

Jeep-ul sergentului Boutinot soseşte la Nevers în jurul orei 13. Căpitanul Leblond mai e încă la masă, în compania a trei ofiţeri britanici, un maior şi doi căpitani. Dejunul e terminat, dar cei patru oameni flecăresc cu căpitanul Deplante şi cu sub-locotenentul Corta care, reveniţi dintr-o misiune de recunoaştere în fruntea unei grupe de patrusprezece jeep-uri, tocmai sosiseră şi mâncau.

Boutinot intră în mare grabă. Obrazul îi e întipărit de o gravitate neobişnuită, trădează importanţa raportului ce trebuie să-l facă. Sergentul este ascultat într-o tăcere religioasă. Se arată pasionat, convingător. Îndată ce termină, ia cuvântul maiorul britanic.

— Mă voi duce, declară el. Consider că nu am dreptul să mă eschivez.

A pronunţat această frază cu sânge rece şi pe un ton apăsat.

— Sunt obligat - vai ! - să mă opun categoric, zice Leblond. Cunoaşteţi importanţa misiunii şi de aceea nu pot permite să vă riscaţi viaţa. După toate aparenţele, admit că în locul lui Le Bobinnec aş fi acţionat ca şi el. Pentru prima dată îi admir

curajul năvalnic, dar nu pot gira dorinţa dumneavoastră legitimă de a alerga în ajutorul său. Dacă insistaţi, putem referi la Londra cu prilejul transmisiei de la ora 19, dar dumneavoastră, ca şi mine, cunoaşteţi dinainte răspunsul.

— Domnule căpitan, întrerupe Henri Deplante. Cred că puneţi greşit problema. După raportul sergentului, nu e vorba să mergem să-l scoatem pe Alain dintr-o afacere periculoasă în care s-a vârât. E vorba să încercăm să cruţăm viaţa populaţiei civile a unui oraş.

— Înţeleg bine, Deplante, înţeleg bine. Dar primesc ordine şi eu le execut. Aceasta este ideea ce mi-am făcut-o despre un soldat şi cu acest preţ se câştigă războaiele.

O furie oarbă îl cuprinde pe Deplante :

— Şi veţi avea curajul, domnule căpitan, să aşteptaţi ca Legiunea străină sau un alt element al Armatei I să reducă într-o grămadă de cenuşă Saint-Pierre, în timp ce noi continuăm să ne ghiftuim cu prepeliţe pe legume, stropite cu Laffitte-Rothschild ?

— Obrăznicia dumitale nu schimbă cu nimic problema, Deplante. Mai mult, nu ai în mână toate datele situaţiei. Dacă-i aşa, vreau să ştii că, din punctul meu de vedere, misiunea cu care sunt însărcinaţi invitaţii noştri britanici cântăreşte mai mult în balanţa rezultatului luptei noastre decât supravieţuirea localităţii Saint-Pierre-le-Moûtier sau, eventual, a populaţiei sale. Să nu-ţi imaginezi că propria mea ştiinţă şi mai ales imboldurile proprii se împacă azi cu datoria mea ; nu sunt mai puţin sensibil ca dumneata şi deplâng cu amărăciune că nu pot interveni. Dar nu pot şi nici nu am dreptul.

— Dar eu, domnule căpitan ?

— Dumneata, în ce fel ?

— Mă autorizaţi să mă duc acolo împreună cu batalionul meu ?

— După câte ştiu, nu eşti englez. L-ai auzit pe Boutinot. Dacă ei refuză să-l recunoască drept partener de discuţie pe Le Bobinnec, cu siguranţă că nu vor sta de vorbă cu dumneata.

— Desigur că nu sunt englez, dar ei nu ştiu asta. Dacă maiorul ar acccepta să-mi împrumute uniforma... Suntem aproape de aceeaşi înălţime.

Surâzând, maiorul britanic se ridică şi începe să-şi desfacă centironul. Un enorm câine lăţos, care moţăia sub masă, se ridică şi se întinde cu graţie.

— *Quiet, Glasgow* [1], ordonă maiorul.

[1] Stai cuminte, „Glasgow” (N.tr.)

Câinele ciobănesc scoţian se culcă din nou.

Căpitanul Leblond e stânjenit, dar acum e lipsit de argumente, având în vedere că şi Corta a început un conciliabul în engleză cu unul dintre căpitani, care are o statură asemănătoare cu a sa. Deplante, ca şi Corta, vorbesc perfect engleza. Şi, din acest punct de vedere, pot înşela fără greutate pe oricine.

— Şi oamenii pe care ai de gând să-i iei ? întrebă căpitanul Leblond.

— Dispun de echipajele pentru patrusprezece jeep-uri. Oamenii nu au decât să descoase de pe mânecile bluzonului insigna „France” ca să se vadă că uniforma lor este cu totul englezească.

— Asta periclitează foarte grav viaţa a vreo şaizeci dintre oamenii noştri.

— Nu e chiar inevitabil, domnule căpitan. Voi lăsa echipajele la periferia lui Saint-Pierre, jeep-urile se vor roti în jurul oraşului, în care voi pătrunde doar împreună cu Corta şi doi din paraşutiştii mei.

— E o nebunie. În plus, e împotriva oricărei norme logice militare. Şi totuşi, sunt obligat să cedez. Bine, Deplante, fă cum e mai bine, şi noroc ! Dacă eşuezi, e posibil să răspund de slăbiciunea mea în faţă Consiliului de război.

— Dacă nu reuşesc, sunt eu cel care risc să răspund de temeritatea mea în faţa unei autorităţi incomparabil superioară !

— În orice caz, asta nu va fi niciodată părerea mea despre datoria unui soldat, bombăne căpitanul Leblond care părăseşte sala, după ce i-a salutat pe oameni şi pe invitaţi.

Doar câteva zile înainte de moartea sa eroică, La Grandière răspunsese lui Bourgoin, care-i reproşa pentru a suta oară gustul său macabru pentru umorul negru :

— Admit că lupta noastră este o tragedie, dar nu e un motiv pentru actorii acestei lupte să se comporte ca tragedieni.

Această butadă reflecta, de fapt, starea de spirit care domnea în mijlocul paraşutiştilor.

Emuli moderni ai mai vârstnicilor lor care mergeau la moarte cu chipiul cu pene şi cu mănuşi albe, paraşutiştii Franţei libere au săvârşit cele mai multe din primejdioasele lor misiuni cu voioasă dezinvoltură. Ştiau să meargă în întâmpinarea celor mai rele situaţii cu amprenta unui umor straniu, care făcea parte din armele lor.

Tocmai în această după-amiază de 9 septembrie se pregăteşte, într-o bună dispoziţie surprinzătoare, cu mintea unor elevi de liceu care pun la punct o farsă pentru profesorul lor, bluff-ul colosal de care vor depinde vieţile lor.

Deplante şi Corta îşi îmbracă uniformele în odaia maiorului englez, contemplându-se admirativ in faţa unei oglinzi.

Deplante nu uită nici unul din accesoriile care compun caricatura tipului de ofiţer de carieră britanic : nuiaua sub braţ, mănuşi etc. Adoptă o rigiditate în mişcări, se exprimă cu un accent oxfordian demn de ofiţerii care fac parte din *gentry* [1] şi de stagiile lor legendare în *Horse guards* [2].

Cu cămaşa pe deasupra şi în chiloţi, maiorul şi căpitanul englez se strâmbă de râs în faţa perfecţiunii izbitoare a modelului. Henri Deplante reuşeşte chiar să parodieze uşoara gângăveală mondenă, care este considerată în cercul militarilor londonezi ca o culme de distincţie snoabă.

Mai rezervat, Henri Corta se limitează la rolul ofiţerului tâmp, de admiraţie în faţa şefului său prestigios.

Deplante se adresează maiorului :

— Vă mai pot întreba ceva, domnule ? Mi-l încredinţaţi pe Glasgow, câinele dumneavoastră, pentru a mă însoţi ?

— Desigur, căpitane, dar faceţi imposibilul ca să nu fie împuşcat. Dacă îşi dau seama de lăcomia lui, explică-le că nu e evreu, ci doar scoţian...

E aproape ora 20 la Saint-Pierre-le-Moûtier, şi Alain Le Bobinnec începe să găsească apăsătoare aşteptarea. În tovărăşia lui Bobard şi Lucas, se învârteşte de la 4 după-amiază

---

[1] Mica nobilime (N.tr)

[2] Garda călare (N.tr.)

în jurul pieţei. Paraşutiştii francezi nu mai au ţigări şi nu vor să le ceară germanilor. Edelring se apropie de cei trei :

— Prietenii voştri englezi nu prea au aerul că se grăbesc, remarcă el. Oricum, colonelul mi-a comunicat adineauri că nu se schimbă, până la un nou ordin, dispoziţiile date în privinţa voastră. În consecinţă, dacă doriţi să mă urmaţi şi să împărţiţi cu noi masa...

La ora 20 şi 30 de minute, cina ofiţerilor este aproape terminată. Cu casca pe cap, încălţat cu cizme, înfăşurat într-un impermeabil care-i ajunge până la glezne, un motociclist pătrunde în sala de mese, rămâne nemişcat la un metru de colonel, lovind călcâiele.

La masa vecină, Le Bobinnec nu înţelege sensul cuvintelor, dar foarte repede Edelring traduce esenţialul :

— Se pare că au sosit aliaţii dumneavoastră. Elemente motorizate se rotesc în jurul oraşului...

Renunţând la sfârşitul mesei, toţi ofiţerii îl urmează pe colonelul Hartël, care iese în grabă şi se îndreaptă spre centrul pieţei.

Într-adevăr, se aude vuietul surd şi continuu al vehiculelor. Se pare că o forţă considerabilă patrulează în cerc în jurul localităţii Saint-Pierre.

Le Bobinnec este foarte surprins, dar înţelege repede. Sunt jeep-urile care merg într-a doua, trec în viteza întâi, din nou într-a doua. Jumătate din efectiv merge de-a lungul periferiei într-un sens, cealaltă jumătate în sens contrar.

Lucas şi Bodard se apropie de sublocotenent.

— Credeţi că sunt englezii, domnule locotenent ? întreabă Lucas.

— Desigur ! Churchill şi Montgomery. Şi în jurul oraşului, garda scoţiană. Într-un minut vom auzi cimpoaiele ; totul merge bine ! ironizează răutăcios şi aspru Le Bobinnec.

La capătul arterei principale apar farurile. Două motociclete germane preced un jeep, alte două îl urmează.

Bobinnec se întreabă dacă nu-i va exploda inima. Strânge pumnii, unghiile i se înfig în palmele jilave. Picături de sudoare îi alunecă pe tâmple.

Când îi descoperă în penumbră pe pasagerii jeep-ului, îl cuprinde un sentiment cu totul diferit. O reacţie neaşteptată îi

goneşte îngrijorarea, pentru a face loc unei dorinţe de râs nebun.

În acea clipă Deplante a ieşit din jeep. Într-o atitudine impunătoare înaintează, ţinând de încheietura mâinii stângi lesa de oţel a câinelui care, lângă el, se mişcă cu un aer suveran. Cotul pseudo-maiorului e lipit de bust, reţinând o cravaşa de stuf.

La cincizeci de centimetri în urma lui vine Corta, el însuşi impecabil în uniforma de căpitan al Majestăţii sale. Apoi urmează doi paraşutişti, care au adoptat ritmul lent al soldaţilor englezi.

Deplante se opreşte în faţa colonelului, îl salută. Corta îl imită, în timp ce cei doi paraşutişti lovesc cu cizmele de două ori solul, aducându-şi coapsele la perpendiculara bustului înainte de a rămâne încremeniţi, cu picioarele desfăcute, braţul stâng de-a lungul corpului, braţul drept îndoit pe centiron.

Le Bobinnec, Lucas şi Godard nu îndrăznesc să schimbe nici o privire. Se simt la limita necontrolabilei crize de ilaritate. Le Bobinnec se gândeşte că tovarăşii săi fac mai mult decât trebuie. Se înşală amarnic.

S.S.-iştii se arată convinşi de demonstraţia făcută. Parodia lui Deplante le aduce exact ceea ce au dorit. Protocolul capitulării se desfăşoară potrivit unui rit teatral, care măguleşte şi liniştеşte aceşti oameni care luau în considerare, câteva clipe mai înainte, masacrul a mii de civili.

Colonelul Hartël pare atât de satisfăcut să facă în faţa ofiţerilor paradă de perfecta cunoaştere a limbii engleze, încât Le Bobinnec se întreabă dacă acest fapt nu a cântărit în îndârjirea pe care a pus-o în a nu voi să capituleze decât în faţa anglo-saxonilor.

Modalităţile referitoare la capitulare se tratează foarte repede. Se cade de acord ca batalionul german să depună armele la porţile oraşului şi că soldaţii se vor forma într-o coloană de şase grupe care va intra în Nevers în cursul nopţii, escortată de jeep-urile falşilor englezi.

În zori, e o trupă dezarmată, sleită de oboseală după un marş de douăzeci şi cinci de kilometri, care îşi va da seama de păcăleală.

Pentru gloriosul batalion al diviziei S.S. *Das Reich*, nu mai e posibilă nici un fel de împotrivire.

Capitolul 43

Sennecey-le-Grand, 4 septembrie 1944.

Din nou reproduc textul sublocotenentului Henri Corta, care reuşeşte în câteva rânduri să portretizeze admirabil personalităţile celor doi ofiţeri care erau prietenii lui : căpitanii Boissonas şi Guillaume Combaud de Roquebrune.

„Două nume au ţâşnit de îndată, legate de gloria localităţii Sennecey-le-Grand : căpitanul Boissonas şi căpitanul Roquebrune,

Căpitanul Boissonas e înalt, slab, de o fineţe extraordinară. Vocea sa plăcută, aproape copilărească, vădeşte o permanentă voie-bună. Privirea sinceră şi luminoasă exprimă bunătate. Obrazul îi e plin de cicatrice şi umflat. Mâinile scheletice şi deformate îţi inspiră milă când le priveşti. Cu doi ani în urmă, plecând în misiune, avionul său a capotat la capătul pistei de decolare şi a luat foc. Boissonas a căpătat arsuri îngrozitoare pe obraz, la
mâini şi la picioare. Nu se va însănătoşi niciodată de pe
urma lor.

Făcând parte din al 2-lea regiment paraşutist, a riscat un salt de antrenament cu două luni mai înainte de debarcare şi şi-a rupt coapsa. Abia restabilit, se învârtea în cerc în jurul taberei secrete de la Fairford, punând în mişcare braţe, picioare şi mâini. Regimentul a plecat în Bretania şi l-a lăsat in tabără pe Boissonas. Acesta nu s-a dat bătut. S-a făcut admis de englezi şi s-a strecurat în rândurile celui de-al 3-lea regiment paraşutist.

Astfel a aterizat într-o noapte în Bourgogne.

Ordonanţa l-a găsit cu lacrimile în ochi, sărutând pământul. Văzându-l, glumi : „Vă recomand tripla paraşută”.

Într-adevăr, englezii i-au dat un sistem de trei paraşute strânse împreună, permiţând o aterizare foarte lină.

Abia ajuns, manifestă o ardoare extraordinară. Acest om fragil, slăbit deja de arsurile căpătate, aproape fără

antrenament, va trezi admiraţia tuturor. Împreună cu câţiva paraşutişti, conduce o companie de F.F.I. şi atacă fără răgaz adversarul. Întotdeauna în picioare, dirijează lupta ca la exerciţiu...

Căpitanul Roquebrune comandă batalionul celui de al 3-lea regiment paraşutist. Unitatea sa e nimicită îndată după sosirea în Franţa. Se află în Saône-et-Loire împreună cu plutonul său de patru automobile înarmate.

Are de-acum un trecut bogat. Conducând un ziar clandestin, este internat în anul 1942, îşi recapătă libertatea şi reuşeşte să zădărnicească planurile nemţilor care-l caută. Pleacă în Spania, lăsând soţiei povara celor şase copii ai lor. La trecerea Pirineilor este rănit, apoi întemniţat timp de şase luni. Evadat, ajunge la Gibraltar ascuns în portbagajul maşinii secretarului ambasadei Statelor Unite.

Sosit în Anglia, Roquebrune se angajează în trupele paraşutiste S.A.S., ascunzându-şi cât mai bine cei treizeci şi şapte de ani ai săi. Îndură ca un tânăr întregul antrenament, fără să crâcnească.

Înalt, bărbat frumos, cu ochii săi albaştri, senini, lasă impresia că nu poate face nimic fără măreţie.

Găseşte în Bourgogne numeroşi camarazi şi luptă împreună cu ei, dând sprijin cu maşinile sale înarmate grupelor S.A.S. şi F.F.I.

De câtva timp, situaţia devine imposibilă la Sennecey-le-Grand. Fiind ucişi în regiune doi germani, pe când se aflau în turneu de aprovizionare, trupele de ocupaţie au exercitat nenumărate represalii, terorizând oamenii din partea locului. În plus, prezenţa paraşutiştilor era cunoscută, şi din această cauză nervozitatea inamicului era în creştere şi se simţeau consecinţele.”

Datorez urmarea tragediei de la Sennecey-le-Grand la doi din cei trei supravieţuitori : caporalul Alexis Beaude şi sergentul-şef Tramoni.

Căpitanii Boissonas şi de Roquebrune se aflau în ziua de 3 septembrie la castelul Tallant. Ei decid că e o necesitate urgentă de a încerca o acţiune asupra localităţii Sennecey-le-Grand.

Cei doi ofiţeri nu cunosc cu precizie efectivul inamicului din mijlocul oraşului, şi din păcate îl minimalizează.

Planul lor era bazat pe faptul că cele patru jeep-uri de care dispune Roquebrune, pătrunzând în zori prin surpriză în aglomeraţie şi trăgând din toate mitralierele asupra germanilor întâlniţi în drum, trebuiau să creeze o stare de panică suficientă pentru a permite celor trei-patru sute de F.F.I-şti de sub comanda căpitanului Boissonas un atac violent.

Nimic nu e sigur, nimic nu e evident, dar trebuie îndrăznit. În toată regiunea Saône-et-Loire, germanii se dedau la represalii, jafuri, demonstraţii de ură împotriva populaţiei civile. E absolut necesar să-i anihileze.

Însuşi căpitanul de Roquebrune îşi trezeşte echipajele la ora 2 dimineaţa. Le dă un sfert de oră să fie gata de plecare în direcţia Corlaix unde-i aşteaptă o cafea.

— Acolo vă voi da toate detaliile privind operaţia pe care urmează s-o întreprindem, declară el cu simplitate.

Totalitatea statului major al Forţelor franceze din interior se află la Corlaix. Partizanii îi primesc pe paraşutişti cu multă căldură. Ei sunt deja la curent cu detaliile atacului care va fi încercat de căpitanul Boissonas.

Lipsesc doi trăgători pentru a completa efectivul celor patru jeep-uri. Sunt desemnaţi Barkatz şi Lombardo din grupa locotenentului Zermati. Sublocotenentul Magdeleine, un F.F.I.-st destinat să servească drept ghid, se alipeşte grupului motorizat.

Partizanii pornesc în noapte. Boissonas le-a desemnat pe plan poziţiile de unde vor trebui să aştepte ordinul său de asalt.

Paraşutiştii rămân pe loc la Corlaix până la ora 6 şi 20. Apoi, căpitanul Roquebrune dă semnalul. Vehiculul său demarează în capul coloanei. În spate, urmează jeep-ul aspirantului Aubert-Stribi, apoi cel al adjutantului Benhamou, ultimul, jeep-ul sergentului-şef Tramoni.

Micul convoi rulează încet până la Saint-Julien. Mitraliorii verifică cu meticulozitate armele.

Roquebrune se înapoiază la Saint-Julien, constată că nu e de semnalat nici un incident. Oamenii îi confirmă acelaşi lucru prin semne. Atunci, Guillaume de Roquebrune ridică braţul stâng, cu pumnul strâns, şi mimează de două ori mişcarea unui mecanic de locomotivă care acţionează fluierul maşinii.

Jeep-urile rulează cu o sută de kilometri pe oră când ajung la marginea localităţii Sennecey-le-Grand.

Şoseaua se întinde de-a lungul cimitirului în spatele căruia sunt ascunse trei mitraliere grele germane.

Paraşutiştii contau să profite pe efectul surprizei, dar ei sunt cei care cad în capcană.

La 6 şi 30 precis, mitralierele inamice declanşează un foc încrucişat asupra vehiculelor lansate în plină viteză. Barkatz, Lombardo şi Magdeleine, ghidul F.F.I, sunt ucişi. Dar nici unul dintre şoferi nu e atins. Jeep-urile n-au
suferit avarii şi îşi continuă cursa nebună în centrul
orăşelului.

Acolo, în piaţa mare, sunt adunaţi vreo mie de germani. Motoarele camioanelor lor sunt pornite, dar nici un soldat nu se află la bordul lor.

Cele douăsprezece mitraliere Vickers împroaşcă simultan. Sunt mitraliere de aviaţie. Trag cincisprezece lovituri pe secundă. Focul lor continuu va dura aproape un minut.

Nici unul din germani n-a avut vreme să realizeze ce se întâmplă şi să reacţioneze. Vertiginosul convoi a ieşit la loc deschis în piaţă abia câteva secunde după atacul de la cimitir. Conştient pe loc de eficacitatea loviturilor pe care le poate da, Roquebrune a încetinit. În mod automat, următoarele trei jeep-uri adoptă ritmul lui.

În timpul traversării pieţei, mitralierele paraşutiştilor au avut vreme să tragă asupra grupurilor compacte, între zece şi cincisprezece mii de gloanţe. Germanii cad ca popicele, sunt seceraţi într-un înspăimântător măcel.

Jeep-ul lui Roquebrune reia viteza, caută să părăsească oraşul printr-o ieşire opusă.

La cealaltă extremitate, Boissonas şi partizanii trec la atac. Dar germanii de la cimitir s-au organizat. În afara mitralierelor grele, au avut timp să pună în baterie tunuri antitanc.

Căpitanul Boissonas, care alerga pe teren deschis în fruntea oamenilor săi, cade, rănit mortal. În jurul său sunt ucişi zeci de patrioţi. Asaltul se dovedeşte imposibil, rezistenţii se retrag.

De cealaltă parte a localităţii, jeep-urile reuşesc să ajungă la ieşire fără piedici. Dar în acel moment Roquebrune se izbeşte nas în nas cu un important convoi care urcă.

Căpitanul frânează brusc maşina şi reuşeşte să o oprească la mai puţin de douăzeci de metri de vehiculul din capul coloanei inamice. MitralioruL său a deschis instinctiv focul. Primul vehicul german ia foc. Un al doilea încearcă să-l dubleze şi are aceeaşi soartă, deoarece jeep-ul aspirantului Aubert-Stribi s-a plasat paralel cu cel al şefului său, în urma aceluiaşi reflex, iar mitraliorul trage salve neîntrerupte.

În faţa lor şoseaua e blocată şi Roquebrune urlă ordinul de a face cale-ntoarsă. Tramoni şi Benhamou manevrează pe loc, se degajează suficient pentru a permite jeep-urilor din frunte să-i imite. Făcând cale-ntoarsă, vehiculele se îndreaptă spre piaţă într-o goană nebună.

Dar acum, supravieţuitorii germani au reacţionat. Au pregătit o ambuscadă de moarte. De astă dată soseşte în frunte jeep-ul aspirantului Aubert-Stribi. Este lovit în plin de un obuz antitanc. Seither este ucis pe loc. Aubert-Stribi este proiectat în aer şi cade miraculos în picioare. Aspirantul nu mai posedă decât Coltul, şi are o rană mare deschisă la şold. Cu pistolul în mână, înaintează împleticindu-se asupra germanilor, golind încărcătorul. Reuşeşte să ucidă doi înainte de a se prăbuşi ciuruit de gloanţe.

La rândul lui, jeep-ul sergentului-şef Tramoni este imobilizat. A târât pe o distanţă de cincizeci de metri trupul unui german agăţat de puntea din spate, peste care a fost nevoit să treacă. Mai mulţi soldaţi germani au încercat cu mult curaj să se caţăre în spatele vehiculului. Au fost ucişi cu pumnalul de de comando de mitraliori.

Tramoni este atins de un glonte exploziv între umăr şi gât. Beaude a recepţionat un glonte în coapsă. Carnajul devine măcel. Un camion cu benzină explodează. Lichidul se revarsă, o gigantică vâlvătaie se răspândeşte pe bitumul presărat cu trupuri care ard.

Căpitanul Guillaume de Combaud-Roquebrune, adjutantul-şef Benhamou, sergentul Gilbert Djian, fratele său caporalul Lucien Djian, caporalul-şef Jean Patch cad eroic, ucişi după ce s-au bătut cu îndârjirea disperată a animalelor sălbatice rănite.

Trei paraşutişti reuşesc să se strecoare printr-o ulicioară. Ei sunt Beaude, Bayeux şi Tramoni. Trag ultimele lor gloanţe, zvârle ultimele lor grenade pentru a-şi proteja retragerea. Toţi trei sunt grav răniţi şi pierd sânge, dar în pofida slăbiciunii lor crescânde, reuşesc să smulgă din ei ultimele resurse nervoase şi să se îndepărteze de infern.

Cuvântul infern este exact cel ce se cuvine spus. În inima târgului Sennecey-le-Grand focul se întinde. Explodează alte camioane. Noi întinderi de carburant şi de explozibile aţâţă giganticul incendiu. Ciorchine de răniţi urlă înainte de a pieri carbonizaţi, înghiţiţi de un ocean de flăcări din care se împrăştie o masă uriaşă de fum opac, greu, fetid şi sinistru, care se ridică spre cer.

Capitolul 44

Bombarbaţi intens de aviaţa aliată, hărţuiţi de patrioţi, „Gruparea de marş din sud", care strânge rămăşiţele trupelor Wehrmacht-ului, nu are o altă ieşire decât să capituleze.

Graţie curajului şi îndârjirii unui tânăr subprefect, Pierre de Monneron, se încheie un acord în ziua de 10 septembrie la subprefectura din Issoudun, cu generalul Elster şi amiralul Weber. A doua zi, protocolul de capitulare este ratificat la castelul Chateauneuf-sur-Cher, proprietatea ducelui Gilles de Maillé, în prezenţa generalului american Macon, a locotenentului-interpret Van de Walle, a maiorului britanic Mac Strafford şi a colonelului francez Ghislain.

Cei 20.000 de soldaţi ce compun „Gruparea de marş din sud" sunt sfărâmaţi şi frânţi de zece zile de fugă neîntreruptă. Totuşi, efectivul şi armamentul lor par atât de considerabile - şi mai ales într-o asemenea disproporţie cu cel de care dispun aliaţii la sud de Loara - încât generalul Macon acceptă în protocolul de capitulare o clauză fără precedent. Transferarea celor 20.000 de germani se va face în patru zile. Vor ajunge la Loara în trei coloane, compusă fiecare din 6000 - 7000 de oameni care vor pleca respectiv din Saint-Florent-sur-Cher, din Levet şi de la Sancoins. Dar asupra unui singur punct generalul Elster a rămas

de neclintit : oamenii săi, chiar dacă se consideră prizonieri de război, îşi vor păstra armele, pe care le vor depune în faţa americanilor la locul de întâlnire din Beaugency, la nord de Loara.

Motivul invocat de generalul nazist era eventuala apărare a prizonierilor împotriva grupelor necontrolate ale partizanilor, dar reprezentanţii aliaţilor nu s-au lăsat înşelaţi nici o clipă. Dacă Elster ar fi acceptat să-şi dezarmeze pe loc unităţile, o cantitate considerabilă de armament ar fi căzut în mâinile partizanilor francezi, în momentul în care aproape 200.000 de germani se mai târau încă în spatele „Grupării de marş din sud".

Colonelul Bourgoin a fost pus în gardă, şi secţiunile sale de jeep-uri şi-au dat seama că li s-a încredinţat misiunea cea mai stranie, cea mai neprevăzută pe care şi-ar fi
putut-o imagina : două sute de oameni trebuiau să escorteze timp de patru zile douăzeci de mii de oameni înarmaţi, înzestraţi cu numeroase vehicule blindate, automitraliere şi artilerie !

— Atenţie ! a declarat Bourgoin ofiţerilor săi. Un „vânt" scăpat din întâmplare, un strănut neprevăzut, şi vor fi gata să vă masacreze. Şeful lor a semnat capitularea, şi ofiţerii au aprobat în totalitate actul, dar trebuie să suspectaţi pe fiecare om. Veţi sta patru zile pe un vulcan. Dezaprob această misiune extravagantă, dar am primit ordine categorice. În plus, sunt constrâns să vă cer, orice s-ar întâmpla, orice incident s-ar produce, să nu deschideţi focul decât în ultimă instanţă. Oricum, asta n-ar schimba mare lucru : copleşiţi de numărul duşmanilor, nu veţi avea nici cea mai mică şansă.

— Asta rămâne de văzut, replică sublocotenentul Fauquet. În orice caz, pentru o măgărie vom răspunde cu o altă măgărie. Şi cei din F.F.I. ? Cine ne spune că nu vor trage o bubuială pe drum ?

— În principiu, sunt preveniţi. În fapt, e îndoielnic.

— Şi dacă se întâmplă ? Asupra cui presupuneţi că trebuie să tragem ? ironizează cu amărăciune Fauquet.

— Vei face cum e mai bine, Fauquet, vei improviza. Vă repet că transmit ordine pe care le dezaprob. Nu pot face nimic mai mult.

— În concluzie, pe Dumnezeul meu, zice Le Bobinnec, ne vom găsi unul contra o sută, dispunând de un armament mult

inferior, şi asta timp de patru zile. Ar trebui să fie o ilustră bandă de blegi să nu încerce nimic.

— Ştiu. Singura noastră şansă, bătrâne, rezidă în disciplina germanilor şi în spaima îngrozitoare ce o au de partizani. Obsesia lor este să nu cadă vii în mâinile patrioţilor.

— Admit acest raţionament pentru un procentaj, chiar pentru un procentaj enorm, dar este de neconceput că în acest număr să nu se găsească câţiva care să încerce ceva. Şi asta ar ajunge pentru a se declanşa focul de artificii.

— Fă cum e mai bine, nu pot adăuga nimic.

— Ah ! ni s-au jucat destule feste idioate în târfa asta de război, dar cu treaba de-acum obţinem cu siguranţă victoria !

— Care dintre voi a spus asta ?

— Ce importanţă are, domnule colonel ? Toţi gândim la fel.

Sancoins, 13 septembrie, ora 5 dimineaţa. Populaţia stă prudent la adăpost în spatele obloanelor închise. Piaţa şi cele două străzi principale sunt ticsite de soldaţi germani. Mai mult de 7000 de oameni, 40 de vehicule şi 19 blindate. Printre ei, 2000 de Waffen S.S. şi 800 de paraşutişti. Toţi se pregătesc în ordine să plece la drum. În pofida disciplinei, atmosfera e încărcată, expresia feţelor aspră.

Se anunţase că e vorba de o trupă extenuată, sleită de forţă. Ea pare cuprinsă doar de irascibilitate stăpânită. În faţa enormei concentrări inamice, treisprezece jeep-uri, vreo cincizeci de oameni, şase ofiţeri, zece subofiţeri.

Sublocotenentul Philippe Fauquet şi caporalul Robert Croenne ocupă locurile din faţă ale jeep-ului. În spate, Pams şi Bidault completează efectivul echipajului.

În săptămâna precedentă, sublocotenentul Fauquet a vânat mult. Arborează un trofeu pe bereta lui, o pană de fazan pe care a fixat-o între pâslă şi insigna unităţii sale.

Jeep-ul urcă din nou cu viteză mică de-a lungul interminabilei coloane inamice. Apoi face cale-ntoarsă şi se opreşte în piaţa din Sancoins, alături de celelalte douăsprezece care sunt parcate acolo.

— L-ai reperat pe gălăgiosul colonel ? întreabă Croenne.

— Cum de nu !

Într-adevăr, la vreo douăzeci de metri, un colonel S.S. zbiară ordine, verifică ţinuta oamenilor de care nu pare niciodată satisfăcut. Se opreşte la înălţimea unui subofiţer şi aproape că îi scuipă în obraz dispreţul. Docil, omul îşi scoate raniţa, de unde extrage o trusă şi se îndreaptă spre o fântână unde începe să se radă.

— E mai rău ca Bourgoin ticălosul ăsta, zise Croenne ducându-şi maşinal mâna la bărbia rasă în urmă cu o oră.

— Ţi-e teamă că te trimite şi pe tine ?

— Sper că nu l-ai lăsa să facă asta.

— Aş fi dat ordinul înaintea lui ! Cred că voi profita de aceste patru zile de plimbare pentru a lua câteva lecţii. Vrei să-ţi mai spun ceva ? Sunteţi prea familiari ! Toate astea se vor schimba.

Plecarea este prevăzută pentru ora 6. Un prim incident compromite desfăşurarea operativă cu un sfert de oră înainte de plecare.

O vechitură de maşină soseşte aproape târându-se pe capacele roţilor ; un drapel tricolor fâlfâie deasupra portierei pe care literele F.F.I. au fost zugrăvite în culori ţipătoare. Coboară patru oameni, poartă brasarde, unul dintre ei afişează ostentativ galoanele de căpitan pe o veche haină militară.

Cei patru se îndreaptă spre Fauquet. Deoparte, colonelul S.S. urmăreşte scena ; pe fizionomia lui sunt
întipărite furia şi ofensa.

— Ce căutaţi aici ? întrebă Fauquet pe un ton sever.

— Să vă asigurăm de sprijinul nostru, locotenente, replică şeful partizanilor, surprins de lipsa de cordialitate. Să vă mai spunem că suntem peste tot de-a lungul şoselei şi că puteţi conta pe noi în caz de încurcături serioase.

— N-aţi primit consemnele prin care vi se ordonă să rămâneţi ascunşi şi să nu vă manifestaţi sub nici un pretext ?

— Nu. Ştiţi, ordinele sosesc sau nu. Am fost informaţi despre ce se urzeşte de către unul din băieţii noştri din împrejurimi. Atunci, fiindcă nu sunteţi prea mulţi... Iar noi nu suntem departe de a fi vreo mie pe aici, prin jur, am gândit că n-am fi de prisos.

Colonelul german s-a apropiat furios şi zice într-o limbă stâlcită :

— *Protocole, nich terroristen ! Terroristen protocole Kaputt !*

— *You speak english ?* întreabă Fauquet.

— *Nein* ! urlă colonelul sub nasul sublocotenentului.

— Interpret ! cere Fauquet.

Pams parcurge coloana.

— E cineva printre voi care vorbeşte franceza ?

Un alsacian jigărit se prezintă şi se apropie de grup. Fauquet îi cere :

— Explică-i colonelului dumitale că îi trimit înapoi la ei pe aceşti partizani. Nu e decât o neînţelegere, nu are de ce să se teamă.

Alsacianul traduce. Prudent schimbă cuvântul partizan cu cel de terorist. Colonelul S.S. nu răspunde, se întoarce şi se îndreaptă spre ai săi. Fauquet ordonă interpretului să rămână cu el.

— Te vei înghesui în jeep, poate că nu e inutil.

Cei patru partizani se înapoiază la maşină, după ce şeful lor a zvârlit :

— Cum vreţi, dar nu vă văd bine !

— Dacă crezi că ne vedem bine... replică Fauquet.

La ora 6 precis, coloana se mişcă. În frunte, o mie de infanterişti ; în spate, la vreo cinci sute de metri, grupele motorizate ; apoi, la distanţe variind între cinci sute şi opt sute de metri, grupe de vreo mie de oameni. Se scurg aproape două ore înainte ca ultimele elemente să fi părăsit Sancoins. Coloana se întinde pe vreo zece kilometri.

Jeep-urile paraşutiştilor patrulează într-un dute-vino de-a lungul giganticei şenile umane.

La fiecare trecere, şoferii jeep-urilor au dificultăţi când se încrucişează cu motorizatele germane. Totuşi, ordinea pare că domneşte, dar paraşutiştii nu slăbesc vigilenţa. Se păzesc să fie aroganţi, rămân conştienţi de ura ce o suscită la fiecare din rotaţiile lor.

Un grav incident se produce la trecerea prin primul sat.

Este ora 9.

La sosirea elementelor din capul coloanei, sătenii manifestă o bucurie mare. Drapele tricolore ornează toate ferestrele. Un arc de triumf înflorat a fost ridicat la intrarea satului şi o banderolă imensă anunţă „Bun venit eliberatorilor noştri !” Strigăte de bucurie, flori sunt azvârlite pe jeep-urile care des-

chid drumul. Jenaţi, paraşutiştii se întreabă ce atitudine să adopte. Unul dintre jeep-uri face cale-ntoarsă şi pleacă în urmă, pentru a preveni un ofiţer, în timp ce în strada satului situaţia se înveninează. Furioşi, germanii sunt constrânşi să treacă pe sub arcul de triumf, şi-acum, mai mulţi puştani aruncă cu pietre. Din ferestre, femeile urlă strigăte ostile, începe să plouă cu diferite proiectile.

Precedând alte două, soseşte jeep-ul lui Fauquet. După un ordin scurt, paraşutiştii pătrund în case, închid ferestrele şi obloanele. Prin intermediul interpretului, Fauquet transmite asigurarea că asemenea incidente nu se vor mai repeta. Un jeep va merge înaintea convoiului pentru a avertiza locuitorii târguşoarelor să nu se manifeste sub nici un pretext. Sub-locotenentul mulţumeşte cerului că şeful trupelor S.S. nu s-a aflat printre elementele din capul coloanei.

— Parcă ne-am revenit după o boală grea, domnule locotenent ! remarcă Croenne.

— Şi nu e nici o oră de când am plecat... Ce rahat ! Nu vom ajunge niciodată.

Totuşi, prima zi trece fără vreun alt incident notabil. Prin acest fapt, francezii recapătă o oarecare încredere. La căderea nopţii se decide un popas de şase ore. Enorma concentrare de oameni instalează un campament în pădurea Meillant.

Germanii au propria lor aprovizionare şi subzistenţa zilnică. Ridică cu abilitate corturi simple, individuale şi duble.

Urmat ca o umbră de interpret, Fauquet se duce la colonel, cu care începe un dialog pe care alsacianul îl traduce pe un tem neutru.

— Cred că, expune locotenentul, aveţi ca şi mine interes ca marşul nostru să continue în linişte. Pentru asta ar fi bine ca trupele dumneavoastră să ştie că există o înţelegere între noi. De cordialitatea aparentă a raporturilor noastre poate depinde ordinea. Pe scurt, răspund de oamenii mei, răspundeţi de ai voştri.

Colonelul rămâne tăcut un lung moment înainte de a răspunde. Vorbind franceza, Fauquet s-a adresat interlocutorului său fixându-l în mod făţiş, socoţindu-l pe interpret un fel de obiect. La rândul său, colonelul se adresează interpretului, dispreţuind prezenţa ofiţerului francez.

— Răspunde-i că sunt constrâns - în pofida unui profund dezgust - să joc această comedie. Şi că nu voi manifesta în nici un fel vreo forma de ostilitate faţă de el. Adaugă că îl consider pe acel francez care pretindea să colaboreze cu noi ca un trădător al patriei sale. Dar cu toate astea, răspund de oamenii mei, şi îi dau cuvântul de onoare.

Alsacianul traduce, adăugând scuzele, sale personale.

— Nu-i nimic, bătrâne, îl asigură Fauquet. Ceea ce importă e să joace jocul. Stările lui sufleteşti, le am... în
spate. Te dispensez să-i traduci ce am spus.

Nici nu s-a luminat de zi când coloana şi-a reluat greoaia înaintare. Şoseaua naţională 144 pe care merg „prizonierii" traversează pe mai mult de douăzeci de kilometri pădurea Vouzeron. Este evident că pădurea este împânzită de rezistenţi. Dar ei rămân invizibili, spre imensa uşurare a paraşutiştilor.

Tragedia de care se temeau atât de mult, atât de prevăzută, va izbucni către ora 15.

Jeep-urile patrulează cu o viteză aproximativ de treizeci de kilometri pe oră. Fiecare vehicul trece pe lângă fiecare grupă aproape la fiecare două minute.

Un jeep comandat de un sergent s-a încrucişat adineauri cu vreo mie de infanterişti.

Intră apoi într-o groapă şi dispare într-o curbă a şoselei.

Urmat de vreo zece oameni, un locotenent german se repede pe dată de-a curmezişul pădurii. Fugarii parcurg o sută de metri, apoi se azvârlă la pământ. Locotenentul îşi duce ochii la secundarul ceasului, zăreşte trecerea celui de-al doilea jeep. Absenţa grupei a trecut neobservată. Locotenentul aşteaptă cincisprezece secunde şi îşi continuă fuga.

În goana lor, germanii cad pe neaşteptate în spatele a doi patrioţi. Armele trosnesc. Surprinşi înainte de a putea reacţiona, partizanii se prăbuşesc, loviţi de moarte.

Împuşcăturile au dat alarma. Sunt mulţi patrioţi în pădure. Fugarii nazişti sunt reperaţi şi înconjuraţi. Salvele de focuri se angajează de ambele părţi. Doi germani sunt ucişi, alţi doi răniţi din primele schimburi de focuri. Încă doi rezistenţi se prăbuşesc la rândul lor, ucişi pe loc. În acel moment, de o parte şi de alta,

oamenii îşi găsesc adăposturi şi lupta continuă cu aceeaşi îndârjire, dar cu mai puţină eficacitate.

De pe şosea, Fauquet a auzit împuşcăturile şi realizează pe loc ce s-a întâmplat. Se precipită şi frânează în faţa colonelului, pe care-l invită să urce în jeep-ul său.

Ofiţerul S.S. se înţepeneşte lângă Pams. Cu o singură fesă pe scaun, se ţine cu amândouă mâinile de parbriz, îşi blochează trupul, apăsând piciorul pe aripă.

Jeep-ul intră în pădure. Fauquet înaintează ghidându-se după trosnetul detunăturilor.

Sărind, zvâcnind din obstacol în obstacol, vehiculul ajunge în mai puţin de un minut lângă trei partizani care, ascunşi în spatele copacilor, trag într-o cadenţă continuă cu puşca şi cu pistolul-mitralieră.

— Încetaţi focul ! strigă Fauquet.

Cei trei partizani se întorc şi încetează tirul.

— Încetaţi focul ! repetă urlând Fauquet, punând mâinile pâlnie.

Colonelul îl imită în germană, dă acelaşi ordin, cu vocea sa guturală şi puternică.

Împuşcăturile încetează de o parte şi de alta. Colonelul se adresează interpretului :

— Colonelul vă cere să nu vă mişcaţi şi să-i împiedicaţi pe terorişti să tragă, scuze, vreau să spun, pe patrioţi.

Se duce să-şi caute oamenii.

Fauquet consimte. Cu un pas ferm, colonelul înaintează prin pădure spre centrul dispozitivului. Frânturi dintr-un scurt conciliabul ajung la Fauquet. Apoi, ofiţerul S.S. se înapoiază, urmat de locotenentul evadat şi şase supravieţuitori care sprijină doi răniţi.

Vreo treizeci de patrioţi se apropie şi se grupează în cerc în jurul paraşutiştilor şi al germanilor. După un ordin al colonelului, fugarii aruncă armele la picioare.

Traducând instantaneu cuvintele colonelului, cei de faţă aud :

— Locotenente, aceşti oameni vor continua drumul dezarmaţi. Când vom ajunge la destinaţie, vor răspunde de rebeliunea făcută în faţa unui tribunal militar pe care-l voi institui în lagărul nostru de prizonieri.

Fauquet, care se gândeşte la cei şapte mii de germani înarmaţi, stând pe loc la o sută de metri distanţă, e pe punctul de a accepta.

În acel moment se detaşează din grupul partizanilor un ofiţer francez. E un uriaş de aproape patruzeci de ani, puternic şi cu temperament sanguin. Uniforma de şef de batalion de infanterie ce o poartă nu are pe ea nici un fel de zorzoane.

— Mă numesc Roy, declară el, ofiţer de carieră. Am gradul de maior. Sunt de trei ani în Rezistenţă şi primesc ordine de la Londra. Sunt la curent cu misiunea voastră şi admit atât ambiguitatea ei, cât şi riscurile ce le comportă.

Dar aceşti oameni sunt nişte asasini care au trădat cuvântul dat de şefii lor. Au ucis cu sânge rece doi dintre băieţii mei, şi într-o luptă pe care au provocat-o, mi-au omorât alţi doi. Cu acest drept cer imperios să-mi fie predaţi. Eu voi fi cel ce va constitui un tribunal excepţional. Vor fi judecaţi şi se va executa sentinţa.

— Tradu, ordonă Fauquet alsacianului. Adăugă că-mi pare imposibil să nu aprob. Maiorul are dreptate.

Colonelul îl ascultă cu atenţie pe interpret şi reia :

— În acest caz nu mai răspund de reacţia trupei pe care o comand. Oamenii nu vor accepta niciodată să abandonez pe camarazii lor unei soarte pe care o presupun chiar mai rea decât ar fi în realitate.

— Gândiţi-vă domnule maior, pledează Fauquet după ce au fost traduse cuvintele ofiţerului S.S., pe şosea sunt aproape 7000 de soldaţi germani.

— Şi noi suntem mulţi, replică încăpăţânat ofiţerul francez, şi vom începe lupta cu bucurie. Aceşti derbedei pe care-i protejaţi sunt cu toţii nişte criminali de război, nişte asasini care s-au făcut vinovaţi de cele mai îngrozitoare excese, de cele mai abjecte josnicii. Îi dirijaţi liniştit spre bunăvoinţa îngăduitoare a unui lagăr american. E cel puţin revoltător.

— Domnule maior, am pe şosea o duzină de jeep-uri şi cam cincizeci de oameni. Dacă se declanşează o acţiune, cea mai mare parte dintre ei vor fi masacraţi, copleşiţi de numărul duşmanilor. Asta mi se pare şi mai revoltător.

— Puneţi să i se spună S.S.-istului vostru că sunt gata să împuşc pe aceşti rebeli în faţa camarazilor lor. Asta le va servi de exemplu. Şi astfel nu vor mai avea nici o teamă în

privinţa eventualelor acte de violenţă cărora cred ei că mă voi deda dacă mi-i lasă în viaţă.

Alsacianul traduce. Fără ură, colonelul ridică din umeri :

— Puneţi-vă în locul oamenilor mei ! sunteţi cu toţii soldaţi, ce aţi face ? Aţi lăsa să vă fie împuşcaţi prietenii dacă aţi fi avut posibilitatea să interveniţi ?

Alsacianul traduce din nou. Colonelul adaugă :

— Ca şi dumneavoastră, nu am nici cea mai mică dorinţă să încep o luptă care se va solda cu o hecatombă, de o parte şi de alta. Dar vă rog să înţelegeţi, nu am nici o putere să împiedic o reacţie generală de indignare şi furie. Maiorul dumneavoastră să înţeleagă şi să cedeze. Va expune viaţa a sute de oameni dintr-o puerilă preocupare de represalii şi ură.

— Sunt exact în aceeaşi situaţie, replică maiorul după traducerea făcută de interpret. Oamenii mei au de săpat patru morminte. Partizanii mei sunt împrăştiaţi în pădure pe zeci de kilometri pătraţi, dar noutatea a şi zburat din gură în gură şi toţi trebuie să cunoască acum împrejurările asasinatului. Nici eu nu pot răspunde de oamenii mei.

Fauquet îi zise printre dinţi lui Pams :

— Aleargă spre şosea. Toate jeep-urile să-şi croiască drum şi să ia poziţie în pădure. Ne-am ras, totul va explodă !

În timp ce Pams se pregăteşte să execute ordinul, locotenentul rebel care asistase până atunci ca spectator, face un pas înainte şi declară într-o franceză mulţumitoare :

— Gândesc că vă pot oferi o soluţie.

Se adresează îndelung, în limba germană, colonelului.

În timpul expunerii, colonelul clatină cu amărăciune capul. Adresându-se în cele din urmă maiorului F.F.I., locotenentul reia, în franceză :

— Sunt singurul responsabil de încercarea de evadare. Oamenii m-au urmat din ordin. În plus, eu sunt acela care i-am ucis pe partizanii care încercau să ne bareze drumul. Tocmai am propus şefului meu să formeze, el însuşi, pe loc, un tribunal excepţional care mă va condamna la moarte şi mă va executa imediat. Nu vă cer în schimb decât viaţa oamenilor mei,

certitudinea că vor lua loc în coloană. Cred că la acest preţ pasiunile ar trebui să se poată potoli în cele două tabere.

Liniştea demnă cu care tânărul ofiţer german şi-a oferit pe loc viaţa, dezarmează instantaneu pe maior, pe ostaşii F.F.I. care-1 înconjoară, pe Fauquet şi echipajul jeep-ului său.

Colonelul S.S. îşi cufundă privirea întrebătoare în ochii ofiţerului din Rezistenţă. Acesta aprobă, cu un semn trist din cap.

Colonelul se apropie de subordonatul său şi îi întinde mâna. Locotenentul o prinde. Cu mâna stângă, ofiţerul superior îşi contractă degetele pe umărul rebelului într-un gest de recunoştinţă, care traduce stima şi respectul pe care-l poartă sacrificiului său.

În spate, unul dintre fugari, rănit superficial, plânge fără ruşine, cu faţa răvăşită, cu ochii închişi, într-o încordare încremenită. Lacrimi grele îi inundă obrazul.

Fauquet face câţiva paşi şi la rândul său strânge cu vigoare mâna locotenentului. Pams îl imită, apoi, după o ezitare, comandantul F.F.I. adoptă aceeaşi atitudine.

— *Schnell* ! lansează colonelul cu un strigăt în care autoritatea se gâtuie.

Paraşutiştii se înapoiază la jeep. Fauquet obţine din partea celor din F.F.I. să rămână la distanţă. Comandantul dă asigurarea că se va însărcina să îngroape trupurile celor doi germani.

Pe drum, colonelul reuneşte şase din ofiţerii săi. În câteva cuvinte le expune situaţia.

Un jeep a plecat spre motorizatele germane şi se înapoiază urmat de o ambulanţă a Wehrmacht-ului. Cei doi răniţi sunt aşezaţi înăuntru. Atunci, colonelul urcă pe capotă şi adresându-se oamenilor săi, ţine un discurs cu voce puternică.

Mulţi soldaţi lasă în jos capul, dar nici unul nu pare să vrea să conteste hotărârea şefului lor.

Un preot militar iese din rânduri şi se apropie de grupul rebelilor.

Locotenentul sacrificat întreabă pe Fauquet dacă are ceva pe care să poată scrie. Paraşutistul caută în jeep, găseşte un caiet de exerciţii ale armatei engleze care-i serveşte să noteze mişcările companiei. Mai multe pagini sunt umplute cu un scris

mărunt. Ofiţerul francez le rupe, le îndoaie şi le aşază în buzunarul cămăşii. Apoi întinde micul caiet prizonierului. Coperta este în hârtie de culoare brun-închis, şi locotenentul german citeşte *Supplied for use in naval and military Schools - His Majesty's Stationery Office*. Locotenentul abia schiţează un zâmbet şters, se aşază pe aripa jeep-ului, pune caietul pe capotă, scoate din veston un stilou şi începe să scrie cu o mână care nu tremură.

Germanul pare să fie indiferent la scenele ce se desfăşoară în jurul lui, a evadat într-un vis care-l duce lângă destinatarul ultimului său mesaj.

Tribunalul deliberează în picioare la liziera pădurii. Cei şapte judecători sunt livizi. Locotenentul stă în poziţie de drepţi în faţa lor. Cu un glas care nu lasă să se perceapă nici un fel de emoţie, se declară vinovat.

Colonelul se întoarce către asesori. Unul dintre ei ridică din umeri, ceilalţi înclină capul. Cu preţul unor evidente eforturi, colonelul declară atunci cu o voce care se frânge la fiecare silabă :

— Acuzatul este recunoscut vinovat de rebeliune faţă de ordinele primite, şi de tentativă de dezertare. În plus, abuzând de autoritatea ce o avea, a antrenat zece oameni din compania pe care o comandă în acţiunea de rebeliune. Nu i se poate acorda nici o circumstanţă atenuantă. În consecinţă, acuzatul este condamnat la pedeapsa cu moartea. El e în drept să facă recurs de graţiere. Atunci executarea sentinţei va rămâne în suspensie până la instituirea, ulterior, a unui nou tribunal.

— Resping orice recurs şi mă înclin în faţa deciziei prezentului tribunal, spune limpede locotenentul.

— În consecinţă, sentinţa devine executorie. Prevenitul recunoscându-şi întreaga responsabilitate, subofiţerii şi soldaţii care l-au urmat în tentativa lui de dezertare sunt achitaţi şi eliberaţi.

Întorcându-se către un căpitan, colonelul adaugă :

— Vegheaţi ca sentinţa să fie executată în cel mai scurt timp. Formaţi un pluton de execuţie şi luaţi comanda lui.

Cu spinarea încovoiată, căpitanul se îndreaptă spre front. Desemnează pe primii doisprezece soldaţi din coloană, cărora le ordonă să-l urmeze.

Într-un reflex neaşteptat, oamenii aruncă la pământ armele ce le poartă.

— Vă înţeleg, le zice cu calm căpitanul, dar nu înveninaţi situaţia. Resimt aceeaşi greaţă ca şi voi, dar datoria noastră este să ne supunem.

Oamenii rămân neclintiţi, nu fac nici cea mai mică mişcare spre armele care zac la picioarele lor.

Locotenentul condamnat vine la ei. Doar o uşoară paloare îi trădează emoţia. Îmbrăţişează cu afecţiune pe unul dintre soldaţi, lasându-şi mâna pe umărul lui şi îl întreabă :

— Cum te numeşti, bătrâne ? Vreau să spun, prenumele tău ?

— Walter, *Herr Leutnant* ! răspunde ostaşul.

Fără să-i dea drumul, cu acelaşi gest al celuilalt braţ, îmbrăţişează un al doilea soldat.

— Şi tu ?

— Henryk, *Herr Leutnant* !

— Walter, Henryk !

Ofiţerul îşi întoarce capul spre unul, apoi către celălalt, apasă umerii lor zicându-le pe nume, apoi cu blândeţe îi ia cu el să parcurgă încet împreună câţiva paşi, spunându-le pe un ton patern :

— Trebuie să vă supuneţi şi să-i convingeţi pe camarazii voştri. Dacă refuzaţi să executaţi ordinele, colonelul va fi constrâns să mă lase în mâna teroriştilor. Ştiţi ce ar însemna pentru mine. Aşadar, nici un fel de slăbiciune. E un ajutor pe care vi-l cer, înţelegeţi-l.

Oamenii pleacă atunci capul şi se înapoiază în coloană. Locotenentul îi urmează. Explică şi camarazilor lor rugămintea ofiţerului. Germanii îşi ridică în linişte armele şi ies din front. Locotenentul strânge mâna unui al treilea soldat. Şi lui îi cere prenumele :

— Franz, *Herr Leutnant*...

Scena se mai repeta de nouă ori.

— Emil, *Herr Leutnant*...

— Paul, *Herr Leutnant*...

— Ernst, *Herr Leutnant*...

Condamnatul soseşte în apropierea căpitanului însărcinat să comande execuţia. Cei doi ofiţeri nu se cunosc, nu aparţin

aceleiaşi unităţi. Căpitanul îi strânge la rândul său mâna întinsă şi declară cu simplitate.

— Karl, *Herr Leutnant*.

O dureroasă strălucire de înţelegere trece prin ochii condamnatului. Preotul militar se apropie :

— Fiul meu... începe el.

— Lăsaţi, părinte, să scurtăm ceremonia. Daţi-mi iertarea şi vă dau cuvântul că asta nu vă angajează prea mult.

Preotul militar, mormăie litanii, face gesturile rituale, apoi scoate un crucifix care atârnă pe uniforma lui, reţinut de un lănţişor, şi apucând mâna tânărului ofiţer, i-l depune, închizând cu palmele lui mari degetele condamnatului pe simbolul sfinţit.

Locotenentul se întoarce, face trei paşi spre jeep-ul în care Fauquet şi oamenii săi privesc scena ca spectatori, ferindu-se să intervină. Locotenentul se adresează ofiţerului paraşutist, întinzându-i micul caiet :

— Adresa e pe prima pagină. Bănuiesc că veţi avea posibilităţi mai mari decât camarazii mei să o expediaţi.

— Aveţi cuvântul meu, răspunde Fauquet care s-a ridicat şi pune în buzunar caietul.

— N-aveţi întâmplător ceva de băut ? întreabă germanul.

Fauquet scotoceşte într-o raniţă de unde scoate o ploscă cu whisky. Locotenentul o destupă şi înghite de două ori câte o duşcă mare.

— Doriţi o ţigară ? întreabă Fauquet, care-şi dă seama pe dată de puerilitatea întrebării.

Cu un surâs uşor locotenentul răspunde :

— Să nu exagerăm.

Se întoarce şi strigă cu voce autoritară :

— Karl... când doreşti...

Soldaţii care formează plutonul sunt aşezaţi la câţiva metri, într-un luminiş. Cu toţii sunt livizi. Căpitanul însărcinat să-i comande are figura descompusă. Merge în urma condamnatului cu trupul încovoiat, cu picioarele tremurânde. Locotenentul se plasează singur în faţa plutonului. Stă drept, aproape arogant. Căpitanul ezită. Fauquet, care asistă de departe la scenă, se teme că va leşina.

— *Schnell* ! strigă locotenentul.

Căpitanul pare să iasă dintr-un coşmar. Într-un automatism buimac îşi urlă ordinele. Salva trosneşte. Locotenentul cade în genunchi, apoi se răstoarnă pe o parte.

Cu ochii gata să-i iasă din orbite pe un obraz de ceară fără de expresie, căpitanul înaintează cu un pas de robot spre condamnatul la moarte, părând să fie la o mie de leghe depărtare de tragedia al cărei actor este. Scoate cu un gest nervos revolverul, îl armează şi trage de foarte aproape lovitura de graţie, în ceafă. Se ridică, şi cu acelaşi mers mecanic se îndepărtează, cu pistolul în mână.

În spatele lor, soldaţii plutonului au rupt rândurile din proprie iniţiativă. Unul dintre ei, un adolescent, voma în picioare, sprijinindu-şi corpul aplecat cu braţul lipit de copac.

Se aude o detunătură : căpitanul şi-a tras un glonte în tâmplă.

Trupurile sunt înfăşurate repede în cearşafuri şi transportate în ambulanţă. După ce a făcut un semn şi a primit asentimentul lui Fauquet, colonelul S.S. dă ordinul de plecare.

Tăcuţi, trişti, copleşiţi, prizonierii îşi reiau marşul lor greoi. Se aude vocea unui soldat. Emoţionantă şi melancolică, modulează primele note ale unui cântec de rămas bun. O a doua, apoi o a treia în continuare zece, o sută, o mie de voci reiau în cor melodia.

Vocile se amplifică. Cântecul de rămas bun devine un imn agresiv, sacadat şi brutal. O clipă ezitantă şi stângace, armonia şi-a găsit drumul firesc. La al doilea cuplet, coordonarea corală e perfectă.

Oamenii îşi ritmează paşii.

— Trebuie să recunoaştem că ei cântă mai bine ca noi, remarcă Robert Croenne.

— E singura armă ce le-a mai rămas, replică Fauquet, dar, fir-ar să fie, ştiu să se servească de ea.

Cu capetele ridicate, cu bustul înainte, germanii şi-au regăsit mândria şi aroganţa pe durata unui requiem. Atacă al treilea cuplet al sfâşietorului cântec de jale :

— *Ich hatte einen Kameraden*.

Capitolul 45

Una din secţiile care depind de compania Fournier, al 8-lea stick, este instalată la câţiva kilometri la sud de Loara, la Montreuil-Bellay.

În ultimele zile din septembrie, unele elemente germane destul de numeroase circulă în regiune, şi au devenit la rândul lor animale hăituite. Doar ici şi colo se mai produc câteva zvâcniri primejdioase, dar cea mai mare parte a paraşutiştilor nu se prea sinchisesc şi consideră că acum duşmanul e cu totul inofensiv. E cazul sergentului-şef Pierre Roux şi a oamenilor din al 8-lea stick.

Paraşutiştii se plâng de penuria de unităţi germane din sectorul lor, cu toate că la vreo cincizeci de kilometri, înspre Bressaire, au mai rămas numeroase trupe răzleţe.

Cu vehiculele de care dispun, francezii s-ar putea răspândi prin împrejurimi şi să dea ultima lovitură duşmanului.

Vehicule nu lipsesc. Au recuperat mai multe Volkswagen, două automobile Mercedes, şi trofeul lor este o limuzină cu patru uşi, Horsh, la bordul căreia un general încerca să fugă. Paraşutiştii au descoperit în portbagaj decoraţiile unui întreg regiment, o sută patruzeci şi şapte de Cruci de Fier. Numai că nu mai dispun nici măcar de un centilitru de benzină şi parcul lor de automobile este prin urmare de o inutilitate deznădăjduitoare.

În dimineaţa de 20 septembrie, sergentul Roux pune trei prizonieri să scoată ce a mai rămas în rezervoarele maşinilor. Recuperează unsprezece litri, pe care-i toarnă într-o rablă de mic litraj. Cantitatea ar fi trebuit să fie suficientă pentru misiunea prevăzută, o expediţie la nord de Loara, la Beaufort-en-Vallée, aglomeraţie lângă care se instalase o mare tabără americană. Americanii, o ştiu cu toţii, au atâta benzină încât nici nu ştiu ce să facă cu ea.

Soldatul din contingent, Noël, care vorbeşte curent engleza, ia loc lângă sergentul Roux. În spate se instalează paraşutiştii René Platal şi André Laborde.

Traversează Loara la Saumur, se opresc la un bistro din Longué. După ce şi-au potolit setea, sunt pe cale să plece, când sosesc patru subofiţeri americani care arborează pe cămăşile lor insignele diviziei Patton. În jurul unei sticle de vin golită

împreună, se înnoadă foarte repede prietenia. Noël se exprimă cu aceeaşi uşurinţă în engleză ca în franceză. Începe discuţia asupra unei tranzacţii :

— Ia spuneţi, băieţi, n-aţi vrea nişte amintiri grozave ? Avem portbagajul hodoroagei ticsit cu arme nemţeşti : pistoale-mitralieră Sturm-Gewehr, pistoale Parabellum şi P.38. În schimb, nu avem benzină. Nu credeţi că ne-am putea aranja ?

Americanii se arată interesaţi. Cer să vadă. Afacerea se încheie pentru două sute de litri. Unul dintre subofiţeri pleacă singur într-un jeep, se înapoiază după aproape jumătate de oră la bordul unui Dodge, cu şase roţi, însoţit de un locotenent, un colos roşcat plin de pistrui. Ofiţerul nu e bărbierit, murdar ; mari pete de transpiraţie îi impregnează cămaşa la subsuoară, răspândind un miros rânced ce se amestecă cu acela al imensului trabuc pe care-l mestecă.

Are către francezi o privire indiferentă şi un vag semn din cap. În schimb, la vederea armelor germane, fizionomia i se luminează. Le adună cu grijă, ordonă subofiţerilor să îngrămădească zece canistre cu benzină în port-bagaj şi pe aripile hodoroagei. Apoi intră în bistro, scrâşnind prin trabuc :

— Veniţi cu toţii, vom bea un pahar.

Fără preambul, americanul intră în miezul chestiunii.

— Mai aveţi şi altele ?

— Facem rost dacă ne continuăm acţiunile, explică Noël. Dacă avem benzină, am putea întinde capcane la punctele de trecere ale nemţilor.

— Aveţi baftă, băieţi ! Noi nu avem dreptul să trecem peste Loara sub pedeapsa de a fi trimişi în faţa Consiliului de război. Şi când nemţii cad într-o capcană, ripostează
dur ?

— Acum nu. În cele mai multe cazuri se predau. Şi asta e o problemă pentru noi ; nu ştim ce dracu să facem cu ei.

— Cumpăr, zvârle locotenentul american lovind masa.

— Ce anume ?

— Prizonieri. Îi cumpăr în schimbul benzinei.

— Zău că nu înţeleg. Vreţi să cumpăraţi oameni ? Dar ce să faceţi cu ei ?

— Să-i vând. Adică, îi revând.

— Cu siguranţă că în acest război vom vedea de toate. Şi cine-i achiziţionează ?

Americanul face haz. Un râs din burtă îl cuprinde şi îi permite totuşi să-şi păstreze trabucul în cleştele galben format din dinţii săi.

— Când am sosit aici, am reuşit să prindem un căpitan şi şase nemţi. Asta era cam tot ce rămăsese în regiune. Am făcut ca şi voi, am încercat să mă descotorosesc de ei.

M-am dus să caut un colonel care a luat doi, apoi doi maiori şi un căpitan şi-au împărţit restul. Şi-au făcut din ei nişte slugi de vis. Şi am aflat că domnul căpitan al meu a cedat un neamţ unui prieten de-al său pentru o sută cincizeci de dolari. Atunci m-am dus să urlu, şi el mi-a pasat şaptezeci şi cinci. Şi aşa s-a deschis iarmarocul. Fără să mai adaug că domnii cumpărători pretind că ei sunt acei care i-au prins de labe pe nemţi şi se propun să mai fie şi citaţi pentru fapte de arme. Aşa că dacă vreţi lovele, putem vorbi de lovele.

— Bani avem şi noi. Ce ne interesează e benzina.

— Cu atât mai bine. Cât vreţi pentru fiecare cap de neamţ ?

— Depinde de grad, întrerupe pe neaşteptate sergentul-şef Roux.

Cei trei paraşutişti sunt intrigaţi de reacţia şefului lor, dar se feresc să o arate. Îl cunosc pe sergent, ştiu că nu vorbeşte de pomană şi că urmăreşte cu siguranţă un ţel. Ofiţerul american găseşte ca un lucru normal tocmeala. Are simţul afacerilor cinstite, proprii naţiunii din care face parte.

— De acord, admite el ; să stabilim un barem.

— Pe baza a o sută de litri de om, cere Roux.

— Eşti un dur, dar nu vreau să mă tocmesc. O.K.

— Două sute pentru un subofiţer, trei sute pentru un ofiţer până la gradul de maior, cinci sute pentru un locotenent-colonel, opt sute pentru un colonel, şi un jeep în bună stare pentru un general.

— De acord cu toate, în afară de jeep. Propun o mie de litri pentru un general.

— Ascultă, zice Roux, să admitem că într-o luptă puneţi mâna pe un general german. Şefii dumitale nu-ţi vor căuta păduchii în cap fiindcă un jeep ar fi fost distrus de un obuz

antitanc. Şi-apoi, ceea ce zic e doar de formă... fiindcă generali nu se prea găsesc în fiece zi.

— De acord, admite americanul, care întinde mâna sa larg deschisă.

Roux face gestul de a întinde mâna, dar în ultima clipă renunţă.

— Încă un detaliu, precizează el. O sută de litri suplimentari de fiecare neamţ decorat cu Crucea de Fier.

— Pe cuvântul meu, eşti un adevărat rechin !

— Nu sunt idiot, asta-i tot ! Ştiu foarte bine că la voi se revând Crucile de Fier ca ludovicii de aur.

— O.K.

De astă dată mâinile se strâng şi dialogul este reluat :

— Ai un camion să facă drumul încoace şi încolo ?

— Da, nu te îngrijora de asta. Din moment ce vom avea benzină, nu vom mai avea probleme.

— Perfect. În acest caz vei trimite aici, la bistro, între orele 19 şi 20, un ins să mă anunţe de sosirea dumitale şi de cantitatea de carburant ce trebuie să o aduc.

— De acord, conchide Roux.

Pe drumul de întoarcere, Noël încearcă să-şi satisfacă curiozitatea.

— N-am înţeles prea bine îndârjirea ta de a vrea să tarifezi gradele, Pierre ! S-ar fi putut taxa fiecare prizonier la două sute de litri. Ar fi acceptat şi sunt sigur că ne-am fi făcut treaba cum nu se poate mai bine.

— Vreau un jeep.

— Acum înţeleg şi mai puţin. E multă vreme de când generalii nu mai străbat crângul vandeian.

— Am eu unul.

Zăpăciţi, cei trei paraşutişti îşi privesc insistent şeful.

— Bine, atunci dă-i drumul. Zi tot ce ai de spus.

— Vă amintiţi de castelul de la est de Thouars ?

— Desigur, ei şi ?

— Boarfele cele de uniforme de ofiţeri germani pe care le-am lăsat acolo ? Şi cufărul de la etaj ? Vă amintiţi ce conţinea cufărul de la întâiul ? Ce conţinea ?

— Ştiu, ţoalele unui general de divizie, admite Noël. Te gândeşti să prinzi unul în pieiea goală ?

— Ai auzit vorbindu-se de Pygmalion ?

— Îmi cam spune ceva. Nu era paraşutist ?

— Sărman incult ! Vă garantez că Friedrich a auzit de el.

Cei trei paraşutişti înţeleg în mod brusc.

— Ai s-o faci ?

— Crezi că am să mă sfiesc ? Sunt scârboşi americanii ăştia cu comerţul lor de arieni. N-au nici urmă de moralitate şi, credeţi-mă, am să-i fac să se umfle în pene, să nu-şi mai încapă în piele de bucurie...

— Şi cine-ţi spune că Friedrich se va lăsa dus ?

— Pentru asta am argumente, aranjez eu treaba...

— Şi seratele noastre artistice ?

— Vă voi recita *La Mort du Loup*. Pentru moment, direcţia Thouars. Vom recupera ţoalele.

— Să te strici de râs, nu alta, admite Labord, dar o să-mi pară rău să-l pierdem pe Friedrich. M-am obişnuit cu blegul ăsta.

Friedrich von Schüttorf era numele de teatru al unuia din cei cincisprezece prizonieri care - potrivit unei tehnici asemănătoare aceleia a americanilor - servea drept fecior în casa companiei de paraşutişti. Fiind sublocotenent de administraţie, se îngrozea când vedea doar o armă. Făcea parte dintr-un contingent de conţopişti care s-au predat în mod spontan la Doué-le-Fontaine.

În vârstă de cincizeci de ani, Friedrich îşi datora galoanele de sublocotenent cunoaşterii mai multor limbi străine (vorbea curent franceza, engleza, spaniola şi italiana). Le-a învăţat în cei treizeci de ani cât a făcut parte din familia unui mare circ itinerant, circul Agenbek.

Înalt, elegant, avea o înfăţişare nobilă pe care o agrementa cu un păr frumos, nins. Mai mult cabotin decât natural, a pretins cu prilejul „capitulării” că e o mare vedetă a teatrului clasic de peste Rin. Într-o seară de pileală, a mărturisit adevărul : de trei decenii deţinea la circ rolul domnului Loyal. Ceea ce nu-l împiedica să aibă o vastă cultură teatrală.

În timpul seratelor de la Montreuil-Bellay, Friedrich dădea cu plăcere recitaluri amuzante în faţa paraşutiştilor. Recita poeme în engleză, franceză şi germană, dar punctul de atracţie rămânea incontestabil imitarea lui Hitler, pronunţând un discurs la Reichstag.

În timpul zilei îşi relua munca la bucătărie, căci era în plus şi un bucătar foarte priceput.

În atitudinea cotidiană era într-o veşnică reprezentaţie, aşa că până la urmă paraşutiştii au sfârşit prin a-i admite orice, deoarece veselea întreaga companie şi în acelaşi timp îi permitea să desfăşoare până la ultima limită calităţile sale comice.

Friedrich dădea sfaturi, dojenea oamenii în ţinută neglijentă, îl numea pe sergentul Roux „dragul meu", trata cu plăcere pe unii ostaşi drept brute obtuze, îi privea trufaş şi dispreţuitor. Şi totuşi, îi înveselea pe interlocutori deoarece simpatia sinceră ce o purta paraşutiştilor, printre numerele sale de cabotin, era evidentă. Iar tratamentul prietenos şi anticonvenţional pe care l-au adoptat paraşutiştii în privinţa prizonierilor i-au inspirat o profundă recunoştinţă.

Ştia perfect limba franceză, avea o cunoaştere aprofundată a sintaxei şi un vocabular bogat, superior majorităţii paraşutiştilor, pe care-i corecta bucuros atunci când se exprimau greşit. Când dorea, vorbea franceza cu un accent aproape imperceptibil. Şi chiar atunci, cum era cabotin, ştia să joace, întărind sau atenuând accentul după personajul pe care-l incarna.

Unul dintre cele mai celebre numere a avut ca victimă pe caporalul Garcia, originar din Oran, un luptător dur ca marmura.

Friedrich pregătise la bucătărie o căprioară cu miros plăcut - nu înainte de a fi dezaprobat masacrarea animalului cu puşca-mitralieră.

Caporalul Garcia a început felul de mâncare servindu-se de degete şi de pumnalul de comando. Cu maniera unui şef chelner stilat, Friedrich se înconvoaie în faţa paraşutistului, prezentându-i pe o farfurie furculiţa şi un cuţit. Vexat dar foarte amuzat, Garcia a mulţumit, a pus mâna pe furculiţă, dar a continuat să taie în bucăţi vânatul cu pumnalul. În acea clipă, Friedrich şi-a început jocul :

— Aceste obiceiuri mă scandalizează, a declarat el cu voce tare sergentului Roux. Dacă doriţi să vă mai bucuraţi de bucătăria mea princiară, vă sugerez să faceţi cunoscut purcelului să savureze vânatul după datină şi cu toată consideraţia care-i sunt datorate. Pe de altă parte, vederea acestei arme de asasin îmi aduce aminte cu durere că îmi impu-

neţi promiscuitatea unei sumedenii de vampiri însetaţi de sângele alor mei.

O izbucnire de râs general, câteva aplauze au subliniat tirada.

— Ia spune, Auguste, zice o voce, ne vorbeşti de sângele celor din S.S. ?

Râsetele se intensifică. Friedrich şi-a luat un aer de demnitate ofensată.

— Admit, declară el, că naţional-socialismul a lăsat să înflorească la sânul său oarecare unităţi de soldaţi turbulenţi, cărora le place să tachineze. O deplâng. Istoria îi va recunoaşte ca pe nişte copii teribili ai unei naţiuni de virtuoşi şi plină de sensibilitate, de artă şi poezie dar, să nu vă înşelaţi : cel mai necruţător dintre Standartenführerii S.S. face figură de porumbel ridicol pe lângă voi !

Cu gâtlejul plin, un paraşutist s-a sugrumat de râs.

Sergentul Roux îl aşteaptă pe Friedrich, pe care l-a convocat în micul salon al hotelului. E afundat într-un fotoliu spaţios. Laborde şi Noël sunt aşezaţi alături. La castelul din Thouars paraşutiştii au găsit cu uşurinţă cufărul care conţinea mai multe uniforme complete de general german.

— M-ai convocat să vin imediat, dragul meu prieten ? întreabă Friedrich în timp ce intra.

— Aşază-te şi încetează să faci pe măscăriciul. Am să-ţi spun lucruri serioase.

Intrigat, Friedrich abandonează pentru o clipă masca şi ia loc. În câteva cuvinte concise şi precise, Roux îi explică ce aşteaptă de la el. De data asta, reacţia de indignare a comedianului nu e simulată, dar foarte repede ia forma unui personaj - cel de nobil tratat ca om de rând.

— Îndrăzniţi să mă schimbaţi pentru un jeep ? Admiteţi-mi revolta, împreună cu decepţia ce mi-o produceţi ! Un vehicul dintre cele mai inestetice ar avea în ochii dumneavoastră mai multă valoare decât oceanul de cultură pe care-l răspândesc în fiece zi la picioarele voastre ?

— Nu e acelaşi lucru... Şi-apoi, ascultă-mă bine. Războiul e ca şi terminat. Dacă ştii să te arăţi demn de personajul pe care ţi-l cer să-l interpretezi, dacă îl duci la bun sfârşit înainte de a

„vinde” povestea presei internaţionale, vei face să moară de râs toată lumea pe seama americanilor. Asta îţi poate deschide o nouă carieră.

— E un detaliu pe care se pare că îl omiteţi : în zilele noastre, generalii germani sunt puşi la zid pentru un da sau pentru un nu... Nimic nu-mi dovedeşte că generalul vostru nu are câteva fleacuri pe conştiinţă...

— Nici nu-i vorbă să uzurpezi vreo identitate ! Vei fi generalul Friedrich von Schüttorf. Americanii nu poartă cu ei lista completă a efectivelor naziste... Pe de altă parte, dispunem de o uniformă completă a unui ofiţer general de pionieri : genieştii reprezintă tot ce e mai inofensiv.

— Mai întâi, uniforma e pe măsura mea ? întreabă Friedrich, demonstrând lui Roux că a câştigat partida.

— Probabil puţin mai mare, dar m-am gândit din vreme. Un croitor o va retuşa.

— Un croitor de provincie ? zice Friedrich cu o mutră îngreţoşată.

— Trebuie să te mulţumeşti cu ce am. Îmi lipseşte timpul să te trimit la Londra.

— Decoraţiile sunt potrivite gradului ?

— Cam slăbănoage, admite Roux, dar nu te îngrijora, vom mai adăuga ; avem destule. Şi pentru început, o să-ţi trântim o Cruce de Fier.

Friedrich ia un aer visător.

— Recunosc că apartenenţa la o armă fără strălucire, cum e geniul, prezintă, chiar ca prizonier de război, avantaje indiscutabile. Dar m-aş fi văzut la fel de bine ca general de Waffen S.S., insensibil, arogant, grandios, superb, unul din acei homosexuali virili care cântă Wagner pe grămada de cadavre.

— Da, bine, foarte bine. Nu mai visa, oricum, avem numai o uniformă.

— Nu s-ar sinchisi dacă ar fi împuşcat pentru patima asta de mistificator, întrerupe Noël.

— Poate că pentru dragostea lui de teatru, rectifică Roux.

Trei zile trec, în timpul cărora, graţie carburantului furnizat de americani, compania realizează un fructuos năvod în jurul localităţii Saint-Martin-de-Macon. Oamenii celui de-al 8-lea stick

se înapoiază la Montreuil cu nouăsprezece prizonieri, printre care şase subofiţeri.

Fără să înţeleagă nimic, subofiţerii germani se văd decoraţi de paraşutişti cu Crucea de Fier.

La rândul său Friedrich, după ca a impus cinci probe şi vreo douăzeci de retuşuri, a găsit până la urmă uniforma pe gustul lui.

Noël pleacă către Longué, având ca misiune să prevină pe american că la ora 23 un camion va aduce un grup de prizonieri, printre care şi un general de divizie.

Sergentul Roux merge înaintea camionului în Horsh-ul său. Friedrich a luat loc alături.

Americanii se comportă corect. Trocul se face conform celor stabilite : rezultat, aproape o sută cincizeci de canistre cu benzină şi un jeep.

Locotenentul jegos este stupefiat de prezenţa lui Friedrich. Nu ştie ce atitudine să adopte ; până la urmă,
bolboroseşte în limba lui încărcată cu inflexiuni din
Carolina de Sud :

— Trebuie să vă consideraţi prizonier de război,
generale ! Vorbiţi engleza ?

— Desigur, tinere. Şi asta nu pare să fie cazul dumitale.

În continuare, vai ! Friedrich nu şi-a putut juca rolul multă vreme. Secretul a fost repede descoperit.

Americanii au avut fair-play-ul să fie primii care să râdă şi au ştiut să înăbuşe numele celor răspunzători de întâmplare.

Dacă farsa nu a avut răsunetul pe care-l sconta Friedrich, a fost totuşi publicată, după Eliberarea Franţei, în unul din primele numere ale ediţiei franceze ale ziarului *New York Herald Tribune*. Numeroase reviste au reluat-o şi una din ele a publicat chiar o nuvelă.

În ce-l priveşte pe Friedrich von Schüttorf, urma i se pierde în 1951, când obţine, după căsătorie, naţionalitatea americană la Washington.

PARTEA A OPTA

OPERAŢIUNEA AMHERST

Capitolul 46

Ar trebui să vă duceţi să-l vedeţi pe Lulu, domnule locotenent ! A devenit nebun !

— Ce tot îndrugi ?

— Au sărit în aer. Le Citol, Deschamps şi Lulu au lovit o mină. Primii doi nu prea arată frumos. Lulu pare întreg, dar aiurează.

Locotenentul Varnier îşi înfăşoară un fular în jurul urechilor, iese din baracă şi se caţără în jeep. Temperatura este de minus 34 grade.

În ultimele zile ale anului 1944, al 2-lea regiment paraşutist a urcat în Belgia pentru a sprijini diviziile americane care suportă contraatacul din Ardeni. Stick-ul Varnier ţine de trei zile poziţiile din împrejurimile de la Poix şi Saint-Hubert.

Jeep-ul ofiţerului se opreşte lângă grupul a trei paraşutişti amorţiţi de frig care, fără convingere, îşi lovesc şoldurile, bat pasul pe loc şi suflă în mâini.

Aşezat pe o bornă, un al patrulea pare insensibil la frigul polar. Priveşte în gol, clatină din cap şi repetă fără încetare : „4,95”.

Varnier se apropie de el, se apleacă şi îi spune cu blândeţe :

— Ce ţi se întâmplă, Lulu ? Ce ai ?

— Vreţi să cumpăraţi un Colt ? Nu-i scump, 4,95, repetă Lulu încăpăţânat, cu privirea vagă.

— Hai, bătrâne, doar mă recunoşti, sunt Varnier, prietenul tău Varnier, locotenentul Varnier.

— Locotenentul Varnier, anunţă Lulu, vi-l vând ; nu-i scump, 4,95.

Varnier îşi cercetează cu atenţie camaradul. Cu toate că nici o rană nu e aparentă, a fost atins de un proiectil în ceafă, care i-a provocat un traumatism cranian. Suflul cauzat de explozia minei l-a paralizat parţial, rinichiul stâng a fost atins de o schijă.

— Evacuaţi-l la Bertrix, ordonă locotenentul. Luaţi jeep-ul meu.

Lulu este aproape cărat în vehicul. El mormăie în continuare : „4,95 nu e prea scump, 4,95”.

Sergentul Lucien Neuwirth nu a împlinit încă douăzeci de ani. În jurul acestui adolescent voinic s-a creat o unanimitate de simpatie, constantă şi jovială. Pentru toţi e „Lulu”, sau „Lulu-Gueule-d'Ange”, sau încă „Lulu-les-Wrens”, aluzie la predispoziţia lui pentru auxiliarele feminine de la Royal Navy.

Lucien Neuwirth este evacuat de la Bertrix la Sedan, unde îndură un electroşoc, practică medicală aflată încă la începuturile ei. Îşi regăseşte destul de repede luciditatea şi mişcările motrice, dar o lungă convalescenţă îl va trambala de la Sedan la Val-de-Grâce, de la Val-de-Grâce la clinica engleză din strada Chaptal, de unde nu va ieşi decât în ultimele zile de martie pentru a pleca în permisie la familia sa din Saint-Etienne.

Ca şi totalitatea camarazilor săi de arme, crede că pentru paraşutiştii francezi războiul s-a terminat, că americanii sunt pe cale să le sune germanilor ceasul cel din urmă.

Neuwirth îşi şi face planuri pentru viaţa civilă când, la 1 aprilie, sergentul-şef Payen îl cheamă de la Paris.

— Lulu, regimentul va fi paraşutat în Germania ! Voiam să te previn. Mi s-a spus că eşti complet restabilit şi m-ar fi mirat să vrei să nu participi la un asemenea eveniment.

— Cam groasă păcăleala, glumeşte Neuwirth. Dacă am fi fost în 2 sau 3 aprilie, poate aş fi crezut.

— Nu fi prost, Lulu. Ştiu că eşti în familie şi nu te-aş fi deranjat să-ţi fac o glumă de 1 aprilie. Admit că e o coincidenţă plină de haz, dar nimic altceva.

— Îmi dai cuvântul ?

— Cuvântul meu de om, Lulu. Urcă în primul tren. Există un pod aerian cu Londra. Te voi aştepta la biroul paraşutiştilor de la Ministerul Aerului.

Saint-Etienne—Paris, Paris—Londra, Londra— Ipswich, unde cele două regimente de paraşutişti se află în aşteptare.

Toţi soldaţii în permisie, din întreaga Franţă, îşi scurtează concediul. După exemplul lui Payen şi Neuwirth, s-au înştiinţat între ei.

Când cei doi camarazi sosesc în tabără, la 2 aprilie, efectivul celor două regimente e practic complet.

— Aţi călătorit de pomană, băieţi ! le declară sergentul-şef Judet. Echipele sunt formate şi definitivate. Vă puteţi înapoia în Franţa.

— Ce porcărie, urlă Neuwirth. Nu e adevărat, nu veţi merge în Germania fără noi !

— Mai întâi, nu mergem în Germania ci în Olanda. Apoi, mai sunt vreo zece care s-au înapoiat înaintea ta aici, la căminul lor. De altfel, multe lucruri s-au schimbat în absenţa ta. Se pare că am devenit unităţi serioase.

— Rahat ! mârâie Payen, care se îndepărtează dezamăgit.

— Ascultă, adaugă Judet, pe un ton de confidenţă, poate că există o soluţie. Îl cunoşti pe Pattus din stick-ul nostru ? E bolnav de moarte, îşi scuipă plămânii în infirmerie. Încearcă să-l convingi să te lase să pleci în locul lui. Aşa cum te cunosc, vei putea găsi argumente fără mare greutate. E destul de naiv.

Neuwirth nu mai aşteaptă continuarea, se repede la infirmerie.

— Spui verzi şi uscate ! Să pleci în locul meu ? se indignează Pattus între două accese de tuse violente. Urmează să fim paraşutaţi în două sau trei zile ! Până atunci mă voi însănătoşi.

— Te vei vindeca ? replică Lulu. Nu ţi-ai privit mutra ? Ai nevoie de vreo doi ani de sanatoriu, da.

— Doi ani de sanatoriu pentru o gripă, îţi baţi joc de mine.

Neuwirth minte cu neruşinare.

— Nu vreau să te alarmez, dar tusea ta vine din plămâni. Am avut prilejul să văd la Val-de-Grâce nişte tipi care aveau exact aceleaşi simptome. Un efort nepotrivit, o scară urcată prea repede, un acces de tuse mai puternic, şi pleosc ! adio frumoasă tinereţe ! Cioclii te bagă în coşciug în timp ce un infirmier măturǎ plămânii împrăştiaţi pe pardoseală.

— Opreşte-te, Lulu, după câte spui sunt ca şi plecat de pe pământ...

— Crede ce vrei, dar în locul tău mi-aş trage mai bine un glonte în căpăţână. Oricum ar fi mai puţin dureros decât să încerci să sari cu paraşuta în starea în care te afli.

— Pe deasupra, nu am nici o lăscaie, replică Pattus, care cedează vizibil. Poţi înţelege ce înseamnă să fii singur, înţepenit, pe moarte ? Drumul mi se va părea lung.

— Oh ! dacă-i numai asta, se poate aranja ! Am în buzunar aproape cincizeci de lire sterline. Ţi le pot împrumuta. Mi le vei înapoia când vei putea.

Ochii lui Pattus se luminează. A şi început să întrezărească cum se va distra în perioada convalescenţei la bâlciul din Londra.

— În aceste condiţii, se schimbă problema. Dacă crezi cu adevărat că e riscant pentru sănătatea mea... Şi apoi, n-aş vrea să fiu o ghiulea pentru camarazi.

— Înţeleg, bătrâne, şi mai cu seamă, nu-ţi face griji. La urma urmei, ai făcut destule după debarcare.

— Nu mai mult decât ceilalaţi.

— În orice caz, nici mai puţin. Nu fi modest, conclude Neuwirth. Na, ai banii, mă duc să-l informez pe Varnier.

— Nu te grăbi, a şi fost informat. Doctorul m-a declarat inapt azi-dimineaţă.

— Escroc ! zbiară Neuwirth ieşind ca o furtună.

Povestea tranzacţiei Neuwirth-Pattus face înconjurul taberei. Din gură în gură suma se umflă : întregul regiment crede că Lucien Neuwirth a plătit o avere „biletul” pentru Olanda.

În ce-l priveşte pe locotenentul Varnier, el a spus fără cea mai mică ezitare :

— De acord, Lulu ! încântat să te ştiu printre noi.

Ora 23, 7 aprilie 1945. Un număr de 676 de ofiţeri, subofiţeri şi oameni de trupă se pregătesc să urce cu greu scările de acces ale avioanelor britanice. De la înfiinţare, este cea mai mare operaţiune montată vreodată de trupele paraşutiste franceze. Generalul de brigadă J.M. Calvert i-a adunat pe toţi. Le-a declarat, în limba franceză :

— Din moment în moment veţi participa la o acţiune deosebit de importantă, care va compensa, sper decepţiile ce le-aţi resimţit prin anularea altora. Sper sincer pentru voi ca această operaţiune să nu fie şi ea anulată, dar nu o cred. Am o singură rezervă : timpul nefavorabil.

Această acţiune va fi diferită de cele la care aţi participat în trecut, deoarece urmează să aterizaţi într-un sector pe care armata canadiană speră să-l atingă după patruzeci şi opt de ore de la sosirea voastră.

Misiunea ce vi s-a încredinţat este să produceţi la maximum confuzie în liniile duşmane, să apăraţi anumite poduri în vederea accelerării înaintării noastre şi, prin exemplul vostru, să ridicaţi la răscoală mişcarea de rezistenţă din acest sector. Germanii sunt în acest moment deosebit de sensibili faţă de operaţiunile aeropurtate şi îmi dau seama că un anumit număr de comandanţi de unităţi ar fi deosebit de fericiţi să abandoneze lupta dacă ar avea suficiente scuze spre a se justifica. Sper să le puteţi procura. Avem intenţia să facem pe inamic să creadă, prin toate mijloacele de care dispunem, că acţiunea voastră se va desfăşura pe o scară mult mai mare decât în realitate. Întreaga voastră forţă trebuie să fie folosită în scopul de a păstra în cel mai înalt grad rezultatul pe un sector cât mai mare.

În această operaţie veţi dispune de prea puţin timp pentru a vă crea baze. Să vă orientaţi înainte de a lovi duşmanul cu toate forţele de care dispuneţi, cât mai necruţător, până la sosirea trupelor noastre.

Principiul meu în timpul acestui război a fost să acţionez cu îndrăzneală calculată : este un principiu pe care vă cer să-l urmaţi. Tot ce ştiu despre voi mă face să cred că sunteţi oamenii pe care-i aşteptam şi iată o ocazie favorabilă să arătaţi lumii ce puteţi face. L-am văzut pe generarul Crerar, care comandă Armata I canadiană. Pune mare preţ pe această operaţiune importantă şi îşi dă seama că fără ea, curăţirea regiunii ar putea fi o treabă îndelungată şi costisitoare, atrăgând după sine suferinţe suplimentare pentru olandezi.

Amintiţi-vă de antrenamentul pe care l-aţi făcut,
operaţiile la care aţi luat parte, astfel încât să nu pierdeţi nici un prilej de a pune în practică experienţa acumulată în ceea ce, poate, va fi ultima voastră bătălie în Europa.

Încercaţi să vă puneţi în locul germanilor : străduiţi-vă să creaţi în mintea lor maximum de confuzie.

Sunt mândru de onoarea ce mi s-a făcut de a vă comanda, şi vă urez cel mai mare noroc Voi termina spunând că aştept de la fiecare dintre voi, oricine ar fi, lovituri cât mai dure împotriva

duşmanului în timpul celor câteva zile de care dispuneţi, şi că vă veţi lupta cu o îndrăzneală calculată în vederea obţinerii unor rezultate maxime, cu minimum de pierderi.

Cerul este înnorat, timpul închis. Către ora 22, paraşutiştii au fost informaţi că vor fi lansaţi *blind*[1] sau mai exact că, pentru prima oară în lume, vor fi paraşutaţi cu ajutorul radar-urilor.

Toţi se ocupă să-şi închingă acum paraşutele, doi câte doi verifică montarea.

Errard, zis „Crâne d'Obus”, silit să nu participe la operaţiune din cauza sechelelor unei răni, trece printre rânduri şi face cheta pentru dispecerii care au încărcat containerele.

— Banii voştri, băieţi ! Daţi-mi monezile englezeşti, n-aveţi ce face cu ele, tot veţi crăpa cu toţii ! urlă el agitându-şi bereta pe care o ţinea în mână după metoda cerşetorilor.

— Nu mă plictisi, n-am bani, anunţă Neuwirth când micul paraşutist face să-i sune sub nas prada pe care a şi strâns-o.

— Nu ţi-a lăsat Pattus nici măcar un penny ? Ei bine, se poate spune că eşti masochist, ai plătit destul de scump biletul pentru infern.

— Gura, Crâne d'Obus, ai să ne aduci ghinion cu tâmpeniile tale.

Neuwirth a păstrat mai multe monezi englezeşti în portmoneu. Ştie perfect că pentru a le scoate din portmoneul care se află în buzunarele de la piept al bluzei, ar trebui să-şi descheie copcile paraşutei.

Grelele aparate decolează unul după altul. Începe searbăda aşteptare pentru paraşutişti. Buletinul meteorologic e mizerabil. Avioanele sunt zgâlţâite din gol de aer în gol de aer. Cel al locotenentului Varnier este atât de scuturat, încât dispecerul, prins de scaunul său, nu zăreşte lumina roşie care s-a aprins, semnalizându-le să se pregătească de salt. Sergentul Judet este cel care a observat semnalul. Se ridică şi urlă :

— *Action station* ! Pentru Dumnezeu, repede, grăbiţi-vă !

Într-o dezordine indescriptibilă provocată de violenţa izbiturilor pe care le îndură, paraşutiştii îşi prind legăturile de cablul central. Dispecerul încearcă zadarnic să deschidă trapa

[1] La întîmplare (N.tr.)

de salt. Se regăseşte în plafonul aparatului, apoi, o fracţiune de secundă mai târziu, e placat la podea. Judet şi Varnier sunt obligaţi să-l ajute. Lumina verde este aprinsă de un minut când Varnier sare în frunte, urmat de toţi ceilalţi.

În intervalul de timp scurs ca urmare a confuziei create, avionul a reluat altitudinea, şi când paraşutiştii îl părăsesc, e aproape la o mie cinci sute de metri.

Paraşutiştii încearcă pentru prima oară curioasa senzaţie pe care o provoacă traversarea norilor.

În întuneric, Neuwirth distinge pământul. E atât de neted, că mai întâi îi e teamă să nu fie un lac, apoi un vânt puternic îl deviază şi îşi dă seama că va ateriza în copaci. Strânge picioarele şi aşteaptă.

Atinge uşor coroana unui arbore. În trecere, trupul său rupe crengile. Deasupra lui, pânza paraşutei e sfâşiată în bucăţi. Totuşi, reuşeşte să atingă pământul nevătămat, în cel mai extraordinar slalom prin rămuriş.

Nu are nici o idee de locul unde se află, fiind incapabil să-l situeze pe hartă, chiar cu aproximaţie. În plus, nici cel mai mic semn despre prezenţa camarazilor săi de salt.

Neuwirth constată că se află la liziera unei păduri. Zăreşte în centrul a ceea ce crede a fi o pajişte, minuscule licăriri fosforescente destinate a face reperabile containerele. Se îndreaptă spre ele. Ajuns şi el la pământ în aceleaşi condiţii la o sută de metri depărtare, sergentul-şef Judet se îndreaptă cu un reflex identic spre micile licăriri de reper. Cei doi oameni se întâlnesc.

— Nimic spart ? întreabă pe şoptite Judet.

— Nu, şi e un miracol. Am căzut pe un copac.

— Şi eu. Ai vreo idee de locul în care ne aflăm ? Am fost lansaţi cu o eroare minimă de douăzeci de kilometri.

Soseşte la rândul său locotenentul Varnier. Apoi Le Berrigot, Legras şi Olivier. Toţi au reuşit să aterizeze fără incidente şi să zărească scânteierea containerelor. Cei şase oameni transportă în grabă containerele cu arme şi aprovizionare şi se duc în pădure, în care se ascund şi aşteaptă.

Răsăritul ceţos nu le aduce nici cea mai neînsemnată indicaţie în privinţa poziţiei în care se află. Sunt chiar incapabili

să evalueze suprafaţa refugiului lor păduros. Nu ştiu dacă se găsesc la marginea unei pădurici sau într-o pădure imensă.

— Rămâneţi aici, mă duc să văd, zice Varnier. În afara unei întâmplări neprevăzute, nu vă mişcaţi.

Locotenentul nu ia cu el decât o carabină uşoară şi se îndepărtează spre sud, lăsând sergentului Judet responsabilitatea micului grup. Subofiţerul propune :

— Bine, băieţi, lungiţi-vă. Păzesc eu. Încercaţi să mai dormiţi puţin. Nu puteţi şti când veţi mai avea din nou prilejul.

Lucien Neuwirth se culcă pe spate, cu capul rezemat de raniţă. Închide ochii, dar nu se poate hotărî să doarmă. Deschide ochii.

— Pentru numele lui Dumenezeu, exclamă el, priviţi !

Arată cu degetul coama copacilor : fâşii de paraşută, ca nişte stindarde, flutură în vântul uşor. Să se caţăre, ar fi primejdios, chiar imposibil. Crengile sunt prea firave pentru a susţine greutatea unui om. Cei cinci paraşutişti nu-şi pot lua ochii de la fragmentele de mătase care sunt sigur vizibile, cu ajutorul binoclului, la o distanţă de zece kilometri.

— Nu facem nimic, zice până la urmă Judet, sau mai bine, să ne rugăm. De aici putem vedea venind funestele surprize. Dacă ne înfundăm în pădure va fi mai îndoielnic. Şi-apoi, am promis locotenentului să-l aşteptăm.

Opacitatea ceţei se atenuează încetişor. Întinderi mari, fluide, aleargă pe pajişte. Judet distinge la orizont o clădire. Îşi ia binoclul. Camarazii lui îi descoperă un surâs pe obraz.

— Nici o îndoială, băieţi, în orice caz suntem în Olanda.

— Vezi lalele ?

— Nu, doar o moară, şi încă cu aripi care se rotesc.

Trece binoclul lui Neuwirth, apoi, unul după altul, paraşutiştii admiră aripi umbrite care se învârtesc cu graţie.

Capitolul 47

Ca majoritatea morilor din Olanda, podul celei din pădurea Zwolle a fost amenajat de germani ca observator. Din zori până în amurg, doi pândari se schimbă cu regularitate şi transmit prin

telefon, la un post central, cele mai neînsemnate mişcări suspecte.

Mai cu seamă în această zi de 8 aprilie 1945, oamenii de veghe sunt deosebit de atenţi, deoarece în cursul nopţii avioanele au zburat deasupra lor, atingând aproape acoperişul. Au fost preveniţi prin telefon la moment : „Nu luaţi nici un pic de repaus, deschideţi ochii, ei trebuie să lanseze paraşutişti. Transmiteţi imediat cel mai neînsemnat eveniment”.

— Văd un drapel într-un copac, declară unul dintre pândari.

Celălalt face haz :

— Chiar dacă sunt paraşutişti, nu cred că ar fi atât de proşti să se caţăre în copaci pentru a-şi agăţa acolo drapelul.

— Vino să vezi singur ! Nu sunt nebun.

Al doilea pândar ia un binoclu mult mai puternic. Liziera pădurii Zwolle este aproape la şase kilometri. Omul distinge foarte greu, suficient totuşi pentru a înţelege.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Cheamă repede Westerbork !

Celălalt învârteşte manivela telefonului de campanie, întrebând :

— Ce-ai văzut ?

— Multe necazuri în perspectivă. Dă-mi receptorul.

— *Zwolle post, herr major*. Am reperat fragmente de paraşute pe coama copacilor din marginea pădurii Zwolle. Mai rămâneţi o secundă la aparat, vă transmit coordonatele exacte de pe hartă.

Din Westerbork, maiorul de la Feldgendarmerie cheamă la Assen cartierul general al Wehrmacht-ului.

— Ştiu, răspunde colonelul. Au lansat toată noaptea. Toate unităţile noastre cutreieră regiunea. Nu mai am pe nimeni să trimit în sectorul vostru.

— Dar ai mei sunt localizaţi, sunt cu siguranţă în pădurea Zwolle.

— Şi atunci ? Propui să mergem împreună ? Sunt două ore de când trimit trupe la dreapta şi la stânga. Am şi primit rapoarte despre lupte scurte. Unităţile noastre controlează regiunea şi toată lumea îi fugăreşte. Sunt unităţi din S.S., paraşutişti şi chiar jandarmi de-ai voştri.

— Paraşutişti ? Şi dacă i-aş chema pe cei din

Groningen ?

Colonelul păstrează tăcerea un lung moment înainte de a răspunde :

— Nu vă pot interzice, dar nu aprob.

— Ţara e în primejdie, domnule colonel. Fuhrer-ul a ordonat să folosim orice posibilitate.

— Ştiu, bătrâne, voi răspunde poate foarte repede de laşitatea mea, dar nu am curajul să aprob ceea ce îmi cereţi.

— În acest caz, îl voi avea eu în locul dumneavoastră.

— Vă repet, nu vă pot opri.

Maiorul rămâne cu mâna pe receptor, pe care tocmai l-a aşezat în furcă. Apoi învârteşte manivela şi cere să i se dea cu prioritate numărul de telefon al şcolii paraşutiste din Groningen.

Şcoala de paraşutişti din Groningen este comandată de un locotenent în vârstă de patruzeci şi cinci de ani : Kurt Roeder.

Rănit în rândurile trupelor generalului Franco în timpul revoluţiei spaniole, rănit grav în timpul bătăliei din Creta, lăsat ca mort pe frontul de Est, Kurt Roeder este pe trei sferturi paralizat. O atelă mecanică îi susţine rinichii, piciorul stâng e artificial, detonatorul unei grenade i-a străbătut faţa intrând sub bărbie, ieşind prin falcă. Are, în plus, un ochi de sticlă şi o mână de lemn. Dar locotenentul Roeder, erou al celui de-al 3-lea regiment paraşutist, şi-a păstrat intact timbrul vocii de care se foloseşte pentru a-şi mări prestigiul, deja imens, pe lângă elevii şcolii.

Pentru a-l ajuta, are alţi şaisprezece mari mutilaţi de război sub ordinele sale, scăpaţi şi ei cu viaţă din divizia Creta. Veterani din al 3-lea regiment de puşcaşi sau din primul regiment de paraşutişti de asalt.

Bătrânul locotenent jubilează, a reperat adineauri pe hartă amplasamentul exact al pădurii Zwolle. Urlă ordine care se transmit pe acelaşi ton. Se sună adunarea. Opt sute de paraşutişti sosesc, alergând în marea curte de onoare. În zece secunde sunt aşezaţi într-a ordine uimitoare : fiecare grupă în careu, nici un umăr nu-l depăşeşte pe celălalt, nici un guler nu e descheiat, cizmele strălucesc, puştile, cunoscutele Sturm-Gewehr, se aseamănă cu arme de
expoziţie. Rigiditatea poziţiei de drepţi este atât de mare încât te-ai putea întreba dacă soldaţii nu-şi reţin respiraţia.

— Paraşutişti ! strigă în gura mare Roeder, fără să ordone repaus, astăzi 8 aprilie 1945, sunteţi hărăziţi să aveţi prima onoare a vieţii voastre de a fi slujitorii Führer-ului. Urmează să luptaţi. Pentru botezul focului veţi înfrunta elita armatelor duşmane, o altă trupă de soldaţi strălucitori, paraşutişti englezi rătăciţi în serviciul unei cauze mârşave. Suntem însărcinaţi să nimicim un batalion care s-a refugiat în pădurea Zwolle, la vreo cincizeci de kilometri spre sud. Trebuie să învingeţi. Nici morţilor voştri nu le voi ierta înfrângerea. *Heil Hitler* !

Dintr-o singură mişcare, opt sute de braţe se întind, opt sute de voci urlă :

— *Heil Hitler* !

Decanul elevilor şcolii paraşutiste este în vârstă de şaisprezece ani şi patru luni. Mai mulţi băieţi n-au atins încă cel de-al cincisprezecelea an. Au fost selectaţi printre cei mai fanatizaţi din „Hitler Jugend”. Creierul lor de copii a fost infectat de doctrinele naziste. Au devenit nişte maşini implacabile, o roţiţă dintr-un sistem neînduplecat. Fără şovăială şi fără să cugete cântă, merg, aleargă, dorm, se trezesc, mănâncă, beau, pe baza ordinelor urlate. Îşi fac o fală din aservirea lor la glasul stăpânului care azi le-a ordonat să ucidă şi să moară.

Primul care zăreşte camioanele e Berrigot. La extremitatea opusă a câmpului, ele se rânduiesc pe marginea şoselei, apoi altele le dublează şi dispar în conturul curbei din direcţia pădurii.

Manevra este evidentă. Ei sunt reperaţi, duşmanul îi încercuieşte.

— Cred că suntem curăţaţi, mormăi Legras, care a numărat patruzeci şi patru de camioane. Câte douăzeci de ostaşi în fiecare vehicul, asta înseamnă efectivul unui batalion mare. Ce facem ? Ridicăm braţele ?

— Nu pot, întrerupe Neuwirth. De când am fost rănit, asemenea mişcare îmi dă crampe.

— Am impresia că pentru a veni spre noi, supralicitează Judet, primii vor traversa câmpia, iar ceilalţi care sunt pe cale să ne înconjoare, se vor îndesa în pădure. Pot fi destul de cretini să apară la loc deschis, în grupe de câte o sută cincizeci sau două sute. Şi cum, orice s-ar întâmpla, orice ar face, nu vor putea

ucide niciodată mai mult de cinci, putem considera cu anticipaţie că suntem câştigători.

— E o manieră interesantă de a vedea lucrurile, admite Neuwirth.

Paraşutiştii dispun de două puşti-mitralieră, ţinute asupra duşmanului la adăpostul codrului bătrân.

— Priveşte, strigă Le Berrigot. Ai dreptate, vin' încoa' ! Sunt ridicoli ! Pe o singură linie !

— Cum de nu, aprobă Judet care jubilează, trebuie să ne creadă în centrul pădurii. Nu o să ne meargă mai bine din cauza asta, dar vom avea ceva vreme până să sărim în aer. Declanşând muzica de la cincizeci de metri depărtare, ar trebui să culcăm jumătate dintre ei. Şi cealaltă îşi va croi drum ca un zbor de vrabie. Neîndoielnic, ceea ce ne va cădea în spinare prin spate va fi cu siguranţă mult mai costisitor pentru noi. Până la urmă va fi apă chioară...

Elevii paraşutişti înaintează fără cea mai mică ezitare, fără cea mai mică teamă. Sunt la mai puţin de şaptezeci şi cinci de metri când Judet, urmat de Neuwirth, declanşează tirul.

Francezii n-au remarcat excesiva tinereţe a agresorilor lor. Cu casca pe cap, înarmaţi, în cizme, adolescenţii se aseamănă cu toţi soldaţii din lume.

Dar viteza lor de reacţie îi surprinde pe paraşutişti. La prima rafală, totalitatea şirului se culcă dintr-o singură mişcare. Copii nu rămân pe loc nici o fracţiune de secundă. Fac salturi în toate sensurile, ca nişte canguri tineri, într-un balet asincron, fulgurant şi neprevăzut.

Neuwirth şi Judet nu pot trage decât rafale scurte asupra acestor ţinte care ţâşnesc şi împroaşcă, dar în ansamblu nu-şi ating scopul.

— Sunt nişte lăcuste, de necrezut ! urlă Neuwirth.

Făcând salturi în toate direcţiile, înspăimântătorii copii se apropie.

— Ne desprindem ! strigă Judet. Ne înfundăm în pădure.

Adjutantul şi sergentul iau sub braţ puştile-mitralieră şi se îndepărtează în goană printre arborii care-i pun deocamdată la adăpost.

Le Berrigot e în frunte. Ajunge la un şanţ care şerpuieşte în serpentine mari printre copaci şi vegetaţie. În locul unde şanţul face un „S”, Judet ordonă să se oprească fuga.

— Aici ne putem apăra din toate părţile. N-am putea găsi ceva mai bun.

Într-adevăr, paraşutiştii sunt atacaţi din toate părţile. Şi în jurul lor cercul se strânge inexorabil. Copiii fac dovadă de o temeritate demoniacă. Economisindu-şi muniţia, francezii trag lovitură cu lovitură. De patru ori Judet loveşte ţinta, doboară cu certitudine patru germani.

— Faceţi ca şi mine ! Trageţi în câte unul ! urlă el.

Dar precizia împuşcăturilor francezilor nu frânează înaintarea tinerilor lor agresori. Se expun, cad, cu toate că acum îşi pot da seama de incapacitatea pradei lor.

Paraşutiştii îşi epuizează muniţia într-un veritabil măcel. Au rezistat vreo zece minute. Nu le mai rămân decât Colturile, pe care le golesc in următoarele treizeci de secunde. Judet declară cu calm :

— Nu mai am decât un glonţ.

Îl trage fără emoţie în postul de radio Eureka.

— Îngropaţi toate pumnalele de comando, ordonă el.

Paraşutiştii se execută fără convingere. Convenţiile de la Geneva par de mult depăşite.

— V-au mai rămas gloanţe în Colt ? întreabă Judet.

— Trei.

— Două.

— Unul.

— Patru.

— Hai, sus ! Înaintăm.

Cei cinci paraşutişti părăsesc şanţul cu pistolul în mână. Trag până la ultimul cartuş. Doar Neuwirth este atins de riposta inamicului. A primit un glonte în coapsă, care i-a atins uşor şi sexul, un al doilea în umăr, al treilea în gleznă. Cade, dar nu rămâne inconştient decât aproape un minut.

Când îşi revine, cei patru tovarăşi ai săi sunt în picioare, cu mâinile ridicate, înconjuraţi de germani, care au îndreptate spre ei pistoalele-mitralieră.

— Merge, Lulu ? întreabă Judet care şi-a dat seama că prietenul lui şi-a recăpătat cunoştinţa.

— Merge ! Dar m-am înapoiat din mormânt. Am primit trei, şi un glonte era să-mi radă...

— Încearcă să te ridici şi să ne urmezi. Copiii ăştia sunt odioşi, nişte nebuni furioşi.

Cu un efort dureros, Neuwirth se ridică în patru labe, apoi, sprijinindu-se pe piciorul nevătămat, se ridică în picioare. Abia atunci constată vârsta „învingătorilor”.

Sunt mai bine de o sută, printre care nu distinge decât doi adulţi, doi sergenţi handicapaţi fizic care, neîndoielnic, discută despre soarta lor.

Cu mâinile ridicate, paraşutiştii, sunt împinşi către un luminiş din apropiere. Unul dintre subofiţeri îi aşază într-un rând. Din instinct Judet înţelege.

— Nu-mi voi cunoaşte niciodată fiul, strigă el. Rămas bun, băieţi.

Cu un an în urmă, Judet s-a căsătorit la Londra cu o englezoaică, şi soţia lui era pe cale să nască.

Răsună un ordin. Cu dinţii strânşi, vreo zece copii dau drumul rafalei din imediata apropiere. Paraşutiştii se prăbuşesc. Noi ordine izbucnesc. În timp ce tinerii călăi schimbă încărcătoarele armelor, revoltătorul batalion se regrupează.

Cântând, copiii se înapoiază la camioane şi reiau direcţia „şcolii” lor.

Lucien Neuwirth a înţeles numaidecât că nu a fost atins. A simţit totuşi o lovitură violentă la înălţimea inimii, un şoc care i-a împins bustul într-o mişcare de dezechilibru, care l-a făcut să cadă.

Cu ochii închişi, abia respirând, o face pe mortul. S-a silit mai mult de cinci minute să rămână împietrit, cu gura deschisă, pândind cel mai mic zgomot insolit. N-a sesizat decât foşnetul pădurii. Atunci, deschide ochii cu prudenţă, întoarce capul. Germanii au plecat cu toţii. Ar putea crede că a avut un coşmar dacă trupurile prietenilor săi zăcând lângă el n-ar fi adus jalnica mărturie a sângerosului masacru.

Numai Judet a căzut cu faţa înainte. Oliver, Legras şi Le Berrigot s-au prăbuşit pe spate. Cei trei oameni, cu ochii mari deschişi, par a căuta să descopere cerul prin împletitura deasă a crengilor.

În patru labe, Neuwirth se duce de la unul la altul şi le închide ochii. După aceea, întoarce trupul lui Judet.

Pământul moale s-a lipit de obrazul muiat de sudoare. Folosindu-se de fularul adjutantului, Neuwirth îi şterge obrajii şi pleoapele. Apoi închide ochii prietenului său Judet. Îşi sprijină braţul pe pieptul mortului pentru a reuşi să se ridice şi se îndepărtează de grămada de cadavre.

Merge, cu creierul învăluit în ceaţă, cu sufletul învârtejit într-un halucinant carusel. Îşi recapătă raţiunea încetul cu încetul, în clipa în care i se desenează în minte insuportabila imagine a tragediei pe care a îndurat-o adineauri.

Simte înălţându-se în el o imensă disperare, o afecţiune sfâşietoare pentru rămăşiţele pământeşti ale celor executaţi, pe care e constrâns să le lase pradă insectelor lacome ale pădurii.

Aude ultimele cuvinte ale lui Judet : „Nu-mi voi cunoaşte niciodată fiul...”, revede mutra lui frumoasă, de brută simpatică, la Ipswich, când a primit scrisoarea lui Doris : „N-ai avea să-mi împrumuţi vreo zece lire, Lulu ? Trebuie să ofer şampanie, şi sunt lefter. Voi avea un fiu, bătrâne. În şase luni un fiu, îţi dai seama...”

Emoţia îl sfâşie pe Lucien. Colţurile gurii i se lasă în jos, bărbia i se strânge. „Nu trebuie să plâng” luptă el cu disperare. „Dacă plâng, nu mă voi putea opri, mă voi prăbuşi pe loc şi voi plânge pentru veşnicie...” Îşi muşcă buzele, pentru a-şi ţine lacrimile. Îşi contractă întregul trup, încearcă să-şi îndrepte atenţia asupra durerii, intense pe care i-o pricinuieşte fiecare pas, nu reuşeşte să adune în el decât efluviile în creştere ale suferinţei sale. Atunci se clatină. Scoate un urlet inuman de furie şi disperare. Plânge. Smiorcăie ca un copil care vrea să atragă atenţia asupra durerii sale puerile.

Capitolul 48

În martie 1945, toate regimentele paraşutiste S.A.S. au fost încredinţate generalului de brigadă J.M. Calvert. Tânărul general are înfăţişarea unui mic bivol agresiv şi certăreţ. Se înapoiază

din Extremul Orient unde, ca adjunct al generalului Wingate, s-a remarcat în fantasticele lupte prin jungla birmană.

Al treilea Reich este în agonie. În afara statelor majore militare, opinia publică e de părere că războiul e sfârşit. Atenţia este mai mult îndreptată către intrigile politice care se înnoadă, decât asupra mişcării armatelor care continuă totuşi lupta lor îndârjită împotriva unui duşman muribund, care refuză evidenţa şi care, în multe cazuri, alege moartea în locul înfrângerii.

Întâia armată canadiană continuă o înaintare greoaie şi ucigătoare în Olanda.

În dimineaţa de 28 martie, generalul Belchem, general de brigadă la statul major general (secţia operaţiuni) al celui de-al 21-lea grup de armate de la Bruxelles, intră în contact cu generalul Calvert.

Patruzeci şi opt de ore mai târziu, în Olanda eliberată, o conferinţă îi reuneşte pe J.M. Calvert, colonelul Beament de la statul major al armatei canadiene, locotenent-colonelul Derome, reprezentant al forţelor speciale pe lângă armata canadiană.

Întrevederea are drept scop eventualitatea unor paraşutări de mici grupe de comando în spatele liniilor inamice. Iată fragmente din raportul secret al generalului Calvert, notele sale privind pregătirea operaţiunii care trebuia să ia numele de cod ,,Amherst" :

„În general vorbind, concepţia era următoarea : Armata 1 canadiană avea ca misiune, în ordinea priorităţilor (după nota rectificatoare din martie 1945) :

1) Să deschidă şi să asigure în folosul lor şoseaua Arnhem - Zutphen.

2) Să cureţe nord-estul Olandei.

3) Să cureţe nord-vestul Germaniei până la linia Weser.

Al 2-lea şi al 3-lea regiment de vânători paraşutişti vor fi paraşutaţi deasupra unei zone cuprinsă în triunghiul Groningen, Coeverden, Zwolle, cu aproape patruzeci şi opt de ore înaintea elementelor noastre de avangardă, având ca misiune :

1) Să cauzeze maximum de confuzie în regiune şi să-l împiedice astfel pe duşman să se stabilească pe orice poziţie stabilă.

2) Să pună stăpânire şi să împiedice distrugerea podurilor, neutralizând încărcăturile de demolare, pentru a grăbi înaintarea forţelor noastre terestre.

3) Să pună stăpânire şi să păstreze aerodromul de la Steenwijk.

4) Să pună în mişcare Rezistenţa din regiune.

Am insistat că, pe cât posibil, ar fi esenţial ca un comandant unic să fie responsabil pentru a da ordinul de executare a paraşutării. Acest lucru îl spun având în vedere experienţa precedentă, pe care am avut-o cu prilejul operaţiunii Gerrard, în fruntea Armatei a 2-a. Prea multe Înalte Comandamente erau atunci interesate. Rezultatul a fost că operaţiunea nu a mai avut loc niciodată. *Timing* [1]-ul unei asemenea operaţiuni este o problemă delicată şi este esenţial ca un comandant care se află pe teren să poată da ordinul de executare, în legătură cu comandantul trupelor S.A.S. sau cu reprezentantul său, operaţiunea fiind oricând supusă anulării de comandantul aviaţiei, ţinând seama de vreme sau alte împrejurări".

„Hotărârea de a lansa operaţiunea Amherst a fost delegată comandantului corpului 2 canadian. Armata canadiană aprecia că această acţiune trebuia să fie declanşată cel mai devreme la 14 aprilie. În realitate, s-a cerut să fie executată cu opt zile mai devreme. Mai înainte, am ordonat punerea în stare de alarmă operaţională apropiată a tuturor trupelor S.A.S., astfel încât ele să fie disponibile în orice clipă.

Pregătire

După ce am trimis prin radio dispoziţiile necesare, m-am înapoiat cu avionul la cartierul meu general în Essex şi am dat o schiţă de plan colonelului Prendergast, comandant adjunct al Forţelor aliate. Noi, cei de la Armata canadiană, am convenit să ţinem o a doua conferinţă pentru a finisa detaliile. Colonelul Prendergast a asistat la această conferinţă. S-a mai ţinut o conferinţă la al 38-lea grup, şi corpul I aeropurtat britanic şi-a dat aprobarea, lo-cotenent-colonelul Collins, de la biroul I (S.A.S.) al corpului aeropurtat, fiind prezent şi participând la discuţii. Cele două batalioane au primit ordinul să se adune într-

[1] Sincronizarea (N.tr.)

o zonă pentru a se echipa şi să primească ordine şi pentru a elabora planuri detaliate pentru fiecare grupă. Dificultatea de a găsi zone de lansare convenabile a pus câteva probleme, dar până la urmă planurile au fost acceptate de Marele Cartier S.A.S. în ziua de 4 aprilie. După ce l-am văzut la înapoiere pe colonelul Prendergast, am plecat eu însumi în Olanda, ca să pun la punct paraşutarea. Mă grăbeam, deoarece am fost informaţi că elemente avansate ale armatei canadiene au şi atins Coeverden, şi implicit zonele noastre de lansare. M-am dus la al 2-lea corp canadian şi am fost foarte bine primit de şeful de stat major şi de comandantul corpului de armată.

Rezistenţa

Am lucrat de la un cap la altul în cea mai strânsă cooperare cu locotenent-colonelul Derome, reprezentantul Forţelor speciale pe lângă armata canadiană. Era la fel de important pentru el ca şi pentru noi, din pricina problemei ridicate, de a pune în mişcare Rezistenţa, ca acţiunea să nu fie prematură. A mai cerut un oarecare răgaz pentru a preveni personalul în cauză. Implantarea patrioţilor în regiune nu părea prea importantă, căci niciodată regiunea nu a fost considerată prea bună pentru organizarea
Rezistenţei.

Considerente „Aer”

Poate fi de oarecare valoare de notat cum considerente aeriene au afectat planurile noastre din punct de vedere S.A.S. Primul considerent era că, din cauza condiţiilor meteorologice nefavorabile, anularea acţiunii s-ar fi dovedit necesară şi în consecinţă trebuia luată o decizie în ce priveşte raportarea sau nu a operaţiunii pentru noaptea următoare. O anulare de acest fel ar fi putut produce haos în grupul Rezistenţei - aspect despre care trebuie să se ţină seama întotdeauna.

În al doilea rând, problemele care priveau planul de zbor includeau paraşutarea de jeep-uri. Se proiecta lansarea a 18 jeepuri în anumite zone, aproximativ o oră după paraşutarea elementelor din linia întâi. Din nenorocire, n-a mai practicat niciodată în antrenamentul oamenilor, să sară din avioane transportând în acelaşi timp jeep-uri înarmate. În plus, ţinând seama

de proasta vizibilitate din cursul nopţii în care urma să se desfăşoare acţiunea, R.A.F.-ul n-a putut garanta o mare precizie. Paraşutarea jeep-urilor a fost aşadar anulată. În viitor, şi dacă se fac alte experienţe, nu e deloc necesar să se întâmple acelaşi lucru.

Al treilea factor din planul de zbor era de aflat dacă se putea efectua sau nu paraşutarea deasupra propriilor noastre linii. Armata canadiană a studiat cu grijă problema şi a ordonat tăcere antiaerienei asupra întregii regiuni şi, condiţie indispensabilă, a obţinut-o şi deasupra zonei grupului 21 de armate. Celui de-al 38-lea grup îi era frică mai mult de propria antiaeriană decât de aceea a duşmanului, dar această precauţie a fost un succes sută la sută, şi nici un tir de antiaeriană nu a fost întâlnit.

Din cauza înaintării rapide spre Coeverden, zonele de lansare au fost atinse, sau erau prea aproape de liniile noastre pentru a fi eficiente. Au rezultat schimbări de ultim minut în zonele de lansare, ceea ce însemna o consfătuire de ultimă oră pentru piloţi şi reamenajări speciale pentru controlul radar.

În plus, cu puţin înainte de a se pregăti acţiunea, amplasamentele de control radar ale armatei canadiene au trebuit să fie deplasate din cauza modificării situaţiei armatelor noastre de uscat. Asta a avut ca rezultat că nu s-a putut dispune decât de o intersecţie foarte limitată a fasciculuui radar, având drept consecinţă o mai mare eroare de calcul, neprevăzută iniţial. Aceasta e probabil cauza principală a greşelilor de lansare care au rezultat.

Comunicaţii

Procedura transmisiunilor concepută la început pentru această operaţie era următoarea : toate stick-urile, 55 în total, transportau mici posturi receptoare, fiecare cu un cod separat prin canalul cărora puteau primi ordine de la B.B.C [1].Timpul de emisie, limitat la patru ore pe zi, a dus la imposibilitatea transmiterii celor 55 de mesaje separate în acest interval de timp scurs. Din această cauză, comunicările către trupele în campanie n-au fost satisfăcătoare. Nu exista un cod

[1] British Broadcasting Corporation (B.B.C.) - posturile de radio britanice. (N.tr.)

general prin care se putea comunica repede cu toate grupele. Aceasta se datora unei aplicări prea stricte a principiilor de securitate. Or, într-o operaţiune de asemenea natură este cu totul imposibil pentru inamic, în timpul limitat atribuit, să se folosească din plin de toate informaţiile pe care le transmiteam. Ar fi trebuit să fie posibil să imaginăm un cod mult mai lesnicios şi mai simplu pe care gradaţii şi oamenii de trupă să-l poată folosi.

Fiecare batalion transporta patru posturi emiţătoare. Ele trebuiau să opereze în acord cu Marele Cartier S.A.S. de la Essex, care transmitea mesajul armatei canadiene pe calea cea mai rapid posibilă, fie prin legătura directă *Phantom* sau prin teletype. Mai mult, au fost instalate posturi la armata canadiană pentru a intercepta aceste mesaje pe măsură ce erau restransmise de Marele Cartier S.A.S. posturilor aflate în campanie. La acea vreme nu ştiam cum ar putea funcţiona bine asemenea treabă. Din fericire, totul a mers foarte bine şi P.C.-ul tactic S.A.S. al armatei canadiene a putut obţine foarte repede informaţii de la trupele aflate pe câmpul de luptă.

Hotărâsem, cu aprobarea generalului comandant, să ataşez armatei canadiene un mic post de comandă tactic. El ne-a ajutat din plin, dându-ne tot sprijinul în materie de operatori radio etc, cu toate că la rândul nostru, am furnizat câteva posturi proprii şi operatori. De obicei, în operaţiuni de acest fel, critica principală formulată de trupele aflate în spatele liniilor inamice este că informaţiile pe care le transmit nu sunt folosite din cauza întârzierii pe care o pun în a le comunica ; în consecinţă, metoda folosită în acest caz este demnă de a fi notată ; ea a fost, cred, la fel de aproape de o reuşită completă o dată înfrânte piedicile iniţiale. Mesaje de pe front, transmise din Marea Britanie, au fost interceptate la armata canadiană de posturi *Phantom*. Aceste mesaje erau în franceză şi, după descifrare, au fost traduse şi distribuite pe căi normale de armata canadiană, adică de *Watchkeeper* [1] şi de serviciul de informaţii operaţionale care au hotărât difuzarea către toţi cei interesaţi.

Mişcarea trupelor terestre

Cum am notat în evaluarea făcută la 30 martie, Armata canadiană nu prevedea să facă vreo preparativă mai devreme

[1] Serviciu de veghe (N.tr.)

de 14 aprilie. Cu toate astea, după spargerea frontului la Emmerich, a 4-a divizie blindată canadiană a înaintat cu rapiditate asupra localităţii Coeverden şi a primit ca misiune să înainteze de-a lungul axei către Oldenberg. Divizia blindată poloneză a înaintat atunci spre nord, dar a fost mai târziu deviată pe axa Papenburg.

Mesaje au fost trimise la 8 aprilie, anunţând că operaţiunea *Amherst* va avea loc la 8/9 aprilie dacă o vor permite condiţiile atmosferice.”

Capitolul 49

Deplorabilele condiţii atmosferice care au făcut ca, împotriva oricărei prudenţe, cele două regimente paraşutiste franceze să fie lansate în liniile inamice din Olanda, au avut consecinţe tragice.

Practic, nici un stick nu a aterizat la punctul prevăzut, abandonând în mijlocul furtunii aproape şapte sute de oameni, într-un nemilos joc de noroc.

Pentru a se înţelege condiţiile în care au avut loc paraşutările din 7 spre 8 aprilie, trebuie înainte de toate să ne facem o idee de enorma dificultate ce o încearcă un paraşutist pentru a face o mişcare oarecare din clipa în care era înhămat, gata de salt.

La picioare, *kit-bag*-ul, un sac de vreo patruzeci de kilograme, care era destinat să fie lansat şi să atârne la capătul unei chingi lungi după salt. Pe spinare, paraşuta, ale cărei curele blocau total cele patru membre, casca şi armele transformau oamenii în nişte roboţi neîndemânatici.

Chiar pe o vreme ideală, nu era întotdeauna uşor să treci peste trapă în răstimpul acordat.

În vijelia din această noapte, saltul va deveni un rămăşag înspăimântător chiar şi pentru cei mai antrenaţi.

Din momentul în care ştie că lansarea e iminentă, locotenentul Jack Quillet e livid. Avionul sare ca o minge de ping-pong, se loveşte cu violenţă de necrezut de masa de aer, lăsând de fiece dată impresia că se va rupe în bucăţi. În timp ce

aparatul urcă iute ca o rachetă, mai multe sute de metri înainte de a cădea din nou cu toată greutatea într-o prăbuşire îngrijorătoare, locotenentul Jack Quillet măsoară importanţa riscului ce şi l-a asumat.

Lângă, el ghemuit, stă rezervistul Pierre Cazenave. Rezervistul Cazenave nu a sărit în viaţa lui cu paraşuta. Mai mult, îşi face botezul aerului.

— Rămâi la bord ! urlă Quillet spre el.

— Merg şi eu ! Totul va merge bine, nu-ţi fie teamă.

Locotenentul l-a cunoscut pe Pierre Cazenave cu câteva luni în urmă într-un restaurant de pe bulevardul Marceau. Cazenave dejuna în doi cu Charles Trenet, discuta cu celebrul cântăreţ organizarea unui turneu în cursul căruia se hotărâse ca el, Cazenave, pianist de renume, să-l acompanieze pe Trenet.

La masa vecină luau dejunul patru ofiţeri S.A.S. Cazenave întorcea deseori capul, părea fascinat de paraşutişti. În ce-i priveşte pe ofiţeri, nu erau deloc insensibili la prezenţa cântăreţului-poet. Cele două mese au fost apropiate.

S-a discutat despre şansonete, apoi despre unitatea de elită a paraşutiştilor.

— Dacă aş vrea să mă angajez în regimentul vostru, formalităţile vor dura mult ?

— Pot fi simplificate, glumise Quillet.

Atunci, Cazenave s-a adresat lui Trenet :

— Cred că va trebui să-ţi cauţi un alt pianist ! Charles, nu te supăra, se împlinesc trei ani de când sunt la Ledoyen cu ,,Jazz-ul Parisului". Mi-ar face plăcere să fac şi altceva.

— Eşti serios ? 1-a întrebat Quillet, mirat de întorsătura evenimentelor.

— Dacă mă vreţi, vă urmez.

Regimentul a plecat foarte repede în Ardeni. Încorporat în timp record, Pierre Cazenave l-a urmat, a participat la câteva acţiuni grele, demonstrând că e demn de unitatea care l-a acceptat.

În Anglia e întotdeauna prezent unde nu te aştepţi, şi atunci când paraşutarea Amherst e anunţată, l-a implorat pe Quillet să-l înscrie în stick-ul său.

Doar câteva luni i-au fost suficiente lui Quillet să-l preţuiască şi să se împrietenească cu tânărul pianist. Pe de altă parte,

Cazenave a făcut de mai multe ori dovada perfectei sale forme fizice. La urma urmei, fiecare dintre ei n-a efectuat într-o zi primul salt ?

Quillet a-acceptat. Nu a prevăzut că imensa importanţă strategică a operaţiunii Amherst va obliga paraşutiştii să fie lansaţi în plină furtună şi cu avizul nefavorabil dat de Royal Air Force...

Quillet e gata pregătit să sară. Are o ultimă privire pentru Cazenave, pe care-l linişteşte cu un surâs crispat. Quillet sare. Pierre Cazenave pune prea multă grabă să-l urmeze. Îşi prinde piciorul drept în chinga de deschidere automată a paraşutei locotenentului, care se încolăceşte cu o asemenea forţă, încât rupe dintr-o dată piciorul pianistului şi îi dislocă genunchiul. Cazenave face un gest instinctiv cu mâna ; chinga îi plesneşte degetul arătător şi i-l frânge.

Simte apoi şocul paraşutei, care tocmai s-a desfăşurat, apoi urmează liniştea coborârii suple în noapte.

Pierre Cazenave realizează că nu va muri, dar că va fi constrâns să atingă pământul cu piciorul rupt şi cu un genunchi dezarticulat.

„Şocul la sosire, îi explicase Quillet, e cam la fel cu o săritură pe care ai face-o de la etajul întâi al unei case”.

Pierre Cazenave îşi încleştează maxilarele şi aşteaptă. Vede apropiindu-se pământul, vede copacii ; luptă pentru
a-şi păstra cunoştinţa, apoi o durere atroce îi sfâşie inima.
Leşină.

În zori îşi revine, Jacques Quillet stă lângă el. Locotenentul i-a făcut o injecţie cu morfină care îi face durerea mai puţin insuportabilă :

— Lasă-mă, articulează fără vigoare Cazenave. E un precept, doar îl ştii.

— Îl voi urma, replică Quillet, dar ştii unde am căzut ? Chiar în mijlocul unei tabere S.S. ! Sunt peste tot ! Prin minune, suntem la adăpostul unei pădurici, dar, valizi sau invalizi, nu putem încerca nimic. Am observat, au santinele la fiecare ieşire. Trec cântând încolo şi încoace la mai puţin de cincizeci de metri de noi. Au înţeles, fără îndoială, că în cursul nopţii au fost lansaţi paraşutişti. Vânează.

Grupe S.S. vor cutreiera câmpia timp de şase zile în căutarea paraşutiştilor. Dispreţuiesc periferia propriei lor tabere. Quillet şi Cazenave vor rămâne ascunşi acolo, hrănindu-se cu raţiile care le-au adus cu ei, potolindu-şi setea cu apa noroioasă până la sosirea avangărzilor canadiene.

Locotenenţii Michel de Camaret, Richard şi Taylor, au aterizat fără să plătească oalele sparte. Trec de îndată la acţiune. Camaret zăreşte cu binoclul un pod, nu departe de satul Westerbork. E păzit de vreo zece germani. Atacul, vai ! pare irealizabil. Acţiunea ar comporta o înaintare pe o distanţă de două sute de metri pe un teren neted şi desfrunzit, care se întinde de la locul de observaţie al paraşutiştilor până la mitralierele inamice. Ceaţa matinală este departe de a fi suficient de densă pentru a-i ascunde dacă s-ar hotărî să atace.

— Cred că am o idee, îi şopteşte Camaret lui Richard.

— Nu mă încred în ideile tale.

— A mea e de toată încrederea. Ce seamănă mai bine cu o duzină de soldaţi care merg la pas, cu arma la umăr, decât altă duzină de soldaţi care merg la pas, cu arma la umăr ?

— Dar tu ce crezi, că ei nu au binoclu ?

— Nu au nici un motiv să se servească de el. Daţi-i drumul, executarea !

Oamenii sunt înştiinţaţi cu repeziciune. La pas, în rând câte doi, comandoul înaintează cu calm în direcţia podului. Paraşutiştii au pregătit arme şi grenade şi se apropie ca orice grupă de soldaţi care se înapoiază de la o corvoadă oarecare. În frunte, Michel de Camaret şi Richard, exact în spate caporalul Pacifici care întreabă :

— La ce distanţă deschidem balul, domnule locotenent ?

— Improvizăm, bătrâne. Cu cât ne apropiem mai mult de ei, cu atât şansele noastre cresc.

Înaintează, îi disting din ce în ce mai bine pe germani, care nu arată nici cel mai mic semn de surprindere. Camaret jubilează.

— Ar fi trebuit să învăţăm un cântec nemţesc, remarcă el.

— Încetează să spui tâmpenii, Michel, se vor trezi pe neaşteptate. Ne aflăm la mai puţin de cincizeci de metri. Pornim ?

— Îţi aminteşti cum se spune în limba lor „Sus mâinile ?”

— Să nu faci asta, Michel !

— Ba da ! Cred că avem perspectiva să-i prindem pur şi simplu de labe.

— Se zice : „*Hände hoch* !”

Vai ! germanii îşi dau seama de naţionalitatea celor care vin, la o distanţă de treizeci de metri. Reacţionează cu promptitudine, dar prea târziu. Paraşutiştii sunt în raza de acţiune a tirului. Declanşează primii un foc infernal. Sunt ucişi mai mulţi germani, trei se predau, patru reuşesc să fugă. Camaret şi Richard izbutesc să pună stăpânire pe pod.

Pentru prima oară şansa - această insolentă însoţitoare a lui Alain Le Bobinnec - l-a trădat. Atins de trei gloanţe, e făcut prizonier în pivniţa satului din Westerbork unde s-a refugiat.

Mai înainte, a realizat o frumoasă faptă de vitejie : a ucis pe generalul care comanda întreaga Feldjandarmerie din Olanda.

Colonelul La Bollardière a luat comanda celui de-al 3-lea R.C.P., înlocuind pe maiorul Château-Jobert.

Sare în fruntea companiei sale de comandament în regiunea Spier.

Nu numai că sunt cu toţii la aterizare, dar au şi un om în plus : dispecerul englez a sărit cu ei. La sol a explicat cu calm :

— Şi eu am poftă să fac război.

Englezul se va înapoia din aventură, dar compatrioţii săi îl vor traduce în faţa Consiliului de război. Va fi achitat. Francezii îl vor decora.

Stick-ul locotenentului Valayer trebuia să fie lansat la vreo treizeci de kilometri la nord de Assen.

Cu excepţia sergentului Loï, oamenii aterizează în plin centrul oraşului. Paraşutiştii cad pe case, pe primărie, de-a lungul clopotniţei bisericii.

Germanii declanşează instantaneu o vânătoare de oameni. Valayer şi vreo zece dintre ai săi reuşesc să se refugieze într-o fermă vecină. Sunt trădaţi, încercuiţi şi masacraţi îngrozitor - arşi de vii cu aruncătoarele de flăcări.

Operaţiunea Amherst trebuia să dureze şaptezeci şi două de ore, răgaz ce ar fi permis Armatei I canadiene să se unească cu francezii lansaţi în grupe mici. Ea s-a prelungit şase zile.

La o epocă în care contemporanii lor îşi făceau de cap în marea bucurie a eliberării, 676 de francezi continuau de şase zile o luptă îndârjită, într-o bătălie inegală.

În zona în care au fost lansate trupele S.A.S. se aflau în jur de 12.000 de soldaţi inamici. Temeinic ancoraţi în nord-estul Olandei, naziştii aveau ordine imperioase : să reziste cu orice preţ, să întârzie înaintarea duşmanului către frontiera germană.

În faţa iluzoriilor speranţe în arme secrete care ar fi schimbat complet situaţia, unii mai credeau încă în victorie ; alţii - şi ei erau cei mai mulţi - preferau moartea înfrângerii, mai curând se lăsau doborâţi decât să vadă propriul pământ călcat de duşman.

Geografia Olandei se preta mai bine ca oricare alta la o strategie a disperării care va cufunda înaintarea aliată într-un măcel confuz.

Saltul paraşutiştilor francezi urma să impună duşmanului forma de luptă pe care sconta să o folosească. Situaţia a fost răsturnată. Dezordinea dusă dincolo de front a permis continua şi greoaia înaintare a blindatelor aliate.

Generalul-maior R.N. Gale, comandantul I-ului Airborne Corps, va scrie :

„Faptele de vitejie ale paraşutiştilor francezi constituie un lucru de care Franţa trebuie să fie în mod legitim mândră. Rezultatele obţinute în cursul operaţiunii Amherst sunt un exemplu clasic de acest tip de acţiuni”.

Cu toate acestea, operaţiunea Amherst va avea o urmare neaşteptată ; ea va provoca unul din ultimele excese de furie ale lui Winston Churchill.

Luând cunoştinţă la jumătatea lunii aprilie de o dare de seamă ditirambică privind eroismul şi eficienţa paraşutiştilor francezi în Olanda, apărută în prima pagină a ziarului *London Evening News*, premierul britanic l-a convocat pe mareşalul Montgomery :

— Ce idee bizară v-a împins să folosiţi francezi într-o operaţiune de asemenea importanţă ? O operaţiune în cursul căreia era previzibil că se vor arăta eficienţi şi spectaculari !

— Chiar pentru acest motiv i-am ales, domnule, a replicat Montgomery. Şi mi se pare logic.

— Dacă se întâmplă ca războiul să se dovedească logic, în schimb politica nu e niciodată. Am pus să fie prevenite toate organele de presă. Cer imperios ca operaţiunea Amherst să fie înăbuşită în coloanele ziarelor.

— Nu vă înţeleg bine, domnule. Acţiunea francezilor în Olanda poate fi considerată ca un succes fără precedent din istoria paraşutărilor în masă în liniile inamice.

— Asta e şi cauza pentru care ordon să se facă cât mai multă discreţie în jurul ei. Ne apropiem de ora socotelilor. Se pare că nu-l cunoaşteţi pe de Gaulle ! E în stare să spună că războiul n-a fost câştigat decât graţie intervenţiei paraşutiştilor săi. În orice caz, contaţi pe el pentru ca eroismul acestor două regimente să cântărească în balanţă, de zece ori greutatea ce o merită.

— Dacă cântăreşte numai greutatea pe care o merită, credeţi-mă, domnule, e de considerat.

— Cu atât mai mult ! Să se păstreze tăcere completă asupra operaţiunii Amherst !

La anunţarea acestor consemne categorice, generalul de brigadă Calvert va constata : „În Olanda, noi n-am fost decât zălogul zeilor”.

Capitolul 50

Lucien Neuwirth s-a lăsat să cadă la pământ la marginea drumului care traversează pădurea. Chircit în poziţia unui fetus, plânge, cu capul ascuns în mâini.

— *You lost your mother, sonny* [1] ?

Încetişor, Neuwirth ridică mirat capul. Printre lacrimi distinge doi ofiţeri germani care-l privesc insistent, răutăcios, cu pistolul P 38 în mână.

---

[1] Ţi-ai pierdut mama, băiete ? (N.tr.)

Ruşinea alungă deznădejdea, furia durerea. Neuwirth strigă : „*Murderers* [1] !” într-un cuvânt care exprimă toată ura şi dispreţul omenirii.

Germanii au o reacţie curioasă, par pradă unei nedesluşite nelinişti. Cu calm, unul dintre ei declară, tot în engleză :

— Hai, drepţi, şi mergi înainte.

Neuwirth se ridică. Cele două răni de la coapsă şi gleznă şi a treia de la umăr au devenit mult mai dureroase. Dar furia îl face să învingă insuportabila suferinţă declanşată de primele mişcări. Impresionant de indiferent, înaintează cu paşi mici, şchiopătând.

— Mâinile ridicate, ordonă unul dintre ofiţeri.

Al doilea intervine iute, în germană :

— Puteţi coborî braţele.

Cei trei traversează foarte repede satul. E ora 6 după-amiază, câţiva olandezi asistă prudenţi, tăcuţi, la trecerea prizonierului. Un drum cu vegetaţie măruntă îi duce la un pavilion luxos, şi Lucien Neuwirth este instalat într-un confortabil *living-room*. În vatră pârâie plăcut un foc de lemne. Neuwirth este rugat să se aşeze într-un fotoliu comod. Germanii destupă o sticlă de coniac, îi oferă un pahar paraşutistului şi, la rândul lor, se instalează în scaunele alăturate.

— Şi acum, dacă ne-ai povesti ce ţi s-a întâmplat ?

Prima reacţie a lui Neuwirht este să-şi decline identitatea şi numărul matricol, tăinuindu-şi bineînţeles naţionalitatea. Dar îşi dă seama că expunând în amănunt cum s-a produs măcelul, singurele secrete militare pe care riscă să le trădeze sunt cele ale armatei celui de-al treilea Reich. Atunci povesteşte asasinarea camarazior săi de către nemiloşii copii.

Cei doi ofiţeri germani lasă impresia să fie sincer revoltaţi şi întristaţi de povestire. Se cramponează de neverosimilitatea evidentă ce o conţine, sperând că prizonierul s-a lansat într-o demonstraţie de mitomanie.

— Pretinzi că ai fost împuşcat de foarte aproape ? de şase soldaţi ? Oricare le-ar fi vârsta, nu văd cum ar fi plasat un glonte în umărul dumitale, un al doilea în coapsă şi un al treiea în gleznă. Când un om este executat, nu i se trage în picioare.

---

[1] Asasini (N.tr.)

— Am fost rănit în luptă, înainte de execuţie, precizează Neuwirth.

— Asta nu explică nimic.

Abia atunci îşi dă seama Neuwirth că nu s-a gândit măcar o clipă la inexplicabila minune a supravieţuirii sale. Reflectează la durerea provocată de izbitura care l-a dezechilibrat, îşi duce mâna la inimă, constată cele trei găuri din bluzon. Deschide buzunarul de la piept şi scoate portmoneul. Pe una din laturi, pielea e ciopârţită, şi un pumn de monede englezeşti se risipesc pe covor.

Unul dintre ofiţeri se repede şi, în patru labe, adună monedele pe care le examinează cu atenţie. Mai ales o monedă mare şi groasă, de jumătate de liră, pe care un glonte a îndoit-o literalmente. Pe majoritatea celorlalte, urmele sunt deopotrivă de evidente.

Cei trei oameni adoptă aceeaşi atitudine de uimire în faţa acestei întâmplări de necrezut. Şi, ca o licărire care-i izbeşte mintea, Neuwirth îl revede pe „Crâne d'Obus" întinzând bereta la îmbarcare. „Banii voştri, băieţi ! Daţi-mi monedele englezeşti, n-aveţi ce face cu ele, tot veţi crăpa cu toţii".

Coniacul îl ameţeşte. Ideile i se încâlcesc, totul devine vag, îl mai revede în minte pe Crâne d'Obus. „Nu ţi-a lăsat Pattus nici măcar un penny ?... Ai plătit destul de scump biletul pentru infern..."

Vocea lui Crâne d'Obus se transformă într-un zumzet nedefinit, Neuwirth leşină.

Când îşi revine, se află într-o pivniţă, alungit pe un pat de campanie. Un medic maior german îi curăţă rănile. Cei doi ofiţeri germani stau în picioare aproape de pat ; cel mai în vârstă explică din clipa când constată că prizonierul şi-a revenit în fire :

— Noi suntem ofiţeri de administraţie şi deplângem denaturarea convenţiilor de care s-au făcut vinovaţi elevii de la şcoala de paraşutişti. Nu am nici o putere să hotărăsc asupra soartei dumitale, dar am telefonat la comandatura din Meppel, colonelului Knegsel, care o comandă. Oricât de straniu vi s-ar părea, e un ofiţer de aviaţie, unul din aşii de la Luftwaffe. Sechelele rănilor căpătate când avionul său a fost doborât pe frontul de Est îl împiedică să zboare din nou. Atunci a fost instalat aici. I-am spus toată povestea dumitale şi mi-a afirmat

că vei fi trimis, în cele mai bune condiţii posibile, către un lagăr de prizonieri din Germania.

În schimb, vă cere să nu divulgaţi împrejurările în care au fost executaţi sumar camarazii voştri. Aţi rămas fără cunoştinţă timp de trei ore. Am găsit trupurile lor. Vor fi
înhumaţi decent. Colonelul Knegsel este fiul unuia dintre camarazii mei de promoţie ; am toată încrederea în el, îl cunosc de când a venit pe lume.

Neuwirth încearcă să înţeleagă, priveşte cu insistenţă, intrigat, pe interlocutorul său, care cu siguranţă nu are mai mult de cincizeci de ani.

— Nu te strădui să înţelegi, reia germanul. La aviatorii noştri avansările se fac rapid, colonelul Knegsel are abia douăzeci şi patru de ani.

— Ai noroc că eşti în viaţă, întrerupe medicul care se ocupă acum de rana de la coapsă, dar ai mai ales norocul de a-ţi fi păstrat virilitatea.

Cei trei germani izbucnesc în râs. Neuwirth schiţează un surâs.

— Bine, reia ofiţerul de administraţie. Un automobil te va conduce la Meppel. Ah ! era să uit, mi-ar face plăcere dacă mi-ai face un cadou.

Neuwirth răspunde cu o privire mirată. Germanul scoate din buzunar piesa de o jumătate de liră îndoită de glonte.

— Un talisman, explică el. Mi-e teamă că din acest moment am mai mult nevoie de noroc decât ai dumneata.

— De acord, luaţi-o, răspunde cu simplitate paraşutistul.

La Meppel, colonelul Knegsel îl primeşte pe Neuwirth cu consideraţia ce se acordă unui invitat de seamă. Atitudinea lui este marcată de autoritatea distantă a unui om împins prematur spre un destin glorios, care a făcut din el un zeu şubred înainte de a-l azvârli din nou dintr-o lovitură violentă printre semenii săi.

Knegsel nu a păstrat din faima sa decât o autoritate excesivă asupra unui neînsemnat comandament de garnizoană. Cu toate acestea, Neuwirth îi place, şi dintr-o privire a înţeles că tânărul ofiţer superior pune acelaşi preţ pe cuvântul dat ca pe viaţa sa.

Knegsel vorbeşte perfect engleza. Nu pune la îndoială pretinsa naţionalitate a prizonierului.

— Cunosc neplăcutele incidente ale căror victime au fost camarazii dumitale, începe el.

— Incidente neplăcute ! întrerupe Neuwirth cu amărăciune.

— Suntem în război. A trăi sau a muri este fără importanţă.

Knegsel merge nervos în lung şi lat ; şchiopătează, dar păstrează în înfăţişare o rigiditate studiată. Neuwirth nu a văzut niciodată pe pieptul unui soldat atât de multe decoraţii.

— Aventura dumitale, continuă Knegsel, ne va permite să dăm două lovituri cu o singură piatră. Mai întâi, vei fi condus, în cele mai bune condiţii, către un lagăr de prizonieri, sper să atenuez tulburarea cauzată de gestul spontan al elevilor paraşutişti. Apoi, numind ca însoţitor pe unul dintre subofiţerii mei, a cărui prezenţă mă scoate din fire, îmi vei putea scoate un ghimpe din picior. E un intelectual, antinazist, una dintre acele neobişnuite plăgi umane pe care suntem siliţi să o târâm fără să o pedepsim căci, la ideologia lor fără principii, au adăugat un eroism uimitor. Înainte de război era student la Rostock. În pofida eforturilor indiscutabile, nu a reuşit să se facă ucis pe frontul de Est. Mi-a fost impus aici, şi, de atunci, mă exasperează. Mă provoacă întruna cu o sumedenie inepuizabilă de doctrine pe care le scoate din himera filozofilor marxişti, imaginându-şi, într-o naivitate tulburătoare, că sunt aplicabile speciei umane. De fapt, vorbeşti franceza ?

— *Sorry, I don't* [1], minte Neuwirth.

— E poate de preferat. Fanfaronul meu o vorbeşte şi o scrie în mod curent, în schimb nu ştie o vorbă din limba dumitale. Asta îţi va evita să suferi asalturile sale de diaree verbală, cu toate că, logic, împărtăşeşti neîndoielnic sentimentele sale.

Neuwirth ezită. De la începutul discuţiei a înţeles că tânărul colonel cerşea un dialog, că dinţii canini ai fiarei rămăseseră undeva în Est, în carcasa calcinată a bombardierului său *Stuka*. Că eroul imobilizat s-a trezit dezintoxicat pe patul lui de spital, că de atunci caută răspunsuri la chinurile sale obsedante. Neuwirth ezită, apoi, conştient că se face vinovat, conştient că toate astea vor avea drept consecinţă faptul că va petrece restul nopţii într-un dialog zadarnic, se hotărăşte să acorde germanului privilegiul unei contradicţii.

---

[1] Îmi pare rău, nu. (N.tr.)

— Soldatul de care vă descotorosiţi nu e oare un pretext pentru a vă uşura conştiinţa ?

Aşa a început. La ora 4 dimineaţa, Knegsel cere să se aducă sandviciuri şi cafea. La ora 6, cei doi oameni au gâtul uscat, vocea răguşită şi obosită. Nici unul dintre ei nu l-a convins pe celălalt, problema rămâne întreagă, s-a născut cel mult o stimă reciprocă între ei.

În sfâşit, Neuwirth va putea dormi trei ore.

Hans Gabritt, înalt, slab, bolnăvicios, fără vlagă, pare total străin de uniforma pe care o poartă. Urmele loviturilor primite pe obraz trădează provenienţa. Ochelarii fără montură, fineţea delicată a membrelor îi dau înfăţişarea unui intelectual visător, care a făcut o căzătură urâtă pe scara de marmură a unei universităţi.

El este cel care îl trezeşte pe Neuwirth trăgând zăvorul celulei.

— Nu vorbeşti germana ?

— *Nein*.

— Franceza.

— Puţin... înţeleg... bâlbâie prudent Neuwirth.

Visătorul îşi atinge piepul cu degetul arătător.

— Eu, Hans Gabritt. Eu am să te însoţesc. Germania. Înţeles ?

— Da, da, înţeles.

— O oră, precizează germanul cu o privire spre ceas. Într-o oră, înţeles ?

— Da... da, înţeles. Plecat, o oră.

Neuwirth are plăcuta surpriză de a constata că suferă mai puţin de pe urma rănilor. Murdăria pansamentelor îl jeneză puţin, dar dezinfectantele maiorului au oprit, fără îndoială, orice risc de infecţie.

Colonelul Knegsel îi însoţeşte pe Neuwirth şi Gabritt până la o camionetă astmatică. E primul vehicul pe care-l vor lua pe tot timpul călătoriei care-i aşteaptă. Droaga urcă înspre Assen, asta-i va apropia de Groningen, de unde vor încerca să se urce într-un convoi feroviar în direcţia Germania. Destinaţia lor definitivă este lagărul X.B., câţiva kilometri la sud de Bremen.

Camioneta efectuează o navetă săptămânală între Meppel şi Assen. Trei fete profită şi ele de ocazie : sunt „şoarecii cenuşii”,

auxiliare feminine ale armatei naziste. Două dintre ele sunt grase şi fleşcăite ; a treia frumoasă. Are linii armonioase, un obraz şmecheros şi surâzător.

Neuwirth este lungit pe o bancă de lemn fixată cu lanţuri de o latură a caroseriei. Una dintre fete îşi aşază sacul sub capul „englezului” cu un gest de atenţie maternă. Din nefericire, e una dintre cele două grase.

Camioneta părăseşte Meppel într-un concert de gemete de punte uzată şi de pârâit dureros de cutie de viteză în agonie.

A doua grăsună îl inspectează pe prizonier ca şi cum ar fi fost un lucru uzat. Neuwirth nu înţelege o vorbă din cuvintele schimbate de cele două durdulii, dar ele se arată de o asemenea naivitate neroadă în mimica lor încât le înţelege sensul.

Una dintre ele începe să scoată bluzonul paraşutistului. Îl face să înţeleagă că îi va coase nasturii smulşi. A doua se pregăteşte atunci să-i refacă pansamentele. E îndemânatică, dar dispune de o trusă medicală completă. Începe cu glezna.

Pentru rana de la coapsă, îi coboară pantalonul rupt, chiloţii. Într-un şuierat grosolan, de şuşoteli şi de râsete triviale, ea curăţă plaga pe care o înveleşte cu bandaje mari, noi.

A treia fată nu mişcă din colţul ei. Asistă indiferentă şi tăcută.

Când, după o serie de rateuri extenuate, camioneta frânează în faţa Feldjandarmeriei din Assen, graţioasa auxiliară n-a scos nici cel mai neînsemnat cuvânt nici cu tovarăşele ei, nici cu Gabritt. În momentul în care părăsea vehiculul, a murmurat paraşutistului într-un surâs nostalgic :

— *Good luck* ![1] Apoi a sărutat delicat fruntea rănitului.

Şi Gabritt a sărit din camionetă. Explică :

— Aşteptare... Un minut aşteptare.

Neuwirth consimte, dar nu-i pasă. Priveşte cum se îndepărtează mlădioasa siluetă a fetei, care oscilează cu graţie într-o rază de soare.

Gabritt se înapoiază însoţit de un căpitan de jandarmerie. Vorbeşte engleza, poate servi de interpret.

— Vei rămâne cu mine, anunţă noul venit. Paznicul dumitale va căuta un mijloc de transport pentru a continua drumul către Groningen.

---

[1] Noroc (N.tr.).

Ajutat de cei doi germani, Neuwirth părăseşte camioneta şi se lasă condus în localurile jandarmeriei. Gabritt se desparte, spunând că nu va întârzia mult.

Neuwirth va suporta din nou stările sufleteşti ale unui om care profită de prezenţa unui prizonier pentru a le scoate la iveală şi le-ar dori convingătoare.

Numai că, de astă dată, atitudinea e alta. Sunt departe de cultura filozofică a lui Knegsel. Jandarmul este o brută obtuză, care vociferează, pus pe ceartă, subliniindu-şi cuvintele cu lovituri violente date cu latul mâinii pe o masă care se clatină.

— Eşti îndobitocit ! Vă bateţi fără să înţelegeţi nimic ! Şi vă lăsaţi ucişi ca nişte câini râioşi, nici pentru voi, nici pentru ţara voastră. Vă luptaţi pentru evrei, pentru negri, pentru francezi. Englezii şi germanii sunt de aceeaşi rasă. Ar fi trebuit să fim aliaţi pentru a-i combate pe evrei, pe negri şi pe francezi.

Neuwirth înţelege că nu are altă posibilitate decât să o facă pe nătângul care aprobă. Îşi clatină capul într-o mimică pe care ar dori-o să pară aceea a unui băiat cam prostuţ, care luptă chinuitor să facă să intre în mintea sa săracă cu duhul o evidenţă pe care a întrevăzut-o abia adineauri.

— Credeţi cu adevărat ? zice el cu ezitare.

Jandarmul mai loveşte o dată masa.

— Nu cred, ştiu ! Şi dumneata, dumneata ştii ce fac ei în timp ce vă vărsaţi sângele pentru ei ?

Neuwirth îl priveşte captivat, îl fixează pe cretin lăsând impresia că e nerăbdător să-l audă expunându-şi dogma.

— Vă încornorează în Anglia francezii, negrii şi evreii ! Iată ce fac ! Sunteţi nişte batalioane de încornoraţi, regimente de încornoraţi, o naţiune de încornoraţi ! Şi ai înţeles cine vă încornorează ?

— Francezii, negrii şi evreii, aproba încetişor Neuwirth. Dar eu nu sunt căsătorit.

Îi era teamă o clipă că a mers prea departe, îi pare rău. Jandarmul îşi imaginează că prin logica argumentelor atrage un nou adept la cauza sa.

Glasul ofiţerului de jandarmi nu se calmase când, o oră mai târziu, Gabritt s-a înapoiat.

Însoţitorul a găsit un camion care urcă spre Groningen. Vehiculul e într-o stare de putreziciune mai avansată decât camioneta ; un miros rânced şi insuportabil de ulei ars se răspândeşte în cabină. La căderea nopţii reuşesc totuşi să ajungă la Groningen. Camionul îi lăsă în faţa închisorii. Gabritt vorbeşte îndelung cu santinelele, cere imperios să vadă un ofiţer. Din nou are loc acolo un schimb de vorbe pe un ton lipsit de politeţe. Neuwirth începe să se îngrijoreze. Ofiţerul aparţine trupelor S.S.

Când, după ce s-a folosit telefonul de interior, apare un agent de la Gestapo, Neuwirth vede prăbuşindu-i-se toate speranţele. Agentul de la Gestapo vorbeşte engleza. Gabritt l-a chemat în această calitate. Declară ritos şi dispreţuitor :

— Subofiţerul îţi transmite că va dormi în sat. Te lasă aici pe timpul nopţii şi va veni să te ia mâine dimineaţă. Se pare că eşti un protejat al colonelului Knegsel şi că trebuie să avem grijă de tine. Voi verifica. Dacă acest om a minţit, vom avea grijă de amândoi.

Neuwirth nu răspunde. Ascultător, se lasă condus într-o celulă ale cărei ziduri umede sunt acoperite cu sânge coagulat. Un preot olandez este culcat într-un colţ pe o saltea de paie în putrefacţie. Mirosul pe care-l răspândesc latrinele este insuportabil. Cu un glas extenuat, preotul declară în engleză :

— Poate sunteţi englez ? Poate un spion deghizat ? Nu vă supăraţi, dar nu vă voi spune nimic.

— Nu vreau să ştiu nimic, părinte.

Lucien Neuwirth petrece cea mai cruntă noapte din viaţa sa. Închisoarea răsună de ecouri lugubre, nu reuşeşte să definească dacă sunt gemete, suspine, plânsete de durere sau disperare. Urletele inumane sfâşie de mai multe ori aerul împuţit.

În zori vin să-l ia pe preot. Îşi însoţeşte călăii, resemnat. Neuwirth se regăseşte singur şi orice speranţă îl părăseşte. Nu-şi poate scoate din minte nenumăratele catastrofe care ar fi putut să-l împiedice pe paznicul său să-şi ţină cuvântul.

La ora 10 dimineaţa încearcă să-şi facă o idee despre moarte. A înţeles că dacă Gabritt nu se înapoiază,
tratamentul cel mai bun pe care l-ar putea spera ar fi un
pluton de execuţie.

Doi gardieni de ocnaşi, duşmănoşi, deschid celula la orele 11,30 şi-l zvârle afară pe paraşutist, fără nici un menajament.

La capătul unui lung şi sinistru culoar îl zăreşte pe Gabritt. Însoţitorul nu e singur. Lângă el stă un paraşutist din compania Varnier, prietenul său Jacques Rosier.

Neuwirth merge şchiopătând către cei doi oameni. De mai multe ori este împins violent în spate şi în rinichi.

Uluit, Rosier îşi priveşte camaradul ca şi cum ar fi descoperit un spectru, apoi lasă să-i scape :

— Lulu, pentru Dumnezeu ! Lulu ! Te credeam mort !

I se azvârle în braţe şi îl sărută.

Neuwirth nu răspunde. Deasupra umărului îl fixează pe Gabritt, nedescoperind decât o mască încremenită, de nepătruns.

La postul de gardă de la intrare începe un nou conciliabul violent între Gabritt şi ofiţerul S.S. Apoi Gabritt semnează de luarea în primire a prizonierului. Neuwirth are impresia că brutalul ofiţer S.S. primeşte palma vieţii sale.

— Mergem la şcoală, anunţă Gabritt adresându-se lui Rosier şi ignorându-l făţiş pe Neuwirth. A fost afectată provizoriu prizonierilor de război. Englezul îşi va regăsi compatrioţii. În seara asta vom avea un tren care ne va duce la Oldenburg. Am obţinut de la mecanic să ne lase să călătorim pe tenderul locomotivei. (Adaugă în engleză, pentru Neuwirth :) Încearcă să grăbeşti pasul. *Tommy*.

Neuwirth nu răspunde. Cei trei oameni sunt acum conştienţi de înşelătoria privind naţionalitatea sa. E evident că Gabritt este profund jignit. Rosier şi-a dat seama de gafa făcută. Cu sinceritate încearcă sa îndulcească asperităţile.

— Trebuie să înţelegi, bătrâne. Prietenul meu şi-a ales o normă de conduită, explică el însoţitorului, şi a vrut să o respecte.

— E un imbecil. Când colonlul Knegsel m-a desemnat să-l însoţesc, a expus cu claritate motivele alegerii sale. Stăruinţa în minciună de care a dat dovadă camaradul dumitale arată că nu a avut niciodată încredere în mine, care mă zbat de douăzeci şi patru de ore să-l salvez.

Neuwirth se opreşte. Îl apucă pe german de umăr, îl obligă să întoarcă spre el capul şi declară, sincer, amărât :

— Îţi cer iertare, Hans.

Gabritt e fără îndoială încântat. Dar vrea mai mult înainte de a da „binecuvântarea”. Cu o mimică de puştan îmbufnat, răspunde :

— E cam târziu. Dacă nu mi-ar fi fost dat în cârcă Rosier, tu nu mi-ai fi spus nimic până în lagăr.

— Îţi dau cuvântul că... Din prudenţă, mai aşteptam încă puţin, asta-i tot. Trebuie să mă crezi.

Neuwirth întinde mâna. După o ezitare de principiu, Gabritt i-o întinde.

— Bine, zice el. Vom petrece după-amiaza într-o cafenea pe care am reperat-o aproape de gară. Să nu mergem la şcoală, riscăm să avem noi necazuri acolo. Întindeţi-mi încheietura mâinilor, vă voi pune cătuşe şi voi merge în urma voastră.

Cei doi paraşutişti înaintează, încântaţi. În spate, Gabritt ţine pistolul-mitralieră îndreptat spre ei. Indiferenţi la privirile intrigate, se instalează la bistro ; germanul comandă mezeluri şi pâine.

— Am prea puţini bani, explică el, şi drumul e lung până lâ Bremen. Va trebui să economisim dacă vrem să evităm găzduirea la jandarmerii şi închisori.

Neuwirth îi povesteşte lui Rosier tragedia din pădurea de la Zwolle, dialogul cu colonelul Knegsel, apoi episodul vociferant al căpitanului jandarmeriei din Assen. „Evreii, negrii şi francezii” capătă o nouă savoare în ochii lui Rosier şi în cei ai lui Gabritt, care cunoaşte acum naţionalitatea noului său prizonier.

Germanul scoate o batistă mare în care îşi cufundă obrazul pentru a-şi ascunde ilaritatea. Reia :

— Fiţi atenţi, nu mă faceţi să râd. Nu uitaţi rolul pe care se presupune că-l joc.

— Ce studiai înainte de război ? întreabă Neuwirth.

— Filozofia. Pregăteam concursul pentru un post de profesor. Am învăţat doi ani la Sorbona, la Paris, doream în acelaşi timp să trec licenţa în litere.

— Îţi vei relua studiile după război ?

— După război ?...

— Vom încerca să-ţi dăm o mână de ajutor.

La limita jignirii, Gabritt răspunde :

— Purtarea mea nu are nici o legătură cu acest ţel.

— Oh ! la la ! Dar eşti susceptibil ca o fetişcană. Nu ne-am gândit nici o secundă la aşa ceva.

Tremură toată noaptea pe tender. Amorţiţi de frig, sunt coborâţi în zori pe cheiul Oldenburg. Continuând în mod fals să fie ameninţător cu francezii, Gabritt se informează.

— Vom face autostop, decide însoţitorul.

Cei trei oameni traversează oraşul de-a curmezişul vestigiilor fumegânde ale bombardamentelor. Sunt în centru când izbucnesc urletele sirenelor. Gabritt găseşte intrarea unui adăpost, după ce a aruncat o privire de jur- împrejur. Scoate cătuşele prizonierilor şi toţi trei aleargă în direcţia refugiului.

Spectacolul e dezgustător. O mulţime abjectă se năpusteşte spre orificiul îngust. E un amalgam uman compact care şi-a pierdut orice demnitate.

Oamenii se bat, trag de hainele femeilor şi copiilor pentru a trece înaintea lor. Bătrânii sunt călcaţi în picioare într-o cumplită scenă de panică generală, colectivă.

Gabritt se precipită. Cu crosa armei doboară doi bădărani năuci şi, fără să ezite, ameninţă mulţimea. Neuwirth înţelege că e gata să tragă.

Un om încearcă să se furişeze ; Rosier îi dă o lovitură puternică cu pumnul. Neţinând seama de handicapul rănilor, Neuwirth intervine la rândul său.

Sub ameninţarea pistolului-mitralieră din mâna lui Gabritt, mulţimea dă înapoi şi subofiţerul poate pune ordine în coborârea spre adăpost.

Sub potopul de foc care cade timp de o jumătate de oră asupra oraşului, subofiţerul german e constrâns să ameninţe cu arma vreo zece oameni, care-l privesc sălbatic, cuprinşi de o furie copleşitoare.

Insolita călătorie continuă prin sate lovite de bombardamente. Sunt folosite vehicule de tot felul, care îi acceptă să parcurgă câţiva kilometri.

În cele din urmă, după o săptămână de vagabondaj prin agonia unei naţiuni, trioul ajunge la lagărul X.B.

O lumină ternă substituie un amurg lugubru, şi gemetele porţii lagărului au un dangăt dureros de moarte. Cel ce anunţă decesul unei amiciţii scurte, dar fără ieşire.

La biroul de primire, Gabritt se supune obişnuitelor ritualuri ce îi sunt impuse. Nu îndrăzneşte să strângă mâna prietenilor săi. Silueta înaltă şi deşelată se îndepărtează, bălăcind în noroi. Poarta lagărului scârţâie din nou, geme într-un vaiet sacadat, şi tânguirile ei se înşiră ca nişte lacrimi.

CUPRINS

Partea a cincea
Când arhanghelii mor..... 7
Partea a şasea
Obiectivul Haos..... 72
Partea a şaptea
A crede şi a îndrăzni..... 129
Partea a opta
Operaţiunea Amherst..... 204

EDITURA

Un comando francez ţine în şah armata germană ajunsă la Canalul Mânecii.

O epopee a vânătorilor paraşutiştii francezi, începută în iunie 1940. Oameni care sfidează moartea, tineri hotărâţi, îndrăzneţi până la sacrificiu.

„Pentru paraşutiştii, războiul a însemnat primejdie, îndrăzneală, solitudine.

Cei mai expuşi dintre toţi, cei mai curajoşi, cei mai singuratici au fost cei ai Franţei libere.

(...) Scopul a fost atins, victoria cucerită. Ei privesc cerul fără să pălească şi pământul fără să roşească."

C. de Gaulle

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNEŢII ÎNVING

Vol. I—II Lei 3500